η Μάχη

Νο 9
Νοέμβρης
Δεκέμβρης '85

ΠΑΣΟΚ - Η ώρα της ανοιχτής σύγκρουσης με την εργατική τάξη

«Η βία είναι η μαμή κάθε παλιάς κοινωνίας που κυοφορεί μια καινούργια»
ΚΑΡΛ ΜΑΡΞ

η Μαμή

Διμηνιαίο περιοδικό της
Οργάνωσης Σοσιαλιστική Επανάσταση

Ιδιοκτήτης: Ο.Σ.Ε. Μενάνδρου 50, Ομόνοια, Αθήνα 101, Τηλ. 5241001
Εκδότης: Μαρία Στύλλου, Μενάνδρου 50, Αθήνα 101, Τηλ. 5241001
Εκτύπωση: Κώστας Δελής, Αγ. Παρασκευής 62, Περιστέρι, Τηλ. 5751223
Φωτογράφιση: Α. Ζώντος, Αγχιάλου 25, Σεπόλια, Τηλ. 5124665
Υπεύθυνος διακίνησης: Σταμάτης Χατζηδήμου, Τηλ. 6448423

Κυκλοφορεί στα κεντρικά περίπτερα. Επίσης μπορείτε να βρείτε τη Μαμή στα εξής ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ:

Αθήνα:	Αίολος, Αιχμή, Βαβέλ, Βιβλιοθήκη, Βιβλίο και το παιδί, Δωδώνη, Ελεύθερος Τύπος, Θεμέλιο, Ιστορικές Εκδόσεις, Κομμούνα, Λέσχη του Βιβλίου, Λίμπρο, Μήνυμα, Νέα Σύνορα, Νεφέλη, Όπερα, Παρατηρητής, Πλέθρο, Πρωτοπορεία, Φωτογραφία, Χνάρι.
Άργος:	«Αναγέννηση», Β. Γεωργίου Α΄ 12α
Βόλος:	«Διάλογος», Τοπάλη 21
Βέρροια:	«Επίκεντρο»
Ηράκλειο:	«Πράξις», Β. Ανδρεαδάκη 4
Θεσ/νίκη:	Βιβλιοθήκη, Εκδοτική Ομάδα, Θυμέλη, Ιάνος, Ιστορικές Εκδόσεις, Κατώι του Βιβλίου, Κεντρί, Κέντρο του Βιβλίου, Κοτζιάς, Μπαρμπουνάκης, Παρατηρητής, Ράγιας, Σημάδια, Τύπος-Πρεςς, Ψαρράς, και στην Φοιτητική Λέσχη.
Καλαμάτα:	«Α. Θερριού», Αριστομένους 1, «Π. Μακρής» Αριστομένους 6.
Καρδίτσα:	«Θυμέλη» Σμύρνης 17
Κατερίνη:	«Μάτι» Αγ. Λαύρας 18
Κέρκυρα:	«Τυφλοπόντικας», Μητρ. Μεθοδίου 5
Λαμία:	«Κεντρί», Υψηλάντου 7
Λάρισα:	«Κέραμος», Κούμα 34
Πάτρα:	«Βιβλιοθήκη», Κανακάρη 69
Πειραιάς:	Πρίσμα, Κιβωτός, Ζαχαρόπουλος, Μποστάνόγλου
Τρίκαλα:	«Β. Κόπανος», Βύρωνος 19
Χαλκίδα:	«Ρωγμή»
Χίος:	«Νεφέλη», Αγαλάστου 7

ΠΑΣΟΚ - Η ώρα της ανοιχτής σύγκρουσης με την εργατική τάξη

Το δίμηνο που πέρασε από τότε που η κυβέρνηση ανακοίνωσε το "πακέτο" των μέτρων για την "σταθεροποίηση της οικονομίας" ήταν τόσο έντονο σε εξελίξεις ώστε να πείθει ακόμα και τους πιο δύσπιστους ότι μπήκαμε σε μια νέα περίοδο. Μια περίοδο όπου:

* Η ίδια η "σοσιαλιστική" κυβέρνηση εκστρατεύει για να μετατοπίσει τους κοινωνικούς συσχετισμούς δυνάμεων προς τα δεξιά και με έκπληξή της ανακαλύπτει ότι η εργατική αντίσταση είναι πιο δυνατή απ' ό,τι υπολόγιζε.

* Η "αξιωματική αντιπολίτευση" βρίσκεται σε κρίση γιατί η αγανάκτηση από τη σκληρή στροφή της κυβερνητικής οικονομικής πολιτικής εκφράζεται μαχητικά προς τ' αριστερά αφήνοντας τις ελπίδες του Μητσοτάκη για γρήγορη αυτοδύναμη επιστροφή της Ν.Δημοκρατίας ξεκρέμαστες.

* Η ρεφορμιστική αριστερά διαπιστώνει ότι έχει εκτοξευτεί στο επίκεντρο των εξελίξεων αλλά δεν είναι σε θέση να καλύψει πολιτικά την συνδικαλιστική αντιπολίτευση που κοντράρει τα μέτρα Σημίτη- Παπανδρέου, πολύ περισσότερο δεν είναι σε θέση να δώσει νικηφόρα προοπτική στο εργατικό κίνημα.

Όλοι βλέπουν το τεράστιο κενό στ' αριστερά του ΠΑΣΟΚ που δημιουργήθηκε μετά απ' αυτές τις εξελίξεις. Όλοι φιλοδοξούν να το καλύψουν.

* Ο Λαλιώτης που αναγορεύτηκε σε θεματοφύλακα του εγκαταλειμένου "Τρίτου Δρόμου" για το σοσιαλισμό.

* Ο Κύρκος που ελπίζει να μετασχηματίσει το ΚΚΕεσ σε κόμμα-γέφυρα για μια "νέα δημοκρατική πλειοψηφία" από τις παρυφές της Ν.Δ. μέχρι το ΚΚΕ.

* Το ίδιο το ΚΚΕ που αυτοαναγορεύτηκε σε διάδοχο του ΠΑΣΟΚ στον ρόλο του "κύριου φορέα της αλλαγής".

Στην αγανάχτιση ενός ολόκληρου κόσμου από την στροφή του ΠΑΣΟΚ, όλες αυτές οι πολιτικές δυνάμεις τρέχουν να προσφέρουν σαν απάντηση μια μεγαλύτερη ή μικρότερη δόση από ξαναζεσταμένες υποσχέσεις σαν αυτές που έδωσε —και ξέχασε— το κυβερνητικό κόμμα. Κανένας δεν μπαίνει στον κόπο να εξηγήσει γιατί το πρόγραμμα του ΠΑΣΟΚ (ανάπτυξη με μοχλό τον δημόσιο τομέα, εκδημοκρατισμός, συμμετοχή) κατάληξε εδώ που κατάληξε (λιτότητα με στήριξη στην ιδιωτική πρωτοβουλία, συνδικαλιστικά πραξικοπήματα, ΜΑΤ και ΜΕΑ). Ούτε βέβαια κανένας απ' αυτήν την αριστερά μας λέει γιατί το ίδιο αυτό πρόγραμμα στα δικά του χέρια θα έχει καλύτερη τύχη απ' ό,τι είχε στα χέρια του Παπανδρέου.

Αυτό που εξώφθαλμα λείπει είναι μια επαναστατική αριστερά που να εξηγήσει την χρεωκοπία της Πασοκικής διαχείρησης και να προβάλει την αντικαπιταλιστική στρατηγική σαν την μόνη προοπτική για τους εργατικούς αγώνες. Η σημερινή περίοδο φέρνει έντονα στην επικαιρότητα όχι μόνο την ανάγκη για μια τέτοια αριστερά αλλά και τις δυνατότητες να τη χτίσουμε.

Σκληρές επιθέσεις και «λεπτές» ισορροπίες

Αν μέσα στο κυβερνητικό κόμμα υπήρχαν ψευδαισθήσεις ότι τα νέα οικονομικά μέτρα θα ήταν μια ακόμα οικονομική "δέσμη", ίσως λίγο πιο πικρή από τις προηγούμενες, αλλά πάντως παρόμοια και σε ένταση και σε πολιτικές επιπτώσεις, τα γεγονότα από τις 11 Οκτώβρη και μετά έδειξαν σ' όλους ότι τα πράγματα δεν είναι έτσι.

Η βαρβαρότητα της οικονομικής επίθεσης σε βάρος της εργατικής τάξης με τις περικοπές στα μεροκάματα, στην απασχόληση και στις κοινωνικές υπηρεσίες. Η έκταση των δεσμεύσεων απέναντι στην ΕΟΚ και τους διεθνείς τραπεζίτες με το διετές πρόγραμμα "σταθεροποίησης" που θα ελέγχεται στην πορεία-του από την Επιτροπή της ΕΟΚ. Η επιθετικότητα με την οποία αντιμετωπίστηκαν οι διαφωνούντες συνδικαλιστές που διαγράφτηκαν πριν ακόμα προχωρήσουν σε ανοιχτή ρήξη με την κυβερνητική πολιτική. Η αγριότητα της κατασταλτικής επιχείρησης των ΜΑΤ και ΜΕΑ στο Πολυτεχνείο. Η χυδαιότητα των "ιδεολογικών" επιθέσεων προς τ' αριστερά όχι μόνο της Αυριανής ή του υπουργού Εργασίας που έχει αναλάβει εργολαβικά αυτόν τον τομέα αλλά και του ίδιου του Παπανδρέου. Όλα αυτά ξάφνιασαν τους οπαδούς του ΠΑΣΟΚ που είχαν ακόμα νωπές στ' αυτιά-τους τις ιαχές της αντιδεξιάς εκλογικής νίκης. Πολύ περισσότερο ήταν ένα σοκ για τα στελέχη του κομματικού μηχανισμού, ιδιαίτερα στον συνδικαλιστικό χώρο, που δυσφορούσαν με την πρόσφατη υποβάθμιση του ρόλου-τους μέσα στο κόμμα (με την αναδόμηση του Εκτελεστικού Γραφείου) αλλά δεν περίμεναν τέτοιας έκτασης και έντασης στροφή της κυβερνητικής πολιτικής.

Αν, όμως, κι ο Παπανδρέου από τη μεριά-του είχε ελπίδες ότι αυτό το σοκ θα πάγωνε τις αντιδράσεις και η επίδειξη αποφασιστικότητας θα προκαλούσε μουδιασμα τουλάχιστον στις συνδικαλιστικές οργανώσεις που ελέγχονταν από την ΠΑΣΚΕ, ηταν η σειρά-του να αντιμετωπίσει κάποιες εκπλήξεις. Οι διαστάσεις που πήραν οι απεργιακές κινητοποιήσεις της 21 Οκτώβρη και της 14 Νοέμβρη ήταν πέρα από τους υπολογισμούς του κυβερνητικού επιτελείου. Η μάχη των ανακοινώσεων για τα ποσοστά των απεργών δεν μπορούσε να συγκαλύψει το γεγονός ότι όλες οι μαζικές συνδικαλιστικές οργανώσεις προσχώρησαν στην απεργία ενώ στο πλευρό της κυβέρνησης απόμειναν μόνο οι σφραγίδες. Το μήνυμα ήταν σαφές: η επιβολή των οικονομικών μέτρων δεν ήταν ζήτημα μιας στιγμιαίας αντιπαράθεσης αλλά αντίθετα ήταν υπόθεση μιας μακρόσυρτης μάχης, μέχρις ότου η κυβέρνηση να λυγίσει την αντίσταση της εργατικής τάξης. Η περίοδος όπου το ΠΑΣΟΚ είχε τη δύναμη να επιβάλει τις επιλογές-του αυτοδύναμα όχι μόνο στο κοινοβούλιο αλλά γενικότερα στις πολιτικές εξελίξεις έφτασε στο τέρμα-της. Για να επιβάλει την νέα πιο σκληρή διαχείριση που απαιτούν οι ανάγκες του ελληνικού καπιταλισμού, το ΠΑΣΟΚ είναι υποχρεωμένο να μετατοπίσει τους ταξικούς συσχετισμούς δύναμης μέσα στην ελληνική κοινωνία. Δεν είναι, λοιπόν, παράξενο που μια τέτοια προοπτική κάνει το κυβερνητικό κόμμα αλλά και όλον τον πολιτικό χάρτη να τρίζει συθέμελα.

Στον αστερισμό του Κουτσόγιωργα

Οι προσπάθειες της ηγεσίας του ΠΑΣΟΚ να προσαρμόσει το κόμμα στις απαιτήσεις της νέας περιόδου είχαν αρχίσει ήδη από το καλοκαίρι, αμέσως μετά τις εκλογές. Η μακρόσυρτη κυοφορία του νέου κυβερνητικού σχήματος, η φιλολογία περί διαχωρισμού κυβέρνησης και κόμματος, οι επιθέσεις Παπανδρέου ενάντια στους "αιθεροβάμονες" μέσα στην Κεντρική Επιτροπή, η αναδόμηση του Εκτελεστικού Γραφείου ήταν στιγμές αυτής της διαδικασίας που διαμόρφωσαν τις νέες ισορροπίες μέσα στο ΠΑΣΟΚ παράλληλα με την προετοιμασία του "πακέτου" των οικονομικών μέτρων. Η εξαγγελία των μέτρων και η έκταση των αντιδράσεων που προκάλεσαν έδειξαν καθαρά ότι οι ανακατατάξεις μέσα στο ΠΑΣΟΚ δεν μπορούσαν να περιοριστούν απλά και μόνο στον παραγκωνισμό ή στην διαγραφή μερικών συνδικαλιστών. Το μέγεθος της επίθεσης που άνοιξε το ΠΑΣΟΚ στην εργατική τάξη έκανε να εμφανιστούν για πρώτη φορά ρωγμές στη συνοχή-του και να διαμορφωθούν διαφορετικές τάσεις. Η ελεγχόμενη "αναδόμηση" του κόμματος κινδύνεψε να μετατραπεί σε ανοιχτή κρίση.

Κυρίαρχη άποψη μέσα στην ηγεσία του ΠΑΣΟΚ στο διάστημα αυτό αναδείχτηκε η ταχτική του τύπου "Διατηρούμε την αυτοδυναμία του ΠΑΣΟΚ στον έλεγχο των εξελίξεων χτυπώντας τις αριστερές αντιστάσεις και αφοπλίζοντας πολιτικά την δεξιά αντιπολίτευση με τη σκληρή και αποφασιστική στάση της κυβέρνησης". Η βάση πάνω στην οποία στηρίζεται αυτή η συλλογιστική είναι η εκτίμηση ότι το ΠΑΣΟΚ δεν κινδυνεύει να ανατραπεί απ' τα αριστερά-του γιατί τα ΚΚ δεν έχουν εναλλακτική κυβερνητική πρόταση και αναγκαστικά θα περιοριστούν σε κάποιες διαμαρτυρίες ενάντια στην οικονομική πολιτική χωρίς γενικότερες αντικυβερνητικές προεκτάσεις.

Άρα, συνεχίζει αυτή η συλλογιστική, η κυβέρνηση μπορεί να διατηρήσει την ψυχραιμία-της απέναντι σ' αυτές τις διαμαρτυρίες και να τις αντιμετωπίσει σκληρά γιατί είναι καταδικασμένες να ξεθυμάνουν. Ταυτόχρονα δείχνοντας αποφασιστικότητα απέναντι στις εκδηλώσεις διαμαρτυρίας η κυβέρνηση δεν αφήνει περιθώρια στην Ν.Δ. να συγκροτήσει δεξιά αντιπολίτευση. Η ήττα του εργατικού κινήματος με την επιβολή των μέτρων λιτότητας θα ξανασταθεροποιήσει την πολιτική κατάσταση σε πιο δεξιά πλαίσια και το ΠΑΣΟΚ θα είναι ο κύριος ευνοημένος αν έχει δείξει πυγμή και δεν αφήσει τον Μητσοτάκη να του τη βγει από τα δεξιά.

Αυτοί οι υπολογισμοί είναι που ανάδειξαν τους Κουτσόγιωργες και τους Γιαννόπουλος σε ηγετική δύναμη δίπλα στον Αντρέα μέσα στην κυβέρνηση και το ΠΑΣΟΚ. Η άνοδος των υποστηρικτών της σκληρής πασοκικής "αυτοδυναμίας με πυγμή" εκτόπισε στο διάβα-της διαφόρων ειδών "συναινετικούς" μέσα στο ΠΑΣΟΚ. Όχι μόνο τους οπαδούς της "συναίνεσης" με τη δεξιά (π.χ. Λάζαρης, Κωστόπουλος) που πέρασαν αναγκαστικά στην εφεδρεία, αλλά και διάφορους κομματάρχες που υπόσχονταν να εξασφαλίσουν "αριστερή συναίνεση" για τη λιτότητα: Τον Τρίτση που τάχθηκε κατά του διαχωρισμού κυβερνητικών και κομματικών στελεχών υποστηρίζοντας ότι η κυβερνητική πολιτική πρέπει να έχει τη συναίνεση των κομματικών οργανώσεων και τον Αρσένη που είχε ταυτιστεί υπερβολικά με τις "συναινετικές διαδικασίες" με την συνδικαλιστική γραφειοκρατία (εποπτικά συμβούλια, κοινωνικοποίηση κλπ.). Η γραμμή της "αταλάντευτης" επιβολής των μέτρων δεν άφηνε περιθώρια για τέτοιες "συναινέσεις" που μπορεί να κουβαλούσαν μέσα στην κυβέρνηση πιέσεις για συμβιβασμούς και διάλογο με τα συνδικάτα. Η ζήλος για την πάταξη κάθε εστίας δισταγμών ή ταλαντεύσεων έδωσε και την ευκαιρία να ξεκαθαριστούν λογαριασμοί ανάμεσα στους νέους ισχυρούς άντρες και τους παραδοσια-

κούς ηγέτες της κομματικής γραφειοκρατίας του ΠΑΣΟΚ με αποκορύφωμα την παραίτηση του Λαλιώτη. Έστω κι αν είχαν αποδεχτεί την υποβάθμιση του ρόλου των κομματικών μηχανισμών με την αποχώρησή-τους από το Εκτελεστικό Γραφείο, οι ηγέτες αυτοί εξακολουθούσαν να είναι οι αποδέκτες μέσα στην κυβέρνηση όλης της αναταραχής που προκάλεσε στις κλαδικές και τοπικές οργανώσεις του ΠΑΣΟΚ η νέα σκληρή κυβερνητική πολιτική. Έστω και αν είχε αποδεχτεί τα "μέτρα σταθεροποίησης" της οικονομίας και τα υπερασπίστηκε μέχρι το σημείο να βαφτίσει "ιδιότυπο εκφασισμό" τις απεργιακές φρουρές της 14 Νοέμβρη, ο Λαλιώτης τελικά αναγκάστηκε να φύγει γιατί παρέμενε εκφραστής των κομματικών μηχανισμών που δυσκολεύονταν να καταπιούν το πικρό ποτήρι των μέτρων.

Όμως, παρά τις επιτυχίες-της η "γραμμή Κουτσόγιωργα" έφερε το ΠΑΣΟΚ σε δυσκολίες γιατί είναι μια γραμμή που λογαριάζει χωρίς τις κοινωνικές αντιστάσεις, είναι υπερβολικά "πολιτική" για να μην πούμε πολιτικάντικη.

Πραγματικά στο επίπεδο των πολιτικών κομμάτων το σενάριο της "ντούρας αυτοδυναμίας" περπάτησε σύμφωνα με τους υπολογισμούς της ηγεσίας του ΠΑΣΟΚ. Η ρεφορμιστική αριστερά —ειδικά το ΚΚΕ— έπαιξε ακριβώς το ρόλο του ευνουχισμού κάθε πολιτικής προοπτικής από τις εργατικές κινητοποιήσεις επαναλαμβάνοντας σε όλους τους τόνους ότι δεν υπάρχει θέμα κυβέρνησης. Από την άλλη όχθη, οι απόπειρες του Μητσοτάκη να διοχετεύσει την αγανάχτηση του κόσμου σε συλλαλητήρια της Ν.Δημοκρατίας απέτυχαν παρά τις αγωνιώδεις προσπάθειες του Πολιτικού-της Συμβούλιου να συνδυάσει τον "νεοφιλελευθερισμό" με καταγγελίες κατά της ολιγαρχίας! Η δημαγωγική τρίπλα ήταν δύσκολο να περάσει την στιγμή που αναπτυσσόταν απεργιακό κίνημα. Οι "έγκυροι οικονομικοί κύκλοι" της Καθημερινής κόντεψαν να πάθουν αποπληξία με την "αντι-ολιγαρχική" ανακοίνωση της Ν.Δ. και ειδοποίησαν τον Μητσοτάκη ν' αλλάξει βιολί.

Έστω, όμως, κι αν κανένα πολιτικό κόμμα δεν έβαζε θέμα ανατροπής της κυβέρνησης, η σκληρή κυβερνητική γραμμή κινδύνευε να αποδειχτεί αποσταθεροποιητική. Η δεύτερη 24ωρη πανεργατική απεργία της 14 Νοέμβρη όχι μόνο ήταν πολύ πιο μαζική από την πρώτη της 21 Οκτώβρη αλλά και είχε σημάδια ανησυχητικά για την κυβέρνηση: πρακτικές όπως οι μαζικές απεργιακές φρουρές είναι ανεξέλεγκτες και επικίνδυνες από τη σκοπιά-της, είναι έξω από το σενάριο της "διαμαρτυρίας που θα ξεθυμάνει". Παράλληλα οι συγκρούσεις στο Πολυτεχνείο έδειξαν πόσο η συσσωρευμένη αγανάκτηση και απόγνωση, ιδιαίτερα της νεολαίας, βρίσκεται κοντά στο σημείο της ανεξέλεγκτης έκρηξης. Η μετωπική σκληρή επίθεση της κυβέρνησης ενάντια στην εργατική τάξη ανέβαζε τον πυρετό της κοινωνικής έντασης με τέτοιους ρυθμούς που έκανε να ξαναζωντανεύουν διαδικασίες μαζικού κινήματος σε όλους τους χώρους – γενικές συνελεύσεις, απεργιακές φρουρές, μαχητικές διαδηλώσεις. Το ερώτημα που μπήκε στα κυβερνητικά επιτελεία μετά τα γεγονότα της πανεργατικής απεργίας και του Πολυτεχνείου ήταν: Μέχρι πού μπορεί η κυβέρνηση να τεντώνει το σκοινί υπολογίζοντας ότι η αντιπολίτευση θα συγκρατήσει τις αντιδράσεις σε ανεκτά και ελεγκτά πλαίσια χωρίς κανένα "διάλογο" μεταξύ-τους;

Οι νέες «συναινέσεις»

Η απάντηση που δόθηκε ήταν ότι το ΠΑΣΟΚ δεν μπορεί να συμπεριφέρεται πλέον σαν να ήταν ικανό να εξασφαλίζει την κοινωνική συναίνεση αυτοδύναμα, όπως στο παρελθόν. Το ΠΑΣΟΚ σήμερα όπως και η Ν.Δημοκρατία του Καραμανλή στο παρελθόν πρέπει να αναγνωρίσει την συμβολή των άλλων κομμάτων στην εξασφάλιση της σταθερότητας και να πάρει την πρωτοβουλία για την πρακτική έκφραση αυτής της αναγνώρισης. Αυτό ήταν το νόημα της συζήτησης των πολιτικών αρχηγών στην Βουλή στις 6 Δεκέμβρη και των πρωτοβουλιών Παπανδρέου για τον σχηματισμό διακοινοβουλευτικών επιτροπών και την "αναβάθμιση" των συζητήσεων στην Βουλή. Ο πρώτος γύρος αντιδράσεων των πολιτικών δυνάμεων στη νέα πραγματικότητα που διαμόρφωσαν τα οικονομικά μέτρα ολοκληρώθηκε. Η κυβέρνηση απέσπασε και επίσημα μέσα στη Βουλή δηλώσεις από δεξιά και αριστερά-της ότι δεν αμφισβητείται. Σε αντάλλαγμα, οι υποστηρικτές της σκληρής αυτοδυναμίας μέσα στο ΠΑΣΟΚ υποχρεώνονται σε κάποια αναδίπλωση. Ο Γεννηματάς που φάνηκε προς στιγμή ότι θα είχε την τύχη του Λαλιώτη ορίζεται δεύτερος κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος δίπλα στον Κουτσόγιωργα. Η νέα μετατόπιση των ισορροπιών μέσα στο ΠΑΣΟΚ κάνει όλες τις εφημερίδες να μιλούν για νέο ανασχηματισμό το Γενάρη. Από κει και πέρα οι σεναριογράφοι οργιάζουν —ο Αντρέας πάει για πρόεδρος της Δημοκρατίας, η απλή αναλογική έρχεται, η τσόντα από τα δεξιά είναι έτοιμη με τον Στεφανόπουλο και όχι μόνο, ο Λαλιώτης θα αποτελέσει ανάχωμα που θα συγκρατήσει τις αριστερές δυσαρέσκειες σε μια άλλη τσόντα, αριστερή, είτε μέσα είτε έξω απ' το ΠΑΣΟΚ κλπ.κλπ.

Όλη αυτή η κούφια πολιτικολογία για αναχώματα δεξιά και αριστερά δεν έχει την παραμικρή αξία γιατί δεν μας βοηθάει καθόλου να προσδιορίσουμε το πολιτικό κλίμα μέσα στο οποίο θα είναι υποχρεωμένοι να κινηθούν οι εργατικοί αγώνες το επόμενο διάστημα.

Αφετηρία για την εκτίμηση των πολιτικών συνθηκών στο επόμενο διάστημα πρέπει να είναι δυο βασικές διαπιστώσεις.

Π ρ ώ τ ο ότι η οποιαδήποτε "διαλλακτικότητα" από κυβερνητικής πλευράς δεν συμπεριλαμβάνει και την οικονομική πολιτική-της. Η επιβολή και η υλοποίηση του πακέτου των μέτρων σταθεροποίησης είναι ανυποχώρητη επιδίωξη της κυβέρνησης γιατί δεν έχει περιθώρια να υποχωρήσει απέναντι στις δεσμεύσεις που έχει αναλάβει όχι μόνο απέναντι στο δάνειο της ΕΟΚ αλλά και απέναντι στους έλληνες καπιταλιστές. Η κυβέρνηση είναι αιχμάλωτη απ' τη στιγμή που θέλει να αποκαταστήσει "κλίμα εμπιστοσύνης" στην οικονομία. Κάθε ταλάντευση ή υποχώρηση σε απεργιακές πιέσεις μπορεί να δημιουργήσει δυσκολίες για την κυβέρνηση από δυο δρόμους —είτε από τους Ευρωπαίους δανειστές που διαθέτουν το όπλο της παρακολούθησης της εφαρμογής των μέτρων, είτε από την εγχώρια ιδιωτική πρωτοβουλία που μπορεί να τινάξει στον αέρα το ισοζύγιο πληρωμών βγάζοντας κεφάλαια έξω αν αρχίσει να ανησυχεί για την πορεία της εφαρμογής των μέτρων. Γι' αυτό ο Παπανδρέου ήταν κατηγορηματικός στην Βουλή: διάλογος με τα κόμματα και τους κοινωνικούς φορείς μπορεί να γίνεται για την "τρομοκρατία", για την εξωτερική πολιτική ή για την τηλεόραση αλλά όχι για τα μέτρα γιατί "η οικονομική πολιτική που διαμορφώθηκε ήταν αναγκαία, ήταν μονόδρομος... Είναι αναγκαία και μοναδική".

Δ ε ύ τ ε ρ ο, το "συναινετικό" άνοιγμα του ΠΑΣΟΚ δεν σημαίνει και εγκατάλειψη του βασικού πολιτικού στόχου-του για την περίοδο, δηλαδή να μετατοπίσει συνολικά το κέντρο βάρους των συσχετισμών προς τα δεξιά πάντοτε κάτω από τον δικό-του έλεγχο. Η βασική εκτίμηση πάνω στην οποία δουλεύουν τα κυβερνητικά επιτελεία παραμένει η ίδια: η επιβολή των οικονομικών μέτρων θα σημάνει μια ήττα του εργατικού κινήματος, μια εξασθένιση του ειδικού βάρους της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας, μια δυνατότητα διαχείρισης του ελληνικού καπιταλισμού από πιο δεξιές θέσεις. Το ΠΑΣΟΚ έχει μπει στον δρόμο της ανοιχτής σύγκρουσης με την εργατική τάξη και σκοπεύει να εισπράξει τους καρπούς αυτής της αναμέτρησης δίνοντας σκληρές μάχες για να κάμψει την εργατική αντίσταση και μετατοπιζόμενο προς τα δεξιά. Σ' αυτή την πορεία τα οποιαδήποτε "συναινετικά" ανοίγματα είχαν σαν στόχο να παγώνουν τις κοινωνικές εντάσεις σε στιγμές αιχμής, να αποφύγουν ανεξέλεγκτα ξεσπάσματα, να διατηρούν την οξύτητα της σύγκρουσης με την εργατική τάξη σε επίπεδα που να είναι στο χέρι της κυβέρνησης να αντιμετωπίσει διατηρώντας πάντα αυτή την πρωτοβουλία.

Αν η πασοκική αριστερά και τα δυο ΚΚ φαντάζονται ότι το περισσότερο συμφιλιωτικό στυλ που εγκαινίασε ο Παπανδρέου με τη συζήτηση στην Βουλή ανοίγει νέα περιθώρια για να ξανατραβήξουν την κυβέρνηση στην παλιά καλή "αριστερή" φάση-της τότε είναι πέρα νυχτωμένοι. Η οποιαδήποτε ανταπόκρισή-τους στις συναινετικές διαδικασίες απλά και μόνο θα διευκολύνει το ΠΑΣΟΚ να υλοποιήσει τους στόχους-του και να απαλλαγεί για τα καλά από την ανάγκη για "μορατόρια".

Σήμερα, όμως, τα πράγματα δεν έχουν φτάσει εκεί. Κάθε άλλο. Οι συγκρούσεις βρίσκονται ακόμα μπροστά-μας και οι ανακατατάξεις δεξιά και αριστερά του ΠΑΣΟΚ είναι ανοιχτές. Ας δούμε πρώτα την κατάσταση στα δεξιά.

Η κρίση της Ν. Δημοκρατίας

Η αρχηγία Μητσοτάκη στην Ν.Δημοκρατία ήταν και παραμένει στηριγμένη στην χάραξη μιας ταχτικής για την αυτοδύναμη επιστροφή της Ν.Δημοκρατίας στην εξουσία. Σε όλες τις εσωκομματικές αντιπαραθέσεις μέχρι τώρα ο Μητσοτάκης πάντα δήλωνε ότι αυτός αντιπροσωπεύει όλους αυτούς που πιστεύουν ότι η διέξοδος είναι η διαδοχή του ΠΑΣΟΚ από μια αυτοδύναμη πλειοψηφία της Ν.Δ. Όσο ακόμα εκκρεμούσε η εξαγγελία της νέας οικονομικής πολιτικής του ΠΑΣΟΚ η ταχτική αυτή διατηρούσε κάποια αξιοπιστία. Οι τελευταίες εξελίξεις, όμως, την οδηγούν σε κρίση.

Οι ελπίδες του Μητσοτάκη να τραβήξει την δυσαρέσκεια από τα μέτρα προς τα δεξιά διαψεύστηκαν γιατί η αγανάκτηση του κόσμου βρήκε διέξοδο και προοπτική στις διεκδικητικές συνδικαλιστικές κινητοποιήσεις. Αντί για διαχειριστής της αντι-πασοκικής δυσαρέσκειας η Ν.Δ. βρέθηκε στην ανάγκη να γίνει διακριτικός υποστηριχτής της κυβέρνησης απέναντι στις πιέσεις της συσσωρευμένης κοινωνικής έντασης. Όταν η κυβέρνηση προχώρησε στο συμφιλιωτικό-της άνοιγμα με την συζήτηση των αρχηγών στην Βουλή ο Μητσοτάκης ήταν αδύνατον να εμφανιστεί αδιάλλακτος. Υποχρεώθηκε να κάνει κι αυτός συναινετική στροφή, γεγονός που καταγράφτηκε σαν ήττα της στρατηγικής-του.

Η εξέλιξη αυτή έχει αναζωπυρώσει τις διαμάχες μέσα στην Ν.Δ. για την χάραξη αποτελεσματικής ταχτικής απέναντι στο ΠΑΣΟΚ. Οι διαφορές ανάμεσα στους νεο-φιλελεύθερους και τους νεοσυντηρητικούς υπογραμμίστηκαν έντονα με την διαγραφή του Νιάνια που χαρακτήρισε το νεο-φιλελευθερισμό "ταξική επιδρομή". Οι αμφιβολίες για την αξία της ενισχυμένης αναλογικής σαν εκλογικό σύστημα εκφράστηκαν ανοιχτά με τις αρθρογραφίες υπερ της απλής αναλογικής (Παλαιοκρασάς, Βαρβιτσιώτης). Και η ανασύνταξη των οπαδών του εκθρονισμένου "εθνάρχη" επιβεβαιώθηκε με την συνάντηση Καραμανλή-Μητσοτάκη. Την στιγμή που συζητιούνται σενάρια μεταπήδησης του Παπανδρέου στην Προεδρία, δηλαδή σενάρια που εξετάζουν ξανά τη "λύση" ενός ισχυρού Προέδρου της Δημοκρατίας στηριγμένου στη συναίνεση των κομμάτων και που δεν διαθέτουν πια αυτοδύναμία, δεν είναι παράξενο να ενεργοποιείται ο εναλλακτικός ισχυρός Πρόεδρος.

Όλες αυτές οι ζυμώσεις σημαίνουν ότι η Ν.Δ. δεν είναι σε θέση αυτή την περίοδο να πάρει πρωταγωνιστικές πρωτοβουλίες. Προϋπόθεση για να ξαναμπεί στο παιχνίδι είναι να βοηθήσει την κυβέρνηση να κλείσει τις εστίες αντίστασης που φούντωσαν στ' αριστερά-της. Το πρόβλημα που διχάζει τους κομματάρχες της Ν.Δ. είναι πώς μια συναινετική ενίσχυση της κυβέρνησης δεν θα τους μετατρέψει σε δεξιούς κομπάρσους μιας συνεχιζόμενης Παπανδρεϊκής κυριαρχίας στις πολιτικές εξελίξεις, αλλά αντίθετα θα είναι το πρώτο βήμα για να εισπράξει η Ν.Δ. τα οφέλη από την ήττα του εργατικού κινήματος.

Για την ώρα δεν μοιάζει να υπάρχει συγκεκριμένη απάντηση σ' αυτό το δίλημα από κανέναν. Αυτό, όμως, δεν πρόκειται να εμποδίσει την κοινή προσπάθεια Ν.Δημοκρατίας και ΠΑΣΟΚ να συγκροτήσουν μια κοινή γνώμη εχθρική για τις απεργίες και γενικότερα για το εργατικό κίνημα μέσα από τις συναινετικές πρωτοβουλίες-τους πάνω στα θέματα και τους τομείς που ήδη πρότεινε ο Παπανδρέου (αντιμετώπιση της "τρομοκρατίας" κλπ.).

Τι είδους αριστερή αντιπολίτευση;

Αυτό μας ξαναφέρνει στο ζήτημα της στάσης της αριστεράς απέναντι στις "συμφιλιωτικές" πρωτοβουλίες της κυβέρνησης.

Ήδη οι πρώτες αντιδράσεις της ρεφορμιστικής αριστεράς είναι προς την κατεύθυνση της αποκλιμάκωσης της αντιπαράθεσης με την κυβέρνηση. Αμέσως μετά την απεργία της 14 Νοέμβρη είχαμε τη συμφωνία ΚΝΕ–ΠΑΣΠ στην ΕΦΕΕ για κοινό πλαίσιο γιορτασμού στο Πολυτεχνείο χωρίς αντικυβερνητικές αιχμές για τα οικονομικά μέτρα. Ακολούθησε ο πυροσβεστικός ρόλος στις συγκρούσεις μετά την δολοφονία του Μιχάλη Καλτέζα με την προβοκατορολογία και το πάγωμα κάθε κινητοποίησης ΓΣΕΕ–ΕΦΕΕ. Στα ίδια πλαίσια εντάσσεται η απόφαση να μετατεθεί η αντιπαράθεση στην εισοδηματική πολιτική στο κατακερματισμένο επίπεδο των επιμέρους συλλογικών συμβάσεων. Το μήνυμα είναι καθαρό.

Η ρεφορμιστική αντιπολίτευση ελπίζει να κρατήσει τα κάρβουνα της εργατικής αγανάχτησης αναμένα με μια σειρά αποσπασματικές κινητοποιήσεις αλλά αποφεύγοντας κάθε φούντωμα που μπορεί ν' ανάψει φλόγες. Στόχος είναι να εξαργυρωθεί αυτή η αριστερή δυναμική σε ψήφους στα συνέδρια των συνδικαλιστικών οργανώσεων πρώτα και στις Δημοτικές εκλογές στη συνέχεια. Μια σειρά τέτοιες εκλογικές επιτυχίες μπορεί να πείσουν το ΠΑΣΟΚ να ξανασκεφτεί τις συμμαχίες-του.

Η επιλογή μιας τέτοιας ταχτικής, δεν είναι, βέβια, τυχαία. Είναι δεμένη με την αδυναμία της ρεφορμιστικής αριστεράς να διατυπώσει άλλη πολιτική πρόταση πέρα από την επιστροφή του ΠΑΣΟΚ στην προηγούμενη πολιτική-του.

Για τους διαγραμμένους του ΠΑΣΟΚ αυτή η αδυναμία είναι διατυπωμένη ρητά. Θεωρούν τον εαυτό-τους το γνήσιο ΠΑΣΟΚ, αυτό που παραμένει πιστό στις διακηρύξεις και τις υποσχέσεις-του. Το δυναμικό αυτό βρίσκεται σε ρήξη με την κυβέρνηση, όχι όμως και με την πολιτική κληρονομιά του ΠΑΣΟΚ. Αυτό το κομμάτι δικαιολογημένα έχει ψευδαισθήσεις ότι η διέξοδος δεν μπορεί να είναι

άλλη από τα ξανακέρδισμα του ίδιου του ΠΑΣΟΚ από τα αριστερά στοιχεία-του.

Το ίδιο, όμως, ισχύει και για τα δυο ΚΚ έστω κι αν διατυπώνεται πιο αόριστα με φόρμουλες του τύπου "η αλλαγή θα βρει τον τρόπο να προχωρήσει" ή με συνθήματα για "νέα δημοκρατική πλειοψηφία".

Ο λόγος του Φλωράκη στα κομματικά στελέχη του ΚΚΕ στην Θεσσαλονίκη ξεκινούσε με δραματικές καταγγελίες ότι αυτή η κυβέρνηση δεν αφήνει πια "ούτε μια χαραμάδα" για να περάσει η αλλαγή, αλλά κατάληγε για άλλη μια φορά με απεγνωσμένες εκκλήσεις προς την κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ.

> "Αν με την κυβέρνηση τυχόν συμφωνούσαμε στην ανάγκη να περιοριστούν τα προνόμια της ολιγαρχίας, να προστατευτεί η εσωτερική αγορά, να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα του εξωτερικού χρέους σύμφωνα με το εθνικό-μας συμφέρον, να γίνει οδημόσιος τομέας με τον εκδημοκρατισμό και την εξυγείανσή-του μοχλός μιας νέας ανάπτυξης. Αν συμφωνούσαμε στην ανάγκη συγκεκριμένων μέτρων στην κατεύθυνση της απαλλαγής από την εξάρτηση και για βαθιές αλλαγές στη δομή της οικονομίας-μας τότε θα μπορούσαμε να συζητήσουμε τα συγκεκριμένα μέτρα για να αρχίσουν να υλοποιούνται αυτές οι αλλαγές, θα μπορούσαμε να συζητήσουμε το ρυθμό και την αρχική έκτασή-τους, τους ενδιάμεσους στόχους, τους σταθμούς και τον βηματισμό της νέας πορείας, ακόμα και τυχόν πρόσκαιρες θυσίες(!!) που θα μπορούσαν να υποβληθούν και οι εργαζόμενοι προσβλέποντας σ' ένα καλύτερο αύριο".

Πάντα ρεαλιστικό το ΚΚΕ δεν περιμένει ολοκληρωτική επιστροφή του ΠΑΣΟΚ στο πρόγραμμα του 1981. Κατανοεί ακόμα και την ανάγκη για "πρόσκαιρες θυσίες" των εργαζόμενων. Αρκεί το ΠΑΣΟΚ να δήλωνε ξανά ότι θέλει να συνεργαστεί με την ρεφορμιστική αριστερά και την συνδικαλιστική γραφειοκρατία "με μοχλό τον δημόσιο τομέα". Αυτή είναι η "νέα" κοινωνική και πολιτική συμμαχία δυνάμεων της αλλαγής που προτείνει το ΚΚΕ και γι' αυτό η

τακτική-του είναι τόσο συμβιβαστική.

Αντίστοιχη είναι και η πρόταση του ΚΚΕεσ όπως τη διατύπωσε ο Κύρκος στην Ομόνοια. Πίσω από τις δημοκρατικές και κοινωνικές ευαισθησίες που προβάλει το Εσωτερικό προσπαθώντας να ενσωματώνει τις ανησυχίες του Ρήγα, η ουσία της πρότασης για μια "νέα δημοκρατική πλειοψηφία" είναι η ίδια:

> "...συγκράτηση των δημοσίων δαπανών και πάταξη της σπατάλης, αυτοσυγκράτηση στις απαιτήσεις των κοινωνικών τάξεων και ομάδων, προσωρινά μέτρα προστασίας της εσωτερικής αγοράς από τις εισαγωγές, εθνική κινητοποίηση για αύξηση της παραγωγικότητας ιδιαίτερα στο δημόσιο τομέα με στόχο τη βαθμιαία αλλά σταθερή μείωση των ελλειμάτων του ισοζύγιου πληρωμών και του δημοσίου, την μείωση του πληθωρισμού και την παράλληλη είσοδο στην ανάκαμψη...
>
> ...Η κυβέρνηση θα έπρεπε να υιοθετήσει την πρόταση. Οι επιλογές-της το ξέρουμε πως είναι άλλες —και δεν είχαμε αυταπάτες πού βαδίζει. Αυτές τις ιδέες, όμως, πρέπει να τις αναλύσουν τα προοδευτικά στελέχη του ΠΑΣΟΚ. Η Ελλάδα χρειάζεται να βρει την δημοκρατική διέξοδο. Και θα την βρει με την έκφραση της κοινωνικής συμμαχίας που διαμορφώνεται και βαθαίνει σε μια καινούρια πλειοψηφία: Μια νέα πολιτική συμπαράταξη των αριστερών και προοδευτικών δυνάμεων —νωρίτερα ή αργότερα".

"Θυσίες" ο Χαρίλαος, "αυτοσυγκράτηση" ο Λεωνίδας. "Να προστατευτεί η εσωτερική αγορά" λέει το αντι-ΕΟΚικό ΚΚΕ. "Προσωρινά μέτρα προστασίας της αγοράς από τις εισαγωγές" συμφωνεί και το "ευρωπαϊκό" ΚΚΕεσ. "Εξυγείανση του δημόσιου τομέα" ο ένας, "Αύξηση της παραγωγικότητας, μείωση των ελλειμάτων στο δημόσιο τομέα" ο άλλος. Ο κοινός παρανομαστής των προτάσεων-τους είναι το παλιό πασοκικό πρόγραμμα διορθωμένο επί το ρεαλιστικότερον για να διατηρηθεί η επαφή με τον απαραίτητο συνέταιρο της "νέας" συμμαχίας —το ΠΑΣΟΚ.

Δυστυχώς για τους ρεφορμιστές —και για το κίνημα που πληρώνει τις συνέπειες της πολιτικής-τους— ο απαραίτητος συναίτερος έχει μετατοπιστεί τόσο δεξιά από τις πιέσεις της διαχείρισης του ελληνικού καπιταλισμού ώστε οι προτάσεις των δυο ΚΚ πέφτουν στο κενό. Τον μόνο ρόλο που παίζουν οι προτάσεις-τους είναι να στερούν από το εργατικό κίνημα την πολιτική δυναμική-του.

Αυτή η διαπίστωση είναι το σημείο γύρω από το οποίο περιστρέφονται οι ανακατατάξεις στο χώρο αριστερά από το ΠΑΣΟΚ. Η απουσία μιας αριστεράς ικανής να καλύψει πολιτικά το εργατικό κίνημα στην σύγκρουσή-του με την κυ-

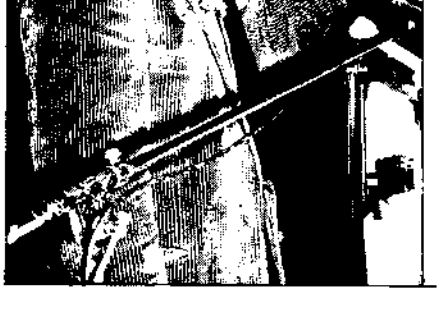

βέρνηση είναι ορατή σε όλο το φάσμα. Οι απορίες και τα ερωτηματικά υπάρχουν ακόμα και μέσα στα δυο ΚΚ, πολύ περισσότερο γύρω-τους. Ούτε έχει προκύψει από το ΠΑΣΟΚ κανένα κομμάτι που να καλύπτει το κενό. Η συνδικαλιστική αριστερά που έσπασε από την ΠΑΣΚΕ κερδίζει συμπάθειες γιατί αρνήθηκε να καταπιεί τα μέτρα, αλλά πολιτικά δεν έχει να πει τίποτα. Η αναφορά της είναι στο ΠΑΣΟΚ, ούτε καν σε κάποια διαμορφωμένη αριστερή τάση. Οι πολιτικές φιγούρες του ΠΑΣΟΚ που έχουν διαφοροποιηθεί από την κυβερνητική πολιτική; με κανένα τρόπο δεν αποτελούν τάση και μάλιστα αριστερή που να εκπροσωπεί τη ρήξη ενός κόσμου με την κυβερνητική στροφή. Όλοι αυτοί οι παράγοντες δημιουργούν ένα κλίμα ανακατατάξεων και αναζήτησης που επιτρέπουν για πρώτη φορά μετά από χρόνια να διατυπωθεί ξανά πειστικά η πρόταση για μια επαναστατική αριστερά.

Για μια αριστερά που να μιλήσει ξανά για τη σοσιαλιστική επανάσταση σαν την μόνη στρατηγική που μπορεί να δικαιώσει τους εργατικούς αγώνες. Για τον σοσιαλισμό από τα κάτω με την ανατροπή του αστικού κράτους και τον άμεσο δημοκρατικό έλεγχο της παραγωγής από τους ίδιους τους εργάτες σαν την μόνη διέξοδο από την κρίση του καπιταλισμού. Για τον διεθνισμό και την εργατική αλληλεγγύη σαν την μόνη απάντηση στα κριτήρια του καπιταλιστικού ανταγωνισμού, του προστατευτισμού και του σωβινισμού, του "ο θάνατός-τους η ζωή-μας". Για την απελευθέρωση των γυναικών, των νέων, κάθε καταπιεσμένου από τον συντηρητισμό και την καταστολή μέσα από την κοινή πάλη με την εργατική τάξη για την ανατροπή της εξουσίας του κεφάλαιου.

Σήμερα η συζήτηση για τις επαναστατικές ιδέες με τους αγωνιστές που αντιμετωπίζουν τις επιθέσεις της κυβέρνησης μπορεί να είναι κάτι παραπάνω από ανταλλαγή ιδεών και απόψεων, μπορεί να είναι οδηγός για δράση παντού όπου ξαναζωντανεύουν διαδικασίες μαζικού κινήματος —στις εργατικές απεργίες, στις σπουδαστικές καταλήψεις, στις μαζικές συνελεύσεις όλων των χώρων. Παντού όπου η κίνηση της εργατικής τάξης ξαναζεσταίνει τις ελπίδες ότι υπάρχει τρόπος αντίστασης στους διαχειριστές της κρίσης. Σήμερα αυτές οι διεργασίες ανοίγουν δυνατότητες για να μπει ξανά ο αριστερισμός στα εργοστάσια, για να κερδίσει επιρροή σε υπολογίσιμες μειοψηφίες της σπουδάζουσας νεολαίας, για να συγκροτήσει επαναστατικές οργανώσεις δεμένες με όλα αυτά τα κομμάτια. Αυτά είναι τα στοιχήματα που παίζονται αυτή την περίοδο. Στο χέρι-μας είναι να τα μετατρέψουμε σε κατακτήσεις.

Απεργοί διαδηλώνουν ἔξω ἀπό τά δικαστήρια στήν οδό Σωκράτους τήν ημέρα τῆς πανεργατικῆς απεργίας (14 Νοέμβρη) απαιτώντας τήν ἀπελευθέρωση τῶν συναδέλφων τους από τίς απεργιακές φρουρές πού εἶχαν συλληφθεῖ ἐκεῖνο τό πρωί. Όλοι οι κρατούμενοι απεργοί αφέθηκαν ελεύθεροι πρίν διαλυθεῖ η διαδήλωση.

ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ '85

Η δολοφονία του 15χρονου αναρχικού Μιχάλη Καλτέζα από την αστυνομία αμέσως μετά την διαδήλωση της επετείου του Πολυτεχνείου, προκάλεσε μια έκρηξη στην ήδη ταραγμένη επιφάνεια των πολιτικών εξελίξεων. Το "Κάτω η κυβέρνηση των δολοφόνων" ήρθε σχεδόν αυτόματα, ανακλαστικά, στο στόμα ενός κόσμου που ήδη βρισκόταν σε κινητοποίηση μετά την ανακοίνωση των οικονομικών μέτρων. Το "Μπάτσοι γουρούνια δολοφόνοι" —η κραυγή ενός κομματιού νεολαίας που συνολικά απωθείται στο περιθώριο της κοινωνίας— εισέβαλε απειλητικά στο κέντρο της Αθήνας. Μέτρο του σοκ, που προκλήθηκε σ' όλες τις πολιτικές δυνάμεις εκτός απ' την κυβέρνηση, δίνει η στάση της ΚΝΕ που για λίγες ώρες έμεινε μάλλον ευμενής απέναντι στις προσπάθειες να δοθεί πολιτική απάντηση στη δολοφονία.

Όμως, για άλλη μια φορά, τα συναισθήματα —η οργή, η αγανάκτηση, η φρίκη απέναντι στο πού μπορούν να φτάσουν οι πράσινοι υπηρέτες των καπιταλιστών— φάνηκαν ανίσχυρα απέναντι σ' έναν από τα πριν διαμορφωμένο ταξικό και πολιτικό συσχετισμό: Οι συγκρούσεις της Δευτέρας 18/11, η κατάληψη του Πολυτεχνείου, κάθε απόπειρα απάντησης στους μαζικούς κοινωνικούς χώρους αντιμετωπίστηκε με μια πρωτοφανή κινητοποίηση του κατασταλτικού μηχανισμού: Τα ΜΑΤ, τα ΜΕΑ και "πάσα δύναμη" της ελληνικής αστυνομίας, τα δακρυγόνα και οι πυροσβεστικές, οι φασίστες, οι μαγαζάτορες και οι πρασινοφρουροί έδωσαν στο κέντρο της Αθήνας εικόνες Νοέμβρη του '73. Τα ταμπλόιντ ενημέρωσαν τους πολίτες για το "εν εξελίξει σχέδιο αποσταθεροποίησης και ανατροπής της κυβέρνησης από σκοτεινές δυνάμεις" χωρίς να ξεχνούν να υπογραμμίζουν τί πρόκειται να αντιμετωπίσει όποιος έχει διάθεση να ανακατευτεί στις "ανατρεπτικές" διαδικασίες. Το ΚΚΕ, η ΕΦΕΕ, η "ταξική" ΓΣΕΕ, οι σύλλογοι των καθηγητών αλλά και οι "προοδευτικοί" των γονέων και κηδεμόνων, μάντρωσαν γρήγορα τους μαζικούς κοινωνικούς χώρους —το μοναδικό πεδίο που θα μπορούσε να υπάρξει συνέχεια μετά το στρατιωτικό αποκλεισμό του κέντρου: Οι σχολές έμειναν κλειστές, κάθε απεργιακή κινητοποίηση ανεστάλη, η ασφά-

λεια εγκαταστάθηκε ανοιχτά μέσα σε όποια σχολεία προσπάθησαν να κινηθούν. Παρόλα αυτά η πίεση εξακολουθούσε να υπάρχει.

Σ' αυτές τις συνθήκες η παρέμβαση των "τιμωρών" της 17 Νοέμβρη έγινε η σταγόνα που ξεχείλισε το ποτήρι. Τα αιτήματα του αφοπλισμού της αστυνομίας και της διάλυσης των ΜΑΤ και ΜΕΑ πολύ δύσκολα πια μπορούν να υποστηριχτούν με προοπτικές σοβαρότερες από τις προπαγανδιστικές. Ο δολοφόνος αστυνομικός Μελίστας κυκλοφορεί ελεύθερος την ώρα που οι καταλήψιες του Χημείου αντιμετωπίζουν βαρύτατες κατηγορίες. Ξεκινάει δίωξη μελών της "Επιτροπής Κατάληψης" του Πολυτεχνείου.

Το ΠΑΣΟΚ και η αστυνομία "καθάρισαν" με τη δολοφονία σαν μια πράξη υπερβολής —και ο κύριος Πρωθυπουργός εξέφρασε βέβαια την λύπη-του— αλλά υπερβολής δικαιολογημένης μέσα σ' ένα πόλεμο του κράτους ενάντια στους τρομοκράτες, τους αναρχικούς και άλλες σκοτεινές δυνάμεις. Η θέση του ΚΚΕ —που καταγγέλει τα πάντα, από τη δολοφονία ως τις διαδηλώσεις, σαν έργο των μυστικών υπηρεσιών και της ίδιας της κυβέρνησης για να τρομάξει ο κόσμος— απόχτησε ιδιαίτερο βάρος σ' όλους τους χώρους του κινήματος.

Πρόκειται για μια τραγική, για μια "ιταλική" εισαγωγή στην νέα πολιτική περίοδο που άνοιξε με τα οικονομικά μέτρα. Ο ρόλος των βασικών δυνάμεων στις εξελίξεις αυτής της άγριας βδομάδας δεν είναι στιγμιαίος' αντίθετα δείχνει με σαφήνεια τις · τάσεις, τις δυνατότηες και τις δυσκολίες που θάχουμε να αντιμετωπίσουμε σ' όλο το επόμενο διάστημα.

Χρονικό

ΚΥΡΙΑΚΗ 17/11: Σε επεισόδια στα Εξάρχεια, μετά το τέλος της πορείας, δολοφονείται ο 15χρονος αναρχικός Μιχάλης Καλτέζας.

Λίγοι αναρχικοί καταλαμβάνουν το Χημείο. Το πρωί της Δευτέρας η αστυνομία - με άδεια της Επιτροπής Ασύλου!— μπαίνει, για πρώτη φορά από το '74, στη σχολή: δακρυγόνα, έφοδος των Ειδικών Μονάδων, σύλληψη και άγρια κακοποίηση όλων των καταληψιών.

ΔΕΥΤΕΡΑ 18/11: Για τις 5 μ.μ. υπάρχει κάλεσμα στο Πολυτεχνείο. Ξεκινούν δυο πορείες προς την Βουλή. Η μια αποτελείται από "αριστεριστές" (Ο.Σ.Ε., ΚΚΕμ-λ, ΟΚΔΕ). Η άλλη από αναρχικούς και την "Ομάδα συντρόφων της Ακρας Αριστεράς". Η δεύτερη πορεία μετά από διάφορα σπασίματα στη Σταδίου προσπαθεί να χτυπήσει τη Γενική Διεύθυνση της Αστυνομίας. Διαλύεται βίαια από την αστυνομία. Ένα τρίτο κομμάτι (Ρήξη, Μαχητής, Α/Συνέχεια) μένει στο Πολυτεχνείο με την άποψη να γίνει κατάληψη κι όχι πορεία. Γύρω από το Πολυτεχνείο, αλλά και σ' όλο το κέντρο της Αθήνας, συνεχίζονται άγριες συγκρούσεις ως τα ξημερώματα της Τρίτης. Η αστυνομία χρησιμοποιεί πυροσβεστικές, δακρυγόνα, καπνογόνα χωρίς όμως να κατορθώνει οριστική διάλυση των συγκεντρωμένων.

ΤΡΙΤΗ 19/11: Η ΕΦΕΕ "αναστέλλει" την πορεία που είχε καλέσει για το απόγευμα. Η ΓΣΕΕ των 26 καταγγέλει τους "προβοκάτορες" που υποκινούν επεισόδια για να απομακρυνθεί η προσοχή από τα οικονομικά μέτρα της κυβέρνησης. Το ΚΚΕ αρχίζει συστηματική καταγγελία των γεγονότων σαν "σχέδιο των μυστικών υπηρεσιών".

Η κατάληψη του Πολυτεχνείου σταματάει. Η "έξοδος" γίνεται με διαδήλωση προς τα Προπύλαια και στη συνέχεια στην Βουλή. Στα Προπύλαια οι Ο.Σ.Ε., ΟΚΔΕ, ΚΚΕμ-λ πραγματοποιούν την συγκέντρωση—πορεία που ανέστειλε η ΕΦΕΕ. Ο "εγκλωβισμός" της αστυνομίας ανάμεσα στις δυο πορείες εμποδίζει την ενοποίηση-τους. Για τα μέτρα της Επαναστατικής Αριστεράς πρόκειται για δυο πολύ μαζικά μπλοκ που διαδηλώνουν προς την Βουλή.

Τρίτη πορεία πραγματοποιεί ο Ρήγας φροντίζοντας να μην ανακατευτεί με τις προηγούμενες.

ΠΕΜΠΤΗ 21/11: Η κυβέρνηση αφήνει ελεύθερο τον δολοφόνο Μελίστα και παραπέμπει με βαρειές κατηγορίες τους καταληψίες του Χημείου.

ΤΡΙΤΗ 26/11: Η 17 Νοέμβρη "τιμωρεί" τα ΜΑΤ με την βόμβα στο Παγκράτι.

Γι' αυτό και πιστεύουμε πως τα γεγονότα που ακολούθησαν τον φόνο του Μιχάλη Καλτέζα πρέπει να συζητηθούν αναλυτικά απ' όσους παλεύουν για την ανασύνταξη του επαναστατικού κινήματος.

Αυτή τη φορά ο κεραυνός δεν ήλθε εν αιθρία

Η στάση της κυβέρνησης και του ΠΑΣΟΚ στα τελευταία γεγονότα δεν θάπρεπε να αποτελέσει έκπληξη. Ήδη από την απεργία της 14 Νοέμβρη είχε διατυπώσει την πολιτική-της απέναντι στα πιο μαχητικά κομμάτια των απεργών. Η μαζικότητα κι ο δυναμισμός της γενικής απεργίας την ανάγκασαν να περιορίσει τις διαθέσεις-της σε φραστικές επιθέσεις στις απεργιακές φρουρές που αντιστάθηκαν στα ΜΑΤ και τους απεργοσπάστες. Όμως από το βράδυ της 17 Νοέμβρη —παρόλο το βάρος του φόνου ενός διαδηλωτή— δεν δίστασε να ολοκληρώσει το "μήνυμα" προς όλες τις κατευθύνσεις: "Επιμέρους αντιπαραθέσεις δεν υπάρχουν πια. — Όποιος θέλει να αντισταθεί στην πολιτική του ΠΑΣΟΚ δεν έχει παρά να προσπαθήσει να ανατρέψει την κυβέρνηση — Όποιος κινείται σε τέτοια κατεύθυνση είναι "ιδιότυπος φασίστας", "επικίνδυνη μειοψηφία" "ύποπτος αναρχικός" και θα αντιμετωπιστεί δια πυρός και σιδήρου. Το πολυσυλλεκτικό ΠΑΣΟΚ, με τις υποσχέσεις για μεγάλες κοινωνικές μεταρρυθμίσεις, με την μόνιμη φροντίδα για την διατήρηση των συμμαχιών-του τόσο προς τα δεξιά όσο και προς τα αριστερά, δεν υπάρχει πια. Η προσπάθεια διάσωσης του ελληνικού καπιταλισμού με τη θατσερική οικονομική πολιτική υποχρεώνει την κρατική εξουσία να περιοριστεί στην σιδερένια μάσκα του νόμου και της τάξης. Όσοι περίμεναν μια παρέμβαση του "πολιτικού" ΠΑΣΟΚ που να εκτονώνει την ένταση, περίμεναν άδικα. Σήμερα οι εξελίξεις σπρώχνουν μπροστά τους μπουραντάδες του κυρ-Μένιου και όχι τους ντιλετάντηδες της 3ης Σεπτέμβρη. Η παραίτηση Λαλιώτη ήρθε λίγο καθυστερημένα, αλλά σαν γεγονός πρέπει να διαλύσει πια όλες τις σχετικές αυταπάτες.

Απέναντι σ' αυτή την απότομη όξυν-

ση της πολιτικής κατάστασης το ΚΚΕ και η ΓΣΕΕ των 26 διάλεξαν να μαζέψουν όλες τις εξαγγελίες περί "ανυποχώρητης ταξικής πάλης" και να περιμένουν καλύτερες μέρες. Η διαδήλωση της ΕΦΕΕ που θα κατάγγελε την δολοφονία του Μιχάλη Καλτέζα και την καταπάτηση του άσυλου στο Χημείο αναβλήθηκε επ' άοριστον. Οι σχολές παρέμειναν κλειστές με την συγκατάθεση της ΚΝΕ. Η ΓΣΕΕ κατάγγειλε κάθε διαδηλωτή σαν προβοκάτορα που υποσκάπτει τις δυνατότητες του εργατικού κινήματος να απαντήσει στα οικονομικά μέτρα.

Η συνδικαλιστική γραφειοκρατία και το ΚΚΕ ξέρουν καλά πως η αντιπαράθεσή-τους με τα οικονομικά μέτρα δεν είναι πάλη για την ανατροπή της οικονομικής πολιτικής, πολύ περισσότερο δεν είναι πάλη για την ανατροπή της κυβέρνησης. Προσπαθούν να πετύχουν μια ισορροπία που να εξασφαλίσει τον δικό-τους ρόλο σαν συνομιλητή και συνδιαχειριστή μέσα στα πλαίσια της "αναπόφευκτης" λιτότητας για την αντιμετώπιση της κρίσης. Σ' αυτή την προσπάθεια βρίσκονται μεταξύ σφύρας και άκμωνος. Απ' τη μια η κυβέρνηση δεν έχει την πολυτέλεια μακροπρόθεσμων χειρισμών που να εξασφαλίζουν και τη "σωτηρία της οικονομίας" και την θέση των άσπονδων φίλων-της. Απ' την άλλη η υποκίνηση των απεργιών είναι δίκοπο μαχαίρι: Οι απεργιακές φρουρές και τα σαμποτάζ στους Δήμους και στην Κίνηση τρόμαξαν και τους 26 τόσο όσο εξαγρίωσαν την κυβέρνηση. Έτσι όταν οξύνθηκε η κατάσταση, παρά τις δραματικές συνθήκες που δημιούργησε η ύπαρξη ενός νεκρού, δεν χρειάστηκαν παρά λίγες ώρες για να ταυτιστούν απόλυτα με την κυβέρνηση.

Αυτή η στάση δεν θάπρεπε να αποτελεί έκπληξη ιδιαίτερα για τους έμπειρους σ' αυτές τις "υπαναχωρήσεις" συντρόφους της επαναστατικής αριστεράς. Λίγες όμως μέρες πριν στη συγκέντρωση των ανεξάρτητων συσπειρώσεων και συνδικαλιστών, διατυπώνονταν άλλες εκτιμήσεις: "Ήρθε ο καιρός να καταλάβουμε πως ρεφορμισμός μπορεί να σημαίνει και αγώνες και εξεγέρσεις και νεκρούς" ή "η ΓΣΕΕ των 26 αποτελεί πια πόλο ταξικής συσπείρωσης". Αυτή η αναμονή αριστερής περιόδου του ρεφορμισμού διαψεύστηκε στα γεγονότα που ακολούθησαν το Πολυτεχνείο '85 (διαψεύδεται άλλωστε και από τις ίδιες τις αντιπαραθέσεις για τα οικονομικά μέτρα). Το ΚΚΕ, και πολύ περισσότερο οι διαγραμμένοι ΠΑΣΟΚ, δεν πρόκειται να αποσπαστούν —τουλάχιστον με δικιά-τους πρωτοβουλία— από το πλαίσιο της "συμπολιτευόμενης αντιπολίτευσης" και τις σχέσεις που αυτό προδιαγράφει με την κυβέρνηση.

Έτσι το βάρος για την απάντηση στην δολοφονία του Μιχάλη Καλτέζα έπεσε σε ότι δυνάμεις κινήθηκαν αυθόρμητα και τους ελάχιστους αναρχικούς και συντρόφους της Ε.Α. Βάρος που έγινε δυσβάσταχτο από τη στιγμή που συνδυάστηκε με το καθήκον να αποδειχτεί ότι οι εργατικοί αγώνες δεν υπονομεύονται από τις συγκρούσεις με την αστυνομία και το κλίμα αστάθειας αλλά αντίθετα από την αναβλητικότητα της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας και την αδυναμία του ρεφορμισμού για ολοκληρωτική ρήξη με την κυβέρνηση ΠΑΣΟΚ;

Αλλά την συμπεριφορά αυτών των δυνάμεων πρέπει να τη δούμε πιο αναλυτικά.

Η άγρια νεολαία στο προσκήνιο;

Τις εξελίξεις στο διήμερο 18,19 Νοέμβρη καθόρισε η παρουσία, η δράση κι ο προσανατολισμός ενός κομματιού της νεολαίας, αυτού που από τα ταμπλόιντ ως τους κύκλους τής άκρας αριστεράς περιγράφεται σαν "άγρια νεολαία". Γύρω στις 5.000 διαδηλωτές —μαθητές, άνεργοι, νέοι εργάτες— συγκρούονταν για μια ολόκληρη νύχτα με το σύνολο του κατασταλτικού μηχανισμού σ' ένα πεδίο μάχης που κάλυπτε όλο το κέντρο της Αθήνας. Εκτός όμως από την αναμφισβήτητη μαχητική διάθεση αυτός ο κόσμος καθορίζεται και από κάποια άλλα χαρακτηριστικά που προδιαγράφουν τα όρια της δράσης-του.

Αυτό το κομμάτι της νεολαίας αναπαράγεται και διευρύνεται μέσα από μια διπλή διαδικασία που σήμερα τείνει στο ζενίθ. Απ' τη μια η καπιταλιστική κρίση— με την ανεργία, με την κρίση του σχολείου, με την ανυπαρξία κάθε μορφής πρόνοιας ή εξασφάλισης, με την ιδεολογική και πολιτιστική κρίση...— δημιουργεί ένα μεγάλο αριθμό απελπισμένων νέων που δεν βλέπουν καμιά προοπτική μέσα στα κοινωνικά αποδεχτά όρια. Απ' την άλλη η κρίση του κινήματος και η περιθωριοποίηση της εργατικής τάξης για μεγάλο χρονικό διάστημα, αφήνουν μετέωρο αυτό το κομμάτι των νέων: Στο άγριο τοπίο της εργατικής συνοικίας ή των διαλυμένων σχολείων μαμούθ οι συλλογικότητες και οι ενοποιήσεις πάνω σε "οράματα", ακόμα και στοιχειώδης συντονισμός δραστηριοτήτων πάνω σε επιμέρους αμυντικούς στόχους, είναι διαδικασίες πολύ δύσκολες. Έτσι οι ιδεολογίες, οι σχέσεις, οι πρακτικές του no future σημαδεύουν αρκετά έντονα τη ζωή αυτού του κόσμου, μαζί με κάθε είδους υποκατάστατα της ελλείπουσας συλλογικότητας που για περιορισμένα χρονικά διαστήματα αντιθίζουν, βοηθώντας να ξεχνιέται —κάπως— η απελπισία. Αυτή η πλευρά της διαδικασίας διαμόρφωσης αυτού του κομματιού συνήθως "ξεχνιέται" από τους όψιμους παρατηρητές της άγριας νεολαίας. Κι όμως αυτή η πλευρά έχει πολύ σημαντικές συνέπειες για τα όρια και τις ανάγκες στην πάλη αυτού του κόσμου.

Αυτό το κομμάτι των νέων είναι αναμφισβήτητα "εκτός ελέγχου" όταν κατορθώνει να μαζευτεί, να λειτουργήσει συλλογικά. Το "εκτός ελέγχου" για την ώρα περιορίζεται στην μαχητική διάθεση στην προτεραιότητα της σύγκρουσης: Ενάντια στους μπάτσους στη διαδήλωση στο κέντρο της Αθήνας, ενάντια στους καθηγητές και στους νοικοκυραίους στο σχολείο και στη γειτονιά, ενάντια στους "τσάτσους του Βαρδινογιάννη" (ή καθενός άλλου) στο γήπεδο κ.ό.κ. Από κει και κάτω αρχίζουν τα προβλήματα. Η οργανωτικότητα αυτού του κομματιού τείνει στο μηδέν: Η ανυπαρξία στοιχειωδών μορφών οργάνωσης μέσα στους μαζικούς κοινωνικούς χώρους κάνουν την "εκτός ελέγχου" αντίδραση αυτού του κόσμου στιγμιαία. Στο σχολείο, στη δουλειά, στη γειτονιά, η εξατομικοποιημένη αναζήτηση δρόμων επιβίωσης εξαφανίζει τη μαχητική διάθεση, δίνει τη θέση-της στη "λούφα και παραλλαγή", ή ακόμα και στο γλύψιμο ή το κυνικό ρίξιμο των υπόλοιπων για να τη "βγάλεις καθαρή". Το ίδιο ισχύει για την πολιτικοποίησή-του. Είναι χαρακτηριστικό το πόσες ομάδες εμφανίζονται στα σχολεία μια φορά το χρόνο, (συνήθως για να καταγγείλουν τις εκλογές) και στη συνέχεια εξαφανίζονται γιατί δεν βρίσκουν τους τρόπους να διατηρήσουν την αντιπαράθεσή-τους. Ταυτόχρονα είναι χαρακτηριστική η συνύπαρξη πολλών αμφιλεγόμενων τάσεων μέσα σ' αυτόν τον κόσμο. (π.χ. δες το τελευταίο "Κράξιμο" όπου η υπεράνω πάσης υποψίας για αντινεολαιίστικο ρατσισμό Πάολα καταγγέλει τις σεξιστικές και ρατσιστικές επιρροές μέσα σ' αυτόν τον κόσμο όπως εκδηλώνονται στις πιο ριζοσπαστικές στιγμές-του: στις διαδηλώσεις και στα συνθήματα).

Τα πράγματα θα ήταν πολύ καλύτερα αν ίσχυε η διάχυτη εικόνα της κοινής γνώμης: αν αυτό το κομμάτι αποτελούσε την επιρροή του αναρχισμού μέσα στην νεολαία. Αυτό όμως δεν είναι αλήθεια. Η σχέση αυτού του κόσμου με την αναρχία είναι εντελώς επιφανειακή και συγκυριακή. Ταυτόχρονα η προσπάθεια ορισμένων αναρχικών ομάδων να συνδεθούν μ' αυτό το κομμάτι υποτασσόμενες στα χαρακτηριστικά και τις διαθέσεις-του αντί να οδηγήσει στο ουσιαστικό κέρδισμα αυτού του κόσμου στον αναρχισμό οδήγησε στην διάλυσή-τους, όχι τόσο σαν ομάδες όσο σαν απόψεις και τακτική.

Αυτή η διαδικασία έχει επαναληφθεί στο παρελθόν. Μετά το '79, η προηγούμενη "σειρά" ανρχικών και αυτόνομων ομάδων επιχείρησε να συνδέσει την "πολιτική" με την "ποινική" αντίσταση στον αστισμό, ξεκινώντας από τις διαδηλώ-

σεις συμπαράστασης στο κίνημα των φυλακισμένων. Η ωραιοποίηση και τελικά η υποταγή σε κάποια χαρακτηριστικά του "ποινικού" κομματιού, αντί να οδηγήσει στο κέρδισμα αυτού του κομματιού απ' την αυτονομία, οδήγησε στην διάλυση των αρκετά ισχυρών τότε αναρχικών και αυτόνομων ομάδων, στο πέρασμα στην παρανομία σαν επαγγελματική αποκατάσταση μιας ολόκληρης γενιάς αναρχικών και αυτόνομων. Έτσι και σήμερα η απεύθυνση σ' αυτόν τον κόσμο σχεδόν αποκλειστικά πάνω στην βάση της διαθεσιμότητας για σύγκρουση με την αστυνομία, έχει κάνει τις διαφορές ανάμεσα σε πολλές αναρχικές ομάδες και τις οργανωμένες ομάδες των χούλιγκανς διάφορων "θυρών" σχεδόν δυσδιάκριτες. Αυτά τα σημάδια έχουν εντοπιστεί και από πολλούς αναρχικούς που εξακολουθούν να προσπαθούν να λειτουργήσουν συνολικότερα(1).

"Η βία των οδοφραγματιών, αμυντική για μια ακόμη φορά και όχι επιθετική, βία εκβιασμένη, θα μπορούσε αν κέρδιζε τα τυφλά-της σημεία, να διαβαστεί ως πρόταγμα ενός κοινωνικού πόλεμου που μονίμως αναμένεται ή διακυρήσσεται"(2). Θα μπορούσαμε πράγματι να διαβάσουμε" την βία των οδοφραγματιών σαν πρόταγμα ένος κοινωνικού πολέμου που αναμένεται; Το ερώτημα προβάλλει για πολλούς αριστερούς (ανανεωτικούς, ακραίους ή ενδιάμεσους). Οι παρατηρήσεις που συνθέτουν την απάντηση είναι εξίσου πολλές.

Κατ' αρχήν έχει γούστο η διατύπωση της "αναμονής του κοινωνικού πόλεμου" από τους σύντροφους που πρωτοστάτησαν στην κριτική του τριτοδιεθνισμού στη βάση της "αναμονής της μεγάλης νύχτας". Ο κοινωνικός πόλεμος δεν αναμένεται, υπάρχει και μαίνεται γύρω-μας. Ίσως με μορφές, τρόπους και ρυθμούς που δεν είναι τις αρεσκείας-μας, αυτό όμως δεν έχει και μεγάλη σημασία. Το πρώτο θέμα είναι κατά πόσο "η βία των οδοφραγματιών" ήταν δεμένη με το επίπεδο, τους στόχους και τις δυνάμεις που δίνουν τις βασικές μάχες στην παρούσα φάση του "κοινωνικού πόλεμου". Αν ήταν θα μπορούσε να επηρεάσει τη συνολική εξέλιξη του "μετώπου", αν όχι ήταν προδιαγραμμένη η υποχώρηση σε λίγες ώρες. Το δεύτερο θέμα είναι η ίδια η ιδέα του "προτάγματος". Σ' αυτό το ζήτημα θα μπορούσαμε να δούμε λίγο τη διεθνή πείρα και κατά πόσον λειτούργησαν σαν "προτάγματα" απομονωμένες εξεγέρσεις της νεολαίας πιο αυθεντικές και σίγουρα πολύ πιο μαζικές και βίαιες. Η Αγγλία και οι εξεγέρσεις της μαύρης νεολαίας είναι το καλύτερο παράδειγμα. Ο κύκλος "συσσώρευση της οργής--εξέγερση—επιστροφή στην ομαλότητα" επαναλαμβάνεται σχεδόν κανονικά στην Αγγλία τα τελευταία χρόνια. Κι όμως το γενικό επίπεδο του "κοινωνικού πόλεμου", ακόμα και η αντιπαράθεση μέσα στα γκέτο την επόμενη της εξέγερσης, δεν έχουν κάνει κάποιο άλμα, δεν έχουν διαρρήξει το επίπεδο που επιβάλει ο συσχετισμός των βασικών κοινωνικών δυνάμεων. Οι Άγγλοι σ. έχουν χρησιμοποιήσει μια έκφραση γι' αυτές τις εκρήξεις: "Πρόκειται για αγώνες που ανεβαίνουν σαν ρουκέτες αλλά που πέφτουν σαν τούβλα".

Αυτό έγινε και τη νύχτα της 18/11 στο κέντρο της Αθήνας. Ένα μεγάλο κομμάτι νέων, άγρια πιεσμένο από την συνολική κατάσταση, αισθάνθηκε το φόνο του Μ.Καλτέζα σαν την τελική πρόκληση. Κατέβηκε και συγκρούστηκε στο κέντρο της Αθήνας. Η σύγκρουσή-του

"ανέβηκε σαν ρουκέτα", δημιούργησε συνθήκες εξέγερσης γύρω από το Πολυτεχνείο. Όταν όμως κουράστηκε αποσύρθηκε στο χάος των συνοικιών, των εργοστασίων και των σχολείων, τα πάντα "έπεσαν σαν τούβλο". Το κέντρο της Αθήνας έμεινε στους μπάτσους και τους αγανακτισμένους Πασόκους. Και μέσα σ' αυτό έμεινε και η κατάληψη του Πολυτεχνείου από σ. της άκρας αριστεράς. Που έπρεπε να βρουν τρόπο συνταγμένης υποχώρησης, μιας και αυτοί δεν μπορούσαν απλά να αποσυρθούν.

Η κατάληψη του Πολυτεχνείου

Τη Δευτέρα 18/11 σ' όλους τους συντρόφους της Επαναστατικής αριστεράς έμπαινε με άγριο τρόπο ένα δίλημμα: "Στρατιωτική" ή "πολιτική" απάντηση στη δολοφονία; Ας ξεκαθαρίσουμε λίγο τα δυο σκέλη για να μην παρεξηγηθούμε.

Το ότι τη Δευτέρα το βράδυ θα γινόντουσαν "έκτροπα" στο κέντρο της Αθήνας ήταν αναπόφευκτο. Τόσο η ένταση που είχε προκαλέσει η δολοφονία, όσο και η σύνθεση του κόσμου και η έλλειψη άλλων άμεσα αποτελεσματικών μορφών εκδήλωσης της οργής-του, δεν άφηναν καμιά αμφιβολία γι' αυτή την προοπτική. Η ύπαρξη μικρών αλλά αποφασισμένων ομάδων εξασφάλιζε και πρακτικά το "εναρκτήριο λάκτισμα" για τα γεγονότα. Το πρώτο ερώτημα που υπήρχε για την Ε.Α. ήταν αν είναι αναγκαία (και δυνατή) μια ενιαία στάση μ' όλο αυτό το κομμάτι. Το δεύτερο ήταν η επιλογή στο δίλημμα που αναφέραμε. Η Ε.Α. έπρεπε να πάρει μια πρωτοβουλία που να προσπαθεί να ενοποιήσει, να συγκεντρώσει, να μεγιστοποιήσει την αναπόφευκτα "στρατιωτική" αντιπαράθεση στο κέντρο; Ή έπρεπε να προσπαθήσει να εκφράσει την αγανάκτηση με αιτήματα–περεμβάσεις–κινητοποίηση των μαζικών κοινωνικών χώρων; Ήταν δυνατή μια δράση που να προσπαθεί να βάλει το ζήτημα του αφοπλισμού της αστυνομίας και της διάλυσης των ΜΑΤ–ΜΕΑ σαν αιτήματα συνελεύσεων στις σχολές, στα σχολεία, σε κάποιους εργατικούς χώρους; Μπορούσε να προτείνει αποχές και καταλήψεις όχι στον εαυτό-της, αλλά στον κόσμο που έστω και στιγμιαία βρισκόταν αμήχανος και οργισμένος, να "οχυρωθεί" πίσω από όποιες τέτοιες αυθεντικές κινητοποιήσεις κατόρθωνε να προκαλέσει και τροφοδοτώντας απ' αυτές μια σειρά διαδηλώσεων να πιέσει όσο ήταν δυνατό την κυβέρνηση;

Οι σ. που πήραν την πρωτοβουλία της κατάληψης προσπάθησαν ν' αποφύγουν το δίλημμα. Με την κατάληψη του Πολυτεχνείου προσπάθησαν να δημιουργήσουν ένα "κέντρο" αντιπαράθεσης με την κυβέρνηση. Με τις προτάσεις που έκαναν για τον προσανατολισμό της κατάληψης, για τα αιτήματα, την απεύθυνση προς τα έξω κλπ. προσπάθησαν να "αποστρατιωτικοποιήσουν" την αντιπαράθεση. Είναι χαρακτηριστικό ότι η κατάληψη συζητιόταν και σαν μέθοδος που εξασφάλιζε την αποφυγή "εκτρόπων" που θα γινόταν αν πραγματοποιόταν η πορεία(!!) Το πρόβλημα μ' αυτή την τακτική ήταν ότι απλά δεν υπήρχε καμιά δυνατότητα να υλοποιηθεί. Η κατάληψη υπήρξε μόνο σαν κέντρο της "στρατιωτικής" αντιπαράθεσης, σαν κέντρο των συγκρούσεων με την αστυνομία. Έτσι, ανάμεσα στο σχέδιο και την πραγματικότητα εμφανίστηκε η αλλοπρόσαλλη αντιπαράθεση των "μέσα" και των "έξω".

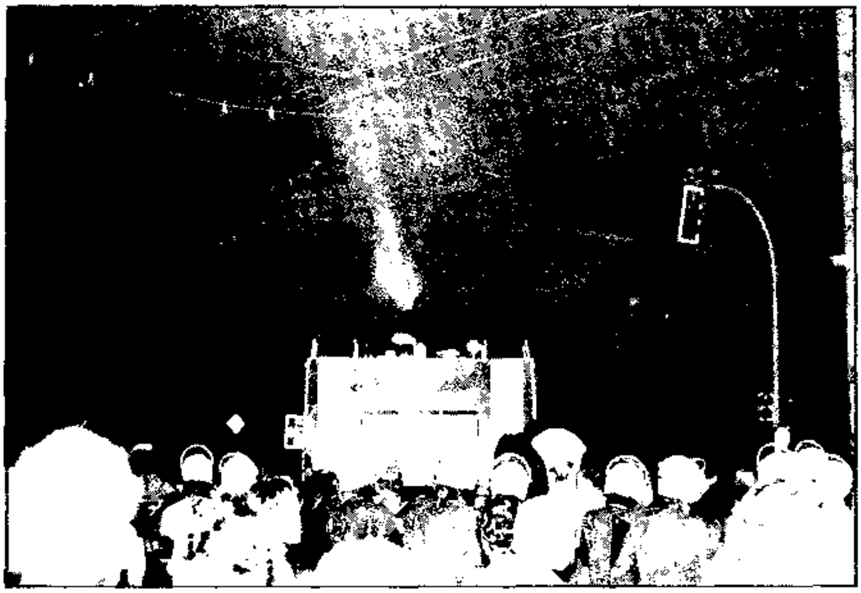

"Χοντρικά: οι μέσα/έξω. Μέσα οι αριστεριστές (Ρήξη, Μαχητής, Ομάδα σ. της Άκρας Αριστεράς, Φοιτητικές Συσπειρώσεις, Ομάδα Α/Συνέχεια, ΚΔΕ, ΕΔΕ, ΣΟΕ). Έξω οι αναρχικοί, οι αυτόνομοι, οι πανκ και απλώς "περίεργοι"... Οι απελπιστικοί και οι απελπισμένοι όπως ακούστηκε κάποια στιγμή"(2). Ας δούμε όμως τιλένε οι ίδιοι οι πρωταγωνιστές.

"Οι αιτίες της άδοξης κατάληξης του πολιτικού εγχειρήματος δεν έχουν να κάνουν με την "σιδερένια πυγμή" του κ. Κουτσόγιωργα και των φασιστοειδών που συσπείρωσε η "έννομη τάξη"... Οι λόγοι που καθόρισαν τις εξελίξεις έχουν να κάνουν με τη ραγδαία ανατροπή των πολιτικών δεδομένων και την αναστροφή του πολιτικού κλίματος, σαν αποτέλεσμα της τυφλής βίας και καταστροφικής μανίας των πολιτικά ανεγκέφαλων στοιχείων που προτίμησαν "να εκδικηθούν την κοινωνία" για την ανοχή της στις αστυνομικές αγριότητες παρά να πλήξουν πολιτικά την εγκληματικά υπόλογη στην συνείδηση του λαού κυβέρνηση"(3). Ίσως η σκληρή διατύπωση (φταίνε τα ανεγκέφαλα στοιχεία) να οφείλεται στην γνωστή ακαμψία της οργάνωσης που ανήκει ο συγκεκριμένος αρθρογράφος. Όμως τα ίδια λένε και άλλοι σ. που δεν ανήκουν σ' αυτή την κατηγορία.

"Για πέντε βιτρίνες οι αυτοαποκαλούμενοι "σύντροφοι του Μιχάλη" έδωσαν στα κόμματα, τον τύπο, την αστυνομία, το κράτος τη δυνατότητα να συκοφαντήσουν τον αγώνα-μας και παρόλη την αντίστασή-μας στο Πολυτεχνείο και τη σύγκρουσήμας με τις δυνάμεις καταστολής δεν ολοκληρώσαμε την αρχική νίκημας".(4)

Η γνώμη-μας είναι πως αυτή η απόπειρα μετατόπισης των ευθυνών δεν είναι σωστή. Η δράση των "ανεγκέφαλων στοιχείων" ήταν η μοναδική που υπήρξε, το ότι θα έσπαζαν "οι πέντε βιτρίνες" (και όχι μόνο) ήταν εκ των προτέρων γνωστό, όπως επίσης ήταν γνωστό ότι δεν υπήρχαν οι δυνάμεις που θα εξασφάλιζαν μια διαφορετική εικόνα. Η γνώμη-μας είναι ότι η "άδοξη κατάληξη του πολιτικού εγχειρήματος" κρίθηκε σε δυο λάθος εκτιμήσεις των σ. που πήραν την πρωτο-

βουλία της κατάληψης: α) Δεν περίμεναν την ολοκληρωτική απάντηση του ΠΑΣΟΚ, την πολιτική "σιδερένιας πυγμής". β) Δεν πίστευαν στην τόσο γρήγορη και ξετσίπωτη υπαναχώρηση της ρεφορμιστικής αριστεράς. Ο συνδυασμός αυτών των δυο παραγόντων δεν άφησε ούτε το χρόνο, ούτε τα περιθώρια για μια πολιτική διαφοροποίηση των "μέσα"—"έξω" περιόρισε την αντιπαράθεση στο στρατιωτικό επίπεδο όπου ο συσχετισμός ήταν συντριπτικός. Από το πρωί της Τρίτης 19/11 ήταν σαφές ότι η κατάληψη δεν μπορούσε να κρατήσει για δεύτερη νύχτα. Εξάλλου το ίδιο υπαινίσσονται και οι οργανωτές όταν ξεπερνούν τους λεονταρισμούς ή τις μεταθέσεις των "μέσα"—"έξω":

"Η περιχαράκωση του Πολυτεχνείου από αστυνομικές δυνάμεις, η προβοκατορολογία των κομμάτων της αριστεράς, ο τρομοκρατικός λόγος του τύπου, η καταγγελία της κατάληψης από τη ΓΣΕΕ διαμόρφωσαν ένα ασφυκτικό πολιτικό πλαίσιο, μέσα στο οποίο η πρωτοβουλία της Εξωκοινοβουλευτικής Αριστεράς ήταν αδύνατον να λειτουργήσει συσπειρωτικά και καταλυτικά"(3).

"Βέβαια μετά από τη σειρά αυτή των γεγονότων, το αρχικό γεγονός, ο θάνατος ενός 15χρονου μαθητή, πέρασε σε δεύτερο πλάνο για να αμην πούμε ξεχάστηκε εντελώς. Για την πλειοψηφία του κόσμου επρόκειτο τελικά, για ένα αιματηρό σενάριο όπου "μπάτσοι, αναρχικοί και τρομοκράτες εναλλάσσονται σε ρόλους θύτη και θύματος", πρόκειται για εκκαθάριση λογαριασμών ανάμεσα σε κάποιους αλληλομισούμενους χώρους που καλό θα είναι να αποφεύγονται"(4). Σ' αυτή την σειρά των γεγονότων οι σ. της Ρήξης εντάσσουν και την ενέργεια της "17 Νοέμβρη" που όμως έγινε μετά το τέλος της κατάληψης.

Η δικιά μας στάση

Η άποψή-μας ήταν πως η κατάληψη του Πολυτεχνείου δεν μπορούσε να υλοποιηθεί με κανέναν άλλο τρόπο παρά σαν κέντρο μιας διαρκούς στρατιωτικής αντιπαράθεσης με τις δυνάμεις καταστολής. Σ' αυτό το επίπεδο πιστεύαμε πως η ήττα ήταν εξασφαλισμένη και γι' αυτό δεν συμμετείχαμε στην κατάληψη.

Γνώμη-μας ήταν πως ανεξάρτητα από τη μορφή που θάπερναν οι αυθόρμητες αντιδράσεις τη Δευτέρα το βράδυ, καθήκον όποιων συγκροτημένων δυνάμεων υπάρχουν ήταν το να προσπαθήσουν να εξασφαλίσουν συνέχεια και βάθος στις κινητοποιήσεις. Έτσι αντιπροτείναμε μια προσπάθεια σύνδεσης της καταστολής με τη λιτότητα και τις περικοπές που να απευθύνεται στους μαζικούς κοινωνικούς χώρους και να επιδιώκει να κατεβάσει κάποιους απ' αυτούς σε μαχητικές κινητοποιήσεις (αποχή—απεργία και όπου ήταν δυνατόν κατάληψη) με άμεσο αίτημα τον αφοπλισμό της αστυνομίας και την διάλυση των ΜΑΤ—ΜΕΑ. Αυτή την τακτική την βλέπαμε να τροφοδοτεί (και να τροφοδοτείται από) μια σειρά κεντρικών διαδηλώσεων που θα οργάνωνε η Ε.Α. αποφεύγοντας τα "εξαίσια έκτροπα", εξηγώντας-τα όποτε συνέβαιναν, αλλά και παράλληλα αποφεύγοντας

και να τα χρεωθεί και να τα καταγγείλει. Μετά το ξεκίνημα της κατάληψης από την πλειοψηφία του "χώρου" κινηθήκαμε μόνοι-μας σ' αυτή την κατεύθυνση.

Στον περιορισμένο χρόνο μέχρι την λήξη της κατάληψης και τη βόμβα της 17 Νοέμβρη, είχαμε την ευκαιρία να διαπιστώσουμε και τις δυνατότητες και τους περιορισμούς που έχει να αντιμετωπίσει ο "χώρος" στην προσπάθεια να βγει από το καβούκι-του. Πρόκειται για περιορισμούς πολύ πιο απαγορευτικούς για κάποια πράγματα απ' ότι είναι τα δακρυγόνα και οι επιθέσεις των φασιστοειδών.

Κάποια αποτελέσματα αυτή της δουλειάς περιγράφονται σε άλλες στήλες του περιοδικού.

Η βασική κριτική που αντιμετωπίσαμε ήταν η εξής:

"Η δολοφονική υστερία του κράτους έπρεπε να απαντηθεί με διαφορετικές μορφές από τις γνωστές εσωστρεφείς και προπαγανδιστικές εκδηλώσεις της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς"(3). Η προσπάθεια να απαντήσεις μέσα στους χώρους του κινήματος, να στηρίξεις πολιτικά τις προτάσεις-σου, να αντιμετωπίσεις την επιρροή του ρεφορμισμού και κύρια τα αποτελέσματα της συντηρητικοποίησης μέσα στην νεολαία, μόνο σαν εσωστρέφεια δεν μπορεί να χαρακτηριστεί. Επίσης η προσπάθεια να ενεργοποιήσεις κάποιους χώρους σε αγωνιστικές κινητοποιήσεις αντί να μεταμφιέζεις τον εαυτό-σου σε κίνημα είναι ο μοναδικός τρόπος σήμερα για το ξεπέρασμα του προπαγανδισμού. Το εναλλακτικό των "διαφορετικών μορφών" και του "μείζονος πολιτικού γεγονότος" είναι μια ιδιόμορφη εσωστρέφεια: Εμείς απευθυνόμαστε στους αναρχικούς και οι αναρχικοί σε μας. Όσο για την προπαγάνδα, αυτή εκχωρείται στην "Ελευθεροτυπία", μ' αποτέλεσμα να μας ακούει όλη η Ελλάδα, αλλ' απ' όλο και μεγαλύτερη απόσταση, που κάποτε φτάνει να γίνει και "ασφυκτικό πολιτικό πλαίσιο".

Μια άλλη πλευρά της κριτικής είναι η αποφυγή των συγκρούσεων και κάποιες έμμεσες αναφορές στο ζήτημα της "επαναστατικής βίας". Οι ίδιοι όμως οι σ., όταν μιλάνε για κάποια άλλα φαινόμενα λένε: "Τα μέσα και οι μορφές πάλης που χρησιμοποιούμε πρέπει να είναι δεμένα με εκείνα που χρησιμοποιεί ο κόσμος στους αγώνες-του, ή να εκφράζουν αυτούς τους αγώνες. Ιδιαίτερα σε μια στιγμή που εμφανίζονται κάποιες προοπτικές ανοίγματος αγώνων σε ευρύτερα στρώματα νεολαίας και εργαζόμενων η στρατηγική της έντασης δεν συμφέρει κανέναν άλλο παρά το κράτος και το κεφάλαιο για να πετύχει την "πειθάρχηση" και την καθυπόταξη των εργαζόμενων"(4). Πρόκειται για μια πολύ σωστή κριτική. Απλά δεν αφορά μόνον το ένοπλο ξεπέρασμα "των μέσων και των μορφών πάλης που χρησιμοποιεί ο κόσμος στους αγώνες-του".

*   *   *

Με το τέλος των κινητοποιήσεων διαμαρτυρίας για τον φόνο του Μ.Καλτέζα το ζήτημα της κρατικής καταστολής έμεινε τραγικά μετέωρο. Μετά από ένα φόνο, μετά από ένα διήμερο άγριων συγκρούσεων στο κέντρο της Αθήνας, τόσο οι διαδηλωτές όσο και οι δυνάμεις καταστολής αποσύρθηκαν και όλα μοιάζουν όπως ήταν πριν. Τα "κρατούμενα" από την υπόθεση —συλληφθέντες στο Χημείο, δίωξη Μελίστα— παίρνουν το δρόμο της συνηθισμένης αντιμετώπισης.

Το να αποδειχτεί πως η ενίσχυση των δυνάμεων καταστολής από το ΠΑΣΟΚ δεν είναι "έργο βιτρίνας", το να αποδειχτεί πως η καταστολή δεν αφορά μόνο ειδικές και περιθωριακές κατηγορίες παραμένει σαν στόχος. Το να συνδεθούν τα αιτήματα και οι κινητοποιήσεις σ' όλους τους μαζικούς κοινωνικούς χώρους με την πάλη ενάντια στην καταστολή, με τα αιτήματα του αφοπλισμού της αστυνομίας και της διάλυσης των ΜΑΤ—ΜΕΑ γίνεται κεντρικό καθήκον για την επαναστατική αριστερά.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

(1). Δες την προκήρυξη- κριτική που κυκλοφόρησαν διαφορες συνοικιακές αναρχικές ομάδες μετά τα γεγονότα του Χημείου.

(2). Άρθρο των Π.Μπουκάλα και Ν.Ξυδάκη στον Πολίτη τ.55.

(3). Άρθρο του Αγησίλαου Χριστοδουλόπουλου, μέλους της Επιτροπής Κατάληψης, στον Σχολιαστή, τ.33.

(4). Προκήρυξη της Ρήξης με τίτλο: "Η στρατηγική της έντασης συμφέρει το κράτος".

ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΗΝ ΚΡΙΣΗ

Η μόνη λύση Επανάσταση

Υποτίμηση της δραχμής για δεύτερη φορά και φήμες για τρίτη υποτίμηση σύντομα, κατάργηση της ΑΤΑ και περικοπές στον περιβόητο κοινωνικό μισθό, έκρηξη ανατιμήσεων από τις βασικές υπηρεσίες της Κοινής Ωφέλειας, μέχρι τα είδη μαζικής κατονάλωσης, κρατικός προυπολογισμός με μειωμένο το κονδύλι των επενδύσεων, δηλώσεις του Παναγόπουλου για την ανάγκη των τραπεζών να αποστασιοποιηθούνε από το κράτος και τα ελλείματά-του που διαρκώς χειροτερεύουν, δάνειο με σκληρούς όρους από την ΕΟΚ για την προσωρινή κάλυψη των συναλλαγματικών προβλημάτων του ισοζύγιου που κι αυτά χειροτερεύουν.

Η μαύρη εικόνα που ανάδειξαν τα μέτρα θεραπείας–σοκ που εξάγγειλε η κυβέρνηση, πέρα από τα άμεσα πολιτικά και συνδικολιστικά ζητήματα, βάζει πιεστικά το ερώτημα προς τα πού πάει ο ελληνικός καπιταλισμός.

Η πρώτη - λίγο πολύ ομόφωνη— αντίδραση είναι πως έχει τα χάλια-του. Όμως οι διαγνώσεις για τα αίτια και οι προβλέψεις για τις προοπτικές γρήγορα διχάζονται.

Για την κυβέρνηση είναι υπόθεση μιας δύσκολης διετίας, μια ακόμα "στενωπός", αποτέλεσμα των δομικών αδυναμιών του ελληνικού καπιταλισμού. Τα μέτρα θα καλύψουν τις άμεσες δυσκολίες και μετά θα φανούν τα σημάδια της οικονομικής ανάκαμψης.

Φταίει το σπάταλο σοσιαλιστικό κράτος, απανταει η δεξιά αντιπολίτευση. Τα μέτρα δεν θα διορθώσουν την κατάσταση αν δεν φύγει η κυβέρνηση της κρατικής σπατάλης.

Μην ιδεολογικοποιείτε το πρόβλημα με καπιταλισμούς και σοσιαλισμούς, παρεμβαίνει στην συζήτηση η συνετή και συναινετική φωνή των τεχνοκρατών. Μπορούμε σοβαρά να μιλάμε για καπιταλισμό στην Ελλάδα με τις υπανάπτυκτες και αεριτζήδικες οικονομικές δραστηριότητες; Τα μέτρα ήταν αναπόφευκτα, χρειάζεται και περιορισμός των κρατικών ελλειμάτων και αναδιοργάνωση της βιομηχανίας για να στήσουμε μια σωστή και ανταγωνιστική κοινωνία.

Το μοτίβο της υπανάπτυξης ακούγεται και από άλλες μεριές, από το χώρο της αριστεράς. Η παλιά πολιτικοποίηση που ανήκε στα διάφορα σχήματα "Μ-Λ" αναρωτιέται μήπως τελικά υπερεκτιμήθηκαν οι δυνατότητες της ελληνικής αστικής τάξης τα προηγούμενα χρόνια, μήπως τελικά παραμένει πάντα κομπραδόρικη και εμπορομεσιτική.

Πιό εκσυγχρονισμένη η ρεφορμιστική και η πασοκίτικη αριστερά μιλάει για καπιταλισμό αλλά ρίχνει την έμφαση στον εξαρτημένο χαρακτήρα-του. Γι' αυτούς, η σημερινή κρίση-του είναι δεμένη με το φιλομονοπωλιακό και φιλοδυτικό προσανατολισμό-του και η διέξοδος βρίσκεται στην αλλαγή αυτών των συμμαχιών με πρωτοβουλία του κράτους, που πρέπει να γίνει ισότιμος εταίρος ελέγχοντας την ασυδοσία των μονοπωλίων και αποκαθιστώντας ισότιμες διεθνείς οικονομικές σχέσεις με όλα τα κράτη.

Τέλος υπάρχουν και οι απόψεις εκείνες (των εναλλακτικών, των αυτόνομων) που βλέπουν την πορεία του ελληνικού καπιταλισμού με όρους εργατικής επίθεσης και καπιταλιστικής αντεπίθεσης. Με μια ρομαντική, ίσως, αλλά οπωσδήποτε ασυγχώρητη αφέλεια αποδέχονται τον ισχυρισμό ότι η κρίση προήλθε από τα μεγάλα μεροκάματα και γενικά τις κατακτήσεις των εργατών που στρίμωξαν τους καπιταλιστές. Οι συνέπειες αυτής της παραδοχής εκφράζονται με διαφορετικούς τρόπους σε διάφορα κομμάτια που δέχονται αυτή την άποψη. Άλλοι, οι πιο κόκκινοι, ψάχνουν για υποκατάστατα της χαμένης εργατικής μαχητικότητας αναζητώντας νέα υποκείμενα που θα συγκρουστούν με την καπιταλιστική επιθετικότητα. Και άλλοι, οι πιο πράσινοι, διαβλέπουν ευκαιρίες να σωθεί η ίδια η εργατική τάξη από τον καταναλωτισμό και το περιβάλλον από την οικολογική καταστροφή μέσα απ' αυτή την τροπή των πραγμάτων προς την λιτότητα.

Είναι φανερό ότι η συζήτηση για την οικονομική κρίση, τα αίτια και τις διεξόδου-της κάθε άλλο παρά ακαδημαϊκή είναι. Είναι δεμένη με κεντρικά πολιτικά ζητήματα αυτής της περιόδου, το τί εικόνα έχουμε για την νέα διαχείρηση του ΠΑΣΟΚ και τις πιθανότητες επιτυχίες-της, τί συνθήκες θα αντιμετωπίσουν οι εργατικοί αγώνες σ' αυτό το διάστημα, τί στάση διαμορφώνουν οι πολιτικές δυνάμεις απέναντι στο κράτος και ποιές συμμαχίες επιδιώκουν. Με δυο λόγια βρίσκεται στο κέντρο της πολιτικής δουλειάς κάθε ομάδας ή οργάνωσης της επαναστατικής αριστεράς.

Κρίση παγκόσμια, μακρόσυρτη, αδιέξοδη

Στις διάφορες απόψεις που διατυπώνονται γύρω από την κρίση, ένας συνηθισμένος κοινός παρονομαστής είναι η συγκέντρωση της προσοχής-τους στην ιδιαιτερότητα της ελληνικής περίπτωσης. Το διεθνές περιβάλλον υπάρχει κάπου εκεί στο βάθος, είναι το πανί πάνω στο οποίο προβάλλεται η ταινία της κρίσης, αλλά οι πρωταγωνιστές είναι οι ιδιομορφίες του ελληνικού καπιταλισμού. Λείπει η εικόνα του καπιταλισμού σαν παγκόσμιο σύστημα με την δική-του δυναμική που συμπαρασύρει και την ελληνική περίπτωση μέσα από τον συγκεκριμένο τρόπο που είναι ενσωματωμένη στον διεθνή καταμερισμό.

Όλοι διαπιστώνουν εμπειρικά ότι η κρίση ξεκινάει από το σταμάτημα των επενδύσεων. Γιατί δεν γίνονται όμως επενδύσεις; Εκεί αρχίζει το ψάξιμο στα τυφλά, ένα ψηλάφισμα των αδυναμιών και των ειδικών χαρακτηριστικών της ελληνικής περίπτωσης που δεν οδηγεί πουθενά. Το ΠΑΣΟΚ λέει ότι φταίει το "μοντέλο ανάπτυξης των κυβερνήσεων της δεξιάς" που έφτιαξε μια οικονομία με "γυάλινα πόδια" χωρίς αντοχή στον διεθνή ανταγωνισμό. Όμως οι επενδύσεις έχουν σταματήσει και σε χώρες με πολύ πιο δυναμικά "μοντέλα ανάπτυξης", που θεωρούνταν πρότυπα εισβολής στον διεθνή ανταγωνισμό --από την Ταϊβάν μέχρι την Βραζιλία— ή που θεωρούνταν περήφανα φρούρια αυτοδύναμης ανάπτυξης σε πείσμα του διεθνή ανταγωνισμού. (Όπως το Ιράκ, η Αλγερία, η Τανζανία ή η Κίνα).

Η Νέα Δημοκρατία λέει ότι φταίνε οι αλόγιστες παροχές που έδωσε το ΠΑΣΟΚ γιατί ανέβασαν το εργατικό κόστος και τρόμαξαν τους επενδυτές (κάτι παρόμοιο λένε και οι διάφοροι αριστεροί σχολιαστές που μιλάνε για εργατική επίθεση ή αναδιανομή του εισοδήματος υπέρ της εργασίας). Όμως η επενδυτική αποχή είχε ξεκινήσει από τον καιρό της κυβέρνησης της Ν.Δημοκρατίας. Κι αν η "φιλελεύθερη" Ν.Δημοκρατία του Μητσοτάκη και του Μάνου ίσως θεωρεί ότι οι κυβερνήσεις του Καραμανλή με τον Παπαληγούρα ήταν "σοσιαλμανείς" και τρόμαξαν κι εκείνες τους επενδυτές, υπάρχει το παράδειγμα της άψογα "φιλελεύθερης" Θάτσερ που ύστερα από τόσα χρόνια περικοπής κάθε "σοσιαλιστικής" κρατικής σπατάλης δεν έχει καταφέρει να αυξήσει τις επενδύσεις.

Στην πασοκίτικη αριστερά και στα δυο ΚΚΕ η έμφαση πέφτει στην έλλειψη "πολιτικής βούλησης" να γίνουν επενδύσεις από το κράτος ώστε να σπάσει η επενδυτική αποχή των εξαρτημένων, υπανάπτυκτων και παρασιτικών ελληνών καπιταλιστών.

Όμως οι οποιεσδήποτε απόπειρες του κρατικού παρεμβατισμού όλα τα προηγούμενα χρόνια να κάνει επενδύσεις σκόνταψαν στην πρόβλεψη ότι δεν θα είναι αποδοτικές και κερδοφόρες, ότι θα χειροτερέψουν αντί να ελαφρύνουν τα ελλείματα του δημόσιου τομέα και το τεράστιο χρέος-του. Όταν ο Παπανδρέου λέει ότι ο δημόσιος τομέας δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί σαν μοχλός όπως είναι σήμερα, οι ρεφορμιστές αναγκάζονται να συμφωνήσουν μαζί-του και δέχονται την ανάγκη "εξυγείανσης". Το κράτος στην Ελλάδα, τελικά, δεν είναι έτοιμο να σπάσει την αποχή των επενδυτών. Όμως, το ίδιο συμβαίνει παντού τριγύρω. Κανένα από τα υπαρκτά κράτη —ισχυρό ή αδύναμο, αναπτυγμένο ή καθυστερημένο, ανεξάρτητο ή εξαρτημένο, περισσότερο ή λιγότερο παρεμβατικό— δεν έχει καταφέρει να βγάλει την "δική-του" εθνική οικονομία από την κρίση ή έστω να την απομονώσει από τις συνέπειές-της.

Ο Μάρξ και η πτωτική τάση

Το στόμωμα των επενδύσεων δεν είναι ιδιόμορφο χαρακτηριστικό του ελληνικού καπιταλισμού ή έστω μιας κατηγορίας εθνικών καπιταλισμών, είναι στοιχείο της σημερινής δυναμικής του καπιταλισμού σαν παγκόσμιο σύστημα.

Η δυναμική που επικρατεί σήμερα είναι αποτέλεσμα αυτού που ο Μαρξ ονόμασε πτωτική τάση του ποσοστού κέρδους.

Ο καπιταλισμός σαν σύστημα δεν μπορεί να περιγραφεί μόνο με την εικόνα του κεφάλαιου που προσπαθεί να βρει τρόπους να αποσπάσει περισσότερη υπεραξία (σχετική ή απόλυτη) από την εργασία. Όσοι περιορίζουν την ανάλυση-τους μέσα στο εργοστάσιο ψάχνοντας να βρουν την κρίση ή την άνθιση του κεφάλαιου σαν συνάρτηση μόνο του κατά πόσο έχει το πάνω χέρι απέναντι στην εργασία (πόσο διατηρεί το διευθυντικό δικαίωμα, πόσο ανανεώνει την τεχνολογία και αποδυναμώνει τον έλεγχο και γενικά τις κατακτήσεις των εργατών κλπ) ξεχνούν ότι υπάρχει κι ο ανταγωνισμός ανάμεσα σε διάφορα κεφάλαια που έχει το παράδοξο αποτέλεσμα να ξεκινάει από την τεχνολογική υπεροχή ενός καπιταλιστή, να την γενικεύει και να την μετατρέπει έτσι στο αντίθετό-της, δηλαδή σε υπερβολική αύξηση της οργανικής σύνθεσης του κεφάλαιου και πτώση του ποσοστού κέρδους.

Ο καπιταλισμός, παρά τις τεράστιες αλλαγές από την εποχή του Μαρξ, παραμένει ένα σύστημα από αυτόνομα ανταγωνιζόμενα κεφάλαια σε παγκόσμια κλίμακα, που μέσα από τις πιέσεις του ανταγωνισμού-τους οδηγούνται σ' αυτήν την αυτο-υπονόμευση του μηχανισμού των επενδύσεων: Κάθε κεφάλαιο για να επιβιώσει στον ανταγωνισμό πρέπει να μεγαλώσει και κάθε νέος γύρος επενδύσεων απαιτεί όλο και μεγαλύτερες ποσότητες νεκρής εργασίας σε σύγκριση με την ζωντανή, συμπιέζοντας έτσι το ποσοστό κέρδους. Ο κύκλος κορυφώνεται με την κρίση που λειτουργεί και σαν κάθαρση γιατί οδηγεί σε καταστροφή ορισμένων από τα ανταγωνιζόμενα κεφάλαια κι έτσι αποκαθιστά το ποσοστό κέρδους και επιτρέπει σε όσους καπιταλιστές επιβιώσουν να ξαναρχίσουν από νέα ανώτερα επίπεδα. Η διαφορά με την εποχή του Μαρξ βρίσκεται ακριβώς στις αλλαγές που έχουν κάνει την κρίση πιο γενικευμένη από ποτέ αλλά και πιο μακρόσυρτη κι αδιέξοδη, καθώς δυσκολεύεται να παίξει τον καθαρτήριο ρόλο-της.

Μετά το τέλος του Β' Παγκόσμιου πόλεμου ο καπιταλισμός έμοιαζε επί τρεις περίπου δεκαετίες να έχει ξεπεράσει τα προβλήματα των κρίσεων. Τα "οικονομικά θαύματα" διαδέχονταν το ένα το άλλο και εξαπλώνονταν από το κέντρο προς την περιφέρεια. Στις μητροπόλεις του καπιταλισμού το κράτος έμοιαζε να μπορεί να διευρύνει την αγορά κατά βούληση είτε με δικές-του παραγγελίες (π.χ. πολεμικές δαπάνες) είτε με την παρέμβαση-του για την οργάνωση της υποδομής του κεφάλαιου (π.χ. δημόσια έργα για δρόμους κλπ.) ή της αναπαραγωγής της εργατικής δύναμης (σχολεία νοσοκομεία κλπ.). Στις περιφέρειες οι παλιές εξαρτημένες και αποικιακές οικονομίες της μονοκαλλιέργειας αναδιοργανώνονται για να υποδεχτούν άμεσες επενδύσεις, ολόκληρα έτοιμα εργοστάσια.

Στην επιφάνεια φαινόταν ότι οι μηχανισμοί που είχε περιγράψει ο ίδιος ο Μαρξ σαν αντίβαρα στην πτωτική τάση του ποσοστού κέρδους είχαν γίνει πια τόσο ισχυρή που είχαν αναιρέσει την ίδια την πτωτική τάση: Διαρροή μέρους της συσσωρευμένης υπεραξίας σε άχρηστους τομείς (π.χ. εξοπλισμοί, διαφήμιση), φανταστικοί ρυθμοί τεχνολογικής εξέλιξης που υποτιμούν κομμάτια από το ήδη επενδεδυμένο κεφάλαιο, συνεχής ενσωμάτωση του μη-καπιταλιστικού περίγυρου μέσα στην παγκόσμια αγορά.

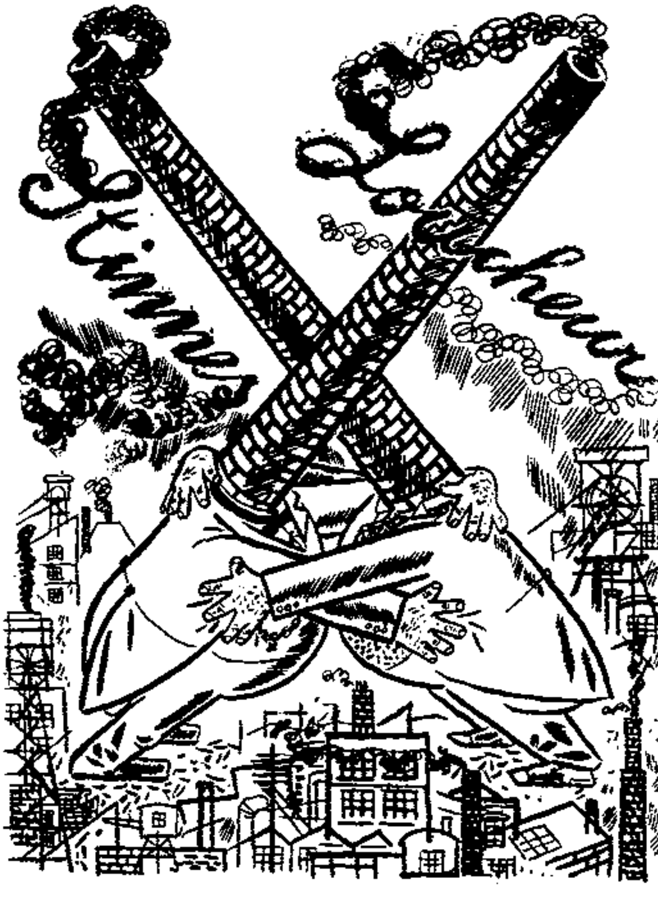

Όλοι αυτοί οι σταθεροποιητικοί παράγοντες της πρώτης μεταπολεμικής περίοδου, ωστόσο, έμελε να μετεξελιχθούν σε προβλήματα όταν άρχισε να εκδηλώνεται η κρίση.

Υπερσυσσώρευση

Η μακρόχρονη καπιταλιστική άνθιση των πρώτων μεταπολεμικών δεκαετιών επέτρεψε να αναπτυχθούν μονάδες κεφάλαιου σε μεγαλύτερη κλίμακα από κάθε άλλη φορά: Πολυεθνικές επιχειρήσεις με τζίρο μεγαλύτερο από πολλές επιμέρους εθνικές οικονομίες. Κρατικοποιημένοι τομείς με όλη τη δύναμη του κράτους πίσω-τους. Τράπεζες οργανωμένες κυριολεκτικά σε παγκόσμια κλίμακα. Παρόλα αυτά καμιά εταιρία, κανένα κρατικό ή ιδιωτικό κεφάλαιο δεν έπαψε να είναι πολύ μικρό σε σύγκριση με την συνολική αγορά μέσα στην οποία ήθελε να λειτουργεί, την παγκόσμια αγορά. Ο τυφλός ανταγωνισμός ανάμεσα σε αυτόνομα επιμέρους κεφάλαια παρέμεινε ο μηχανισμός που καθόριζε τους ρυθμούς της συσσώρευσης, οδηγώντας ξανά σε κρίση υπερσυσσώρευσης αλλά με νέες διαστάσεις.

Η καταπληκτική διεθνοποίηση της παραγωγής και διείσδυση του κεφάλαιου σε κάθε γωνιά του πλανήτη σήμανε ότι η κρίση που άρχισε να εκδηλώνεται από τις αρχές της δεκαετίας του '70 ήταν η πιο γενικευμένη και ταυτόχρονη σε όλα τα γεωγραφικά μήκη και πλάτη. Κανένας εθνικός καπιταλισμός δεν είχε πια τα περιθώρια να αποσυρθεί, να απομονωθεί, να ξεφύγει από τους μηχανισμούς της κρίσης. Η στασιμότητα ή πτώση της παραγωγής και ο πληθωρισμός πήδαγε τα εθνικά σύνορα και περνούσε από χώρα σε χώρα με την ίδια ταχύτητα που η δορυφορική τηλεόραση μεταφέρει τις ειδήσεις από την Ιαπωνία στην Ευρώπη και αντίστροφα.

Όσο ακαρίαια, όμως, ήταν η κρίση στην εξάπλωσή-της, τόσο μακρόσυρτη αποδεικνυόταν στον καθαρτικό ρόλο-της. Το μέγεθος των μονάδων κεφαλαίου που είχαν συγκροτηθεί την περίοδο της άνθισης σήμαινε ότι ήταν δύσκολη η διέξοδος με την παραπέρα συγκέντρωση του κεφάλαιου με τους συνηθισμένους μηχανισμούς της κρίσης —πτώχευση, διάλυση ή φτηνή εξαγορά ανταγωνιστών από τους αντιπάλους-τους.

Ενώ η κρίση και τα πιο προχωρημένα κομμάτια του κεφάλαιου λειτουργούσαν σε διεθνές επίπεδο και απαιτούσαν καταστροφή κεφαλαίων σε τόσο μεγάλη κλίμακα, ο κρατικός παρεμβατισμός που λειτουργούσε σε εθνικό επίπεδο αρνιόταν να επιτρέψει την πτώχευση στρατηγικών τομέων της "δικής-του" εθνικής οικονομίας. Καμιά χώρα δεν ήθελε να αφήσει τη δική-της αυτοκινητοβιομηχανία να σβήσει. Η "αντικρατική" Θάτσερ έρριξε δισεκατομμύρια για να σώσει την Μπρίτις Λέυλαντ. Στην ίδια την πατρίδα της "ελεύθερης οικονομίας", στις ΗΠΑ, το Κογκρέσσο οργάνωσε την διάσωση της Κράυσλερ. Κάθε αναπτυσσόμενη χώρα προσπαθούσε να διαφυλάξει τις δικές-της προσβάσεις στην διεθνή αγορά υπερασπίζοντας με δάνεια και επιδοτήσεις την χαλυβουργ ία, την κλωστουφαντουργ ία ή τα πετροχημικά που είχε αναπτύξει την προηγούμενη περίοδο.

Μοιραία λοιπόν η κρίση τράβαγε σε μάκρος και έπαιρνε την μορφή δοκιμασίας της αντοχής ολόκληρων εθνικών οικονομιών ή κρατικών πρωτοβουλιών για την αναδιάρθρωση ολόκληρων κλάδων με μεταφορά πόρων από καταδικασμένους παραδοσιακούς τομείς σε νέες βιομηχανίες αιχμής.

Μέσα σ' αυτά τα πλαίσια είναι υποχρεωμένοι να διαμορφώνουν τις εθνικές στρατηγικές-τους οι επιμέρους καπιταλισμοί παίρνοντας υπόψη-τους τη διεθνή συγκυρία, το κόστος της οποιασδήποτε απόπειρας απομόνωσης, τις πιέσεις για καταστροφή απαρχαιωμένων βιομηχανιών, τις εκτιμήσεις για την δυνατότητα πρόσβασης στον διεθνή καταμερισμό μέσα από νέους κλάδους, τις προβλέψεις για το πού μπορεί να εκδηλωθεί μια επόμενη ανάκαμψη γεωγραφικά και κατά δραστηριότητες, τις προσδοκίες-τους για την έκταση των θυσιών που μπορούν να επιβάλουν στη "δική-τους" εργατική τάξη.

Τα διεθνή σκαμπανεβάσματα

Οι βασικές καμπές που έχουν περάσει αυτές οι στρατηγικές σε διεθνές επίπεδο μπορούν να συνοψιστούν σε τρεις φάσεις.

Σε μια πρώτη περίοδο μετά την πρώτη "πετρελαϊκή" κρίση του '73–'74, η έμφαση πέφτει στην αναθέρμανση των οικονομιών με κρατική πρωτοβουλία και εξαγωγικό προσανατολισμό. Είναι η εποχή της ανακύκλωσης των πετροδολλαρίων, όπου όλοι υπολογίζουν ότι θα ανοίξουν νέες αγορές για εξαγωγές και που οι αμερικάνοι εφαρμόζουν πολιτική πεσμένου φτηνού δολλάριου. Παντού κυριαρχεί η συλλογιστική ότι το κράτος μπορεί να τροφοδοτήσει την ανάκαμψη ξοδεύοντας για επενδύσεις και κίνητρα, χρηματοδοτώντας δημόσια ελλείματα με φτηνά δάνεια και συγκρατώντας τα μεροκάματα σε συνεργασία με την συνδικαλιστική γραφειοκρατία που χειροκροτεί αυτήν την "Κευνσιανή αναπτυξιακή πολιτική".

Τα όρια αυτής της στρατηγικής φάνηκαν μέσα από την οξύτητα των ανταγωνισμών για τις "νέες αγορές" που προφανώς δεν έφταναν για να αναθερμάνουν όλους. Διόγκωση του δημόσιου χρέους, διοχέτευση κεφαλαίων στην κερδοσκοπία (στα χρηματιστήρια, στη γη, στο χρυσό, στην αγορά συναλλάγματος) αντί για την παραγωγή, παρατεινόμενη εργατική αντίσταση στη συγκράτηση των μισθών και ανισόμερη κατανομή των κερδών από την "ανάκαμψη" (με κερδισμένους την Γερμανία και την Ιαπωνία σε βάρος των ΗΠΑ) ήταν τα προβλήματα που στόμωσαν τις πρώτες εκείνες απόπειρες εξόδου από την ύφεση.

Οι πιέσεις για στροφή προς μια πιο ριζική αναδιοργάνω ολόκληρων τομέων, με καταστροφή βιομηχανιών και κομματιών της εργατικής τάξης εκφράστηκαν χειροπιαστά με τον θατσερικό "φιλελευθερισμό" που έδωσε τον τόνο μετά την δεύτερη πετρελαϊκή κρίση του '79–'80. Η απόπειρα της Γαλλίας να οδηγήσει την ΕΟΚ σε μια "αναθέρμανση" αντίστοιχη με το 1974 απότυχε πανηγυρικά. Η μια μετά την άλλη οι μεγάλες χώρες στράφηκαν στην πολιτική των περικοπών των δημοσίων δαπανών, των μαζικών κλεισιμάτων (χαλυβουργεία, ορυχεία, ναυπηγεία), της αναμέτρησης με τα συνδικάτα για την επιβολή "μεγαλύτερης κινητικότητας στην αγορά εργασίας".

Παράλληλα, στην Αμερική πρώτα ο Κάρτερ και μετά ο Ρήγκαν εγκαταλείπουν την πολιτική του φτηνού δολλάριου και εγκαινιάζουν την κλιμάκωση των εξοπλισμών σαν "λοκομοτίβα" μιας νέας απόπειρας ανάκαμψης, πιο αμερικανοκεντρικής και πιο ευνοϊκής για τις τεχνολογίες αιχμής κι όχι για την προστασία των απαρχαιωμένων βιομηχανιών.

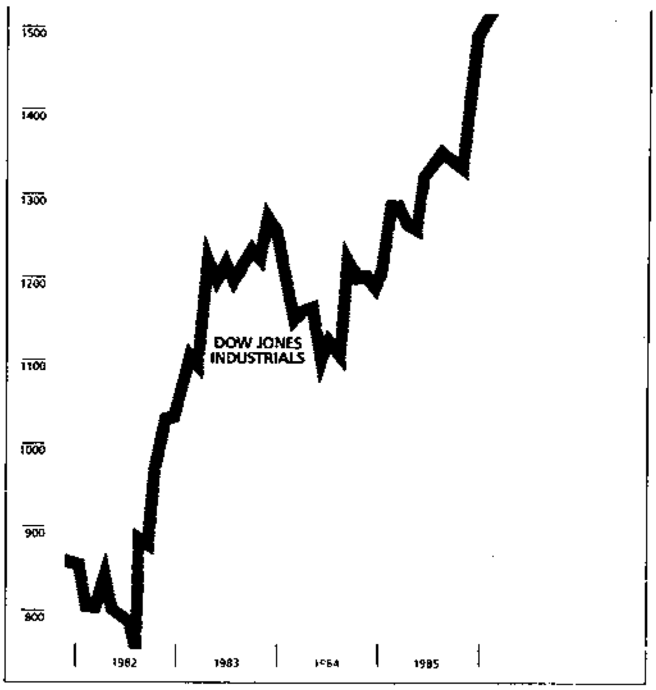

Ήδη κι αυτές οι απόπειρες φτάνουν στα όρια τους. Τα μεγάλα επιτόκια έφεραν τα ήδη οξυμένα προβλήματα των χρεών σε σημείο παροξυσμού που απειλούσε να συμπαρασύρει στο κραχ ολόκληρες χώρες αλλά και το διεθνές τραπεζιτικό σύστημα. Οι σκληρές αναμετρήσεις με το εργατικό κίνημα είχαν κι αυτές το κόστος-τους όπως έδειξαν πάνω από όλους οι βρεττανοί ανθρακωρύχοι με την απεργία του ενός χρόν ου. Το εξοπλιστικό πρόγραμμα απειλεί να πνίξει τις οποιεσδήποτε αναθερμαντικές οικονομικές συνέπειες σε μια δίνη στρατιωτικών ανταγωνισμών. Η "Ρηγκανομική" ανάκαμψη στις ΗΠΑ παίρνει τέλος χωρίς να φαίνεται τί ακριβώς θα την διαδεχτεί.

Στην πρόσφατη συνάντηση κορυφής της ΕΟΚ στο Λουξεμβούργο φάνηκε ότι οι ευρωπαίοι καπιταλιστές προσπαθούν να πάρουν τη σκυτάλη της ανάκαμψης με ατμομηχανή την Γερμανία και με πεδίο δράσης μια πιο ενοποιημένη αγορά σε όλες τις δώδεκα χώρες της διευρυμένης ΕΟΚ. Μια έκρηξη

από συγχωνεύσεις και εξαγορές των πιο μεγάλων εταιριών στην Γερμανία (εξαγορά AEG από την Μερσεντές, πάντρεμα της Μέσερσμιτ με την BMW κλπ) σε συνδυασμό με τις συζητήσεις για το πρόγραμμα "Εύρηκα" και τη συμμετοχή στο αμερικάνικο πρόγραμμα για τον Πόλεμο των Άστρων στην μορφή που θα πάρει μετά την Γενεύη, δείχνουν τις προσπάθειες που γίνονται για στροφή σε πιο "αναπτυξιακή" πολιτική στην Ευρώπη. Μια σειρά χώρες, και η Ελλάδα, στρέφουν τα μάτια-τους προς τα εκεί.

Η κρίση του ελληνικού καπιταλισμού

Μέσα σ' αυτό το διεθνές πλαίσιο της μακρόσυρτης και γενικευμένης κρίσης μπορούμε να δούμε και τις ιδιαίτερες στρατηγικές του ελληνικού καπιταλισμού με τις δικές-του φάσεις επιτυχίας και αποτυχίας με τα δικά-του σκαμπανεβάσματα.

Η ενσωμάτωση του ελληνικού καπιταλισμού στην διεθνή αγορά έγινε μέσα σε μια προστατευτική θερμοκηπίδα. Το ρόλο του προστάτη τον είχαν αναλάβει το κράτος και οι τράπεζες.

Οι τράπεζες στην Ελλάδα είχαν παραδοσιακά αρκετά μεγάλο βάρος στην ανάπτυξη του ελληνικού καπιταλισμού μέσα από συγκεκριμένους ιστορικούς λόγους. Η σημασία-τους αντί να μειωθεί αντίθετα βάρυνε ακόμα περισσότερο όταν την πείοδο του '60 γίνεται η πρώτη προσπάθεια οικονομικού εκσυγχρονισμού και προετοιμασίας για την μεγάλη ευρωπαϊκή αγορά στην οποία θέλει να ενταχτεί και η Ελλάδα. Ήταν η εποχή της συμφωνίας σύνδεσης με την ΕΟΚ και της πιο έντονης βιομηχανικής ανάπτυξης που γνώρισε ποτέ η Ελλάδα. Αυτές οι βιομηχανίες χρηματοδοτήθηκαν από τις τράπεζες ενώ το χρηματηστήριο σαν θεσμός ποτέ δεν ξεκόλησε από ένα περιθωριακό ρόλο.

Η περίοδος της πετρελαϊκής κρίσης '73–'74 βάζει τις τράπεζες στο κέντρο μιας χωρίς προηγούμενο συσσώρευσης που υπάρχει στην περιοχή: Τα κέρδη των πετρελαιοπαραγωγών αποβλέπουν σε κερδοφόρες επενδύσεις, κατανάλωση εισαγώμενων και σίγουρες μορφές κατάθεσης. Οι προοπτικές για τους έλληνες καπιταλιστές να ανταποκριθούν σ' αυτά τα καλέσματα είναι μεγάλες. Αυτή όλη η διαδικασία περνάει μέσα από τις τράπεζες που λειτουργούν από την μια σαν ο κύριος αποδέκτης αυτής της συσσώρευσης και από την άλλη ο διανομέας προς διάφορες κατευθύνσεις.

Ο ελληνικός καπιταλισμός διαμορφώνει εκείνη την περίοδο μια στρατηγική που φιλοδοξεί να τον μετατρέψει σε γέφυρα ΕΟΚ–Μ.Ανατολής με μοχλό τις τράπεζες και το ρόλο-τους στην ανακύκλωση των πετροδολλάριων.

«Θερμοκοιτίδα»

Η κυβέρνηση της Ν.Δημοκρατίας αποφασίζει να προχωρήσει σ' ένα μεγαλύτερο έλεγχο πάνω στις ίδιες τις τράπεζες ώστε να υπάρξει μια πιο στενή συνεργασία κυβερνητικών στόχων και τραπεζικής πολιτικής. Για τον Καραμανλή είναι η ευκαιρία που δεν πρέπει να χαθεί.Η περιοχή (Μ.Ανατολή) είναι το προνομιακό πεδίο για τον ελληνικό καπιταλισμό να δεθεί με τους καλύτερους γι' αυτόν όρους με την παγκόσμια αγορά. Και από την φύση των ελληνικών επενδύσεων και από τις αναζητήσεις του ελληνικού κεφάλαιου, οι χώρες των πετροδολλαρίων μπορούσαν να λειτουργήσουν σαν ο πρώτος σταθμός στην παραπέρα επέκταση.

Την προστασία αυτής της εξόδου προσπάθησε να την εξασφαλίσει το ίδιο το κράτος. Έλεγχος πάνω στις ίδιες τις τράπεζες έτσι ώστε να ελέγχεται η κατανομή της συσσώρευσης να πηγαίνει προς τις επιχειρήσεις που ήταν δεμένες με τον παραπάνω στόχο. Μ' αυτόν τον τρόπο υπήρχε έλεγχος όχι μόνο στην κατεύθυνση αλλά και στους όρους της χρηματοδότησης των διαφόρων επενδύσεων (εξαγωγικές επιδοτήσεις κλπ).

Η εφαρμογή μιας τέτοιας πολιτικής δεν πέρασε χωρίς καυγάδες. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα την εθνικοποίηση του συγκροτήματος Ανδρεάδη, την αλλαγή στα Διοικητικά Συμβούλια σημαντικών τραπεζών, την πιο στενή παρακολούθηση των εμπορικών τραπεζών από την τράπεζα Ελλάδος (μια αρχική περίοδο από την Νομισματική Επιτροπή).

Έτσι για μια μεγάλη περίοδο κι ενώ η κρίση είχε αρχίσει να ζορίζει διάφορες ευρωπαϊκές βιομηχανίες, οι έλληνες καπιταλιστές μπορούσαν και επιβίωναν στην περιοχή προστατευμένοι από τις τράπεζες που τους στήριζαν.

Αλλά ο καπιταλισμός δεν είναι φιλόπτωχο ταμείο κι ούτε μπορεί να εξασφαλίσει απομονωτικές νησίδες που να λειτουργούν με διαφορετική ταχύτητα. Οι ανταγωνισμοί στο διεθνές επίπεδο δεν μπορούσαν να αφήσουν ούτε τις ελληνικές τράπεζες άθικτες ούτε τις ελληνικές βιομηχανίες. Ο πόλεμος των επιτοκίων και η άνοδος του δολλάριου δημιούργησαν τα πρώτα μεγάλα προβλήματα. Αυτό επιτεινόταν και από το γεγονός ότι οι χώρες τις περιοχής δεν είχαν μείνει άθικτες από τις συνέπειες της οικονομικής κρίσης.

Οι πρώτοι τριγμοί απ' αυτές τις πιέσεις ακούστηκαν το 1980–81 με την βαθιά οικονομική ύφεση που συνόδεψε τους τελευταίους μήνες των κυβερνήσεων της Ν.Δ. Όλοι, όμως, πίστευαν ότι η ύφεση αυτή θα είχε τέλος παρόμοιο με κείνη του '73–'74, δηλαδή ότι θάρχιζε νέος κύκλος ανακύκλωσης πετροδολλαρίων που θα έδινε πάλι ευκαιρίες στον ελληνικό καπιταλισμό. Σ' αυτές τις ελπίδες στηρίχτηκε το ΠΑΣΟΚ για να προτείνει μια πιο δυναμική εκδοχή της Καρα-

μανλικής διαχείρισης, με πιο ριψοκίνδυνα ανοίγματα στην ήδη φιλοαραβική εξωτερική πολιτική και ακόμα πιο ενεργό ρόλο του κράτους στην καθοδήγηση των τραπεζών και της βιομηχανίας προς τις νέες ευκαιρίες.

Η ελπίδα ήταν προσωρινή, το ανέβασμα των τιμών του πετρελαίου δεν είχε τα ίδια αποτελέσματα όπως του '73-'74, κι έτσι μετά από λίγο η προοπτική μιας νέας ανάκαμψης για την περιοχή εξανεμίστηκε.

Μέσα από το ρόλο του κράτους, έτσι όπως τον περιγράψαμε παραπάνω και την ιδιαίτερη σχέση του ελληνικού κεφάλαιου με την περιοχή, οι συνέπειες της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα άργησαν να φανερωθούν. Αυτός ο ιδιαίτερος προστατευτισμός του ελληνικού κεφάλαιου, που στηρίζονταν σε μια προηγούμενη τεράστια συσσώρευση των τραπεζών, έδωσε ψεύτικες ελπίδες για τις δυνατότητες και την δύναμη των ελλήνων καπιταλιστών.

Η κρίση άργησε να έρθει αλλά όταν έφτασε λειτούργησε σαν χιονόμπαλα που έπαιρνε στην σειρά την μια μετά την άλλη τις επιχειρήσεις.

Είναι αυτό που λέμε και στην εισαγωγή, ότι όσο πιο μακρόσυρτη είναι η κρίση τόσο πιο δύσκολη η διέξοδος απ' αυτήν. Κι όσο τα πλοκάμια του τραπεζικού κεφάλαιου απλώνονται σε όλους τους κλάδους τόσο πιο εύκολη είναι η γενίκευσή-της και τόσο πιο αδύνατο το ξεπέρασμά-της.

«Αναθέρμανση»

Το ΠΑΣΟΚ όταν έγινε κυβέρνηση πίστεψε ότι ο προηγούμενος προσανατολισμός ήταν σωστός, ότι η περίοδος τον ευνοούσε (δεύτερη πετρελαϊκή κρίση) και ότι αυτό το ίδιο είχε την δυνατότητα να τον εφαρμόσει καλύτερα. Για την κάμψη υποστήριζε ότι ήταν προσωρινή και πήρε διάφορα μέτρα για την αναθέρμανση της οικονομίας: Εισοδηματική πολιτική (η γνωστή ΑΤΑ) που περιόριζε τις αυξήσεις, κρατικές δαπάνες γιά να αυξηθεί η ζήτηση και να επιδοτηθούν διάφορες "προβληματικές" επιχειρήσεις, κρατικοποιήσεις για να διασωθούν όσες ήταν έτοιμες να κλείσουν, χορηγήσεις και χαμηλότοκα δάνεια για τις νέες επενδύσεις.

Κανένα, όμως, από τα μέτρα αναθέρμανσης δεν κατάφεραν να πείσουν τους καπιταλιστές να προχωρήσουν σε νέες επενδύσεις. Κι αυτό όχι γιατί αντιδρούσαν στην κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, αλλά γιατί μέσα σε περίοδο κρίσης, καμιά κρατική προστασία δεν ήταν αρκετή από μόνη-της να ανεβάσει την ανταγωνιστικότητα των επενδύσεων. Η διεθνής φάση της κρίσης είχε αλλάξει, τα επίκεντρα της οποιασδήποτε προσωρινής ανάκαμψης είχαν μετατοπιστεί και γεωγραφικά και σε νέες δραστηριότητες. Τα πετροδολλάρια και τα ευρωδολλάρια αναζητούσαν πια τις σίγουρες και κερδοφόρες καταθέσεις στις αμερικάνικες τράπεζες και στα κρατικά ομόλογα του δημόσιου ελλείματος του Ρήγκαν και όχι σε "γέφυρες" ΕΟΚ—Μ. Ανατολής.

Οι προσπάθειες αναπροσαρμογής της αναπτυξιακής στρατηγικής του ελληνικού καπιταλισμού από την μεριά του ΠΑΣΟΚ υπήρξαν αγωνιώδεις. Η υποτίμηση που έκανε ο Αρσένης και η αποτυχημένη προσπάθεια συντονισμού της δραχμής με το δολλάριο, η μαζική μεταφορά πόρων στις πολεμικές βιομηχανίες για να πιάσουν το τραίνο της στρατιωτικοποίησης σαν διέξοδο από την κρίση ήταν απόπειρες που αποδείχτηκαν μάταιες.

Έτσι όταν έγινε καθαρό ότι η ελπίδα ανάκαμψης είχε πια χαθεί το ΠΑΣΟΚ είχε να διαλέξει δυο δρόμους. Είτε να συνεχίσει πάνω στην ίδια βασικά πορεία αλλά δοκιμάζοντας νέα φάρμακα, είτε να προχωρήσει σε μέτρα που θα αποκόβαν τους έλληνες καπιταλιστές από την διεθνή αγορά. Επέλεξε την πρώτη λύση κι αυτό το συνόδεψε με μια σειρά από "έκτακτα" μέτρα για να αντιμετωπιστεί η κατάσταση που είχε δημιουργηθεί. Το εξωτερικό χρέος που έπρεπε να πληρωθεί, το έλλειμα στο ισοζύγιο πληρωμών που συνεχώς μεγάλωνε, οι πιέσεις από την ΕΟΚ να αφήσει τις τράπεζες να λειτουργήσουν πιο ελεύθερα.

Θεραπεία-σοκ

Είναι πια η ώρα της στροφής: Περικοπή στα πραγματικά μεροκάματα και μισθούς, μείωση των κρατικών ελλειμάτων ώστε να περιοριστεί το δημόσιο χρέος, υποτίμηση της δραχμής που μαζί με τα παραπάνω ελπίζουν να βοηθήσει στο κλείσιμο της ψαλίδας ανάμεσα στις διεθνείς εισπράξεις και πληρωμές.

Τα μέτρα αυτά το ΠΑΣΟΚ τα προβάλει σαν έκτακτα και γι' αυτό προσωρινά. Αντίθετα υποστηρίζει ότι πολύ σύντομα θ' αρχίσουν να γίνονται ξανά επενδύσεις, θα μειωθεί η ανεργία, θα ξαναγυρίσει η οικονομία στην περίοδο πριν το '79. Αυτές τις προβλέψεις δεν τις στηρίζει σε τίποτα αναπτυξιακά μέτρα, όπως είχε υποσχεθεί αμέσως μετά το αρχικό πακέτο τόσο για εσωτερική κατανάλωση (μέσα στο ίδιο το ΠΑΣΟΚ) όσο και για να καθησυχάσει τους πολιτικούς-του συμμάχους. Τέτοια "αναπτυξιακή" πολιτική δεν μπορεί να υπάρχει στην πραγματικότητα, γιατί οι οικονομικές εξελίξεις και στην Ελλάδα δεν πρόκειται να καθοριστούν από οποιεσδήποτε αναπτυξιακές επαγγελίες αλλά από το τί συμβαίνει στο διεθνές επίπεδο.

Γι' αυτό άλλωστε και το ΠΑΣΟΚ ελπίζει ότι η προοπτική αυτών των μέτρων βρίσκεται στο να διευκολύνει την καλύτερη σχέση-του με τις χώρες της ΕΟΚ. Βλέπει ότι μέσα από μια ολόκληρη περίοδο, και για λόγους που αναφέραμε και παραπάνω, οι χώρες της ΕΟΚ μπορεί να αποτελέσουν τον πόλο της επόμενης οικονομικής ανάκαμψης. Και δεν θέλει να χάσει την ευκαιρία να βρεθεί μέσα στις ανακατατάξεις

, ελπίζοντας να τραβήξει κάποιες από τις επενδύσεις προς την Ελλάδα. (Ήδη άρχισαν να διοχετεύονται καταλλήλως μέσα από τον τύπο πληροφορίες για γερμανικές επενδύσεις). Γι' αυτό άλλωστε συμφώνησε και το δάνειο με την ΕΟΚ, γι' αυτό θεώρησε και σαν επιτυχία την συμφωνία του Λουξεμβούργου.

Αυτός ο προσανατολισμός, θα σημάνει μια πιο σκληρή διαχείριση απ' ότι την προηγούμενη περίοδο. Αρχίζει η εφαρμογή των "δομικών" αλλαγών που συνεχώς αναφέρεται το ΠΑΣΟΚ. Ο ελληνικός καπιταλισμός χρειάζεται μια πιο ευέλικτη αγορά εργασίας, κι αυτό είναι από τους πρώτους στόχους της κυβέρνησης. Αυτό σημαίνει: Χαμηλή συνδικαλιστική οργάνωση (η απασχόληση νέων κομματιών γυναικών και νέων είναι μια "καλή αρχή"), μεγαλύτερες δυνατότητες προσωρινής απασχόλησης (να ανοίξει ο δρόμος για την θεσμοθέτηση των απολύσεων. Ήδη το δημόσιο πρωτοστατεί σ' αυτό), μη κατοχυρωμένα δικαιώματα (ωριαία απασχόληση κι όχι κατακτημένο ωράριο, μερική απασχόληση) και σπάσιμο των μέχρι τώρα κατακτήσεων (η κατάργηση της μονιμότητας των δημοσίων υπαλλήλων κλπ). Αυτό είναι ένα πρότυπο πάνω στο οποίο θα πρέπει να στηριχτεί η καινούρια αγορά εργασίας, για να αποκτήσει την "κινητικότητα" και "ευελιξία" που απαιτεί η προσπάθεια συμμετοχής στις ανακατατάξεις της "νέας Ευρώπης των 12".

Την ίδια κινητικότητα και ευελιξία θέλει να δώσει το ΠΑΣΟΚ και στις τράπεζες και στους βιομήχανους. Η στροφή στην "ιδιωτική πρωτοβουλία" δεν είναι ιδεολογία (ίσα-ίσα για το ΠΑΣΟΚ είναι πικρό χάπι ιδεολογικά), είναι ανάγκη αποδέσμευσης των φορέων που ελπίζεται ότι θα συμμετάσχουν στο κύκλωμα της συσσώρευσης όπως στρέφεται σ' αυτή τη φάση. Στην προηγούμενη περίοδο το κράτος καβγάδιζε με τους Τσάτσους που έβγαζαν κεφάλαια στο εξωτερικό γιατί έλπιζε να προσανατολίσει το ίδιο την μεταφορά πόρων από τα τσιμέντα σε νέους κλάδους (π.χ. στην πολεμική βιομηχανία) που έμοιαζαν πιο ελπιδοφόροι. Τώρα το κράτος παραδέχεται ότι οι Τσάτσοι πρέπει να έχουν ελευθερία κινήσεων για να μπουν οπουδήποτε τους προσκαλέσει το τραίνο που ίσως βάλει σε κίνηση ο Κολ κι ο Μιττεράν.

Όλες αυτές οι νέες φιλοδοξίες των καπιταλιστών και της κυβέρνησης για την ώρα είναι μόνο φιλοδοξίες. Το μόνο άμεσο χειροπιαστό αποτέλεσμα είναι οι θυσίες που προσπαθούν να επιβάλουν στην εργατική τάξη. Όσο για την "ανάκαμψη" μαζί με την Ευρώπη των 12, ίσως εδώ ισχύει η αποχαιρετιστήρια δήλωση του Λαλιώτη "Κοινή γαρ η τύχη και το μέλλον αόρατο"...

Ρεφορμισμός: χωρίς προοπτική

Την ώρα που το ΠΑΣΟΚ εγκαταλείπει την παλιά-του διαχείριση, τα δυο ΚΚΕ και η συνδικαλιστική αριστερά που προήλθε από την διάσπαση της ΠΑΣΚΕ προσπαθούν να την αναβαπτίσουν σαν νέα πρόταση για την έξοδο από την κρίση. Το ΚΚΕ, ιδιαίτερα, προσπαθεί να πείσει ότι διαθέτει "μια άλλη" πολιτική που οδηγεί πέρα από την κρίση. Στην προσπάθεια αυτή μπορούμε να διακρίνουμε τρια διαφορετικά επίπεδα.

α) Το επίπεδο της μάξιμουμ πρότασης που εκφράζεται με συνθήματα όπως "Το μέλλον-μας δεν είναι ο καπιταλισμός, είναι ο νέος κόσμος, ο σοσιαλισμός" και χρησιμεύει για ιδεολογική κάλυψη της στενής κομματικής επιρροής του ΚΚΕ που θεωρεί την Σοβιετική Ένωση ...σοσιαλιστικό παράδεισο.

β) Το επίπεδο της μίνιμουμ πρότασης για την σημερινή περίοδο που προβάλεται είτε με την μορφή "οι αποφάσεις του 22ου συνέδριου της ΓΣΕΕ" είτε σαν "οι συγκεκριμένες αντιπροτάσεις του ΚΚΕ για μια αναπτυξιακή πολιτική με μοχλό τον δημόσιο τομέα", και που προτείνεται σαν πλατφόρμα συσπείρωσης των συνδικάτων και της ευρύτερης αριστεράς.

γ) Τέλος υπάρχει το επίπεδο των ρεαλιστικών προτάσεων που υποτίθεται ότι απαντούν στα άμεσα προβλήματα και στην πράξη αποτελούν το σημείο συνάντησης με την κυβερνητική πολιτική, δηλαδή τους χειροπιαστούς συμβιβασμούς που επιδιώκει το ΚΚΕ.

Σε κανένα επίπεδο οι προτάσεις του ΚΚΕ δεν συγκροτούν διέξοδο από την κρίση για την εργατική τάξη.

Η μάξιμουμ πρόταση, το ιδεολόγημα ότι μια κρατικοποιημένη και απομονωμένη οικονομία θα ξέφευγε από την κρίση, διαψεύδεται από την ίδια την εμπειρία των χωρών του κρατικού καπιταλισμού. Η εργατική τάξη της Ουγγαρίας, της Πολωνίας, της Τσεχοσλοβακίας έχει πικρή πείρα για το τι θυσίες συνεπάγεται η απόπειρα κρατικοκαπιταλιστικής ανάπτυξης και για το πώς το επιστέγασμα των θυσιών ήταν και σ' αυτές τις χώρες η κρίση. Οι προσπάθειες της κρατικής γραφειοκρατίας να επιταχύνει τη συσσώρευση για να "φτάσει και να ξε-

περάσει" τη Δύση στην παραγωγή χάλυβα, κάρβουνου, πυραύλων ή ο,τιδήποτε άλλου, όχι μόνο δεν απομονώνουν την εργατική τάξη από τις πιέσεις της παγκόσμιας αγοράς, αλλά αντίθετα τις πολλαπλασιάζουν. Και όλο αυτό το κεντρικά "προγραμματισμένο" κυνήγι της συσσώρευσης καταλήγει το ίδιο τυφλά όπως για κάθε κεφάλαιο στο αντίθετό-του: αναθεώρηση των πλάνων προς τα κάτω, ακύρωση προγραμμάτων, περικοπές κοινωνικών δαπανών με δυο λόγια κρίση και νέες θυσίες για τους εργάτες. Το μακρινό "όραμα" του ΚΚΕ, η τελική κατάληξη της στρατηγικής-του είναι τόσο αδιέξοδη και θλιβερή όσο και η σημερινή καθημερινότητα της κρίσης που ζει η εργατική τάξη και στην Ελλάδα και στις άλλες χώρες.

Αλλά και οι μίνιμουμ προτάσεις για άμεση βελτίωση της οικονομικής κατάστασης προς την κατεύθυνση μιας "νέας ανάπτυξης" δεν έχουν τίποτα καλύτερο να προσφέρουν. Τί σημαίνει στην πράξη πρόταση για "έλεγχο της ασυδοσίας των μονοπωλίων," Σημαίνει τριμερείς επιτροπές από εκπροσώπους των συνδικάτων, του κράτους και της εργοδοσίας (που θα "ελέγχεται") για να συζητήσουν θέματα όπως: Αναδιοργάνωση των υπηρεσιών του υπουργείου Εμπορίου (αγορανομία κλπ) για τον έλεγχο των τιμών, το ίδιο στη Στατιστική υπηρεσία για να φτιάχνεται σωστός τιμάριθμος, τί ανάγκες έχει το επενδυτικό πρόγραμμα της ΔΕΗ ή της Πειραϊκής Πατραϊκής και πώς θα μειωθεί το κόστος παραγωγής κλπ. κλπ. Σημαίνει, δηλαδή, ένα μεγαλύτερο ρόλο της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας σε μια κατεύθυνση ταξικής συνεργασίας.

Τί σημαίνει στην πράξη "μέτρα με αντιμπεριαλιστικό προσανατολισμό για την μείωση της εξάρτησης της οικονομίας"; Σημαίνει μέτρα για την προστασία της εσωτερικής αγοράς, δηλαδή δασμούς για να ακριβήνουν οι εισαγωγές, απαγόρευση της εισαγωγής ορισμένων ειδών για να ενισχυθούν οι αντίστοιχες βιομηχανίες του εσωτερικού κλπ. Τέτοια μέτρα, ενώ από οικονομική άποψη δεν καλυτερεύουν τη θέση των εργατών, έχουν το μειονέκτημα να χειροτερεύουν την κατάσταση της εργατικής τάξης πολιτικά. Γιατί από οικονομική άποψη το μόνο αποτέλεσμα του προστατευτισμού είναι η εμπλοκή σε έναν επικίνδυνο αγώνα δρόμου με τις ανταγωνίστριες χώρες για το ποιά θα πάρει τα πιο σκληρά μέτρα για να αποκλείσει τις εξαγωγές της άλλης.

Σ' αυτό τον αγώνα δρόμου οι εργάτες δεν κερδίζουν τίποτα: Όσες θέσεις εργασίας μπορεί να "προστατευτούν" σ' έναν κλάδο εμποδίζοντας τις ξένες εισαγωγές άλλες τόσες θα χαθούν σε άλλους κλάδους εξαγωγικούς από το αντίστοιχο μπλοκάρισμα των ελληνικών εξαγωγών. Αν, όμως, οικονομικά το αποτέλεσμα είναι έστω ουδέτερο, πολιτικά η εργατική τάξη γίνεται ουρά του κάθε δημαγωγού που μοστράρει την ελληνική σημαία για να απαιτήσει θυσίες για την οικονομία-"μας", για το στρατό-"μας" κλπ. κλπ.

Τί σημαίνει, τέλος, "εξυγείανση του δημόσιου τομέα και χρησιμοποίησή-του σαν μοχλό για την οικονομική ανάπτυξη"; Σημαίνει (όπως μας λέει το ίδιο το Πολιτικό Γραφείο του ΚΚΕ στην ανακοίνωσή-του απ' αφορμή τα μέτρα του Σημίτη) να γίνουν δημόσιες επενδύσεις και σε α π ο δ ο τ ι κ ο ύ ς κλάδους της οικονομίας, δηλαδή να μπει το καπιταλιστικό κριτήριο της αποδοτικότητας στην διαχείρηση του δημόσιου τομέα. Όχι μόνο τα "παλιοσίδερα" που έλεγε κι ο Αρσένης όταν αρνιόταν να βάλει κάποια εργοστάσια στο φορέα των προβληματικών. Ούτε και σταματούν εδώ οι προτάσεις του Πολιτικού Γραφείου. Όποιος δέχεται "εξυγείανση" φυσιολογικά δέχεται και τα κριτήρια βιωσιμότητας και ζητάει "να βρεθεί άλλη απασχόληση για τους εργάτες των ε ρ γ ο σ τ α σ ί ω ν π ο υ θ α κ λ ε ί σ ο υ ν". Να κλείσουν λοιπόν κάποιες προβληματικές και οι εργάτες να στηριχτούν στις υποσχέσεις για "άλλη απασχόληση".

Όταν αυτά προβάλλονται σαν στόχοι του εργατικού κινήματος, ο καθένας μπορεί να φανταστεί μέχρι πού μπορούν να κατρακυλήσουν οι "ρεαλιστικοί χειρισμοί" των καθημερινών διεκδικήσεων. Το σημερινό όριο αυτής της κατρακύλας το ξέρουμε ήδη. Είναι η προσαρμογή στην πολιτική που εφαρμόζει η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ.

Για μια αντικαπιταλιστική στρατηγική

Αν οι προτάσεις των ρεφορμιστών οδηγούν στην "ρεαλιστική" αποδοχή της αστικής πολιτικής για την έξοδο από τη κρίση, μήπως οι επαναστάτες είναι καταδικασμένοι να μείνουν στη γωνιά ονειροπολώντας κάποιες ουτοπίες;

Κάθε άλλο! Σήμερα η μόνη σοβαρή, ρεαλιστική απάντηση στην μακρόσυρτη και αδιέξοδη κρίση του καπιταλισμού είναι η σοσιαλιστική επανάσταση, η εργατική εξουσία που θα αρχίσει να οργανώνει την παραγωγή σύμφωνα με τις ανάγκες των παραγωγών και όχι σύμφωνα με την αποδοτικότητα.

Αυτή η απάντηση δεν είναι "μια άλλη" οικονομική πρόταση, κάποιο διαφορετικό "μοντέλο ανάπτυξης" που πρέπει να αρχίσουμε να το περιγράφουμε με βάση κάποιο εγκεφαλικό "ορθολογικό" εναλλακτικό σχέδιο οργάνωσης της οικονομίας. Είναι μια πολιτική πρόταση προς την εργατική τάξη ότι η διέ-

ξοδος βρίσκεται στον δικό-της έλεγχο όχι μόνο σ' ένα εργοστάσιο, ούτε μόνο σε μια χώρα, αλλά σε διεθνή κλίμακα.

Και γι' αυτό κάθε μέτρο, κάθε πρόταση, κάθε κίνηση κρίνεται όχι από την σκοπιά της οικονομικής απόδοσης αλλά με κριτήριο το πόσο προχωράει τη συλλογικότητα την οργάνωση και την αυτοπεποίθηση της εργατικής τάξης στην πάλη για την δική-της εξουσία.

Γι' αυτό είμαστε αντίθετοι σε κάθε κλείσιμο εργοστάσιου, ακόμα και του πιο απαρχαιωμένου. Γι' αυτό είμαστε αντίθετοι σε κάθε μορφή "συνυπευθυνότητας" των εργατών με το κράτος και τους εργοδότες και στις θυσίες που συνεπάγεται. Γι' αυτό τα αιτήματα που προβάλλουμε δεν προσπαθούν να νομιμοποιηθούν με τον ισχυρισμό ότι αποτελούν μέρος κάποιου γενικού οικονομικού σχεδίου που θα φέρει την ανάκαμψη.

Όταν διεκδικούμε αυξήσεις στα μεροκάματα δεν προσπαθούμε να δικαιολογηθούμε με επιχειρήματα ότι αυτό θα ανεβάσει την ζήτηση και είναι καλό για την οικονομία συνολικά. Αρνιόμαστε να πάρουμε σήμερα την ευθύνη για τις επιπτώσεις που θα έχει η αύξηση των μισθών στην οικονομία. Ξέρουμε ότι θα έχει θετικές επιπτώσεις για την δύναμη των εργατών κι αυτό μας αρκεί.

Όταν διεκδικούμε κρατικοποίηση ενός εργοστάσιου για να μην κλείσει δεν προσπαθούμε να απολογηθούμε λέγοντας ότι αυτό είναι διεύρυνση του δημόσιου τομέα και θα λειτουργήσει θετικά για την "εθνική οικονομία" ούτε πουλάμε παραμύθια ότι έτσι φτιάχνεται κάποια σοσιαλιστική νησίδα που βήμα-βήμα, εργοστάσιο με εργοστάσιο θα γίνει σοσιαλιστική όλη η κοινωνία. Ξέρουμε ότι είναι ένα βήμα θετικό για τους εργάτες που δεν θα χάσουν την δουλειά-τους κι ότι ανοίγει νέα μέτωπα πάλης με τις τράπεζες που θέλουν να εισπράξουν τους τόκους από τα δάνειά-τους και με το κράτος που θέλει να μειώσει τα ελλείματά-του.

Όταν βάζουμε θέμα να μην ξεπληρωθούν τα δάνεια στις ξένες τράπεζες δεν προσπαθούμε να ανοίξουμε την προοπτική μιας διαπραγμάτευσης για καλύτερους —πιο ισότιμους— όρους συναλλαγής του ελληνικού κράτους με τους διεθνείς τραπεζίτες ούτε αφήνουμε να ενοηθεί ότι η λύση είναι το αυτοδύναμο κλείσιμο στα "δικά-μας" σύνορα για να φτιάξουμε έναν αυτάρκη παράδεισο. Η προοπτική-μας σε μια τέτοια περίπτωση είναι η σύγκρουση με το "δικό-μας" κράτος που επιμένει να ζητάει θυσίες για να πληρώνει τους τόκους και η σύνδεση με τους εργάτες των δανειστριών χωρών που παλεύουν κι αυτοί ενάντια στους ίδιους τραπεζίτες.

Σ'όλες αυτές τις περιπτώσεις η επαναστατική στρατηγική της σοσιαλιστικής επανάστασης είναι η μόνη που μπορεί να δώσει πολιτική κάλυψη στις σημερινές κινητοποιήσεις των εργατών ενάντια στα βάρη της κρίσης. Κι ακριβώς γι' αυτόν τον λόγο είναι η στρατηγική που υποστηρίζοντας τις "ανεύθυνες" και "παράλογες" απαιτήσεις των εργατών χτίζει την μόνη δύναμη που μπορεί να βάλει τέρμα στον παραλογισμό της καπιταλιστικής κρίσης.

Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΗΣ ΛΙΤΟΤΗΤΑΣ
ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΠΕΡΓΟΣΠΑΣΤΩΝ

ΔΟΛΟΦΟΝΕΙ

ΝΑ ΑΠΑΝΤΗΣΟΥΜΕ ΜΕ

ΑΠΟΧΕΣ - ΚΑΤΑΛΗΨΕΙΣ

ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΣΧΟΛΕΣ

Ενάντια στην κρατική τρομοκρατία

ΝΑ ΑΦΟΠΛΙΣΤΕΙ Η ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

ΝΑ ΔΙΑΛΥΘΟΥΝ ΤΑ ΜΑΤ

Ενάντια στη λιτότητα

ΝΑ ΑΝΑΚΛΗΘΟΥΝ ΟΙ ΠΕΡΙΚΟΠΕΣ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ

ΝΑ ΚΑΤΑΡΓΗΘΟΥΝ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ ΤΑ ΘΑΤΣΕΡΙΚΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΜΕ ΚΟΙΝΟΥΣ ΑΓΩΝΕΣ ΕΡΓΑΤΩΝ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΓΙΑ ΕΝΑ ΜΑΖΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ
ΑΝΤΙΚΑΠΙΤΑΛΙΣΤΙΚΟ
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ (ΟΣΕ)

ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΩΝ ΔΟΛΟΦΟΝΩΝ

ΑΠΟΧΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΛΗΨΕΙΣ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΣΧΟΛΕΣ

ΝΑ ΑΦΟΠΛΙΣΤΕΙ Η ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ
ΝΑ ΔΙΑΛΥΘΟΥΝ ΤΑ ΜΑΤ

Η δολοφονια του 15χρονου μαθητη Μιχαλη Καλτεζα απο την αστυνομια του ΠΑΣΟΚ αμεσως μετα την πορεια του Πολυτεχνειου ειναι ενα εγκλημα που δειχνει αναγλυφα που εχει φτασει η κυβερνηση Παπανδρεου. Οι δικαιολογιες του στυλ "ο αστυνομικος εχασε την ψυχραιμια-του" δεν μπορουν να συγκαλυψουν τους ενοχους της δολοφονιας που ειναι η ιδια η κυβερνηση με την ολομετωπη επιθεση-της εναντια στην νεολαια και στην εργατικη ταξη.

- Αυτη η κυβερνηση που δεν χανει ευκαιρια να καλλιεργει τον αντινεολαιιστικο ρατσισμο υποδαυλιζοντας την υστερια των μπατσων εναντια στους "περιθωριακους", "αναρχικους", "χουλιγκαν" νεολαιους.
- Αυτη η κυβερνηση που με τα θατσερικα οικονομικα-της μετρα ριχνει εκατονταδες χιλιαδες νεους στην ανεργια.
- Αυτη η κυβερνηση που με τις περικοπες των δαπανων για την παιδεια προωθει την πιο βαρβαρη μορφη ταξικης επιλογης καταδικαζοντας χιλιαδες μαθητες, σπουδαστες και φοιτητες σε εξαθλιωση.
- Αυτη η κυβερνηση που δεν διστασε να στειλει τα ΜΑΤ να χτυπησουν τις απεργιακες φρουρες των εργατων στην Γενικη Απεργια της 14 Νοεμβρη.
- Αυτη η κυβερνηση συνεχιζει στα βηματα των δολοφονων του Κουμη και της Κανελλοπουλου χυνοντας αιμα στην πορεια του Πολυτεχνειου.

Εναντια σ'αυτες τις επιθεσεις πρεπει να οργανωσουμε την απαντηση-μας.

Σε ολους τους μαζικους χωρους της νεολαιας, μεσα στα σχολεια και στις σχολες ΤΕΙ και ΑΕΙ πρεπει να γινουν Συνελευσεις για να ξεκινησουν αποχες και καταληψεις εναντια στα οικονομικα μετρα της κυβερνησης και την καταστολη, για να αφοπλιστει η αστυνομια, να διαλυθουν τα ΜΑΤ, να ανακληθουν οι περικοπες, για κοινο αγωνα με τις εργατικες απεργιες εναντια στα οικονομικα μετρα και την κρατικη τρομοκρατια των καπιταλιστων.

Οι διαδηλωσεις διαμαρτυριας για την δολοφονια του Μιχαλη Καλτεζα πρεπει να γινουν ξεκινημα για ενα τετοιο μαζικο κινημα της νεολαιας εναντια στους καπιταλιστες και την κυβερνηση που τους υπηρετει φτανοντας μεχρι την δολοφονια.

Αθηνα, 18 Νοεμβρη 1985

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

ΟΛΟΙ ΣΤΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΣΗΜΕΡΑ 18/11
ΩΡΑ 5.00 μ.μ.
ΟΛΟΙ ΣΤΗ ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΕΦΕΕ
ΤΡΙΤΗ 5.00 μ.μ.

Νο 9
Δρχ 20
Για την προβολή και υποστήριξη των εργατικών αγώνων
εργατική αλληλεγγύη
Εκδίδεται από την Οργάνωση Σοσιαλιστική Επανάσταση (ΟΣΕ)

Ενάντια στην κυβέρνηση της λιτότητας, των περικοπών, του απεργοσπαστισμού

ΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΤΩΝ

ΝΑ ΚΑΤΑΡΓΗΘΕΙ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ ΤΟ ΠΑΓΩΜΑ ΤΩΝ ΣΥΛ. ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
Απεργίες διαρκείας για αυξήσεις πάνω από την αυριανή ΑΤΑ.
ΝΑ ΜΗΝ ΠΕΡΑΣΟΥΝ ΤΑ ΚΛΕΙΣΙΜΑΤΑ ΚΑΙ ΟΙ ΑΠΟΛΥΣΕΙΣ
Καταλήψεις και συμπαράσταση σε κάθε περίπτωση απόλυσης στις προβληματικές, στους Δήμους, στους έκτακτους της Κοινής Ωφέλειας.

Η εργατική ντίσταση στα μέτρα ης κυβέρνησης

"Η κοινωνική ένταση και αναταραχή θα οδηγήσει σε αποτυχία και αυτών των οικονομικών μέτρων που πήραμε".
(Α.Παπανδρέου στη Βουλή, 6/12/85)

Από τις 11 Οκτώβρη, όταν ανακοινώθηκαν τα μέτρα λιτότητας και περικοπών του ΠΑΣΟΚ μέχρι τον διορισμό νέας Διοίκησης της ΓΣΕΕ από το δικαστήριο και την κατάθεση στη Βουλή του προυπολογισμού για το '86, ολοκληρώθηκε ο πρώτος κύκλος αντιπαράθεσης ανάμεσα στην κυβέρνηση, τα κόμματα, τη συνδικαλιστική γραφειοκρατία και κυρίως το εργατικό κίνημα.

Η αγανάκτηση που προκάλεσαν στην εργατική τάξη τα μέτρα ήταν τέτοιας έκτασης, που για πρώτη φορά μετά τον εμφύλιο η γενική απεργία ενάντια σε κυβέρνηση έγινε πραγματικότητα. Δεν υπάρχει σχεδόν κανένας εργατικός χώρος που να μην αντέδρασε ή να μην κινητοποιήθηκε ενάντια στα μέτρα.

Η αντίθεση της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας στην υποβάθμιση του ρόλου-της από την κυβέρνηση, έφερε ένα τμήμα-της επικεφαλής των κινητοποιήσεων, προκάλεσε την διάσπαση της συνδικαλιστικής παράταξης του ΠΑΣΟΚ, οδήγησε την Κυβέρνηση στην ανοιχτή επέμβαση και τον διορισμό νέας διοίκησης στην ΓΣΕΕ, αλλά και δημιούργησε πολλές ψευδαισθήσεις και αυταπάτες για τον ρόλο της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας.

Σήμερα με το κλείσιμο αυτού του πρώτου κύκλου, μπορούν να γίνουν ορισμένες εκτιμήσεις για τις μάχες που δόθηκαν, τις δυνάμεις που αντιπαρατέθηκαν, τους στόχους που επεδίωκαν και για τις δυνατότητες τις εργατικής αντίστασης από δω και πέρα.

Οι μεθοδεύσεις της κυβέρνησης

Η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ από την αρχή φρόντισε να δείξει καθαρά ότι δένει την τύχη-της με την επιβολή των οικονομικών μέτρων, της σκληρής λιτότητας και των περικοπών. Οι ισχυρισμοί-της ότι τα μέτρα ήταν σκληρά, αναγκαία αλλά κυρίως τα μοναδικά για την έξοδο του ελληνικού καπιταλισμού απ' την κρίση, έδιναν ταυτόχρονα και το μέτρο της αποφασιστικότητάς-της για την επιβολή-τους. Όσο η εργατική αντίσταση ενάντια στα μέτρα φούντωνε, τόσο εντείνονταν και οι επιθέσεις και οι πιέσεις της κυβέρνησης. Σ' αυτή την περίοδο η κυβέρνηση κινήθηκε με στόχο να δείξει ότι η αντίσταση στα μέτρα δεν έχει καμιά πολιτική προοπτική, ότι κάθε αντίσταση, απεργία και κινητοποίηση είναι μάταιη και τέλος με τις διαγραφές και τους διορισμούς να ελέγξει τη συνδικαλιστική γραφειοκρατία.

* Το πρώτο μέτωπο των κυβερνητικών μεθοδεύσεων ήταν η προσπάθεια πολιτικού εκβιασμού του κινήματος και πολιτικών πιέσεων πάνω στη συνδικαλιστική γραφειοκρατία. Το μοτίβο σ' αυτό το μέτωπο ήταν και εξακολουθεί να είναι η απειλή ότι οι απεργίες και η κοινωνική ένταση "αποσταθεροποιούν" την κυβέρνηση αλλά και την δημοκρατία. Ιδιαίτερα μετά την πρώτη πανοθηναϊκή απεργία της 21/10 και τη μαζική συμμετοχή και διάθεση αντίστασης που έδειξε, οι πιέσεις αυτές εντάθηκαν. Σ' αυτό το πλαίσιο εντάσσονται τα πρωτοσέλιδα των εφημερίδων, μετά την απεργία της 21/10 για τουρκικές παραβιάσεις στο Αιγαίο, η άσχετη έκρηξη βόμβας σε λεωφορείο στη Δάφνη, η διάσταση που δόθηκε στα γεγονότα του Πολυτεχνείου, η έκρηξη που προκάλεσε η 17 Νοέμβρη.

Όμως το κυρίαρχο στοιχείο σ' αυτόν τον τομέα ήταν η πίεση πάνω στην συνδικαλιστική γραφειοκρατία και τους ρεφορμιστές να αποδεχτούν ότι δεν βάζουν θέμα κυβέρνησης και άρα να δηλώσουν ότι δεν επιδιώκουν την αποσταθεροποίησή-της. Σ' αυτές τις πιέσεις όλα τα κομμάτια της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας και οι ρεφορμιστές απάντησαν θετικά. Οι 7 διαγραφέντες δηλώνουν πίστη στην αλλαγή, αποδίδουν την διαγραφή-τους στην "έλλειψη ψυχραιμίας", εντάσσουν τον εαυτό-τους στις πασοκικές παραδόσεις της "λαϊκής συμμετοχής", των "κοινωνικοποιήσεων" και της 3ης Σεπτέμβρη. Στηρίζουν την "αλλαγή" και οραματίζονται την επανένταξή-τους στο ΠΑΣΟΚ. Απ' την άλλη μεριά, τόσο ο Φαράκος στην τηλεόραση, όσο και ο Φλωράκης και ο Κύρκος στη συζήτηση της Βουλής, ακόμα και μετά τον διορισμό της διοίκησης στην ΓΣΕΕ, στις 6/12/85 ρητά δήλωσαν ότι δεν βάζουν θέμα κυβέρνησης ούτε επιδιώκουν την αποσταθεροποίησή-της.

Έτσι τα αποτελέσματα των πρόσφατων εκλογών του Ιουνίου, η συμφωνία της δεξιάς με την ουσία των μέτρων, και η αποδοχή απ' την συνδικαλιστική γραφειοκρατία και τους ρεφορμιστές της έλλειψης πολιτικής προοπτικής για το

Χρονικό

Η τελευταία περίοδος ήταν ιδιαίτερα πυκνή σε γεγονότα. Η κυβέρνηση ανακοινώνει τα μέτρα λιτότητας και διαδοχικές ανατιμήσεις. Ακολουθούν απεργίες και διαδηλώσεις. Ανακατατάξεις στις συνδικαλιστικές παρατάξεις, αποσχίσεις και διαγραφές στα κόμματα και στη ΓΣΕΕ. Με ποικίλους τρόπους αυτά τα γεγονότα, επηρέασαν και επηρεάζουν την πορεία των αντιστάσεων του εργατικού κινήματος ενάντια στα οικονομικά μέτρα της κυβέρνησης. Το χρονικό που παραθέτουμε, ελπίζουμε να δίνει την εικόνα της χρονικής διαδοχής των γεγονότων, ώστε η παρακολούθηση της αλληλεπίδρασης και της επιρροής-τους στην πορεία του εργατικού κινήματος το τελευταίο δίμηνο να γίνεται πιο εύκολη:

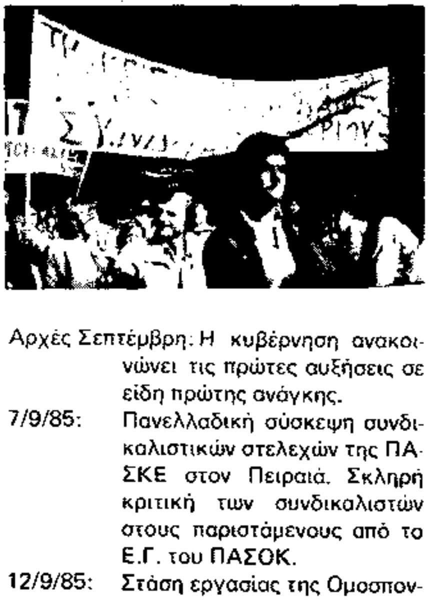

Αρχές Σεπτέμβρη: Η κυβέρνηση ανακοινώνει τις πρώτες αυξήσεις σε είδη πρώτης ανάγκης.

7/9/85: Πανελλαδική σύσκεψη συνδικαλιστικών στελεχών της ΠΑΣΚΕ στον Πειραιά. Σκληρή κριτική των συνδικαλιστών στους παριστάμενους από το Ε.Γ. του ΠΑΣΟΚ.

12/9/85: Στάση εργασίας της Ομοσπονδίας Κλωστουφαντουργών ενάντια στην ακρίβεια.

13,14/9 : Απεργία της ΟΛΜΕ για τον νέο νόμο για την εκπαίδευση.

16/9/85: Το Ε.Κ.Θεσσαλονίκης πραγματοποιεί 5ωρη στάση εργασίας ενάντια στις αυξήσεις.

17/9/85: 5ωρη στάση εργασίας της ΕΑΣ για τον ίδιο λόγο.

25/9/85: Η ΟΒΕΣ πραγματοποιεί απεργία για τον ίδιο λόγο.

26/9/85: Ομοσπονδίες ελεγχόμενες απ' το ΚΚΕ κάνουν συλλαλητήριο διαμαρτυρίας ενάντια στην ακρίβεια στην Ομόνοια.

27/9/85: Αναδομείται το Ε.Γ. του ΠΑΣΟΚ (φεύγει η "ιστορική ηγεσία" πλην του Τσοχατζόπουλου).

εργατικό κίνημα, λειτούργησαν διαλυτικά για την αντίσταση στα μέτρα. Παράλληλα μέσα στους εργατικούς χώρους δεν υπήρχαν εκείνες οι ισχυρές μειοψηφίες που θα μπορούσαν να αντέξουν και να απαντήσουν σ' αυτές τις πολιτικές πιέσεις, αναδεικνύοντας την οργάνωση των χώρων, το συντονισμό των αγώνων, την αντικαπιταλιστική προοπτική-τους, σαν την μόνη απάντηση στην αποσταθεροποίηση της κυβέρνησης που πράγματι προκαλούσε, και καλώς προκαλούσε, η αντίσταση στα μέτρα.

* Η ματαιότητα των απεργιών και των κινητοποιήσεων ενάντια στα μέτρα, ήταν ο δεύτερος στόχος της κυβέρνησης. Εδώ η κυβέρνηση καλλιεργεί την εικόνα της αποφασιστικότητας και της πυγμής, προς τα μέσα και προς τα έξω. Στο εσωτερικό της η αποφασιστικότητα εκδηλώνεται με τις διαγραφές των επικεφαλής των διαφωνούντων, τις αναδιαρθρώσεις των κομματικών οργάνων και μηχανισμών. Προς τα έξω, δίνει την εικόνα ότι οι αποφάσεις-της έχουν δημιουργήσει τετελεσμένα γεγονότα. Η υποτίμηση έγινε, οι ανατιμήσεις έγιναν, η Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου και τα Διοικητικά Δικαστήρια πάγωσαν τις συλλογικές συμβάσεις, οι κοινωνικές δαπάνες περικόπτονται, οι απολύσεις άρχισαν (οι 1.500 έκτακτοι του ΟΤΕ απολύθηκαν, οι Δήμοι απολύουν). Παράλληλα στους χώρους με παράδοση αγώνων και μαχητικότητας, όπου έγιναν προσπάθειες περιφρούρησης των απεργιών με απεργιακές φρουρές, η κυβέρνηση στέλνει τα ΜΑΤ και την αστυνομία (π.χ. ΕΑΣ, ΗΛΠΑΠ κλπ).

* Τέλος στο συνδικαλιστικό τομέα, η επιβολή των μέτρων προυπέθετε την αλλαγή του ρόλου της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας. Πιο συγκεκριμένα την υποβάθμισή-του. Το συνδικαλιστικό κίνημα από "βάθρο της δημοκρατίας" έπρεπε να γίνει "εφαλτήριο της οικονομικής σταθεροποίησης". Οι προσαρμογές του ΠΑΣΟΚ σ' αυτή την κατεύθυνση και οι αντιστάσεις της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας ήταν ορατές ήδη πριν την ανακοίνωση των μέτρων. Εκφράστηκαν στην συζήτηση των συνδικαλιστών του ΠΑΣΟΚ με τα μέλη του Ε.Γ. στο Παλαί ντε Σπορ στο Φάληρο, και στον αποκλεισμό του Πιπεργιά και των άλλων διαφωνούντων από την ανασύνθεση του Ε.Γ. τον Σεπτέμβρη.

Η διαγραφή των 7 μελών της ΠΑΣΚΕ που διαφώνησαν με τα μέτρα, ήταν το προοίμιο της ενεργοποίησης του πειθαρχικού συμβούλιου του ΠΑΣΟΚ για την επιλεκτική διαγραφή συνδικαλιστών της ΠΑΣΚΕ από χώρους όπου η επιρροή-τους αλλοιώνει τους συσχετισμούς (π.χ. ΟΤΕ–ΔΕΗ–Ε.Κ.Θεσσαλονίκης, Ζακύνθου κλπ). Κορύφωση της πίεσης της κυβέρνησης πάνω στην συνδικαλιστική γραφειοκρατία, για προσαρμογή στις νέες ανάγκες και πραγματικότητες, αποτέλεσε η ανοιχτή επέμβαση και ο διορισμός από το δικαστήριο της νέας διοίκησης της ΓΣΕΕ. Παρά τους λεονταρισμούς του Κωστόπουλου και τα μεγάλα λόγια του Πιπεργιά, μετά τις 14 Νοέμβρη δεν αποφασίστηκε καμιά απεργιακή κινητοποίηση, παρότι η κυβέρνηση σκλήρυνε τη στάση-της ακόμη περισσότερο. Αντίθετα όλη η δραστηριότητα και η κινητικότητα των 26 εξαντλείται στις δικαστηριακές διαδικασίες για την ανατροπή της απόφασης διορισμού νέας διοίκησης στη ΓΣΕΕ, ενώ παράλληλα τα παζαρέματα και οι διαπραγματεύσεις για το συνέδριο της ΓΣΕΕ βρίσκονται σε εξέλιξη.

Τ' αδιέξοδα της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας

* Απέναντι σ' αυτή την πολλαπλή επίθεση η συνδικαλιστική γραφειοκρατία ισχυρίζεται ότι έκανε τα μέγιστα.

– Κήρυξε δυο πανεργατικές απεργίες στις 21–24 Οκτώβρη και στις 14 Νοέμβρη.

– Καθαίρεσε το Ραυτόπουλο από πρόεδρο της ΓΣΕΕ.

– Οργάνωσε συλλαλητήρια και συγκεντρώσεις.

– Δεν δέχτηκε τον διορισμό-της από τα δικαστήρια.

Από πρώτη ματιά όλα αυτά φαίνονται να μην ταιριάζουν με την εικόνα που είχαμε για τη συνδικαλιστική γραφειοκρατία. Να μην ταιριάζουν με τη στάση που κράτησε τα τελευταία χρόνια, εξοβελίζοντας τα οικονομικά αιτήματα και προβάλλοντας τα θεσμικά, με τη στάση-της στο άρθρο 4, με την ανυπαρξία της πρακτικής αντίθεσής-της στην ψήφιση του άρθρου 27 που απαγόρευε τις αυξήσεις το '83. Αυτή η διαφορετική στάση της γραφειοκρατίας απέναντι στην κυβέρνηση και τα μέτρα έχει οδηγήσει

πολλούς αγωνιστές να αντιμετωπίζουν με σκεπτικισμό προηγούμενες απόψεις-τους για το ρόλο και τη λειτουργία της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας.

Η αναζήτηση των λόγων της αντίθεσης και της έκτασης της κινητοποίησης της συνδικαλιστικής ηγεσίας, μας φέρνει στον πυρήνα του προβλήματος. Στην υποβάθμιση του ρόλου της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας που η επιβολή των μέτρων προυποθέτει και η κυβέρνηση επιδιώκει να επιβάλει.

Ο ρόλος της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας για τον έλεγχο των κινητοποιήσεων, τον περιορισμό των αιτημάτων, την ακύρωση της αυτοοργάνωσης των εργατών, είναι σημαντικός και αναντικατάστατος απ' τη στιγμή που υπάρχουν διαπραγματεύσιμα ζητήματα.

Σ' όλη την προηγούμενη περίοδο, είτε για τις συλλογικές συμβάσεις, είτε για τα θεσμικά αιτήματα, τις κοινωνικοποιήσεις, τις συνελεύσεις κοινωνικού ελέγχου, την αντιπροσώπευση των εργαζομένων σ' αυτές κλπ., η συνδικαλιστική ηγεσία ήταν ο έγκυρος συνομιλητής της κυβέρνησης.

Σήμερα η κυβέρνηση θεωρεί όχι μόνο τους στόχους της περιόδου (παραγωγικότητα—βιωσιμότητα—εκσυγχρονισμός) και τα οικονομικά μέτρα, αλλά και το μεγαλύτερο κομμάτι του τρόπου υλοποίησής-τους αδιαπραγμάτευτα. Μια τέτοια αντιμετώπιση αυτόματα υποβιβάζει το ρόλο της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας, από έγκυρο συνομιλητή σε κομπάρσο και ιμάντα μεταβίβασης των επιλογών της κυβέρνησης, σε όργανο ελέγχου του εργατικού κινήματος με αντάλλαγμα μόνο την παραπέρα φθορά και αναξιοπιστία-της σαν διαμεσολαβητή του εργατικού κινήματος. Οι πιέσεις της κυβέρνησης πάνω στην συνδικαλιστική ηγεσία διευκολύνονταν και από τη σχέση που είχε διαμορφώσει η ίδια με το εργατικό κίνημα τα προηγούμενα χρόνια. Δεν κατάκτησε τη θέση-της μέσα από τις διαδικασίες και την άμεση εργατική δημοκρατία, αλλά αφού προηγήθηκε η δικαστική ακύρωση του 21ου Συνέδριου της ΓΣΕΕ του '81 και ο δικαστικός διορισμός νέας διοίκησης της ΓΣΕΕ. Σ' όλη την περίοδο ΠΑΣΟΚ, στο άρθρο 4, στην απαγόρευση των αυξήσεων το '83, στη συνεχή παραπομπή στην διαιτησία, στις επιστρατεύσεις, στα οικονομικά αιτήματα, απάντησε όχι με κινητοποιήσεις, αλλά με την ανταπόκριση στην "πρόκληση" των θεσμικών κατακτήσεων που προωθούσε η κυβέρνηση, με την αποδοχή των στόχων και έβαζε και βάζει η κυβέρνηση για παραγωγικότητα- βιωσιμότητα—εκσυγχρονισμό του καπιταλισμού. Όλα αυτά είχαν φθείρει την αξιοπιστία-της και είχαν υποσκάψει τους όποιους δεσμούς είχε με το εργατικό κίνημα.

Αυτή η κατάσταση διευκόλυνε τις πιέσεις της κυβέρνησης πάνω στην συνδικαλιστική γραφειοκρατία. Όμως παράλληλα, η άμεση, μετωπική επίθεση της κυβέρνησης στο βιοτικό επίπεδο, τις κατακτήσεις και την απασχόληση των εργαζόμενων, όπως υλοποιούνταν από τα νέα οικονομικά μέτρα, προκάλεσε ένα τεράστιο κύμα αγανάκτησης και διάθεσης για αντίσταση σε όλα τα τμήματα της εργατικής τάξης. Πάνω σ' αυτή την μαχητική διάθεση της εργατικής τάξης στηρίχτηκε η συνδικαλιστική γραφειοκρατία για να ανανεώσει τους δεσμούς-της με το εργατικό κίνημα και να αντισταθεί στην υποβάθμιση του ρόλου-της που επεδίωκε η κυβέρνηση. Το πόσο είχε αποστασιοποιηθεί η συνδικαλιστική ηγεσία από τις διαθέσεις της βάσης, πόσο είχαν φθαρεί οι δεσμοί-της, ενδεικτικά φαίνεται από δυο παραδείγματα. Μετά

Χρονικό

31/9/85: Πανεργατική απεργία στην Θεσσαλονίκη ενάντια στην ακρίβεια.

7,8/10 : Απεργούνοι μηχανοδηγοί του ΟΣΕ.

7/10/85: Αρχίζουν οι απεργίες της ΕΙΝΑΠ για το ΕΣΥ.

10/10/85: 3ωρη στάση στο Ε.Κ.Πειραιά ενάντια στην ακρίβεια.

11/10/85: Το ΠΑΣΟΚ, ανακοινώνει τα μέτρα. Υποτίμηση της δραχμής—περικοπή ΑΤΑ, περικοπές στις κοινωνικές δαπάνες, αυξήσεις τιμολογίων δημοσίων υπηρεσιών.

14/10/85: 3ωρη στάση εργασίας της ΟΤΟΕ ενάντια στα μέτρα. Διαφωνία της ΑΔΕΔΥ για τα μέτρα και αποχώρηση από το ΕΣΑΠ.

15/10/85: Συλλαλητήρια Ομοσπονδιών ελεγχόμενων από το ΚΚΕ στην Αθήνα—Θεσσαλονίκη—Πειραία ενάντια στα μέτρα (η κυβέρνηση ανακοινώνει την απομάκρυνση των πυρηνικών).

16/10/85: Συγκαλείται η ολομέλεια της ΓΣΕΕ —οι 7 διαφωνούν με τα μέτρα.

17/10/85: Το ΕΚΑ αποφασίζει παναθηναϊκή απεργία για τις 21/10. Διαγράφονται από το ΠΑΣΟΚ οι 7 που διαφώνησαν στην ΓΣΕΕ.

18/10/85: Οι ελεγχόμενες από τους 7 ομοσπονδίες ΟΤΕ—ΔΕΗ—ΟΒΕΣ αποφασίζουν για απεργία στις 24/10.

19/10/85: Δημοσιεύεται το προεδρικό διάταγμα που απαγορεύει αυξήσεις πάνω από την εισοδηματική πολιτική της κυβέρνησης.

21/10/85: Παναθηναϊκή απεργία και πορεία στη βουλή. Στην απεργία συμμετέχουν 27 ακόμη Εργατικά Κέντρα και 19 ομοσπονδίες.

Αρχίζει το συνέδριο της ΟΤΟΕ.

22/10/85: Η ΑΔΕΔΥ αποφασίζει απεργία για τις 30/10.

Το ΠΑΣΟΚ καταγγέλει τις απεργίες σαν αποσταθεροποιητικές.

23/10/85: Απεργία του ΕΚΠειραιά ενάντια στα μέτρα.

Πρωτοσέλιδα για τούρκικες παραβιάσεις στο Αιγαίο.

Χρονικό

24/10/85: Απεργούν ΔΕΗ–ΟΤΕ–ΟΒΕΣ και πολλά ΕΚ επαρχιακών πόλεων.

29/10/85: Καθαρείται ο Ραυτόπουλος από τους 26 της ΓΣΕΕ –αποφασίζεται απεργιακή απεργία για τις 14/11. Απεργούν ΕΛΤΑ–ΕΙΝΑΠ–ΟΣΝΙΕ

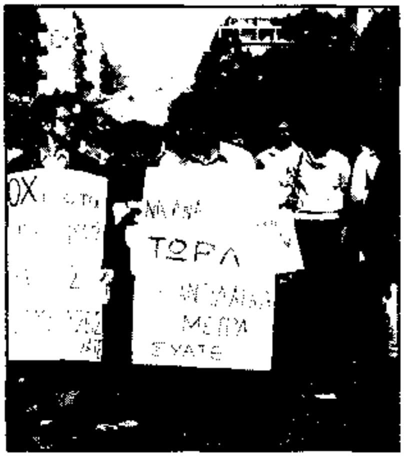

30.10.85: Απεργία ΑΔΕΔΥ –με αίτημα διάλογο με την κυβέρνηση– συμμετέχει η ΟΛΜΕ.
Το ΠΑΣΟΚ διαγράφει το μέλος της Κ.Ε. και γραμματέα της Ομοσπονδίας ΟΤΕ, Καραμάνου.
Συνέρχεται με πρωτοβουλία του Ραυτόπουλου το Γενικό Συμβούλιο της ΓΣΕΕ.

31/10,1/11: Απεργεί η ΟΛΜΕ –απόλυση 1.500 εκτάκτων του ΟΤΕ.

2/11/85: Επίθεση του Ε.Γ. του ΠΑΣΟΚ κατά των ΚΚ και των απεργών –για αποσταθεροποίηση της κυβέρνησης.

2–8/11 : Απεργεί η ΕΙΝΑΠ.

6,7/11 : Απεργεί η ΟΛΜΕ.

8/11/85: Αίτηση του Ε.Κ.Πάτρας για διορισμό νέας διοίκησης στη ΓΣΕΕ.

14/11/85: Γενική Απεργία: Συμμετέχουν 47 Ε.Κ. και 39 Ομοσπονδίες, με αιτήματα:
–Όχι στις δικαστικές παρεμβάσεις.
–Διάλογο με την κυβέρνηση.
–Κατοχύρωση της ΑΤΑ.
–Στήριξη της αλλαγής –Απόρριψη της κινδυνολογίας.
Σε πολλούς χώρους δουλειάς υπάρχουν απεργιακές φρουρές. Γίνονται συγκρούσεις απεργιακών φρουρών και αστυνομίας.

την ανακοίνωση των μέτρων, η πρώτη κίνηση δεν είναι η κήρυξη απεργίας, αλλά η διοργάνωση του απογευματινού συλλαλητήριου της 15/10 και η σύσκεψη των διοικητικών συμβούλιων που οργάνωσε το ΕΚΑ την παραμονή της απεργίας της 21/10, όπου οι περισσότεροι συσκεπτόμενοι δεν ήξεραν ούτε ποιοί είναι στη διοίκηση του ΕΚΑ.

– Είναι γεγονός ότι η διάσπαση της ΠΑΣΚΕ, σε δυο κομμάτια, σε κείνους που πήραν το δρόμο του εργατοπατέρα που αναφέρονται στην κυβέρνηση που τους διορίζει, και σε κείνους που επιδιώκουν να διατηρήσουν το ρόλο-τους σαν έγκυρων συνομιλητών με την κυβέρνηση στην διαχείριση των συνδικαλιστικών ζητημάτων, (αυτή η διάσπαση) βοήθησε να απελευθερωθεί και να εκφραστεί κεντρικά, η δυσφορία, η αγανάκτιση και η αγωνιστική διάθεση που υπήρχε στους εργατικούς χώρους. Ο συνδυασμός αυτών των πιέσεων πάνω στη συνδικαλιστική γραφειοκρατία, απ' τη μια μεριά της κυβέρνησης και από την άλλη της ογκούμενης εργατικής αγανάκτησης προκάλεσε τη διάσπασή-της και έφερε ένα τμήμα-της με ηγεσία τους 26 επικεφαλείς των εργατικών κινητοποιήσεων, που όμοιές-τους σε έκταση και μαζικότητα δεν έχουν γίνει για πάρα πολλά χρόνια.

Αυτού του τύπου η στάση της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας δεν αποτελεί ωστόσο μια ελληνική ιδιομορφία Κάτω από αντίστοιχες πιέσεις ανάλογα φαινόμενα παρουσιάστηκαν τα δυο τελευταία χρόνια στη Δανία, τη Γερμανία και ως ένα βαθμό στο Βέλγιο και τη Γαλλία.

Όμως η αναποτελεσματικότητα, τα αδιέξοδα και οι αντιφάσεις της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας γίνονται πιο έντονα, όσο περισσότερο κλιμακώνεται η επίθεση της κυβέρνησης και προχωράει η επιβολή των μέτρων.

– Στις πολιτικές πιέσεις και τους εκβιασμούς του ΠΑΣΟΚ, ότι η αντίσταση στα μέτρα και οι απεργίες αποσταθεροποιούν την κυβέρνηση, επισείοντας τον κίνδυνο της δεξιάς ή ...του χάους, η απάντηση ήταν "στηρίζουμε την αλλαγή". Κι αν για κάποιους Κνίτες δεν ήταν καθαρό τί σήμαινε η "δημοκρατική κυβέρνηση" που λάνσαρε το ΚΚΕ στην τελευταία ολομέλεια της Κεντρικής Επιτροπής, ο Φλωράκης το ξεκαθάρισε στη Βουλή της 6/12, δηλώνοντας ότι το ΚΚΕ δεν βάζει θέμα κυβέρνησης. Στην πρόκληση του ΠΑΣΟΚ ότι η πρόταση-του όπως εκφράζεται με τα μέτρα ήταν η μοναδική για σταθεροποίηση του ελληνικού καπιταλισμού, σύσσωμη η συνδικαλιστική γραφειοκρατία πρόβαλε σαν εναλλακτική λύση το πρόγραμμα του ΠΑΣΟΚ!! της προηγούμενης τετραετίας, με πιο αυστηρό έλεγχο στην εφαρμογή-του. Χαρακτηριστικά ο Φαράκος στον Ριζοσπάστη της 17 Νοέμβρη δηλώνει στον δημοσιογράφο που του παίρνει συνέντευξη "Γιατί και μεις ξέρεις, δεν αρνιόμαστε το νόμιμο και λογικό κέρδος, άντε και κάποιο υπερκέρδος" και παρακάτω αφού διαπιστώνει ότι το ΠΑΣΟΚ εγκατέλειψε το πρόγραμμά-του της αλλαγής καλεί "το ΚΚΕ να κινηθεί σαν κεντρική δύναμη της αλλαγής".

– Αυτού του τύπου η αντιπολίτευση κορυφής, που καταφεύγει στο πρόγραμμα του ΠΑΣΟΚ για να απαντήσει στην έλλειψη πολιτικής προοπτικής ή που καλεί το ΠΑΣΟΚ ν' αλλάξει πολιτική, αφοπλίζει πολιτικά και έχει διαλυτική επίδραση στο εργατικό κίνημα.

Στην αποφασιστηκότητα με την οποία προωθεί τα μέτρα η κυβέρνηση και την αδιαλλαξία με την οποία προσπαθεί να τα εφαρμόσει η συνδικαλιστική γραφειοκρατία κάνει σημαία-της το διάλογο. Ενώ η δύναμη του εργατικού κινήματος εκφράστηκε με τόση αγωνιστικότητα και τόση ορμή και στις 21 Οκτώβρη και στις 14 Νοέμβρη, παρά την κινδυνολογία και τις απεργοσπαστικές προσπάθειες της κυβέρνησης, παρά την έλλειψη δεσμών και συντονισμού ανάμεσα στα διάφορα κομμάτια, η συνδικαλιστική ηγεσία κάνει επίδειξη μετριοπάθειας. Το κάθε κομμάτι-της προσπαθεί να αποδείξει στην κυβέρνηση ότι ελέγχει τον αντίστοιχο χώρο. Οι 7 διαγραμμένοι και οι ομοσπονδίες που καθορίζουν απεργούν στις 24 Οκτώβρη, ενώ οι υπόλοιποι στις 21. Μπροστά όμως στην προοπτική συνολικής αμφισβήτησής-τους από την κυβέρνηση και την αίτηση διορισμού νέας διοίκησης στη ΓΣΕΕ, ενοποιούνται και προκηρύσσουν την γενική απεργία στις 14 Νοέμβρη. Η στάση της επίσημης ηγεσίας απέναντι στα μέτρα διαφοροποιείται, γίνεται πιο "υπεύθυνη" όσο απομακρυνόμαστε από της 11 Οκτώβρη. Την αρχική αυθόρμητη απαίτηση των εργαζόμενων "να ανακληθούν τα μέτρα" αντικαθιστά σιγά-σιγά το αίτημα "να επανεξεταστούν τα μέτρα σε συνεργασία με τους μαζικούς φορείς της εργατικής τάξης".

Αντί για ουσιαστικές αυξήσεις για όλους πάνω από την εισοδηματική πολιτική της κυβέρνησης, προβάλεται σαν κεντρικό σύνθημα η κατοχύρωση της ΑΤΑ, παραβλέποντας τον αντιφατικό-της χαρακτήρα την προηγούμενη περίοδο, και τον διαχωρισμό που προκαλούσε ανάμεσα στα διάφορα τμήματα της εργατικής τάξης.

Η κριτική μετατοπίζεται όλο και πιο πολύ στον "αυταρχικό" τρόπο που η

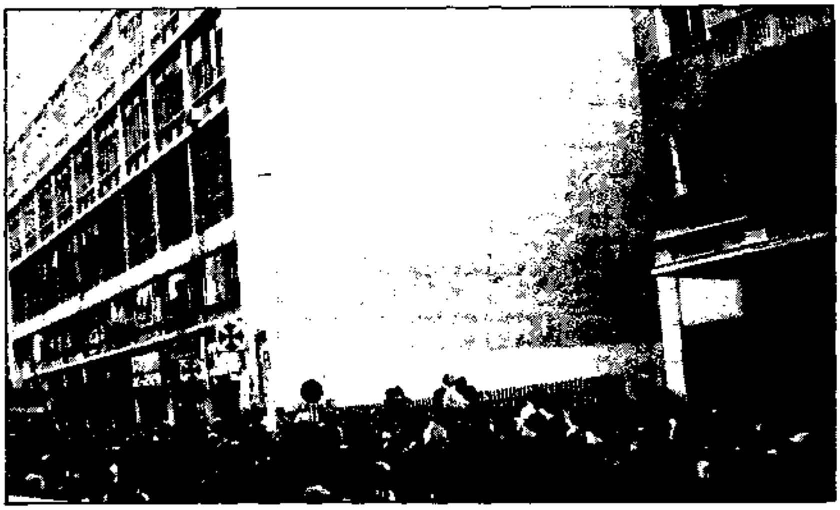

κυβέρνηση επιβάλει τα μέτρα, χωρίς συννενόηση και διαπραγματεύσεις, με συνέπεια η απαίτηση για διάλογο να γίνεται κεντρικό αίτημα. Παράλληλα όσο η κυβέρνηση προχωράει τις μεθοδεύσεις για ανοιχτή κρατική επέμβαση στη ΓΣΕΕ, τόσο η συνδικαλιστική ηγεσία υποχωρεί στο μέτωπο της οργάνωσης της αντίστασης κατά των μέτρων. Η προσωρινή απόφαση του ειρηνοδικείου που έβγαλε παράνομη την απόφαση των 26 για απεργία στις 14 Νοέμβρη δημοσιεύτηκε 1η Νοεμβρίου. Στις 8 Νοεμβρίου γίνεται η αίτηση για διορισμό νέας διοίκηος στην ΓΣΕΕ. Η 14 Νοέμβρη σήμανε και το τέλος των κεντρικών απεργιακών κινητοποιήσεων, παρά την πρωτοφανή σε μαζικότητα συμμετοχή της εργατικής τάξης σ' αυτήν.

Μετά από κει η έμφαση μεταφέρεται στα δικαστήρια όπου κρινόταν ο διορισμός νέας ΓΣΕΕ και στις παρασκηνιακές διαπραγματεύσεις για την αποτροπή-του. Αυτοί που υποτίθεται σε ανοιχτή συνεδρίαση με μεγάφωνα καθαίρεσαν τον Ραυτόπουλο από πρόεδρο της ΓΣΕΕ, "χάρη της ενότητας" ζητάνε τώρα αποκατάσταση της ενότητας και σύγκλιση της ΓΣΕΕ με πρόεδρο τον Ραυτόπουλο. Ενώ η δυναμική του εργατικού κινήματος είχε φανεί με τον πιο καθαρό τρόπο στις 14 Νοέμβρη με την μαζική συμμετοχή και τις απεργιακές φρουρές, η συνδικαλιστική ηγεσία, ασκείται σε ανακοπές, τριτανακοπές και ενστάσεις στα δικαστήρια.

– Όλη αυτή η αναδίπλωση, η υποχώρηση, τα δείγματα καλής θέλησης προς την κυβέρνηση, έγινε προσπάθεια να ωραιοποιηθούν, σαν μεταφορά της μάχης στους επιμέρους εργατικούς χώρους όπου τα μέτρα θα κριθούν στην πράξη.

Πράγματι τα μέτρα θα κριθούν στην πράξη. Όμως χρειάζεται άλλου τύπου συντονισμός, συμπαράσταση, αγωνιστικότητα, οργάνωση για να μην περάσουν τα μέτρα στην πράξη στους διάφορους εργατικούς χώρους. Αυτή τη μάχη που μπορούν να δώσουν και να στηρίξουν στην αρχή τουλάχιστον τα πιο δυνατά κομμάτια του εργατικού κινήματος και όχι βέβαια η ισχνή Ομοσπονδία Δέρματος, που το ΚΚΕ βάζει να δώσει την μάχη των συλλογικών συμβάσεων και μόνη προοπτική σ' αυτές τις συνθήκες έχει την ήττα και την παραπομπή στην διαιτησία.

– Με την ανοιχτή κυβερνητική επέμβαση και τον διορισμό της νέας διοίκησης της ΓΣΕΕ κλείνει ένας πρώτος κύκλος. Η κυβέρνησης εκμεταλλευόμενη τα πολιτικά αδιέξοδα την έλλειψη προοπτικής και τις αντιφάσεις της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας έχει την πρωτοβουλία των κινήσεων και την αναγκάζει να προσαρμοστεί στον νέο ρόλο-της. Ο Παπανδρέου στη βουλή στις 6 Δεκέμβρη, τους κάλεσε να συμμετέχουν στο συνέδριο της ΓΣΕΕ και άφησε τα περιθώρια για συζήτηση μιας ΑΤΑ βασισμένη στην παραγωγικότητα.

Σ' αυτή την κατεύθυνση άρχισαν ήδη να κινούνται δραστήρια όλες οι συνδικαλιστικές παρατάξεις. Τα συνέδρια των διαφόρων ομοσπονδιών και εργατικών κέντρων (ΟΤΕ, ΔΕΗ, Ε.Κ.Θεσσαλονίκης—Πάτρας), καταγράφονται τα κέρδη και οι ζημιές της προηγούμενης περιόδου και αναπροσαρμόζονται οι συμμαχίες. Η περίοδος των κεντρικών κινητοποιήσεων με την πρωτοβουλία της ΕΣΑΚ του ΑΕΜ και των διαγραμμένων του ΠΑΣΟΚ πέρασε. Ανοίγει ένας νέος κύκλος πιο σημαντικός όπου θα κριθούν οι δυνατότητες συγκεκριμένων τμημάτων της εργατικής τάξης να ανατρέψουν τα μέτρα στην πράξη, μια περίοδος όπου ο έλεγχος και οι πρωτοβουλίες της βάσης μπορούν να γίνουν ο καθοριστικός παράγοντας που θα κρίνει την έκβαση-του.

Χρονικό

18/11/85: Φόνος του Μαθητή Μ.Καλτέζα από αστυφύλακα.
Κατάληψη και εκκένωση του Χημείου, κατάληψη του Πολυτεχνείου —συγκρούσεις με την αστυνομία —συλλήψεις.

19/11/85: Εκστρατεία κινδυνολογίας από κυβέρνηση—αντιπολίτευση.

20/11/85: Παραιτείται ο Λαλιώτης και οι τρεις της ΕΡΤ.

27/11/85: Η 17 Νοέμβρη ανατινάζει λεωφορείο των ΜΑΤ, ένας αστυνομικός νεκρός.
Συγκαλείται η ολομέλεια της ΓΣΕΕ (26) δεν αποφασίζει καμιά κινητοποίηση, αλλά συνιστά στις δευτεροβάθμιες οργανώσεις να καταγγείλουν τις συλλογικές συμβάσεις.

28/11/85: Απεργεί η ΑΔΕΔΥ.

3/12/85: Ανακοινώνονται νέες αυξήσεις σε καύσιμα και είδη πρώτης ανάγκης.
2ωρη στάση εργασίας στην ΕΑΣ για την επαναπρόσληψη 89 απολυμένων.

4/12/85: Διορίζεται διοίκηση της ΓΣΕΕ

5/12/85: Μαζική συγκέντρωση—διαδήλωση ενάντια στον διορισμό της διοίκησης.
Το ΠΑΣΟΚ διαγράφει συνδικαλιστές από τον ΟΤΕ, την ΔΕΗ, το Ε.Κ.Θεσσαλονίκης ενόψει συνεδρίου σ' αυτούς τους χώρους.

6/12/85: 2ωρη στάση εργασίας του Ε.Κ.Θεσσαλονίκης για συμπαράσταση στους απεργούς του εργοστάσιου Γκουντ Γήαρ.
Συζήτηση στη Βουλή —σε αναζήτηση ήπιου κλίματος και συναινετικών διαδικασιών Ο Παπανδρέου επικαλείται κινδύνους αποσταθεροποίησης της δημοκρατίας.
Τα ΚΚ δηλώνουν ότι δεν επιδιώκουν την φθορά ούτε την ανατροπή της κυβέρνησης.

11/12/85: 6ωρη στάση εργασίας στην ΕΑΣ για μονιμοποίηση των 89 οδηγών που είναι υπό απόλυση και ανάκληση των οικονομικών μέτρων.

18/11/85: 3ωρη στάση εργασίας οργανώνει το ΕΚΑ για διαμαρτυρία στα οικονομικά μέτρα και την κυβερνητική επέμβαση στην ΓΣΕΕ.

Για την ανασυγκρότηση της εργατικής αριστεράς

Οι μέχρι τώρα κεντρικές κινητοποιήσεις, έδειξαν ότι σ' όλους τους εργατικούς χώρους υπάρχει όχι μόνο αγανάκτηση αλλά και η διάθεση για αντίσταση στα θατσερικά οικονομικά μέτρα του ΠΑΣΟΚ.

Μετά τις 14 Νοέμβρη, την υποχώρηση και την διαλλακτικότητα της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας, η εργατική αντίσταση στα μέτρα λιτότητας και περικοπών παίρνει ένα χαρακτήρα μακρόσυρτο. Οι επιμέρους εργατικοί τομείς και κομμάτια του κινήματος θα δώσουν την μάχη για την ανατροπή-τους στην πράξη. Ήδη οι πρώτες απεργίες αυτού του τύπου ξεκίνησαν. (Γκουντ Γήαρ στη Θεσσαλονίκη, ΕΑΣ).

Για να δοθούν και να κερδηθούν αυτοί οι αγώνες χρειάζεται μέσα στους εργατικούς χώρους οι πιο μαχητικοί και πρωτοπόροι αγωνιστές να έχουν μια εικόνα όσο γίνεται πιο ξεκάθαρη για τις προυποθέσεις επιτυχίας, τα αιτήματα, τις μορφές οργάνωσης, τις σχέσεις με τη συνδικαλιστική γραφειοκρατία και τις προοπτικές αυτών των αγώνων.

Κέντρο της αντιπαράθεσης για την ανατροπή των μέτρων στην πράξη, χρειάζεται να αναδειχτούν τα αιτήματα για ουσιαστικές αυξήσεις, ενάντια στις απολύσεις και στις περικοπές. Γύρω απ' το ζήτημα των αυξήσεων, η κυβέρνηση αντιμετωπίζει μια κριτική απ' τα δεξιά-της και το εργατικό κίνημα τις λογιστικές μεθοδεύσεις της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας. Ο ΣΕΒ παραπονείται ότι η εισοδηματική πολιτική της κυβέρνησης, εξισώνει τον τεμπέλη και τον εργατικό, τον οκνηρό και τον παραγωγικό εργάτη. Φοβάται ότι μια τέτοιου τύπου πολιτική χωρίς διαφοροποιήσεις, εννοποιεί τους αγώνες και πριμοδοτεί την αλληλεγγύη και τον συντονισμό ανάμεσα σε διάφορα τμήματα της εργατικής τάξης. Αντιπροτείνει αυξήσεις βασισμένες στην παραγωγικότητα, που θα ανταμοίβουν τους παραγωγικούς εργάτες, θα δημιουργούν διαφοροποιήσεις και κλιμάκια, που θα σπάνε την εργατική ενότητα.

— Από την άλλη μεριά, η κυβέρνηση μπορεί να διόρισε νέα διοίκηση στη ΓΣΕΕ αλλά ξέρει ότι οι εγκάθετοί-της λίγα μπορούν να της προσφέρουν στις πρωτοβάθμιες και δευτεροβάθμιες οργανώσεις. Εκεί το πιο δυνατό κομμάτι της γραφειοκρατίας είναι οι 26. Και είναι αποφασισμένοι να υπερασπίσουν το ρόλο-τους πολύ περισσότερο ενόψει του συνέδριου της ΓΣΕΕ. Η συνδικαλιστική γραφειοκρατία για τους δικούς-της λόγους, κάτω από τον έλεγχό-της και μέσα στα όρια της δικής-της περιορισμένης πολιτικής προοπτικής, την επόμενη περίοδο θα πάρει πρωτοβουλίες κινητοποιήσεων σε διάφορους επιμέρους χώρους. Ήδη στον Ριζοσπάστη της 1ης Δεκέμβρη ανακαλύπτονται "παράθυρα" για αύξηση των αποδοχών. Στο σχετικό άρθρο αναφέρονται διάφορα παραδείγματα, διεκδικήσεων για αυξήσεις είτε σαν έξοδα κίνησης, οικογενειακά και ανθυγιεινά επιδόματα, εφ' άπαξ καταβολές κάθε χρόνο κλπ. Τα παραδείγματα είναι χαρακτηριστικά της κατεύθυνσης όπου αναζητείται μια αποκατάσταση του ρόλου της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας. Όμως μια τέτοια κατεύθυνση, σαλαμοποιεί και κατακερματίζει το εργατικό κίνημα. Δεν αφήνει περιθώρια για συντονισμό των αγώνων. Αυτές οι διαφοροποιημένες κατά χώρο διαπραγματεύσεις μπορεί να αποκαθιστούν τον διάλογο ανάμεσα στην συνδικαλιστική ηγεσία και την αρμόδια 5μελή επιτροπή για την παρακολούθηση της εισοδηματικής πολιτικής αλλά αφήνουν άθικτη την ίδια την εισοδηματική πολιτική.

Μόνο το αίτημα για αυξήσεις για όλους πάνω από την γελοία ΑΤΑ, μπορεί να στηρίξει απεργίες, συντονισμό και αλληλεγύη των διαφόρων κλάδων και εργοστασίων.

Η διαλλακτικότητα, οι διαπραγματεύσεις, οι τρίωρες στάσεις εργασίας σαν αυτην της Τετάρτης 18 Δεκέμβρη, τρέφουν και δυναμώνουν την αδιαλλαξία της κυβέρνησης αντί να την κάμπτουν. Ούτε είναι διέξοδος για τα αριστερά κομμάτια του κινήματος, η έκκληση προς την συνδικαλιστική γραφειοκρατία να αναλάβει τις ευθύνες-της. Χρειάζεται τα πιο δυνατά κομμάτια του κινήματος, οι κλάδοι της Κοινής Ωφέλειας, τα μεγάλα εργοστάσια, να σπάσουν στην πράξη το προεδρικό διάταγμα, να απεργήσουν για ουσιατικές αυξήσεις. Οι απεργιακές φρουρές και η αγωνιστικότητα που εκδηλώθηκαν από τα πιο μαχητικά τμήματα του εργατικού κινήματος στην απεργία της 14 Νοέμβρη, δείχνουν πως περιφρουρείται και ελέγχεται από την βάση η απεργία. Οι εργάτες της Γκουντ Γήαρ στη Θεσσαλονίκη, που απεργούν για αυξήσεις 20% δείχνουν τον δρόμο της ανατροπής των μέτρων στην πράξη.

Ακόμα οι στάσεις εργασίας στην ΕΑΣ για την επαναπρόσληψη των 89 υπό απόλυση οδηγών, δείχνει τον δρόμο της ανατροπής των περικοπών και των απολύσεων.

Η σκληρότητα της αντιπαράθεσης που προδιαγράφουν οι αγώνες για την ανατροπή των μέτρων προυποθέτει, ότι όλες οι αποφάσεις για τις κινητοποιήσεις ο έλεγχος και ο προγραμματισμός των απεργιών πρέπει να περάσουν στην βάση, Στην γενική συνέλευση. Αυτό δεν είναι ένα αίτημα τυπικής εργατικής δημοκρατίας. Είναι όρος για την ενεργοποίηση της βάσης, την περιφρούρηση της απεργίας, την διαμόρφωση των αιτημάτων, την οργάνωση της συμπαράστασης και του συντονισμού. Είναι όρος για τον έλεγχο της διαλλακτικής στάσης και της υποχωρητικότητας της γραφειοκρατίας.

Οι απεργίες για ουσιαστικές αυξήσεις, οι καταλήψεις ενάντια στα κλεισίματα και τις απολύσεις, ο συντονισμός αυτών των αγώνων από τα κάτω, η οργάνωση της συμπαράστασης σ' αυτούς κι από άλλα κομμάτια του εργατικού κινήματος, είναι σήμερα η μόνη ρεαλιστική απάντηση όχι μόνο στα μέτρα αλλά και στα δικαστικά πραξικοπήματα της κυβέρνησης.

Η δημοκρατία μέσα στο εργατικό κίνημα και η ανεξαρτησία-του από την κυβέρνηση δεν προσδιορίζεται από φιλεργατικούς νόμους, ούτε καταχτιέται με μάχες στα δικαστήρια. Το "έξω το κράτος απ' τα συνδικάτα" είναι μια κατάκτηση που πρέπει να επιβεβαιώνεται καθημερινά στην πράξη. Η κυβέρνηση με τον πραξικοπηματικό διορισμό νέας διοίκησης στην ΓΣΕΕ, άλλαξε τους συσχετισμούς σ- αυτή, προσπαθώντας να ελέγξει το κίνημα, και τις αντιδράσεις-του ενάντια στα μέτρα.

Ήταν ταυτόχρονα η κυβερνητική επέμβαση μια πρόκληση στο κομμάτι των 26 διαφωνούντων. Η μόνη δυνατή απάντηση για το εργατικό κίνημα στο πραξικόπημα της κυβέρνησης θα ήταν απεργίες ενάντια στα μέτρα και τις κυβερνητικές επεμβάσεις. Οι 26, η ΕΣΑΚ, το ΑΕΜ και οι διαγραμμένοι της ΠΑΣΚΕ, από την αρχή αυτής της διαδικασίας αναλώθηκαν σε εκκλήσεις για ενότητα και επίδειξη καλής θέλησης. Από τότε που το Ε.Κ.Πάτρας έκανε αίτηση για ακύρωση της απόφασης των 26 στις 31 Οκτώβρη μέχρι και σήμερα ακόμη μετά τον διορισμό, ζητάνε σύγκλιση της διοίκησης με τον Ραυτόπουλο, για να οργανώσουν το συνέδριο. Μετά την απεργία της 14 Νοέμβρη, και ενώ εκκρεμούσε η έκδοση απόφασης για διορισμό νέας διοίκησης δεν αποφάσισαν καμιά κινητοποίηση σε ένδειξη καλής θέλησης και μετριοπάθειας. Έχουν αναλώσει όλη-τους τη δραστηριότητα σε δικαστήρια ενστάσεις ανακοπές και τριτανακοπές.

Όμως αν η κυβερνητική επέμβαση κατάφερε να αλλοιώσει τους συσχετισμούς στη ΓΣΕΕ της είναι πολύ δύσκολο να τους αλλοιώσει με τέτοιους τρόπους εκεί που μετράει πιο πολύ —στις πρωτοβάθμιες οργανώσεις και στις γενικές συνελεύσεις. Οι αγώνες του εργατικού κινήματος μπορούν να βρουν πολύ πιο αποτελεσματικές μορφές συντονισμού από τη βάση, τέτοιες που να ξεπερνάνε όχι μόνο τους εγκάθετους στη ΓΣΕΕ αλλά και την αναποτελεσματικότητα της μέχρι τώρα γραφειοκρατικού τύπου δευτεροβάθμιας σύνδεσης. Όπως π.χ. η ΠΥΡ-ΚΑΛ Υμηττού συμμετείχε στην ΠΟΕΜ και η ΠΥΡ-ΚΑΛ Ελευσίνας στην ΟΒΕΣ αλλά μεταξύ-τους δεν υπήρχε καμιά άμεση σύνδεση.

Αυτός ο συντονισμός από εργοστάσιο σε εργοστάσιο, από κλάδο σε κλάδο, αυτή η πρωτόβουλη και πρωτοβάθμια αλληλεγγύη χτίζει σταθερούς και οργανικούς δεσμούς ανάμεσα στα διάφορα κομμάτια του εργατικού κινήματος, αυτού του τύπου οι αγώνες ανατρέπουν και αποκλείουν τις κρατικές επεμβάσεις στα συνδικάτα.

Στην κινδυνολογία της κυβέρνησης ότι οι απεργίες την αποσταθεροποιούν και την επίκληση του κινδύνου της δεξιάς, η απάντηση δεν μπρεί να είναι να στηρίξουμε το ΠΑΣΟΚ και το πρόγραμμα της "αλλαγής" που επικαλούνται οι ρεφορμιστές. Γιατί είναι το ΠΑΣΟΚ, με το παλιό καλό πρόγραμμα της αλλαγής που κατακερμάτισε, αδρανοποίησε και διάβρωσε το εργατικό κίνημα. Είναι το ΠΑΣΟΚ που κατευθύνει και καθοδηγεί σήμερα την μεγαλύτερη επίθεση ενάντια στο βιοτικό επίπεδο και την απασχόληση των εργαζόμενων.

Για το εργατικό κίνημα η μόνη απάντηση στους πολιτικούς εκβιασμούς του ΠΑΣΟΚ είναι το δικό-του δυνάμωμα. Η μόνη εγγύηση υπεράσπισης του βιοτικού επίπεδου και των κατακτήσεων της εργατικής τάξης είναι οι δικοί-της αγώνες. Μέσα από την δική-της αλληλεγγύη και τον συντονισμό των αγώνων-της χτίζεται η προοπτική της δικής-της εξουσίας.

Η ανατροπή των μέτρων που επιβάλει η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, κάτω από τους αγώνες και την κινητοποίηση του εργατικού κινήματος, πιθανότατα να φέρει και την κατάρευση αυτής της κυβέρνησης. Όμως αυτή η εξέλιξη, προυποθέτει τέτοια ανάπτυξη κι αυτοπεποίθηση του εργατικού κινήματος ώστε καμιά ενδεχόμενη κυβέρνηση της δεξιάς δεν θα μπορέσει να επιβάλει αντίστοιχα μέτρα λιτότητας, αντιμέτωπη με ένα τόσο δυνατό και οργανωμένο εργατικό κίνημα.

Η Επαναστατική Αριστερά

Η έκταση και η μαχητικότητα των κινητοποιήσεων της εργατικής τάξης, μπορεί να άφησε έκπληκτους κυβέρνηση και ρεφορμιστές, αλλά κυριολεκτικά αποτέλεσε κεραυνό εν αιθρία για πολλούς συντρόφους της Επαναστατικής Αριστεράς.

Η μακριά περίοδος φυσικής και πολιτικής απομόνωσής-της είχε οδηγήσει τα διάφορα τμήματά-της, σε ποικίλες αποκλίσεις. Από τα νέα "ισότιμα" επαναστατικά υποκείμενα μέχρι την θεωρία των πολιτικών κενών και την αναφορά στον "χώρο" σαν σε κάποιο κοινωνικό υποκείμενο.

— Όμως τα σημάδια που προμήνυαν την επερχόμενη αντιπαράθεση ήταν έντονα από καιρό, για όσους είχαμε ένα αντίστοιχο προσανατολισμό. Όχι μόνο απ' την δηλωμένη πρόθεση του ΠΑΣΟΚ για την άσκηση μιας πιο σκληρής και μονεταριστικής πολιτικής, και τις εσωκομματικές ανακατατάξεις στο ΠΑΣΟΚ αλλά και την κινητικότητα που είχε αρχίσει να παρουσιάζεται σε διάφορα κομμάτια της εργατικής τάξης από τις αρχές του Σεπτέμβρη.

Ωστόσο και μετά την πρώτη έκπληξη, μπροστά στην καινούρια κατάσταση που διαμορφωνόταν, οι πολιτικές επιλογές των περισσοτέρων συντρόφων δεν διαφοροποιήθηκαν. Οι σύντροφοι που από 20 μέρες πριν την ανακοίνωση των μέ-

τρων, πρότειναν σαν κεντρικό περιεχόμενο της Ε.Α. για την επόμενη περίοδο την αντιτρομοκρατική πάλη, στην διάρκεια των κινητοποιήσεων, επέλεξαν την ενσωμάτωσή-τουςστο μέσο όρο πολιτικοποίησης με τα άσπρα πανώ μέσα στην συγκέντρωση, και την παράλληλη αναζήτηση των δυνατοτήτων συνεργασιών που δημιουργούσε δήθεν η διάσπαση της ΠΑΣΚΕ και οι πρωτοβουλίες της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας. Η θεατρική παράσταση, των μεγαφώνων, στην συνεδρίαση των 26 της ΓΣΕΕ μετά την απομάκρυνση του Ραυτόπουλου, ερμηνεύτηκε σαν να μην απείχε και πολύ από τα μεγάφωνα του Γκντάνσκ. Μια τέτοια αντιμετώπιση όμως καθόλου δεν έμπαινε στον κόπο να απαντήσει τα υπαρκτά ερωτήματα της πολιτικής προοπτικής των κινητοποίησεων ή της αντιπαράθεσης με την συνδικαλιστική γραφειοκρατία. Αντίθετα ακόμα και στο επίπεδο των αιτημάτων, υπήρχε μια τάση φυγής από το συγκεκριμένο επίπεδο των αγώνων, που είχαν σαν κέντρο τις ουσιαστικές αυξήσεις, τις περικοπές και τις απολύσεις σε ασαφή ζητήματα "εργατικού ελέγχου", τη στιγμή μάλιστα που το εργατικό κίνημα δέχοταν τη μεγαλύτερη τα τελευταία χρόνια επίθεση στο βιοτικό επίπεδο και την απασχόληση.

– Η περίοδος που άνοιξε θα κρίνει την δυνατότητα της Ε.Α. να αποκτήσει μια πολιτική σχέση με κομμάτια του εργατικού κινήματος. Η απόκτηση μια τέτοιας σχέσης προυποθέτει ότι η Ε.Α. πρέπει να προβάλει τις ιδέες και τις προτάσεις-της για τα σημερινά υπαρκτά προβλήματα που αντιμετωπίζει η ανάπτυξη των εργατικών αγώνων σήμερα. Πρέπει να απαντά στις πολιτικές πιέσεις του ΠΑΣΟΚ, τα αδιέξοδα της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας. Η παρέμβασή-της πρέπει να αναμετρηθεί με την πρόκληση των αναγκών, των αιτημάτων, των μορφών οργάνωσης, της συμπαράστασης και του συντονισμού των αγώνων, εκεί όπου αναπτύσσονται, στο επίπεδο του εργοστάσιου, του χώρου δουλειάς.

Οι πρακτικές που αναπτύχθηκαν την τελευταία περίοδο από ένα μεγάλο κομμάτι της Ε.Α. δεν δικαιολογούν καμιά αισιοδοξία προς αυτή την κατεύθυνση. Η προοπτική των δημοτικών εκλογών μοιάζει να είναι για πολλούς συντρόφους πολύ πιο δελεαστική από αυτή του "θυρωρού" της εργατικής τάξης.

– Από την μεριά-μας το έχουμε πει πολλές φορές, ότι μόνο σε μια τέτοια κατεύθυνση, που προσπαθήσαμε να περιγράψουμε, οικοδόμησης της πολιτικής σχέσης και των παρεμβάσεων στους εργατικούς αγώνες που είναι μπροστά-μας, μπορεί να αναζητηθεί και η ανασυγκρότηση της επαναστατικής αριστεράς.

Οι απεργιακές φρουρές της 14 Νοέμβρη

Το τελευταιο απεργιακο κινημα που κορυφωθηκε με την πανελλαδικη 24ωρη απεργια φανερωσε με τον πιο τρανταχτο τροπο τη διαθεση των εργαζομενων ν' αντισταθουνε στα οικονομικα μετρα, υπερασπιζομενοι τις κατακτησεις τους, προβαλλοντας μια δυναμικη εναντια στην παρεμβαση του κρατους μεσα στα συνδικατα. Η τρομοκρατικη παρουσια των ΜΑΤ στους χωρους δουλειας την ημερα της απεργιας δε σταθηκε ικανη ν' ανακοψει αυτη τη δυναμικη. Οι εργαζομενοι οχι μονο απεργησανε μαζικα, αλλα και περιφρουρησανε την απεργια τους. Μετα απο πολλα χρονια ξαναεμφανιστηκαν στους χωρους οι Απεργιακες Εργατικες Φρουρες. Η κυβερνηση πολυ μεθοδευμενα προχωρησε στο στησιμο μιας τρομοκρατικης εκστρατειας, υπερασπιζομενη κυνικα το δικαιωμα της εργασιας για τους απεργοσπαστες. Οσοι επιθυμουσαν να εργαστουν θα εβρισκαν την υποστηριξη της αστυνομιας.

Η επιλογη των χωρων και ο χειρισμος με τα ΜΑΤ δεν ηταν τυχαια. Απο καιρο στους κλαδους που

κυρια δεχτηκαν την ωμη επιθεση υπαρχει ενας αναβρασμος και μια σειρα ανακατατaξεις που τους ξαναφερνουν στο προσκηνιο των απεργιακων αγωνων. Οι αγωνες αυτοι τοποθετουν την ΠΑΣΚΕ και τους θερμους απεργοσπαστες στην ακρη.

Εκτος απο τα κομματια των συγκοινωνιων η περιφρουρηση ηταν δυναμικη και σε μια σειρα αλλους χωρους: ΠΥΡΚΑΛ, ΠΕΤΑΛΟΥΔΑ, στις χωματερες και στα γκαραζια των Δημων.

Η κυβερνηση προωθωντας τις περικοπες σε μια σειρα χωρους, στις συγκοινωνιες θελει να μη δεχθει τους κραδαγμους της πολιτικης της, στοχευει παραλληλα να βαλει φραγμους στις διεκδικησεις σ' αυτο τον κλαδο, διεκδικησεις που εδω και τρια χρονια ειναι σχεδον στασιμες. Στα πλαισια αυτα οι πιεσεις καθημερινα εντεινονται.

Στον ΕΑΣ απειλουνται απολυσεις.

Στον ΟΣΕ και στον ΗΣΑΠ απειλουνε τους εκτακτους, οργανωνοντας το μεγαλυτερ διοικητικο ελεγχο. Στον ΗΛΠΑΠ οι πιεσεις προς τους οδηγους ειναι καθημερινο φαινομενο, ενω στο τμημα των Τεχνικων εργαζομενοι καλουνται σε απολογια, γιατι υπερασπιστηκαν τις συνδικαλιστικες τους ελευθεριες.

Οι πιεσεις για πιο εντατικους ρυθμους δουλειας στους Δημους, και ειδικωτερα στους μεγαλους Δημους, καθημερινα εντεινονται. Οι απειλες δεν ελειψαν και σε τμηματα ΔΕΗ, ΟΤΕ και ιδιαιτερα στη Θεσσαλονικη.

Αποπειρα της Διευθυνσης στην ΠΥΡΚΑΛ να περικοψει κεκτημενα επιδοματα με το προσχημα αλλαγης εργασιας των εργαζομενων σε αλλα τμηματα, επεσε στο κενο. Οι εργαζομενοι που θιγονται απηργησαν αμεσα στα τμηματα τους και εσχισαν τις κολλες αναφορας μπροστα στη Διευθυνση, μετα απο διαδηλωση και τη συμπαρασταση ολων των τμηματων του χωρου.

«Απεργία σημαίνει περιφρούρηση»

Στον ΕΑΣ η αποφαση για τη συμμετοχη στην απεργια ηταν καθολικη, τοσο στο ΔΣ, οσο και στη Γενικη Συνελευση των εργαζομενων. Ωστοσο μια χουφτα απεργοσπαστες ελπιζαν πως θα βγαλουνε λεωφορεια με τη βοηθεια των ΜΑΤ. Η παρουσια τωνΜΑΤ στην πυλη καταγγελθηκε απο τις ντουντουκες των εργαζομενων στην Π. Ραλλη και οι απεργιακες φρουρες εμποδιζαν τους απεργοσπαστες να μπουνε στο χωρο.

Το ιδιο εγινε και στο αμαξοστασιο του Ελληνικου, καθως και του Βοτανικου, οπου εκει οι απεργοσπαστες δεν ηταν του χωρου, αλλα μια εικοσαδα υπαλληλοι του Υπουργειου Συγκοινωνιων.

Ολοι καταγγελουν πως η βαρβαρη επιθεση των ΜΑΤ ηταν προσχεδιασμενη. Η επιμονη των απεργοσπαστων ηταν το προσχημα. Ωστοσο δεν καταφεραν να βγαλουν εξω ουτε ενα λεωφορειο. Η περιφρουρηση συνεχιστηκε και στη απογευματινη βαρδια. Η συληψη των 7 απεργων προκαλεσε ενα κινημα συμπαραστασης που αποφασισε την απελευθερωση τους εδω και τωρα, οπως και εγινε.

Ο συνδικαλιστης Γιωργος Κουλουρης, μελος της Ταξικης Ενωτητας Τεχνικων ΗΛΠΑΠ λεει για το χωρο του:

"Παρα την αποφαση των ΔΣ οδηγων,τεχνικων και υπαλληλων, για την καθολικη μας συμμετοχη στην απεργια, κυκλοφορησε εντεχνα η φημη πως θαχουμε απεργοσπαστες και δυστυχως ηταν αληθεια. Απο πολυ πρωϊ, ενως μεγαλος αριθμος απο οδηγους και τεχνιτες βρισκομαστε στο χωρο, αντιμετωποι με εξη απεργοσπαστες. Η περιφρουρηση μας οργανωθηκε εκεινη τη στιγμη. Περιπου 80 με 90 εργαζομενοι κινδυνεψαμε πρωϊ-πρωϊ να ερθουμε στα χερια με τα ΜΑΤ. Η προσελευση σιγα-σιγα κι' αλλων συναδελφων απετρεψε αυτη την κριση και χωρις αλλη αναβολη απαιτησαμε απο τους εξη οδηγους να κατεβουνε απο τα βαγονια τους. Στην πυλη ηταν παρατεταμενες τρεις κλουβες απο ΜΑΤ. Ο εισαγγελεας απειλητικα μας εδωσε 10λεπτη προθεσμια να αποχωρησουμε απο μπροστα απο τα εξη τρολεϋ. Η απειλη αυτη συνοδευοτανε απο την ψυχολογικη τρομοκρατια των ΜΑΤ που κανανε εν-δυο. Αγνοησαμε παντελως τη απειλη του εισαγγελεα, υπερασπιζομενοι την απεργια μας. Η οξυμενη κατασταση εφτασε στο σημειο να αναγκασει τους εργαζομενους να πουν οτι θα χυθει αιμα αν βγει εξω εστω και ενα βαγονι. Το ΔΣ των οδηγων εκανε εκτακτα στα ορθια συμβουλιο και υποχρεωθηκε ο προεδρος, μελος και αυτος της ΠΑΣΚΕ, να καλεσει τους οδηγους να κατεβουν απο τα βαγονια, σαν αποφαση του ΔΣ. Ετσι και εγινε. Μονο οταν και οι ιδιοι δηλωσανε πως δεν θα επιστρεψουν στο χωρο, οι εργαζομενοι παρευρεθηκαν στη λεσχη μας να συζητησουμε τα περαιτερω και για τη συμμετοχη μας στη συγκεντρωση."

Απο το χωρο της ΠΥΡΚΑΛ ο συνδικαλιστης Μιχαλης Καρχαλας, μελος της Ανεξαρτητης Κινησης Εργαζομενων ΠΥΡΚΑΛ, λεει για την ημερα της απεργιας:

"Το εργοστασιο μας ειχε αποφασισει καθολικη απεργια και συμμετοχη στη συγκεντρωση. Απο το ολοι οι εργαζομενοι παρευρεθηκαμε στο χωρο δουλειας, εμποδιζοντας τις διαθεσεις καποιων μελων της ΠΑΣΚΕ που ελπιζαν να συμπαρασυρουν εναν αριθμο εργαζομενων μεσα στο χωρο. Δυστυχως γι' αυτους κανενας εργαζομενος δεν ηταν με τις διαθεσεις τους και απο την πυλη δεν περασε παρα μονο το διευθυντικο προσωπικο της εταιρειας.

"Η παρουσια της αστυνομιας ηταν διακριτικα τοσο πολυπληθης, ωστε ο καθενας κατανοει πως το συμπληρωμα αυτο ειναι το καινουργιο φρουτο που θ' αρχισει να προβαλει η πασοκικη διαχειριση σε μια κοινωνικοποιημενη επιχειρηση. Αντιπροσωπεια του σωματειου και των τμηματων παραγωγης παρευρεθηκαν μπροστα απο τα γραφεια της εταιρειας, για να ενωθουν με το υπαλληλικο τμημα, μερος του οποιου ηταν καινουργιο στο χωρο και δεχονταν απειλες για να εργαστει. Ομως, η τακτικη αυτη και εκει δε σταθηκε δυνατη. Ο χωρος μας πηρε συσσωμος μερος στην πανελαδικη απεργια, διαδηλωνοντας απο τον Υμηττο στην Αθηνα. Η περιφρουρηση μας λειτουργησε και στις επομενες βαρδιες και ετσι ακομα μια φορα τα σχεδια μιας φουχτας μελων της ΠΑΣΚΕ πεσανε στο κενο.Τα υπολειματα αυτα στο χωρο μας ειναι ο μεγαλος ηττημενος. Η πολιτικη αυτου του χωρου εχει καταγγελθει απο Γενικη Συνελευση. Το ιδιο, εχουν καταγγελθει τα Οικονομικα Μετρα της κυβερνησης και μπαινουμε στις διαδικασιες για να διεκδικησουμε αυξησεις, για να υπερασπισουμε τις κατακτησεις μας κοντρα στη λιτοτητα και τις απαγορευσεις, για να υπογραψουμε δικη μας συλλογικη συμβαση."

Οι εργαζομενοι της καθαριοτητας στα γκαραζ και τις χωματερες περιφρουρησανε την απεργια τους με μαεστρια. Ο κλαδος αυτος πρωτοπορος στις μορφες περιφρουρησης, καταφερε ν'ακινητοποιησει το συνολο των απορριματοφορων, κινωντας μονο αυτα

για να κλεισει την εισοδο στις χωματερες. Η οργανωμενη περιφρουρηση χαλασε τα σχεδια και ακινητοποιησε τις απεργοσπαστικες ομαδες του Μπεη, οι οποιες ειχαν συγκροτηθει απο το δυναμικο του ΠΑΣΟΚ.

Οι εργαζομενοι στον ΗΣΑΠ (Ηλεκτρικος) αντιδρωντας στην αστυνομικη παρουσια, οργανωσαν μαχητικη διαδηλωση στους κεντρικους δρομους του Πειραια, κατευθυνομενοι προς την κεντρικη συγκεντρωση του Εργατικου Κεντρου. Η διαδηλωση αυτη και η μαχητικοτητα της αναγκασαν τους οργανωτες του ΕΚΑ να την διαλυσουν αρον-αρον. Οι εργαζομενοι ματαια εψαχναν να βρουνε τη διαδηλωση.

«Ή με τους εργάτες ή με το ΠΑΣΟΚ»

Ενω η κατασταση αυτη στους χωρους δουλειας εκφραζει μια δυναμικη, νεκρωνοντας ουσιαστικα το μετωπο του απεργοσπαστισμου, χαλωντας τα σχεδια της τρομοκρατικης αρετης του ΠΑΣΟΚ, η συνδικαλιστικη γραφειοκρατια της ΓΣΕΕ οχι μονο δεν εκφραζει καμια ουσιαστικη σταση, αλλα αναδιπλωνεται καθετα. Καμμια προοπτικη για την εξελιξη του απεργιακου κινηματος για την υπερασπιση των κεκτημενων και το κοντραρισμα στις επιθεσεις, περνωντας στα ψιλα το προβλημα της αστυνομικης παρουσιας στους χωρους δουλειας.

Μετα την αναδιπλωση, οι εργαζομενοι καλουνται να αδειασουν τους δρομους, γιατι κατα την εκτιμηση των μελων της ΓΣΕΕ οι πανεργατικες πανελλαδικες απεργιες περνανε σε δευτερη μοιρα. Η αναγκη γι' αυτους να δωσουν τη συνδικαλιστικη τους μαχη μεσα στους χωρους δουλειας ειναι το πρωτο. Η τοποθετηση αυτη εκφρασμενη πεντακαθαρα απο τους διαγραμμενους και στη συνεχεια απο το συνολο της πλειοψηφιας,εκφραζεται και στην πραξη. Η 24ωρη πανελλαδικη συνεχιζεται με 2ωρες η με 3ωρες στασεις εργασιας απο διαφορους κλαδους ξεκομενους μεταξυ τους. Ωστοσο, το προβλημα παραμενει. Η κρατικη παρεμβαση στο συνδικαλισμο, τα οικονομικα μετρα, και η ακριβεια βαστανε παντα επικαιρο το ζητημα για το εργατικο κινημα. Η απειλη ενος κινηματος ειναι ολοκαθαρη και για το ιδιο το ΠΑΣΟΚ και γι' αυτο τρεχει να προλαβει. Ενα μετωπο για να εμποδιστουνε οι εργαζομενοι να εκφρασουν και κεντρικα πολιτικα την αντιθεση τους σ' αυτη την πολιτικη ζητηθηκε απο το ΠΑΣΟΚ με τη συζητηση στη Βουλη.

Το ΠΑΣΟΚ εκανε σαφη τη δηλωση του. Τα οικονομικα μετρα πρεπει οπωσδηποτε να περασουν, γιατι παμε για καταρρευση. Ο οποιοσδηποτε εμποδιζει αυτη την πολιτικη μας οδηγει στην καταρρευση. Οι απεργιες μας απειλουνε σε σχεση μ' αυτο. Πολυ μετουσιωμενα και εντεχνα, δοθηκε αυτο το νοημα και με τον ιδιο τροπο απαντησαν τα ΚΚΕ. Η υποταγη τους στην κυβερνηση ΠΑΣΟΚ ειναι ταυτοχρονα και υποταγη στις επιλογες. Οι εργαζομενοι καλουνται να πληρωσουν τις οποιες συνεπειες αυτων των συναινετικων διαδικασιων και αυτο σημαινει ν' αρχισουν σιγα-σιγα να συνηθιζουν στην επιβολη των μετρων.

Τα σεναρια αυτα οχι μονο δεν ανταποκρινονται στα πραγματικα προβληματα των εργαζομενων, αλλα αντιθετα τα υποθαλπτουν. Οι προσπαθειες κυβερνησης-εργοδοτων να κουτσουρεψουν κατακτησεις, ν' απολυθουν εργαζομενοι στους οργανισμους Κοινης Ωφελειας, οι προσπαθειες για την νομιμοποιηση των δικαστικων απειλων και των ΜΑΤ στις πυλες, εχουν και συνεχεια. Σημερα, μια σειρα εργαζομενοι της Τζενεραλ Μοτορς, ΕΛΚΑ, Θερμιδα, απειλουνται να βρεθουν στο δρομο. Στο δρομο βρισκονται σημερα και οι 230 εργαζομενοι της βιομηχανιας Π. ΚΟΡΚΟΣ, ενω μαζικες απολυσεις απειλουνται στα Διϋλιστηρια.

Για τους εργαζομενους μεσα στους χωρους δουλειας μπαινει αμεσα το προβλημα της δραστηριοτητας και της οργανωσης κινητοποιησεων εναντια στο συνολο των οικονομικων μετρων της κυβερνησης. Μια σειρα κλαδοι βγαινουν η ετοιμαζονται να βγουν σε απεργια με διεκδικησεις για πραγματικες αυξησεις. Το διεκδικητικο αυτο μετωπο πρεπει να δυναμωσει και να διευρυνθει. Οι χωροι δουλειας πρεπει να κοντραρουν την εισοδηματικη πολιτικη της κυβερνησης, Σαν προοπτικη μπορουν και πρεπει να μπουν οι διεκδικησεις για να δοθει αμεσα απο τις αρχες του χρονου η ΑΤΑ του τελευταιου τετραμηνου του 85 που φτανει στο 15%. Το αιτημα αυτο που μπαινει για ολους τους χωρους αποτελει και τη βαση, για την απο κοινου αντιμετωπιση για την κεντροποιηση των αγωνων. Οι αγωνες αυτοι βοηθουν στην προοπτικη για το σπασιμο της εισοδηματικης πολιτικης και την κατακτηση πραγματικων συλλογικων συμβασεων για πραγματικες αυξησεις.

Το τελευταιο απεργιακο κινημα εδωσε τη δυνατοτητα να ξαναζωντανεψουν μια σειρα χωροι, για να βρουν σιγα-σιγα τη συνδικαλιστικη τους δυναμη. Οι αποφασεις για την ελαχιστη απεργια σε καποιο χωρο εχει αναγκη τη διευρυνση οχι μονο μεσα στον ιδιο κλαδο, αλλα και πιο εξω.

Σ' αυτη την κατευθυνση οι εργαζομενοι στις συγκοινωνιες εχουν να θυμηθουν τους προσφατους κοινους αγωνες και το συνθημα τους "ΕΑΣ-ΗΛΠΑΠ κοινος αγωνας".

Εναντια στα παζαρια και στις αναστολες της συνδικαλιστικης γραφειοκρατιας, να κερδιθει η μαχη για δυνατα οργανα στους χωρους δουλειας, ικανα να διευθυνουν τις απεργιακες κινητοποιησεις τους, ικανα να δυναμωσουν τις ιδιες τις απεργιακες εργατικες φρουρες.

ΚΚΕ Εσωτερικού

«Ραντεβού με τις μάζες»

ή με τη σοσιαλδημοκρατία και τον σταλινισμό;

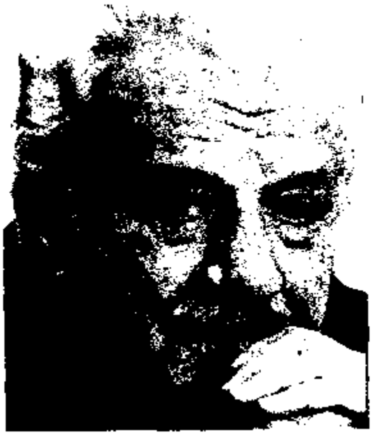

Ταυτόχρονα όμως, σημαντικές ανανεωτικές δυνάμεις που είναι μπλοκαρισμένες στο ΠΑΣΟΚ, σημαντικό τμήμα της εργατικής τάξης που είναι μέσα και γύρω απ' το ΚΚΕ, ένα μέγιστο μέρος των ανένταχτων δυνάμεων επωνύμων και μη, και το συνολικό δυναμικό του ΚΚΕ Εσωτερικού κινούνται ή έχουν δυνατότητες να κινηθούν στην κατεύθυνση του σοσιαλισμού και των αντιλήψεων περί κόμματος όπως εκφράζονται οργανωμένα από το ΚΚΕ Εσωτερικού και τους προβληματισμούς του.

(Αγγελος Διαμαντόπουλος, Αυγή 1/12/85)

Στο παραπάνω αριστουργηματικό παράδειγμα εκτόπισης της διαλεκτικής από την τυπική λογική των αθροισμάτων, όπου κοινωνικές τάξεις, ιδεολογικές αναφορές και κομματικοί μηχανισμοί μπαίνουν στο ίδιο τσουβάλι για να προστεθούν, εκφράζεται σε όλη της την έκταση η επιχειρηματολογία της "μετεξέλιξης" του ΚΚΕ εσωτερικού στο "νέο κόμμα της ανανεωτικής Αριστεράς".

Η φιλολογία γύρω από την "μετεξέλιξη" ή την "αναβάθμιση" του κόμματος αντανακλά τις ίδιες τις αντιφάσεις του ΚΚΕ εσ και του Ρήγα μέσα στην σημερινή πολιτική συγκυρία και ξεπερνώντας (όποτε ξεπερνά) την επιφανειακή αντίθεση "αλλαγή ή όχι του τίτλου", εκφράζει δυό διαφορετικές απαντήσεις του Ευρωκομμουνισμού στη "δεξιά" στροφή του ΠΑΣΟΚ και την συντηρητικοποίηση της κοινωνίας σε συνθήκες

άγριας καπιταλιστικής κρίσης.

Ταυτόχρονα, οι συνέπειες της εσωτερικής διαμάχης οδηγούν τον Ρήγα, σαν το πλέον ζωντανό και υπαρχτό τμήμα του κόμματος, σε ενέργειες που συχνά ξεπερνούν την επίσημη γραμμή της ηγεσίας και τον κάνουν έτσι "ελκυστικό" για πολλούς αγωνιστές της επαναστατικής αριστεράς. Η οργανωμένη παρουσία των Ρηγάδων στα Προπύλαια δυό μέρες μετά την δολοφονία του 15χρονου μαθητή ήταν κάτι που, όσο κι αν θέλησε να καλύψει και ο ίδιος ο Ρήγας κάνοντας ξεχωριστή πορεία από τις οργανώσεις της άκρας αριστεράς, τον ταύτισε περισσότερο με τον "χώρο" παρά με τις ανακοινώσεις της Κ.Ε. του ΚΚΕ εσ.

Κι όμως, για την "πλατειά συμμαχία" που θέλει να συσπειρώσει το ΚΚΕ εσ. "αναβαθμιζόμενο" ή "μετεξελισσόμενο", ο Ευρωκομμουνισμός στην Ελλάδα εξακολουθεί πάντα ν' ακούει στο όνομα... Κύρκος. Οι μαχητικές εξάρσεις των Ρηγάδων δεν μένουν παρά σαν απόηχος της γλυκανάλατης μουσικής από την φυσαρμόνικα του Λεωνίδα.

Τι καθορίζει την εσωκομματική διαμάχη;

Σ' ένα μεγάλο βαθμό η μέθοδος που ακολουθούν και οι δύο απόψεις — της "μετεξέλιξης" του κόμματος σε νέο οργανισμό από την μιά και της "αναβάθμισης" του ίδιου του ΚΚΕ εσ. από την άλλη — είναι παρόμοια και έχει τα αθροιστικά χαρακτηριστικά που εντοπίστηκαν στην αρχή του κειμενου. Το γεγονός της "πλατειάς" απεύθυνσης σε στρώματα και πολιτικές συγκροτήσεις που μέχρι τώρα το ΚΚΕ εσ δεν μπόρεσε να συσπειρώσει είναι επίσης αρκετά κοινό. Ομως, αυτό δεν σημαίνει ότι η διαμάχη δεν έχει ουσιαστική σημασία και ότι απλά αφορά κάποιους επιμέρους όρους με τους οποίους προτείνεται από την κάθε πλευρά η προσέγγιση αυτών των νέων πηγών ανάπτυξης του "ανανεωτικού" ρεύματος.

Η ουσία της διαφοράς βρίσκεται στο ότι η "μετεξέλιξη" σημαίνει την έναρξη μιάς πορείας σοσιαλδημοκρατικοποίησης του ΚΚΕ εσ ενώ η "αναβάθμιση" θέλει να πετύχει τους ίδιους σε μεγάλο βαθμό στόχους διατηρώντας τον μέχρι τώρα ρεφορμιστικό "κομμουνιστικό" χαρακτήρα του κόμματος.

Για τον Κύρκο, τον Διαμαντόπουλο και τους υπόλοιπους υποστηρικτές της "μετεξέλιξης" η αλλαγή του ονόματος του κόμματος συνδυάζεται με σαφή απομάκρυνση από τις αναφορές του ΚΚΕ εσ στις ιδεολογικές και οργανωτικές νόρμες του ρεφορμισμού, όπως εκφράστηκε γιά μιά δεκαετία από τον ευρωκομμουνισμό. Το νέο κόμμα θα συσπειρώνει διάφορα στρώματα, θα είναι μιά πλατειά συμμαχία, όπου οι εργαζόμενοι θα είναι απλά ένα τμήμα με "κεντρικότερο ειδικό βάρος" ενώ έτσι θα βρεθεί "το αναγκαίο έδαφος για την συνενεργοποίηση των αυτοαπασχολούμενων". Τα παραπάνω επιβάλλουν "ο τίτλος του κόμματος να βάζει τον τόνο στον αριστερό ανανεωτικό χαρακτήρα, να μην περιέχει

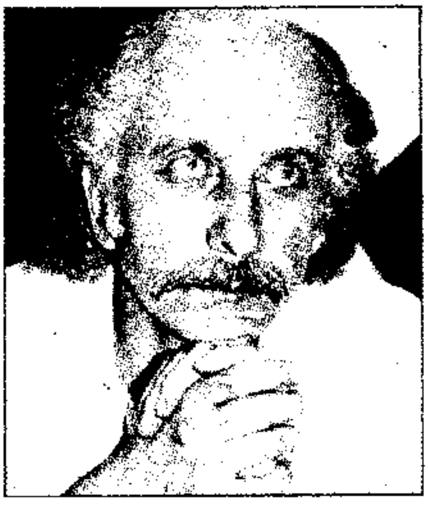

αναφορές στη διαφορετική προέλευση των μελών του (κομμουνιστές, σοσιαλιστές, εδαΐτες, αριστεροί κλπ)". (Α.Διαμαντόπουλος, Αυγή , 1/12/85). Κατά τον αρθρογράφο της Αυγής το ΚΚΕεσ "συσπείρωνε ένα μέρος μονάχα από τις δυνάμεις που στόχευε. Οι εργαζόμενοι παραμένουν διστακτικοί (!)"...

Στην απέναντι όχθη οι "αναβαθμιστές" Μπανιάς, Μπ. Δρακόπουλος, Ελευθερίου, αλλά και η πλειοψηφία όπως φαίνεται των Ρηγάδων τονίζουν την αναγκαιότητα να συνεχίσει το ΚΚΕεσ να έχει τον δοσμένο του χαρακτήρα ρεφορμιστικής κριτικής στην σοσιαλδημοκρατία και αποδίδουν την στασιμότητα της ανάπτυξης του κόμματος στα "λάθη" του παρελθόντος και στο ότι "το αμυντικό στοιχείο υπήρξε το κύριο χαρακτηριστικό και ο παρανομαστής της πολιτικής του ΚΚΕ εσ σε στιγμές κρισιμων αποφάσεων και επιλογών (ΕΑΔΕ, ΑΣΔΗΣ, Ενωμένη Αριστερά, Συμμαχία των 5, ερμαφρόδιτη στάση απέναντι στο ΠΑΣΟΚ κλπ)", ετσι ώστε "να καταγραφεί σαν χρήσιμη αλλά συμπληρωματική δύναμη στην πολιτική ζωή του τόπου..." (Γ. Μπανιάς, Ενθετο Αυγής για συζήτηση της Κ.Ε.).

Δεν χρειάζεται ιδιαίτερη οξυδέρκεια για να δεθεί η διαφωνία με τις εξελίξεις των τελευταίων μηνών στην πολιτική σκηνή όπως διαμορφώθηκε μετά τις εκλογές του περασμένου Ιούνη. Το ΠΑΣΟΚ ήλθε το 1981 στην εξουσία σαν εκφραστής μιας κοινωνικής συμμαχίας που, παρά τον καθορισμό της από την αστική διαχείριση της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας σε περίοδο κρίσης, έκφραζε τις ανάγκες πολλών στρωμάτων για "διαρθρωτικές" αλλαγές (Δημόσιος τομέας, δημοκρατικά εκλεγμένη συνδικαλιστική και συνεταιριστική γραφειοκρατία, κρατικός παρεμβατισμός, κοινωνικές παροχές κλπ κλπ).

Σαν τέτοια, η διαχείριση του ΠΑΣΟΚ προσπάθησε να πετύχει την όσμωση των επιθυμιών όλων αυτών των διαφορετικών στρωμάτων μέσα από ένα πλέγμα συναινετικών διαδικασιών, που κατάληξή τους ήταν σε κάθε περίπτωση η "στήριξη της Αλλαγής". Το ΠΑΣΟΚ προσπάθησε να καλύψει την σοσιαλδημοκρατική εκδοχή διαχείρισης της καπιταλιστικής κρίσης στον Ελλαδικό χώρο, με δοσμένες βέβαια τις ιδιαιτερότητες των αναγκών της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας.

Η εκλογή Σαρτζετάκη και οι βουλευτικές εκλογές στιγματίζουν μια στροφή σ' αυτού του τύπου την διαχείριση. Η ίδια η κρίση και οι συνέπειές της στην ελληνική κοινωνία, "σπρώχνουν" το ΠΑΣΟΚ σε σπάσιμο της συναίνεσης με τα προηγούμενα χαρακτηριστικά της, στο χτύπημα των ίδιων των κατασκευασμάτων του, όπως π.χ. της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας (ΓΣΕΕ, διαγραφές), των συνεταιρισμών (φορολογία στους αγρότες), του κρατικού παρεμβατισμού (προβληματικές) ενώ με τα οικονομικά μέτρα διατρανώνει την απόφασή του να επιβάλλει την Θατσερική πολιτική της ανεργίας και του τσακίσματος κάθε οργανωμένης ή μη αντίστασης με κάθε μέσο. Η κοινωνική συμμαχία που έκφρασε το ΠΑΣΟΚ μιά προηγούμενη περίοδο αποκτά ρήγματα και σε μια διαδικασία που ακολουθεί , οι δεσμοί του ΠΑΣΟΚ με τις μάζες "κεντροποιούνται", γίνονται όλο και περισσότερο δεσμοί "εκλογικής πελατείας" παρά σοσιαλδημοκρατικής δημοκρατικής συναίνεσης.

Σ' αυτή την πολιτική και κοινωνική συγκυρία θα πρέπει ν' αναζητήσουμε τις διαφωνίες μέσα στο ΚΚΕ εσ. "Οι κομμουνιστές της ανανέωσης" κινήθηκαν από καταβολής τους στα πλαίσια της προώθησης των περίφημων "διαρθρωτικών αλλαγών", των μεταρρυθμίσεων της ελληνικής κοινωνίας, οικονομίας και πο-

λιτικής προς μιά εκσυγχρονιστική προοπτική. Στην Ιταλία, το Κομμουνιστικό Κόμμα, όντας μιά σημαντική πολιτική δύναμη, μπόρεσε να βάλει σαν κεντρικούς άξονες της δράσης του αυτές τις αλλαγές και σε ορισμένες περιπτώσεις να τις κάνει πράξη (π.χ. Σταματούσε απεργίες γιά αυξήσεις στην ΦΙΑΤ στο Μιλάνο με αντάλλαγμα τις επενδύσεις στην Νότια Ιταλία γιά μιά "πιό εξορθολογισμένη ανάπτυξη της Ιταλικής οικονομίας). Στην Ελλάδα, μιά πολιτική "διαρθρωτικών αλλαγών" – που είναι δομικό στοιχείο του ευρωκομμουνισμού – δεν μπόρεσε να σημαίνει τίποτε περισσότερο από γκρίνια κάποιων "συμπαθητικών κομμουνιστών" που κάθε φορά βρίσκονταν στην ουρά των εκάστοτε πολιτικών συμμαχιών με εκσυγχρονιστές του τύπου Καραμανλή, Ράλλη ή Παπανδρέου.

Το πρόβλημα γιά το ΚΚΕ εσ ήταν ότι τις κοινωνικές συμμαχίες τις έκφραζαν πάντα, όχι οι "ανανεωτές της αριστεράς", αλλά οι κυρίαρχοι πολιτικοί οργανισμοί, μοντέρνοι δεξιοί ή σοσιαλδημοκράτες. Και πώς θα μπορούσε να γίνει αλλιώς; Η ΑΣΔΗΣ, η ΕΑΔΕ και η άκριτη υποστήριξη στο ΠΑΣΟΚ δεν ήταν "λάθη". Ηταν συνέπεια της ίδιας της φύσης του ΚΚΕ εσ σαν ρεφορμιστικό ευρωκομμουνιστικό κόμμα.

Ομως, με την έναρξη της διάλυσης της κοινωνικής συμμαχίας που στήριζε το ΠΑΣΟΚ, ανοίγονται πιά νέοι ορίζοντες για το ΚΚΕ εσ, σύμφωνα με τους υποστηρικτές και των δύο απόψεων.

Το ΠΑΣΟΚ απέτυχε να συσπειρώσει σε μόνιμη βάση τα στρώματα που έκφρασε στην προοπτική του εκσυγχρονισμού της κρίσης καταλήγοντας έτσι στην κρίση του εκσυγχρονισμού;

Να, ο νέος ρόλος για ένα κόμμα της "ανανεωτικής αριστεράς".

Τα ψήγματα της σοσιαλδημοκρατίας, που έτσι κι αλλιώς ενυπάρχουν στον ευρωκομμουνισμό, βρίσκουν το κατάλληλο έδαφος γιά να κυριαρχήσουν συνολικά. Η "μετεξέλιξη" του Εσωτερικού βοηθά προς όλες τις κατευθύνσεις συμμαχιών. Μιά αλλαγή ονόματος ανοίγει τον δρόμο γιά συνεργασία με το ΚΚΕ. Δεν φοβίζει τους μικροαστούς. Αφήνει περισσότερα περιθώρια γιά σπεκουλάρισμα πάνω στο πρόβλημα της "πτώσης των αξιών" που είναι πολύ ελκυστικό γιά μεγάλα κομμάτια διανοουμένων και τεχνοκρατών. Το νέο κόμμα θ' αναλάβει να κάνει πράξη την Εθνική Λαϊκή Ενότητα του ΠΑΣΟΚ, αφαιρώντας της την μονοκομματική αντίληψη, όπως λέει και ο Κύρκος στην Αυγή 25/10/85. Πάλι ο Αγ. Διαμαντόπουλος στο ίδιο τεύχος της Αυγής; "Η συγκυρία... είναι ένας πρόσθετος λόγος (σ.σ. της "μετεξέλιξης"). Το ΠΑΣΟΚ βαδίζει σε μιά συντηρητική πολιτική. Και τα κενά καταλαμβάνονται στην ζωή, όπως και στην φύση. Ενας οιοσδήποτε σχηματισμός στ' αριστερά του ΠΑΣΟΚ, θα δημιουργήσει αυταπάτες θα' ναι ένας νέος σύρτης ανάμεσα σ'εμάς και τις μάζες. Πού θα μας σπρώξει αυτό; Στην απομόνωση; Σε κάποιο ευκαιριακό υποχρεωτικό συμβιβασμό; Ολα αυτά πρέπει να αποφευχθούν".

Για ν' αποφύγει λοιπόν τον "ευκαιριακό υποχρεωτικό συμβιβασμό" το ΚΚΕ εσ, προτείνεται να στραφεί σ' ένα συμβιβασμό μόνιμο και εθελλοντικό, χωρίς τις παλινδρομήσεις που είχε αναγκαστικά σαν ρεφορμιστικό κόμμα, ουρά του ΠΑΣΟΚ, μέχρι τώρα. Να γίνει ΠΑΣΟΚ στην θέση του ΠΑΣΟΚ. Η "πετυχημένη" σοσιαλδημοκρατία που καταλαβαίνει τη συντηρητικοποίηση της κοινωνίας, αλλά αντιδρά με "σωστό" τρόπο και όχι "αυταρχικά" όπως το ΠΑΣΟΚ. Η κοινωνία είναι έτοιμη γιά την "ανανέωση", αρκεί να υπάρχει η πολιτική βούληση από τους "ανανεωτές".

Βέβαια, μέσα σε μιά τέτοια κουβέντα είναι πολύ δύσκολο ν' αποφύγει κανείς και κάποιες παρεμβάσεις που, υποστηρίζοντας την "μετεξέλιξη" του Εσωτερικού, πλησιάζουν τα όρια του γελοίου: "(Το νέο κόμμα θα πρέπει να έχει βασικές επεξεργασίες που θα) ξεκινούν από την επανάσταση του 1821, θα διαπερνούν την περίοδο του Μεσοπολέμου, θα ωριμάζουν στο έπος της αντίστασης και θα αναπτύσσονται μέσα από τις μεταβολές που υπέστη η χώρα την τελευταία 25ετία. (Το νέο κόμμα) θα λαμβάνει υπόψη του την οικουμενικότητα που έχει η Ελλάδα, εξαιτίας της ασύλληπτης σε έκταση και βάθη, ψυχολογικής και πολιτιστικής της κληρονομιάς". (Α. Ζαχαρέας, Αυγή).

Των ελλήνων οι κοινότητες φτιάχνουν νέους γαλαξίες !!!

Από την άλλη πλευρά, η πρόταση γιά κάλυψη του κενού που αφήνει (;) το ΠΑΣΟΚ στρεφόμενο δεξιά, προτείνεται να γίνει με την "αναβάθμιση" του ΚΚΕεσ με την διατήρηση δηλαδή, του ρεφορμιστικού του χαρακτήρα που θα κάνει προτάσεις εποικοδομητικές και θα διατηρεί τα μέχρι τώρα οργανωτικά του χαρακτηριστικά. Το πρόβλημα γιά τους "αναβαθμιστές" , έγκειται στο ότι η μέχρι τώρα πολιτική του Εσωτερικού ήταν αμυντική, ενώ τώρα "οφείλουμε ν' απαντήσουμε επιθετικά στην πρόκληση των καιρών. Αυτό δεν σημαίνει ότι πρέπει να οδηγηθούμε σε μιά φυγή προς τα εμπρός που εύκολα μπορεί να εξελιχθεί σ' ένα άλμα στο κενό" (Γ. Μπανιάς—Αυγή 26/7/85).

Ο Γ. Μπανιάς κατηγορεί τους "μετεξελιχτές" ότι θέλουν να μετατρέψουν το κόμμα σε εκλογικό μηχανισμό, χωρίς να θίγει το γεγονός, ότι και η μέχρι τώρα ευρωκομμουνιστική μορφή του ουσιαστικά δεν διέφερε από κάτι τέτοιο, τουλάχιστον ποιοτικά. Αρα, λοιπόν, ο καυγάς γίνεται γιά το πάπλωμα; Αν και υπάρχουν κοινά χαρακτηριστικά στις δυό προτάσεις η υπόθεση δεν φαίνεται νάναι τόσο απλοϊκή. Δεν είναι τυχαίο ότι τα μικρά Ευρωκομμουνιστικά κόμματα και άλλων χωρών έχουν ανοίξει τέτοιες συζητήσεις, πολλές φορές με τίμημα την διάσπαση. Το Κ.Κ. Μεγ. Βρετανίας σχεδόν αποφάσισε να συμπαρασταθεί στην δεξιά πτέρυγα του Εργατικού Κόμματος, ενάντια ακόμα και σ' αυτόν τον — όχι και τόσο επαναστάτη — Τόνυ Μπεν. Στις Σκανδιναβικές χώρες συμβαίνουν αντίστοιχα πράγματα. Οι καθαρά σοσιαλδημοκρατικές αντιλήψεις κερδίζουν όλο και πιό πολύ έδαφος μέσα στους κατά τόπους "ανανεωτές", στην προσπάθειά τους αναζήτησης νέων συμμαχιών.

Ποιά προοπτική για το ΚΚΕ (εσ);

Η όλη συζήτηση στην πορεία του ΚΚΕ εσ προς το Συνέδριό του έχει ανοίξει κάποιες διεργασίες στον χώρο του Ρήγα αλλά, σε ένα μικρότερο βαθμό βέβαια, και στην ευρύτερη εμβέλεια του ΚΚΕ εσ.

Από την μιά η κριτική που ασκεί ο Ρήγας στο επίπεδο κύρια της νεολαίας είναι ελκυστική (και αρκετά συχνά σωστή) γιά ένα μεγάλο κομμάτι και αγωνιστών της άκρας αριστεράς. Η παραδοχή ότι το κίνημα βρίσκεται σε φάση κρίσης — κάτι που θεωρείται αδιανόητο από την ΚΝΕ ή το ΠΑΣΟΚ — γιά τις συνέπειες της κρίσης πάνω στους νέους και τη σχέση τους με τους μηχανισμούς φυσικής και ιδεολογικής καταστολής, συντείνουν στο να αντιμετωπίζεται ο Ρήγας σαν κάτι το ξέχωρο από τις νεολαίες των υπόλοιπων κομματικών οργανισμών.

Από την άλλη, η συγκεκριμένη οργανωτική δομή του ΚΚΕ εσ σε συνδυασμό με την υπολειτουργία και μαλθακότητα των ξεχωριστών τμημάτων του, όσον αφορά την προώθηση κάποιας κεντρικής ντιρεκτίβας, κάνουν να φαίνεται η γραφειοκρατία του κομματικού μηχανισμού "θαμπή" και "απόμακρη". Το ΚΚΕ εσ καταγγέλει τους "προβοκάτορες" και ο Ρήγας κατεβαίνει στα Προπύλαια...

Συχνά ακούω τελευταία, κύρια από Ρηγάδες, το εξής επιχείρημα; "Η κρίση θ' αναδείξει κάποια κινήματα, που στην ανάπτυξή τους θα καθορίσουν την διαμόρφωση αριστερών τάσεων μέσα στο κόμμα ή ακόμα καλύτερα θα προσδιορίσουν το ΚΚΕ εσ στο σύνολό του".

Μιά αντίληψη σαν την παραπάνω, εστω κι αν ξεκινά από μιά ουσιαστική αμφισβήτιση του ρεφορμισμού, υποτιμά τις δυνατότητες ενός κόμματος σαν το ΚΚΕ εσ (ή και το "μετεξελιγμένο" νέο κόμμα) να κινείται συνολικά με βάση τις επιλογές της γραφειοκρατίας που κυριαρχεί στο εσωτερικό του. Δεν είναι τυχαίο ότι, όσο και να διαφοροποιούνται οι Ρηγάδες, αυτό που μετράει είναι το "τι θα πει ο Λεωνίδας". Και αυτό δεν είναι θέμα "συσχετισμού δυνάμεων". Είναι η ίδια η ουσία του ΚΚΕ εσ ή της όποιας ανανεωτικής καρικατούρας προκύψει από κάποια "μετεξέλιξη".

Αν είναι κάτι που λείπει απ' την συζήτηση στο ΚΚΕ εσ, αυτό είναι η γενικώτερη στρατηγική κατεύθυνση του κόμματος. Σ' αυτό το επίπεδο δεν υπάρχουν αλλαγές, δεν έρχεται τουλάχιστον κανείς να τις προτείνει. Η συμμετοχή (που έγινε "άτυπη" επί ΠΑΣΟΚ), η "μετατροπή του δημόσιου τομέα σε μοχλό μιάς νέου τύπου αναπτυξιακής προσπάθειας", που εγκαταλείφθηκε, η "υποβάθμιση του πολιτικού ήθους" κλπ είναι τα μόνιμα σλόγκαν που αναμασιούνται σε κάθε τοποθέτηση.

Το κόμμα των "εποικοδομητικών προτάσεων" που παραδέχεται "την αναγκαιότητα απολύσεων γιά να πάει μπροστά η ΠΥΡΚΑΛ", "το κόμμα της πολιτικής αξιοπρέπειας", που σταματάει την γκρίνια του κάθε που το βάζουν τσόντα σε κάποια διακομματική επιτροπή, μοιάζει να ανησυχεί γιά την συνολική χρεωκοπία του ρεφορμισμού — ευρωκομμουνισμού σε συνθήκες διαχείρισης της καπιταλιστικής κρίσης από Θατσερίζοντες σοσιαλδημοκράτες. Σαν απάντηση στον "κομμουνιστικό" ρεφορμισμό, επιδιώκει την παλιά καλή σοσιαλδημοκρατική πρόταση. Ομως, η πρόταση για την "έξοδο από την κρίση"(=την αύξηση του ποσοστού κέρδους) στα πλαίσια αυτού του συνθήματος είναι μία και αυτή την έχει κάνει το ΠΑΣΟΚ. Το ΚΚΕ εσ (ή το νέο κόμμα) έχει χάσει το τραίνο πριν ακόμα αποφασίσει ότι θα ταξιδέψει.

Η άλλη πρόταση, η ανατροπή του καπιταλισμού σε μιά σοσιαλιστική προοπτική, δεν υπήρξε ποτέ και ούτε θα υπάρξει σαν κατεύθυνση γιά το ΚΚΕ εσ. Η λύση γιά τους Ρηγάδες που αμφισβητούν τον ρεφορμισμό βρίσκεται όχι στην "ελευθεριότητα" της σοσιαλδημοκρατίας αλλά στο κτίσιμο μιάς δυνατής επαναστατικής αριστεράς.

Κώστας Πίττας

Η «17 Νοέμβρη» και το κίνημα

ΜΙΑ ΣΧΕΣΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ

Η τελευταία εμφάνιση της ομάδας των "αφυπνιστών" που έχει αναλάβει να βγάλει την κοινωνία από την κατάσταση "αναισθητοποίησης" στην οποία έχει περιέλθει (όπως λένε οι ίδιοι στην προκήρυξή-τους) έδωσε τόσο χοντρά την αφορμή για την δημιουργία κλίματος πολιτικής απομόνωσης των κινητοποιήσεων ενάντια στην αστυνομική καταστολή ώστε να προκαλέσει την αγανάκτηση ακόμα και αγωνιστών που άλλες φορές μπορεί να έλεγαν "Γεια στα χέρια-τους". Πραγματικά για κάθε αγωνιστή που προσπάθησε να ευαισθητοποιήσει και να κινητοποιήσει το χώρο-του καταγγέλλοντας την δολοφονία του Μιχάλη Καλτέζα και προβάλλοντας το αίτημα "Να αφοπλιστεί η αστυνομία—Να διαλυθούν τα ΜΑΤ", η ενέργεια της "17Ν" ήταν ανοιχτά ανταγωνιστική. Παρόλο που η προκήρυξη δεν μιλάει καθόλου για το αίτημα του αφοπλισμού της αστυνομίας, η ίδια η ανατίναξη μιας κλούβας των ΜΑΤ μιλάει από μόνη-της: μέσα στην ενορχηστρωμένη υστερία για τους "αναρχικούς" που σπάνε βιτρίνες και ρίχνουν μολότωφ, το "δυναμικό χτύπημα" χάρισε το τελικό επιχείρημα στους υποστηρικτές του νόμου, της τάξης και της "νόμιμης αυτοάμυνας" των αστυνομικών.

Είναι φανερό ότι η 17Ν διαφωνεί με το αίτημα των διαδηλωτών να αφοπλιστεί η αστυνομία, αλλά δεν τολμάει να το δηλώσει ανοιχτά στην προκήρυξή της γιατί δεν θέλει να χαλάσει την εικόνα του "προστάτη" των διαδηλωτών που προσπαθεί να προβάλει για τον εαυτό-της.

Το αίτημα, όμως, δεν είναι το μόνο σημείο στο οποίο η 17Ν έρχεται σε σύγκρουση με τους διαδηλωτές όσο και αν προσπαθεί να το κρύψει. Είναι και το θέμα της μαζικής απάντησης. Κριτικι στα κόμματα ότι δεν έδωσαν καμιά μαζική απαντηση στην δολοφονία του 15 χρονου αγωνιστή έχουν το δικαίωμα να κάνουν όσοι προσπάθησαν να οργανώσουν μια τέτοια απάντηση του κινήματος, δηλαδή η επαναστατική αριστερά. Η 17Ν δεν νομιμοποιείται να μιλάει για μαζική απάντηση (θυμίζοντας π.χ. τις διαδηλώσεις μετά την δολοφονία του Πέτρουλα) γιατί οι διαδηλώσεις δεν είναι μέσα στις πρακτικές-της. Αντίθετα η ίδια η ύπαρξή της στηρίζεται στην λογική ότι δεν μπορεί να υπάρχει μαζική απάντηση και γι' αυτό χρειάζεται μια παράνομη ένοπλη ομάδα για να δίνει απαντήσεις για λογαριασμό αυτών που δεν μπορούνε.

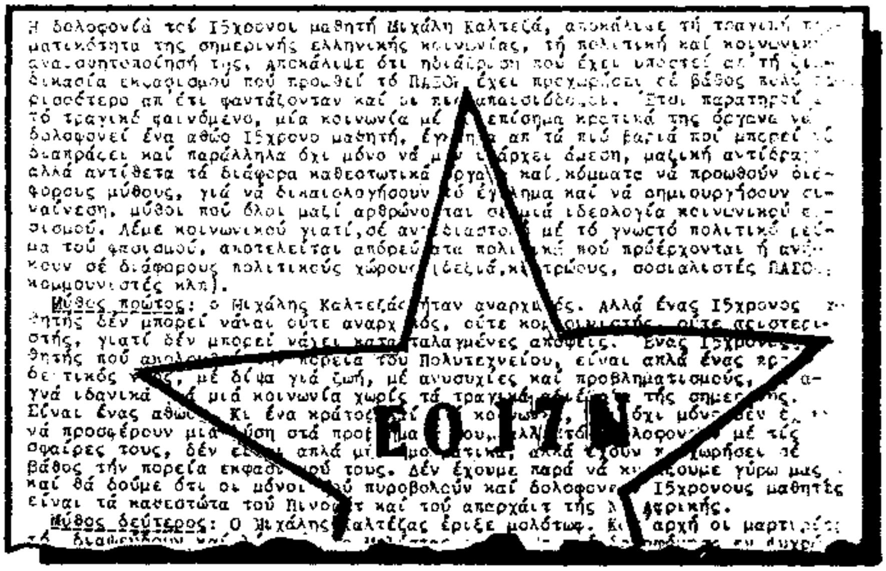

Η δολοφονία του 15χρονου μαθητή Μιχάλη Καλτεζά, αποκάλυψε τη τραγική πραγματικότητα της σημερινής ελληνικής κοινωνίας, τη πολιτική και κοινωνική αναισθητοποίησή της, αποκάλυψε ότι η διάβρωση που έχει υποστεί απ' τη διαδικασία εκφασισμού πού προωθεί τό ΠΑΣΟΚ, έχει προχωρήσει σε βάθος πολύ περισσότερο απ' ότι φαντάζονταν καί οι πιο απαισιόδοξοι. Έτσι παρατηρούμε τό τραγικό φαινόμενο, μία κοινωνία με [illegible] επίσημα κρατικά της όργανα να δολοφονεί ένα αθώο 15χρονο μαθητή, έγκλημα απ' τά πιό βαριά πού μπορεί νά διαπράξει καί παράλληλα όχι μόνο νά μην υπάρχει άμεση, μαζική αντίδραση αλλά αντίθετα τά διάφορα καθεστωτικά όργανα καί κόμματα νά προωθούν διάφορους μύθους, γιά νά δικαιολογήσουν τό έγκλημα καί νά δημιουργήσουν συναίνεση, μύθοι πού όλοι μαζί αρθρώνονται σε μιά ιδεολογία κοινωνικού εκφασισμού. Λέμε κοινωνικού γιατί, σέ αντιδιαστολή με τό γνωστό πολιτικό ρεύμα τού φασισμού, αποτελείται από ρεύματα πολιτικά πού προέρχονται ή ανήκουν σέ διάφορους πολιτικούς χώρους (δεξιά, κεντρώους, σοσιαλιστές ΠΑΣΟΚ, κομμουνιστές κλπ).

Μύθος πρώτος: ο Μιχάλης Καλτεζάς ήταν αναρχικός. Αλλά ένας 15χρονος μαθητής δέν μπορεί νάναι ούτε αναρχικός, ούτε κομμουνιστής, ούτε [illegible], γιατί δέν μπορεί νάχει καταλαγμένες απόψεις. Ένας 15χρονος μαθητής πού [illegible] πορεία τού Πολυτεχνείου, είναι απλά ένας προοδευτικός νέος, μέ δίψα γιά ζωή, μέ ανησυχίες καί προβληματισμούς, [illegible] αγνά ιδανικά [illegible] μιά κοινωνία χωρίς τά τραγικά [illegible] της σημερινής. Είναι ένας αθώος. Κι ένα κράτος [illegible] όχι μόνο δεν [illegible] νά προσφέρουν μιά λύση στά προβλήματα [illegible] δολοφονούν μέ τίς σφαίρες τους, δέν είναι απλά [illegible], αλλά έχουν [illegible]χωρήσει σέ βάθος τήν πορεία εκφασισμού τους. Δέν έχουμε παρά νά κοιτάξουμε γύρω μας καί θά δούμε ότι οι μόνοι πού πυροβολούν καί δολοφονούν 15χρονους μαθητές είναι τά καθεστώτα τού Πινοσέτ καί τού απαρχάιτ της Ν. Αφρικής.

Μύθος δεύτερος: Ο Μιχάλης Καλτέζας έριξε μολότωφ. Κι [illegible] αρχή οι μαρτ[illegible]

Αυτή η ανταγωνιστική σχέση ανάμεσα στη 17Ν και στο κίνημα δεν είναι βέβαια τυχαία. Η συζήτηση για τον ρόλο των ένοπλων ομάδων που προσπαθούν να υποκαταστήσουν το κίνημα προσφέροντας τις υπηρεσίες-τους για λογαριασμό-του είναι τόσο παλιά όσο και το επαναστατικό κίνημα της εργατικής τάξης. Και η εμπειρία έχει επιβεβαιώσει ξανά και ξανά ότι η υποκατάσταση είναι μια πρακτική εχθρική προς το εργατικό κίνημα. Δεν θα επαναλάβουμε εδώ τους μύθρους του Μαρξ για όσους δεν καταλαβαίνουν ότι η απελευθέρωση της εργατικής τάξης είναι έργο της ίδιας της τάξης ούτε την άποψη του Λένιν ότι τρομοκράτες και ρεφορμιστές είναι δυο όψεις του ίδιου νομίσματος που υποτιμάει την εργατική τάξη. Δεν υπάρχει ούτε ένας εκπρόσωπος της επαναστατικής μαρξιστικής παράδοσης που να μην έχει πάρει θέση σ' αυτή την συζήτηση ενάντια σ' αυτές τις πρακτικές. Γιατί πραγματικά δεν υπάρχει ούτε ένα παράδειγμα στην ιστορία όπου τέτοιες ομάδες να οδήγησαν την εργατική τάξη στην ένοπλη αναμέτρηση με τον αστικό κράτος. Παντού όπου το εργατικό κίνημα έφτασε σ' αυτή την αναμέτρηση, η επαναστατική έξαρση της εργατικής τάξης ανάδειξε πολιτικές δυνάμεις που κατάφεραν να την οπλίσουν οργανώνοντας την μαζική πάλη-της και όχι εξοπλίζο-

ντας τον εαυτό-τους για λογαριασμό-της: Οι Μπολσεβίκοι στον Ρώσικο Οκτώβρη, οι Σπαρτακιστές στο Βερολίνο, στο Μόναχο και στο Αμβούργο, οι Ορτνινοβίστι στις ένοπλες απεργιακές φρουρές των καταλήψεων στο Τορίνο, αλλά και οι αναρχικοί της Βαρκελώνης, και τα συμβούλια των εργατών της Βουδαπέστης είτε νίκησαν είτε νικήθηκαν έδωσαν παραδείγματα για το ποια είναι η πραγματική μορφή της επαναστατικής βίας. Αυτοί που πιστεύουν ότι "η κοινωνία έχει αναισθητοποιηθεί" προφανώς δεν πιστεύουν στην κίνηση των μαζών αλλά στην μυθική αφυπνιστική δύναμη τωνωρολογιακών μηχανισμών.

Γι' αυτό, άλλωστε, το πολιτικό μήνυμα που στέλνουν μετά από κάθε θεαματική ενέργεια απευθύνεται όχι στα ενεργοποιημένα κομμάτια του κινήματος αλλά στον μέσο όρο πολιτικοποίησης μιας παθητικοποιημένης (στα μάτια-τους) μάζας των ψηφοφόρων της αριστεράς. Παλιότερα η 17Ν νόμιζε ότι αποκτούσε μαζική απήχηση βάζοντας σαν στόχους τους χουντικούς βασανιστές ή τους αμερικάνους πράκτορες και χρησιμοποιώντας σαν πολιτικό λόγο κάποιες αντιφασιστικές—αντιιμπεριαλιστικές γενικολογίες. Στην τελευταία προκήρυξη, σε μια προσπάθεια να απευθυνθεί πλατιά στις μάζες που τις "καταπρόδοσε" το ΠΑΣΟΚ αναγκάζεται να βαφτίσει το ΠΑΣΟΚ φασιστικό για να βρει τρόπο να του κάνει κριτική. Πίσω από την "προχωρημένη" μορφή πάλης, η πολιτική "γραμμή" της 17Ν παραμένει στην περίοδο της δικτατορίας, στον "μαχητικό" αντιφασισμό.

Η μαζική απήχηση, όμως, υπήρχε μόνο στα κεφάλια της 17Ν. Στην Ελλάδα δεν έχουν αναπτυχθεί ομάδες ένοπλης προπαγάνδας ή αντάρτικου πόλης που να έχουν ανταπόκριση ή έστω ευνοϊκή ανοχή από κομμάτια του κινήματος, όπως συνέβηκε στην Ιταλία. Η 17Ν και ο ΕΛΑ τα προηγούμενα χρόνια αποτελούσαν ομάδες που έρχονταν στην επικαιρότητα μια φορά τον χρόνο και μετά ξεχνιούνταν μέσα στην γενική αδιαφορία για την ύπαρξή-τους το μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

Τελευταία, αυτή η εικόνα εμφανίζεται να αλλάζει. Η κυβέρνηση προσπαθεί να αναδείξει το μέτωπο κατά της "τρομοκρατίας" σε πολιτικό ζήτημα της περιόδου. Αυτή η φιλολογία δεν οφείλεται στο γεγονός ότι τώρα η 17Ν "παρεμβαίνει στην πολιτική συγκυρία" όπως βιάστηκαν να μας διαβεβαιώσουν διάφοροι αναλυτές αλλά στις πολιτικές σκοπιμότητες του Παπανδρέου και του Μητσοτάκη. Η διακοινοβουλευτική επιτροπή που πρότεινε ο πρωθυπουργός και αποδέχτηκε η αξιωματική αντιπολίτευση θα κρατάει το ζήτημα στην πολιτική επικαιρότητα ακόμα κι αν η 17Ν χρειαστεί μήνες για την επόμενη ενέργειά της. Στόχος αυτής της αντιτρομοκρατικής ενεργοποίησης δεν είναι να προστατέψει το κράτος από την ανύπαρκτη απειλή των ένοπλων ιάδων αλλά να διευκολύνει την συγκρότηση ενός συντηρητικού συναινετικού μέτωπου όλων των φιλήσυχων πολιτώνκαι να απομονώσει τα πιο μαχητικά κομμάτια του κινήματος ταυτίζοντας τις δικές-τους μορφές δράσης με την "τρομοκρατία". Απεργιακές φρουρές, καταλήψεις, διαδηλώσεις που συγκρούονται με την αστυνομία όλα αυτά ονομάζονται "εκδηλώσεις βίας μικρών μειοψηφιών" και κατατάσσονται στο κεφάλαιο "αντιμετώπιση της τρομοκρατίας". Ο Παπανδρέου κάνει έκληση σε όλες τις πολιτικές και κοινωνικές οργανώσεις όχι μόνο "να αρνούνται σιωπηρά τέτοιες καταστάσεις αλλά να τις καταδικάζουν δημόσια". Το ΠΑΣΟΚ δεν αρκείται στην αξιοπιστία της δικής-του καταγγελλίας (γιατί ξέρει τι κρίση αξιοπιστίας αντιμετωπίζει) και απευθύνεται στα άλλα κόμματα για να ενισχύσουν το φράγμα απομόνωσης.

Αυτό το χαρμάνι "εκδηλώσεων βίας" που φτιάχνει η κυβέρνηση γίνεται πιο πειστικό όταν το ΚΚΕ ανοίγει τα μεγάφωνα στις προβοκατορολογίες. Όταν ο Παπανδρέου (ή πιο πριν ο Λαλιώτης) κάνει "κοινωνική ανάλυση" μιλώντας για μικρές μειοψηφίες, το ΚΚΕ συμπληρώνει τη δική-του αστυνομική ανάλυση μιλώντας για "σκοτεινά κέντρα", "Κρυστάλληδες" και "Μυστικές Υπηρεσίες" για να φτιάξει κι αυτό το ίδιο μίγμα από "προβοκάτορες—αποσταθεροποιητές". Με τέτοια στάση το ΚΚΕ τροφοδοτεί το ρεύμα του νόμου και της

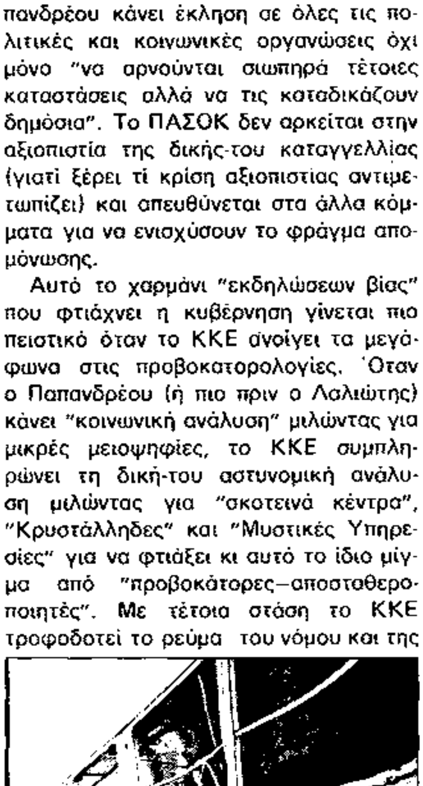

τάξης και μάταια διαμαρτύρεται όταν ο Παπανδρέου το προεκτείνει στις λογικές του προεκτάσεις δηλώνοντας ότι αποσταθεροποιητική είναι συνολικά η κοινωνική αναταραχή, οι απεργίες κλπ.

Μέσα σ' αυτή την συγκυρία, η επαναστατική αριστερά αντιμετωπίζει ένα πρόβλημα τακτικής που πρέπει να λύσει. Πρέπει να καταγγείλει τις σκοπιμότητες της αντιτρομοκρατικής φιλολογίας και τ αυτόχρονα να διαχωριστεί πολιτικά από τις ένοπλες ομάδες που νομίζουν ότι αποτελούν το "αντίπαλο δέο ς" του κράτους. Πρέπει να καταγγείλει τον διαλυτικό ρόλο των θεαματικών ενεργειών χωρίς να ταυτιστεί με τα μυγίσματα των οπαδών του νόμου και της τάξης.

Αυτή η διπλή καταγγελία δεν μπορεί να γίνεται με τον τρόπο που το κάνει το ΚΚΕεσ, με την γενική και αόριστη έκκληση "Αφοπλίστε το κύκλωμα της βίας", για δυο λόγους. Πρώτο γιατί έτσι αποδέχεται ότι υπάρχει κάποιο γενικό πρόβλημα βίας και διευκολύνει την ιδεολογική εξόρμηση Παπανδρέου—Μητσοτάκη κατά των "βίαιων μειοψηφιών". Και δεύτερο γιατί η έκκληση απευθύνεται στην κυβέρνηση και το κράτος από το οποίο ουσιαστικά ζητάει πρωτοβουλίες για να αφοπλιστούν οι τρομοκράτες.

Ούτε βοηθούν οι "κόντρες" με την 17Ν από τις στήλες τις Ελευθεροτυπίας για το ποιός είναι πιο Καραγκιόζης (δηλώσεις Ρήξη και Μαχητή στις 29/11) που δίνουν στο θέμα διάσταση μονομαχίας περιθωριακών, αριστεριστών εναντίον κουμπουροφόρων έξω από τη συγκυρία και τους αγώνες που αναπτύσσονται.

Υπερασπιζόμαστε τις μορφές πάλης που προσπαθεί να κατακτήσει το κίνημα αυτή την περίοδο, τις συγκρούσεις με την αστυνομία είτε είναι στις πύλες των εργοστασίων είτε είναι στο άσυλο των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων ή στους δρόμους και καταγγέλουμε τους υποκριτές που τις βαφτίζουν "τυφλές πράξεις βίας" για να τις απομονώσουν. Καταγγέλουμε επίσης τις ενέργειες σαν αυτή της "17 Νοέμβρη" όχι για να προσθέσουμε και μεις τη φωνή-μας μαζί με τους υποκριτές που χύνουν κροκοδείλεια δάκρυα κατά της βίας γενικά, αλλά γιατί τέτοιες ενέργειες διευκολύνουν το κράτος να νομιμοποιήσει τη δική-του βία και αν αρχίσουν να επηρεάζουν κομμάτια του κινήματος θα τα οδηγήσουν σε αυτο καταστροφική απομόνωση όπως έγινε στην Ιταλία.

Από την κρίση του φοιτητικού κινήματος στο φοιτητικό κίνημα της κρίσης

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

Ενάντια στην κυβέρνηση των περικοπών κοινοί αγώνες εργατών-φοιτητών

Τα νεα μετρα λιτοτητας που πηρε το ΠΑΣΟΚ ειναι μια ολομετωπη επιθεση για να φορτωθουν τα βαρη της κρισης του ελληνικου καπιταλισμου στις πλατες των εργατων και της νεολαιας. Λιγους μηνες μετα τους πανηγυρισμους για "αρε-

που η ακριβεια(?) ανεβαζει στα υψη τις τιμες, οι περικοπες στην απασχοληση με τις απολυσεις στις προβληματικες και το παγωμα των προσληψεων στο Δημοσιο διαδεχονται η μια την αλλη. Η θατσερικου τυπου επιθεση της κυβερνη-

Ο μακροχρονος ληθαργος στον οποιο βρεθηκε το κινημα στις σχολες σ΄ολη την προηγουμενη τετραετια, η καταρρευση των διαδικασιων-του, το δυναμωμα του συντηρητισμου, σημαδεψαν για αρκετους το οριστικο-του τελος. Η κυβερνηση, το υπουργειο και οι συνδικαλιστικη φοιτητικη γραφειοκρατια κραταγαν τον ελεγχο των σχολων σε συνθηκες "ηπιου κλιματος και δημοκρατικης συνεννοησης" αναμεσα στους εταιρους της πανεπιστημιακης κοινοτητας. Οι λιγοστοι τριγμοι, που εμφανιστηκαν στην πορεια συγκροτησης του "Δημοκρατικου Πανεπιστημιου" δεν σταθηκαν αρκετα ισχυροι ωστε να αντιστρεψουν την κυριαρχια του συντηρητισμου, της γραφειοκρατιας και του κοινοβουλευτισμου.

Αυτη η εικονα, που για τους επαναστατες αριστερους - αυτους που για ολοκληρα χρονια εδωσαν τη μαχη εναντια στον αστικο εκσυγχρονισμο της εκπαιδευσης — εμοιαζε με εναν αποκρουστικο εφιαλτη τυπου Οργουελ, αρχιζει το τελευταιο διαστημα να ραγιζει.

Οι εντυπωσιακες και μακροχρονες κινητοποιησεις στα ΤΕΙ, με τις καταληψεις των σχολων, οι διαδηλωσεις με την πρωτοφανη μαζικοτητα που οργανωσαν οι φοιτητικοι και σπουδαστικοι συλλογο τα ξεχωρα μπλοκ του χωρου,που δεν εκφραζεται απ΄τον ρεφορμισμο, οπως το μπλοκ των καταληψιων των ΤΕΙ, των αριστερων ομαδων--συσπειρωσεων και οργανωσεων της επαναστατικης αριστερας στην πρωτη πορεια της ΕΦΕΕ, ειναι σημαδια μιας νεας καταστασης, που δημιουργειται μεσα στις σχολες. Η πορεια, που ματαιωσε η ΕΦΕΕ για την καταγγελλια της δολοφονιας του Μ.Καλτεζα και οργανωθηκε απο καποιες οργανωσεις της Επαναστατικης Αριστερας, αλλα και χιλιαδες διαδηλωτες στους δρομους της Αθηνας εκεινες τις μερες, εφεραν στο προσκηνιο ενα νεο δεδομενο: την τεραστια κινητικοτητα, που υπαρχει μεσα στις σχολες.

Προκειται για ενα τεραστιο κομματι φοιτητων και σπουδαστων, που ξεκοβοντας απο τις αυταπατες της Αλλαγης του ΠΑΣΟΚ, ψαχνει να βρει τροπους, για να εκφρασει την αγαναχτηση-του εναντια στην κυβερνητικη πολιτικη. Ως τα τωρα, και μονο η εμφανιση του κομματιου αυτου, εχει προκαλεσει μια σειρα απο ανακαταταξεις στις συνδικαλιστικες παραταξεις των κομματων, την προπαγανδα-τους και την πρακτικη-τους.

Τα αδιέξοδα των παρατάξεων

Η ΠΑΣΠ, που ολη την προηγουμενη περιοδο καμαρωνε για τις Δημοκρατικες Μεταρρυθμισεις στα ΑΕΙ και τα ΤΕΙ, αποδειχτηκε ανετοιμη να προσαρμοστει στη δεξια στροφη του ΠΑΣΟΚ.Τα μετρα λιτοτητας, οι διαγραφες στην ΠΑΣΚΕ, η παραιτηση του Λαλιωτη, η καταστολη, ο διορισμος εγκαθετης ΓΣΕΕ, της αφαιρεσαν καθε "αριστερο" επιχειρημα, την εφεραν στη θεση του απεργοσπαστη και του φερεφωνου της λιτοτητας. Η ΠΑΣΠ της "φαντασιας--δημιουργιας--χαρας" ακουγεται πια σαν μια χορωδια ρομαντικων, που ξεχασε να αποσυρθει απο το συγχρονο σκηνικο της κρισης, εκει δηλαδη, που βουλιαξε ολο το μεγαλουργημα του δημοκρατικου εκσυγχρονισμου. Την τελευταια περιοδο, η δυναμη και η παρουσια-της στις σχολες και τις Γενικες Συνελευσεις (ΓΣ) ειναι αποδειξη της καταρρευσης-της σαν το εργαλειο που οργανωνε τη συναινεση στην ΠΑΣΟΚικη πολιτικη και δυναμωνε και η ιδια μεσα απο αυτο. Η ΠΑΣΠ, που καποτε ηθελε να ειναι ενα κομματι--αποπροσανατολισμου--του κινηματος, προσπαθει να κατανοησει τις αλλαγες στο ΠΑΣΟΚ και την πολιτικη-του, οδηγειται στην αδρανεια. Οπου επιβιωνει, προσπαθει να μπει φραγμος μαζι με την ΔΑΠ για να

μπλοκαριστουν οι ΓΣ, για να μη γινουν πραξη οι αποφασεις που παιρνονται εκει.

Ο Δημοκρατικος Αγωνας μη θελοντας να μεινει εξω απο ολη αυτη την κινητικοτητα "προσαρμοζεται" στο αριστερο ρευμα, ερχεται σε ανοιχτη ρηξη με τον κομματικο-του φορεα το ΚΚΕεσ. Η κορυφωση της αντιπαραθεσης ερχεται στη ματαιωμενη διαδηλωση της ΕΦΕΕ, οπου ο Ρηγας προχωραει σε πορεια εναντια στην καταστολη. Και αυτα την ιδια στιγμη, που η ΚΝΕ υποχωρει υποστηριζοντας στο ΚΣ της ΕΦΕΕ την αποψη της ... εργατικης ταξης μεσω του εκπροσωπου του ΑΕΜ Χατζησωκρατη. Αναλογη σταση κρατησε και στις ΓΣ, προτεινοντας αποχες—διαδηλωσεις, ενω ειναι γνωστη η υποστηριξη που δινει στις καταληψεις των ΤΕΙ. Οι εσωτερικες διαμαχες για την ταχτικη-τους τοσο στο Πανεπιστημιο, οσο και για το μελλον του κομματικου-τους φορεα, δημιουργησαν μιαν εντονη κινητικοτα και μεσα στην ιδια την παραταξη.

Η ΚΝΕ μεχρι την περιοδο του Πολυτεχνειου εκανε ενα "αγωνιστικο" μπασιμο στις σχολες, κυρια με τις γνωστες διαδηλωσεις στο Υπ.Παιδειας και τη συμμετοχη στις πανεργατικες κινητοποιησεις. Πιο "μπουγιαδορικες" κινητοποιησεις του στυλ κατασκηνωσεις αστεγων δεν ειχαν καμμια συνεχεια.

Σ'αυτη την περιοδο αγωνιστικου ρεφορμισμου, με τα αιτηματα "του 15% των δαπανων του προυπολογισμου" και του "να πληρωθει η κριση απο την ολιγαρχια", ενα μεγαλο κομματι κοσμου αναζητησε δρομους εκφρασης της αγαναχτησης-του μεσα απο αυτες τις κινητοποιησεις. Αυτη η εικονα ραγισε την περιοδο μετα το Πολυτεχνειο, οπου ουσιαστικα αρχιζει να απαει η συνολικη — —συντονισμενη "κοντρα". Το κοινο πλαισιο με την ΠΑΣΠ στον γιορτασμο του Πολυτεχνειου, που δεν ελεγε το παραμικρο για τα μετρα λιτοτητας, η υπονομευση μιας μαζικης απαντησης στη δολοφονια του 15χρονου Καλτεζα, στην παραβιαση του ασυλου και στο κλιμα τρομοκρατιας, οι μεμονωμενες καταγγελιες κατοπιν εορτης και εχοντας στηριξει με την προβοκατορολογια τα επιχειρηματα του ΠΑΣΟΚ περι "αποσταθεροποιησης", δημιουργησαν αρκετα ερωτηματικα ιδιαιτερα στους νεους πολιτικοποιημενους σπουδαστες και φοιτητες. Η παρουσια, εστω και με αρκετα προβληματα των οποιων ομαδων και συσπειρωσεων στο γυρο των ΓΣ για τα γεγονοτα του Πολυτεχνειου, αποτελεσε πολο αναφορας για αυτον τον κοσμο. Το κομματι αυτο ηταν βεβαια μειοψηφικο στις περισσοτερς σχολες, καταφερε ομως να κερδισει την πλειοψηφια σε ορισμενες (πχ Χημ.Μηχανικοι, Γιαννενα).

Οι δυσκολίες της νέας περιόδου

Ολα αυτα βεβαια δεν σημαινουν αυτοματα, οτι το κινημα μεσα στις σχολες ξαναπηρε την πανω βολτα και προχωραει ασυγκρατητο. Ειναι πλεον ορατο οτι στη σημερινη συγκυρια βρισκεται "πισω" απ'το εργατικο κινημα. Απο αποψη συγκρουσεων και αντιπαραθεσεων το ΦΚ, που στην περιοδο της μεταπολιτευσης ειχε βρεθει στην πρωτη γραμμη των αγωνων με μια πρωτοφανη μαχητικοτητα (με γνωστα τα προβληματα ιδεολογικου και πολιτικου προσανατολισμου καθως και οργανωτικης συγκροτησης-του), τωρα πια φαινεται να απεχει πολυ κι'απο αυτο το εστω χαμηλο επιπεδο ανακαμψης των εργατικων αγωνων.

Μια προηγουμενη περιοδο, οι ΓΣ ειχαν ουσιαστικα εξαφανιστει, ενω η συνδιοικηση της φοιτητικης συνδικαλιστικης γραφειοκρατιας με τους πρυτανεις και η ομαλοποιηση της σχολικης ζωης ηταν η κυρια ενασχοληση των παραταξεων. Το μονο που συζητιοταν ηταν η προοπτικη αναβαθμισμενων δημοκρατικων σπουδων. Η συμμετοχη των φοιτητικων μαζων δεν ηταν χρησιμη για καμμια απο τις δυναμεις του φοιτητικου συνδικαλισμου.

Ταυτοχρονα, οι δυναμεις της αριστερας του ΦΚ (αριστερες πρωτοβουλιες — συσπειρωσεις των σχολων), που στην περιοδο 79-80 καταφεραν να οργανωσουν αποτελεσματικα τους αγωνες στην κατευθυνση ρηξης με τον εκσυγχρονισμο, το ρεφορμισμο και τη γραφειοκρατια μεσα στο κινημα, φτανοντας στο κινημα των καταληψεων, δε μπορεσαν να αναδειχτουν σε διαδοχη λυση στην κριση του παλιου ΦΚ. Η ελλειψη μιας ιδεολογικης και πολιτικης συγκροτησης της αριστερας του ΦΚ, που θα της επετρεπε να διαμορφωνει συγκεκριμενες προτασεις για την ανασυνταξη του κινηματος, την οδηγησε γρηγορα σε καμψη. Αποτελεσμα αυτης της καταστασης, ειναι η ατομικοποιηση στην οποια βρισκεται για αρκετο καιρο το αριστερο κομματι των σχολων, η ελλειψη μιας παρεμβασης με διαρκεια απο τις συσπειρωσεις μεσα στους ιδιους τους χωρους. Ο συνδιασμος του βαρος των πολιτικων προβληματων που επρεπε να απαντηθουν μαζι με την γραφειοκρατικη αποπνιξια στην οποια εβαλε η ΚΝΕ τις αμεσες διαδικασιες του κινηματος (εκφυλιζοντας τις ΓΣ) οδηγησαν το πρωτοπορο κομματι της αριστερας στην αδρανοποιηση.

Η νεα διαχειριση λιτοτητας των σχολων, με την προοπτικη απομαζικοποιησης-τους (βλ.ΜΑΜΗ ν. 8), η οξυνση των προβληματων διαβιωσης των φοιτητων (στεγαση, διατροφη, ακριβεια) η αντανακλαση της εργατικης αντιστασης μεσα στους εκπαιδευτικους χωρους, ανοιξαν μια νεα περιοδο. Μια περιοδο στην οποια ξαναεμφανιζονται ΓΣ. Ειναι χαρακτηριστικο, οτι στη φετεινη χρονια εχουνε γινει δυο γυροι ΓΣ.

Για την ανασύνταξη της αριστεράς στις σχολές

Σημερα, η αναγκαιοτητα μιας αριστερας μεσα στους σπουδαστικους και φοιτητικους χωρους δεν ειναι μονο δηλωση αρχης καποιων ομαδων που προσπαθουσαν να τη χτισουν μεσα σ'αυτους τα τελευταια χρονια. Ειναι και η αναζητηση ενος ολοκληρου κοσμου, που βλεπει τα ορια της πασοκικης πολιτικης, τη δεξιοστροφη πορεια-της που δεν εχει επιστροφη, καθως και τα αδιεξοδα της ρεφορμιστικης πολιτικης της ΚΝΕ.·

Ενος κοσμου που βλεπει το εκπαιδευτικο συστημα — που υποτιθεται οτι ειχε δρομολογηθει στο να μη χασει το "τραινο της τεχνολογικης επαναστασης και της Ελλαδας του 2000"...— να εχει γινει μηχανισμος προσαρμογης της νεολαιας στην ανεργια. Που βλεπει να προωθειται η απομαζικοποιηση των σχολων, την ωρα που η οικονομικη κριση και οχι οι υποσχεσεις και τα αναπτυξιακα ονειρα των διαχειριστων-της, γινεται ο αρχιτεκτονας του νεου συντηρητικου πανεπιστημιου της κρισης.

Οι συνεπειες αυτης της πολιτικης φαινονται στο νεο προυπολογισμο, οπου μεσα απο μια αρκετα διαφορετικη αντιμετωπιση "κεντρου—περιφερειας", τα περιφερειακα ΑΕΙ στερουνται αναγκαιων λειτουργικων δαπανων με αποτελεσμα τα κλεισιματα και τις περικοπες των πρωτοετων. Με τη χειροτερεψη των ορων διαβιωσης σαν αποτελεσμα της ιδιας της ακριβειας, αλλα και των περικοπων στις δαπανες για τη στεγαση και τη σιτιση. Με τη δημιουργια περισσοτερων κοσκινων επιλογης για το μελλοντικο ανεργο πτυχιουχο, με τα μεταπτυχιακα, τη σχολη Δημοσιας Διοικησης, τα σεμιναρια κλπ. Το πλαισιο της φοιτητικης ζωης γινεται πια η σχολειοποιηση, το σκληρο διαβασμα κατω απο συνθηκες ανυποφορες γι'αυτους που δεν διαθετουν τα αναλογα οικονομικα στηριγματα.

Η ΚΝΕ πιστευει οτι "υπαρχει διεξο-

δος απο την κριση των ΑΕΙ". Γι'αυτο προτεινει να παλαιψουμε για να παρουμε το 15% απο τα "ξεχειλα σεντουκια της ολιγαρχιας". Αρνειται ομως οτι υπαρχει και ενα αλλο πεδιο αντιπαραθεσης: απεναντι στη συντηριτικοποιηση, στο προτυπο του καλου φοιτητη που μοχθει, απεναντι στο μυθο της αναβαθμισης των σπουδων, που εξασφαλιζει δουλεια στους πιο αξιομαχους λεβεντες των αμφιθεατρων, που ζητανε ομαλοτητα και καθαρες αιθουσες. Ακριβως θελοντας να εκφρασει αυτη την προοπτικη συντηριτικοποιειται και η ιδια. Η πολιτικη-της που καταληγει στα γνωστα παζαρια με το Υπ.Παιδειας και τις κινητοποιησεις των διαδρομων Προπυλαια-Υπουργειου, δε δημιουργει δυναμικη που να τραβαει και εναν κοσμο που εχει συντηρητικοποιηθει.

Οι ΓΣ οπως υποδηλωνει η σταση της ΚΝΕ δεν μπορουν παρα να ειναι αντιπαραθεσεις της επιρροης της καθε παραταξης διαμεσου των εκπροσωπων -της. Οι αποχες που αποφασιζονται πρεπει να υποστηριζονται απο οσους πειστουν γι'αυτες. Η γελοια εικονα των μαθηματων την ωρα της ΓΣ, αλλα ακομα και σε αποχες, ειναι αναγκαιο κακο για την ΚΝΕ γιατι στο κατω-κατω δεν θελουν να εμποδισουν την ομαλη λειτουργια των σχολων οπως δηλωνουν καθε τοσο.

Η συγκροτηση μιας αλλης αριστερας που να μπορει να στηριζει και να μετατρεπει σε μαχητικους αγωνες την αγαναχτηση του κοσμου μεσα στις σχολες, δε μπορει παρα να κινηθει με αλλες ιδεολογικες αναφορες και προοπτικες, με αλλους τροπους οργανωσης του κινηματος, που να του επιτρεπουν να συγκρουεται με την κυβερνηση και τους καπιταλιστες, να κινειται εξω απο το γραφειοκρατικο ελεγχο των ρεφορμιστων, και σε ανοιχτη ρηξη με το συντηρητισμο.

Το ξεπερασμα της διαλυτικης πολιτικης της ΚΝΕ πρεπει να βρει θετικη διεξοδο στο ανοιγμα μετωπων, που τα κλεινει η ιδια:

ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΤΗΣ ΤΑΞΙΚΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ – ΝΑ ΑΡΝΗΘΟΥΜΕ ΚΑΘΕ ΘΥΣΙΑ ΓΙΑ ΕΝΑ ΠΤΥΧΙΟ ΑΝΕΡΓΙΑΣ.

* Το αριστερο κινημα μεσα στις σχολες πρεπει να εναντιωθει στις περικοπες του φοιτητικου πλυθησμου, που προωθουνται με τα κλεισιματα των σχολων και την αρνηση εγγραφης πρωτοετων. Στα αστικα ονειρα για "αναβαθμισμενα πτυχια στα χερια των λιγων εκλεκτων" να αντιπαραβαλλουμε το δικαιωμα της ελευθερης προσβασης ολων σ'ολες τις βαθμιδες της εκπαιδευσης. Γι'αυτο ειμαστε αντιθετοι με καθε μετρο εντατικοποιησης των σπουδων, κοψιμο εξεταστικων περιοδων, δημιουργιας νεων επιπεδων ταξικης επιλογης οπως ειναι τα μεταπτυχιακα. Ολα αυτα δυναμωνουν τον ανταγωνισμο και τη διασπαση της νεολαιας.

* Ταυτοχρονα το αριστερο κινημα πρεπει να εναντιωθει στην προσπαθεια να φορτωθουν οι ιδιοι οι φοιτητες και οι σπουδαστες το κοστος σπουδων. Εναντια στη μιζερια της καθημερινης ζωης, που επιβαλλουν οι περικοπες στις (ηδη περιορισμενες) δαπανες για σιτιση και στεγαση, παλη για να πεσουν τα βαρη της κρισης στο κρατος, διεκδικωντας ελευθερησιτιση και στεγαση.

* Εναντια στη διασπαση της νεολαιας σε εργαζομενους,ανεργους, πτυχιουχους αποτυχημενους – κοινοι αγωνες μαζι με τους εργατες κοντρα στη λιτοτητα και την ανεργια. Διεκδικωντας 35ωρο, αυξησεις, απαλλοτριωση χωρις αποζημιωση των εργοστασιων, που κλεινουν, επιδομα ανεργιας χωρις προυποθεσεις.

* Στο μετωπο της καταστολης, που η πασοκικη πολιτικη την εχει ιδιαιτερη αναγκη για να επιβαλλει τα μετρα λιτοτητας, να παλαιψουμε για την διαλυση των ΜΑΤ και ΜΕΑ, για τον αφοπλισμο της αστυνομιας, για την κατοχυρωση του ασυλου γι'αυτους που χτυπιουνται απο την αστυνομικη καταστολη χωρις το δικαιωμα των πρυτανεων και του Υπουργειου Δημοσιας Ταξης ή της οποιας επιτροπης ασυλου να το καταργει κλεινοντας σχολες.

* Ενα τετοιο κινημα δε βαζει σα στοχο-του τη βελτιωση του Πανεπιστημιου, ουτε εξαντλειται σε συνδικαλιστικες μαχες υπερασπισης του φοιτητικου πληθυσμου απο τις επιθεσεις της κυβερνησης. Στοχος-του ειναι η συνδεση-του με τους αγωνες των εργατων και της νεολαιας στην κατευθυνση ανατροπης του καπιταλισμου. Μοναδικη απαντηση και διεξοδος στην κριση της εκπαιδευσης και της οικονομιας ειναι η επανασταση και η εργτικη εξουσια.

* Γι'αυτο και η οργανωση-του δε μπορει να στηριχτει στη γραφειοκρατικη δομη της ΕΦΕΕ, των ΔΣ, των επιτροπων ετων. Αυτου του τυπου η οργανωση δεν προωθει την πολιτικοποιηση και τη συνειδητοποιηση του κινηματος, γιατι μπλοκαρει την αμεση συμμετοχη-του στη διαδικασια ληψης των αποφασεων και υλοποιησης-τους, ενω η μαχητικοτητα-του γινεται πιονι στα χερια των υπευθυνων γραφειοκρατων, που παζαρευουν πισω απο τις πλατες-του στους διαδρομους του Υπουργειου, της Βουλης και της συνδιοικησης για καποια ψιχουλα.

Ετσι, η παλη για την αμεση δημοκρατια σε αντιπαραθεση με τη γραφειοκρατια και τις στημενες διαδικασιες, η παλη για να παιρνονται και να υλοποιουνται οι αποφασεις απο τις ιδιες τις ΓΣ με αμεσα αιρετους και ανακλητους εκπροσωπους ειναι σημερα μια μαχη, που πρεπει να δοθει.

Σ'αυτη την πορεια, οπως αλλωστε εχει φανει απο την προηγουμενη πορεια του κινηματος, η αριστερα μεσα στις σχολες μπορει να ανοιξει τετοιου τυπου μετωπα, να προωθησει την ανασυνταξη του κινηματος, μονο μεσα και απο τη δικια-της συγκροτηση σε ομαδες και συσπειρωσεις στον ιδιο τον χωρο-τους. Το περασμα της αντιπαραθεσης απ'το ατομικο στο μαζικο επιπεδο ειναι ενα ζητουμενο σ'αυτη τη συγκυρια. Οι ευκαιριες δεν ελλειψαν ουτε προκειται να συμβει κατι τετοιο στο αμεσο μελλον.

ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ

Μια παρουσίαση της δουλειάς της

Πριν ακομα ξεκινησει η σχολική χρονιά φάνηκε ότι η εικόνα στα σχολεία φέτος θα είναι διαφορετική από την περσινή. Ενώ δηλαδή την προηγούμενη χρονιά, αν εξαιρέσει κανείς της καταλήψεις στα ΚΕΤΕ, δεν υπήρξε καμιά κινητικότητα στους σχολικούς χώρους από το καλοκαίρι η κατάσταση διαφοροποιήθηκε.Το "σύγχρονο δημοκρατικό σχολείο" έχει αγγίξει τα όριά-του. Η φοβερή εντατικοποίηση έχει αναγκάσει τους μαθητές να καταναλώνουν όλο τον χρόνο-τους στην διαδρομή σχολείο - φροντιστήριο - σπίτι. Το ασφυκτικό όριο απουσιών περιορίζει κάθε δυνατότητα για την "ανακούφιση" της κοπάνας ή για κάποια συλλογική αντίδραση. Η απομνημόνευση στείρων και άχρηστων γνώσεων για μια θέση στα ΑΕΙ —κι από κει στην ανεργία-- δεν ενθουσιάζει και πολύ. Η συσσωρευμένη αγανάχτηση για όλα αυτά έσπρωξε ένα κομμάτι μαθητών να συμμετάσχει στις κινητοποιήσεις που διοργάνωσε το ΚΚΕ το καλοκαίρι ενάντια στον αντι-309. Οι κινητοποιήσεις συνεχίστηκαν και με το ξεκίνημα της σχολικής χρονιάς για ζητήματα υλικοτεχνικής υποδομής. Αυτές οι κινητοποιήσεις όσο κι αν ήταν προκατασκευασμένες και ελεγχόμενες από την ΚΝΕ έδειχναν ότι κάτι έχει αλλάξει στα σχολεία σε σχέση με τις διαθέσεις των μαθητών για πολιτική δουλειά.

Ενώ η κατάσταση στα σχολεία από πλευράς κινητικότητας ήταν αυτή ξεκίνησε μια διαδικασία συζητήσεων ανάμεσα σε συντρόφους από την ΟΣΕ και σε παιδιά που προέρχονταν από 6 λύκεια της Αθήνας. Στις συζητήσεις αυτές μπήκαν διάφορα ζητήματα για το αστικό σχολείο, τον αντι-309 καθώς και για τις δυνατότητες συγκρότησης και παρέμβασης κάποιου πολιτικού σχήματος στα σχολεία. Με το προχώρημα αυτών των συζητήσεων άρχισαν να ξεχωρίζουν κάποια παιδιά που θα αποτελέσουν και τον βασικό κορμό της Μαθητικής Πρωτοβουλίας. Τα παιδιά αυτά είτε προέρχονταν από διάφορες αναρχικές ομάδες είτε ήταν παιδιά που πιεσμένα από την κατάσταση στα σχολεία και μη έχοντας καμιά εμπιστοσύνη στους ρεφορμιστές έκαναν το πρώτο-τους πολιτικό ψάξιμο προς την κατεύθυνση της επαναστατικής αριστεράς.

Στις συζητήσεις αυτές το βασικό πρόβλημα που μας απασχόλησε ήταν το τί είδους παρεμβάσεις και με τι περιεχόμενο έπρεπε να κάνουμε για να επιτευχθεί ο βασικός-μας στόχος που ήταν η συγκρότηση ενός επαναστατικού μαθητικού κινήματος.

Μέσα από ένα τέτοιο προβληματισμό βγήκε και η πρώτη-μας παρέμβαση, στις μαθητικές εκλογές. Αν και είχαμε ξεκάθαρη άποψη ότι δηλαδή τα 15μελή συμβούλια δεν είναι όργανα πάλης του μαθητικού κινήματος αλλά γραφειοκρατικοί μηχανισμοί που θέλουν να εμποδίσουν κάθε πρωτοβουλία από την μεριά των μαθητών με την επιβολή κοινοβουλευτικού τύπου διαδικασιών μέσα στα σχολεία θεωρήσαμε ότι ένα εκλογικό κατέβασμα μέσα στα σχολεία είναι απαραίτητο γιατί το 15μελές δεν έχει ξεπεραστεί από τη συλλογική συνείδηση των μαθητών και γιατί κάποιες θέσεις στο 15μελές θα διευκόλυναν πολύ τη δουλειά στην βάση, που μας ενδιέφερε..

Η εκλογική παρέμβαση έγινε με προκήρυξη, αφίσα καθώς και με τις τοποθετήσεις των συντρόφων στις γενικές συνελεύσεις των σχολείων. Τα χαρακτηριστικά της παρέμβασης ήταν τα ακόλουθα: 1. Το πολιτικό πλαίσιο, το οποίο επιχειρούσε μια συνολική κριτική στο αστικό σχολείο, στην ζωή των μαθητών και στις προοπτικές-τους μετά την αποφοίτησή-τους από τα λύκεια. Συνέδεε το σχολείο με τους άλλους κοινωνικούς χώρους βάζοντας ζητήματα τόσο για το σχολείο όσο και για την ανεργία, την καταστολή, το στρατό, τον αντινεολαϊστικο ρατσισμό. 2. Το ενιαίο κατέβασμα των συντρόφων όχι σαν άτομα αλλά σαν πολιτικό σχήμα.

Τα αποτελέσματα των μαθητικών εκλογών ήταν για μας θετικά. Σε όλα τα σχολεία που κατέβηκε η Μαθητική Πρωτοβουλία κατόρθωσε να εκλεγούν κάποια μέλη-της στα 15μελή συμβούλια και να καταξιωθεί σαν πολιτικό σχήμα μέσα στα σχολεία.

Η παρέμβασή-μας στις εκλογές και τα αποτελέσματα που βγήκαν απ' αυτές οδηγούν στα εξής συμπεράσματα:

1. Η άνοδος της ΜΑΚΙ συνεχίζεται. Και είναι επακόλουθο της δεξιάς στροφής του ΠΑΣΟΚ και της χρεωκοπίας (μετά την υλοποίησή-του) του οράματος του σύγχρονου δημοκρατικού σχολείου που πρόβαλαν τόσο το ΠΑΣΟΚ όσο και τα δυο ΚΚΕ όλη την περίοδο της μεταπολίτευσης. Ταυτόχρονα η άνοδος της ΜΑΚΙ οφείλεται και στην στάση των ρεφορμιστικών παρατάξεων απέναντί-της που θέλουν να την αντιμετωπίσουν σαν απομεινάρια της ΕΡΕ της χούντας και του Καραμανλισμού και δεν εννοούν

να καταλάβουν πως η ΜΑΚΙ είναι το αποτέλεσμα της συγκρότησης και οργάνωσης των συντηρητικών δυνάμεων μέσα στα σχολεία.

2. Το μπλοκαρισμα της ΚΝΕ και της ΠΑΜΚ. Η ΠΑΜΚ σαν απολογητής της κυβερνητικής πολιτικής έχει χρεωθεί όλη την απογοήτευση των μαθητών από το ΠΑΣΟΚ. Από την άλλη μεριά η ΚΝΕ εισπράτει τώρα τα αποτελέσματα της πολιτικής-της την προηγούμενη περίοδο, της προβολής του αιτήματος του σύγχρονου δημοκρατικού σχολείου και της σύμπλευσης με το ΠΑΣΟΚ καθώς και της σημερινής-του πολιτικής που δεν ασκεί συνολική κριτική στο αστικό σχολείο αλλά βάζει μόνο ρεφορμιστικά αιτήματα του τύπου 15% για την παιδεία. Παρόλα αυτά και παρόλη την συρρίκνωσή-της, σε σχέση με προηγούμενες εποχές, η ΚΝΕ είναι η μόνη αυτή τη στιγμή οργανωμένη δύναμη μέσα στα σχολεία που και προτάσεις για το σχολείο έχει και τη δυνατότητα να οργανώνει κάποιες κινητοποιήσεις. Μια αντιπαράθεση μαζί-της λοιπόν δεν είναι καθόλου εύκολη υπόθεση και ούτε χωράει προχειρότητες και συνδικαλιστικά πυροτεχνήματα.Απάντηση στην ΚΝΕ σημαίνει και πολύ καθαρή άποψη σε σχέση με το σχολείο, την πολιτική κατάσταση και το που θέλεις να το πας. Και πολύ καθαρή άποψη για το τί σημαίνει ρεφορμισμός και πως αυτός εκφράζεται μέσα στο σχολείο.

3. Το αδιέξοδο των αναρχικών ομάδων. Οι αναρχικές ομάδες παρόλη την δυναμή-τους αδυνατούν σήμερα να παρέμβουν ουσιαστικά μέσα στο σχολείο. Αυτό γίνεται κατά τη γνώμη-μας για δυο λόγους. Και γιατί έχουν εγκαταλείψει στην ουσία το σχολείο σαν κοινωνικό χώρο και εξαντλούν όλες τις δυνατότητές-τους σε παρεμβάσεις στην κεντρική πολιτική σκηνή και γιατί έχουν αδυναμία να συγκεκριμενοποιήσουν μια τακτική παρέμβασης αλλά αρκούνται στο να θέτουν κάποια "στρατηγικά" συνθήματα του τύπου "Το μόνο κόκκινο σχολείο είναι αυτό που καίγεται". Έτσι παρατηρούμε ότι οι περισσότερες αναρχικές μαθητικές ομάδες κάνουν μια αντιεκλογική παρέμβαση στις μαθητικές εκλογές και στην συνέχεια αυτοδιαλύονται ή τουλάχιστον δεν ξαναεμφανίζονται.

4. Η ύπαρξη ενός κομματιού μέσα στα σχολεία που έχει απορρίψει τους ρεφορμιστές έχει αγανακτήσει από την κατάσταση στα σχολεία και ψάχνει μια διέξοδο προς τα αριστερά. Αυτό φάνηκε και από τους ψήφους που πήρε η Μαθητική Πρωτοβουλία αλλά κύρια από τις αντιδράσεις αυτού του κομματιού απέναντι στις παρεμβάσεις-της.

Μετά τις μαθητικές εκλογές και στο διάστημα που ακολούθησε μέχρι το

Που πάμε παρακάτω;

Σημερα σε μια σειρα χωρους, κυριαρχει η εξης κατασταση.

Απ'τη μια το ΠΑΣΟΚ στη κορυφη του αστικου κρατους προσπαθει να διαχειριατει την οικονομικη (και οχι μονο) κριση με μετρα που θελουν να οδηγησουν στο ξεπερασμα της χτυπωντας περισσοτερο τα ηδη καταπιεσμενα και εκμεταλευομενα κομματια, ενω απ'την αλλη, το κινημα αυτων των ιδιων, βρισκεται σε πολυ χαμηλα επιπεδα αντιπαλοτητας, αφοπλισμενο και χτυπημενο ιδεολογικα απ'το ΠΑΣΟΚ, μπλοκαρισμενο στις γραφειοκρατικες δαγκανες του ρεφορμισμου με σχεδον αδυναμη την Επ. Αριστερα μεσα σ'αυτο.

Συγκεκριμενοποιωντας για τα λυκεια, με το περασμα του Αντι-309 εκφραζεται αυτη ακριβως η κατασταση. Το ΠΑΣΟΚ στη σημερινη φαση προσπαθει να προσαρμοσει τη πολιτικη της εξουσιας στη κριση του σχολειου, μερους της κρισης ολου του καπιταλιστικου συστηματος.

Ετσι επιχειρει να κουκουλωσει τη σημασια και τα αδιεξοδα της και να πιεσει μαθητες και καθηγητες να ξεζουμιστουν στο βωμο του εκσυγχρονισμου της κρισης της συνδεσης δηλαδη εκπαιδευσης και παραγωγης συμφωνα με τις σημερινες αναγκες του ελλ. καπιταλισμου. Αυτο σημαινει να σκληρυνει -ασχετα αν κοροϊδευει με τις ψευδαισθησεις της "ατομικης επιλογης" και της αναβαθμισης του σχολειου τη ταξικη επιλογη.

Να ελεγχει και να οργανωνει αρχιζοντας απο το σχολειο ποιοι και πως θα πανε στη δουλεια πως οι περισσοτεροι θα γινουν εργατες, υπαλληλοι ανεργοι "ταξεις εργαλεια" και πως θα δεχτουν αυτη τη καταστασησα φυσικο γεγονος και πως οι λιγοτεροι θα αποκτησουν δεμενοι με τους κατοχους των μεσων παραγωγης - τα τεχνικα προσοντα να γινουν διευθυντρια ταξη.

Ολα αυτα δεν ειναι καινουργια,απλα σημερα ξετυλιγονται στο φοντο της κρισης που βαθαινει και επιβαλει αλλου τυπου διαχειριση που μερος της ειναι ο Αντι-309.

Αυτο σημαινει για τους μαθητες:

α) Η πιεση πανω στους καθηγητες (οικονομικα, εντατικοποιηση, σχολικοι συμβουλοι)που εχουν εναν αντιφατικο ρολο,απ' τη μια σαν εργαζομενοι κι απ' την αλλη σα φορεις της ταξικης αναπαραγωγης, θα λειτουργησουν στο να παιζουν πιο πολυ τη δευτερη πλευρα, του ελεγκτη, αυτου που γεμιζει το κεφαλι των μαθητων με αηδιες, του μπατσου, παρα αυτη του ταξικα συνειδητου εργαζομενου. Αρα αναμενεται αναβαθμιση της εξουσιας των καθηγητων.

β) Αφου η επιλογη θα φευγει απο τα παραδοσιακα χερια της οικογενειας και θα πηγαινει στο κρατος δια μεσου του σχολειου, τα κοσκινα των βαθμων και των εξετασεων θα σκληρυνουν εχοντας σαν "αντικειμενικο" αλοθι την αξιοκρατια απεναντι στα συνωστισμο στις στενες πορτες των πανεπιστημιων και τη ζουγκλα της ανεργιας.

Το καναλι των τεχνικων Λυκειων, της παραγωγης ειδικευμενων εργατων χωρις πολλα πολλα θα φανταζει πιο δελεαστικο "αναβαθμισμενο" και μεσα στο "πολυκλαδικο - σχολειο του μελλοντος" ατσαλωνοντας το διαχωρισμο σε αρνια και εριφια.

γ) Η εντατικοποιηση, το αλοθι καλης λειτουργιας απεναντι στην πραγματικη απανθρωπια και ξεφτιλα των σχολειων θα κανει καὶ αυτη τις εσωτερικες διαλογες των μαθητων, πειθωντας τους για την "βλακεια" τους η για την "εξυπναδα" τους. Το ηδη μειωμενο οριο των απουσιων θα στεκεται βεργα ετοιμη να χτυπησει απο τον κοπανατζη που αγανακτει αυθορμητα στην κατασταση μεχρι τους πολιτικοποιημενους που σε οποιαδηποτε μαζικη προσπαθεια αποχης, καταληψης κλπ. θα βρισκουν τον μπαμπουλα του κινδυνου να μεινουν μαζικα στην ιδια ταξη.

δ) Η φαινομενικα δημοκρατικη και σοσιαλιζουσα ορολογια στο στομα της εξουσιας θα πριμοδοτει το ιδεολογικο χαος που προκαλει η ιδια η κριση και θα σπρωχνει - με ολιγα κορκοδειλια δακρυα καθε αμεσο ξεσπασμα στην κοινωνικη βια, το χουλιγκανισμο τον ατομικο τσαμπουκα, τις συμμοριες και τα στυλ, συσκοτιζοντας τη δυναμικη της συλλογικοτητας και της επαναστατικης πολι-

τικοποιησης.

ε) Περα απ'αυτα, το γενικοτερο πλαισιο,που κινειται η νεολαια και ετσι επηρεαζει αμεσα τη ζωη καθε παιδιου μεσα η εξω απο τηνεκπαιδευση,ειναι η μιζερια της ανεργιας, η αγρια εκμεταλλευση στη δουλεια, ειναι το στρατοπεδο με την 22αμηνη θητεια, τα καψονια, τα στρατοδικεια, τις φυλακες, την απομονωση και τη διαπαιδαγωγιση στις αστικες αξιες, ειναι η οικογενεια που βγαινει αναβαθμισμενη σα συναισθηματικη φωλια η σα ταμειο ανεργιας στους δυσκολους καιρους, ειναι η πολιτιστικη κριση που θεοποιει την καθε ειδους μιζερια και απομακρυνει την τεχνη στις σφαιρες των διανοουμενων και οχι στη χαρα της ζωης ολων μας.

Μαζι με τα παραπανω υπαρχει ενα χαρακτηριστικο απο μονο του που εχει μεγαλο βαρος: ειναι το πεσιμο του κινηματος μεσα στο σχολειο, πεσιμο που υπαρχει σ'ολα τα επιπεδα, αντιθετα απ τις θριαμβολογιες των ρεφορμιστων που το βλεπουν δυνατό(αν δει κανεις την ανοδο των ΟΝΝΕΔιτων μπορει να βγαλει συμπερασμα).

Κι'αυτο γιατι το ισχυρο μαθητικο κινημα ,που δημιουργηθηκε μετα το 74, σαν κομματι ολης της κινησης προς τ'αριστερα στη μεταπολιτευση,ηγεμονευονταν πολιτικα απο τη γραμμη ΠΑΣΟΚ ΚΚΕ του "δημοκρατικου σχολειου" που εδενε το κινημα στην τακτικη εκσυγχρονισμου που ειχε η αρχουσα ταξη για τα σχολεια.Η δραστηριοτητα οποιονδηποτε μαθητικων παρεμβασεων της Επ. Αριστερας μπλοκαριζοτανε στις κυριαρχες αποψεις που υπηρχαν κατα εποχες,ειτε της λαϊκοδημοκρατιας (ουσιαστικα οχι ξεκομενη με τη ρεφορμιστικη αντιληψη) και αργοτερα της αυτονομιας και των αναρχικων (αφηρημενη κριτικη στο αστικο σχολειο).

Πολυ φυσιολογικα αυτο το κινημα αφοπλιζοταν με καθε νεο εκσυγχρονιστικο μετρο, γιατι απ'τη μια δεν ειχε τις αποψεις που μπορουσαν να κονταρουν (και μιλωντας σε μαζικο επιπεδο) ουτε και τη δραση που θα μπορουσε να ξεχειλωσει καθε "εκδημοκρατισμο". Ετσι καταληγει να σηματοδοτηθει η διαλυση καθε δυναμικοτητας του στην περιοδο του ΠΑΣΟΚ, περιοδο που τα οραματα του δημοκρατικου αξιοκρατικου σχολειου εγιναν πραξη,μια "πραξη" ομως, πολυ διαφορετικη που περασε υπουλα την πειθαρχηση σ'ενα σχολειο που εμενε αυτο που ηταν και διελυσε μαζι με τον πλαστο στοχο και τη συλλογικοτητα πισω απ'αυτον.

Αποτελεσμα αυτων των διαδικασιων στο μαθητικο χωρο ειναι αυτου του τυπου ο μαθητικος συνδικαλισμος που βλεπουμε σημερα Ενα ειδος οστρακου χωρις ουσια αποστασιοποιημενου απο τους μαθητες και ελεγχομενο απο κρατος και καθηγητες.

Αρα πρεπει η σταση απεναντι σ'αυτα τα οργανα που στηνονται πανω στην ανυπαρξια του κινηματος και αναπαραγαγουν τις αξιες του αρχηγου, του ηρωα και του γραφειοκρατη να ειναι οτι αυτα δεν ειναι οργανα παλης για τους παραπανω λογους, απ'την αλλη ομως η σημερινη κατασταση του κινηματος δεν παραγει αυθεντικα οργανα που πρεπει να τα υποστηριξει κανεις, υπαγορευει σ'οποιον θελει να κανει πολιτικη δουλεια να δουλευει μεσα κι'εξω απ'αυτα τα οργανα προσπαθωντας αμα ειναι μεσα να ξεχειλωσει τα "δημοκρατικα" παραθυρα, εχοντας ομως συνειδηση μεχρι που φτανει αυτο.

Για να μπορει να ξεκαθαριζεται το περιεχομενο αυτης της δουλειας, και για να πετυχαινεται η μεγαλυτερη επικοινωνια μεταξυ των σ. θεωρουμε επισης σημαντικη αυτη την κεντρικη μαζωξη της Μ.Π. οπου βλεπουμε να κατευθυνεται σε δυο δραστηριοτητες.

α) Τη συζητηση γενικων θεωρητικων ζητηματων που αφορου την Επ. Αριστερα.

β) Το δουλεμα της τακτικης των μαθητων της πρωτοβουλιας σα συνολο περα απο την αναγκαια επεξεργασια των ζητηματων του καθε ξεχωριστου σχολειου.

Για το περιεχομενο της προς τα εξω δουλειας πιστευουμε οτι η αναγκαιοτητα πεφτει κατ'αρχη στην προπαγανδιστικη λειτουργια εξ'αιτιας της υπαρξης ενος κομματιου μαθητων που μας ενδιαφερει σαν προϊον της πολιτικοποιησης μεσα στην κριση και με το οποιο δεν μπορουμε να επικοινωνησουμε μεσα απο τη σωστη παρεμβαση μας σε μαζικους πολιτικοποιημενους αγωνες γιατι αυτη τη στιγμη τετοιοι αγωνες δεν υπαρχουν. Αυτο δε σημαινει οτι σ'οποιαδηποτε κατασταση οπως π.χ. καταληψη Γκραβας δε δενουμε καθε τετοιου τυπου δουλεια με τα συγκεκριμενα προσανατολιζομενοι στο να αξιοποιησουμε τελειως αυτο το γεγονος.

Ο αξονας αυτου του προπαγανδιστικου περιεχομενου μπορει να ειναι:

Πολυτεχνείο η Μαθητική Πρωτοβουλία ασχολήθηκε με κάποιες εσωτερικές συζητήσεις. Αντικείμενο των συζητήσεων αυτών ήταν η τακτική της Μαθητικής Πρωτοβουλίας στην νέα περίοδο που άνοιγε μετά τις εκλογές σε σχέση με τις νέες δυνατότητές-της. Το ερώτημα δηλαδή που είχαμε να αντιμετωπίσουμε ήταν με ποιό τρόπο και με τί είδους ζητήματα έπρεπε να χρησιμοποιήσουμε τις θέσεις που είχαμε στα 15μελή ώστε να διευκολύνουμε μια δουλειά στην βάση. Οι συζητήσεις αυτές κατέληξαν σε ένα κείμενο στο οποίο πολύ γενικά αναφερόταν ότι η τακτική-μας στην περίοδο θα έπρεπε να είναι η εξής:

α) Να επιδιώκουμε όλες οι αποφάσεις και οι συζητήσεις να γίνονται από τις γενικές συνελεύσεις των μαθητών και όχι από το 15μελές.

β) Προσδιορίζουμε σαν θέματα για καμπάνιες που θα κάνουμε τα ζητήματα: της ελεύθερης έκφρασης και κυκλοφορίας εντύπων μέσα στο σχολείο και της κατάργησης του ορίου των απουσιών.

γ) Θεωρούμε σαν κεντρικό πολιτικό ζήτημα της περιόδου τα οικονομικά μέτρα της κυβέρνησης και με πολιτική αιχμή το ζήτημα των περικοπών ξεκινάμε παράλληλα με τα προηγούμενα και μια προπαγάνδα ενάντια σ' αυτά τα μέτρα.

Ταυτόχρονα μ' αυτές τις συζητήσεις σχεδιάζαμε και την παρέμβασή-μας στο Πολυτεχνείο. Η παρέμβασή-μας αυτή έγινε με μια προκήρυξη που μοιράστηκε πλατιά τόσο σε σχολεία όσο και στο Πολυτεχνείο. Παράλληλα στα σχολεία των συντρόφων έγιναν και παρεμβάσεις στις γιορτές με τοποθετήσεις από την μεριάμας πάνω στο τι ήταν το Πολυτεχνείο τότε και τι σημαίνει "να συνεχίζεις στο δρόμο του Νοέμβρη" σήμερα. Εκτός απ' αυτές τις παρεμβάσεις η μαθητική πρω-

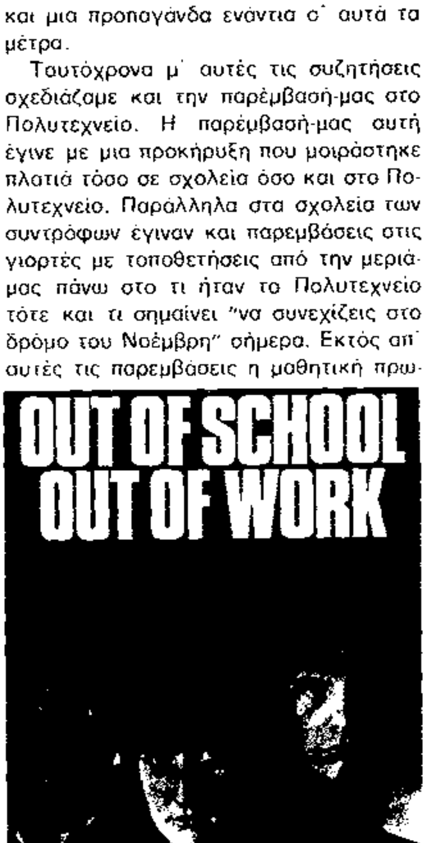

τοβουλία συμμετείχε και στην πορεία του Πολυτεχνείου μαζί με το μπλοκ της επαναστατικής αριστεράς με τα ακόλουθα συνθήματα:

* Ενάντια στην κυβέρνηση των περικοπών—Κοινός αγώνας εργατών και μαθητών.
* Το Πολυτεχνείο δεν ήταν γιορτή—'Ητανε εξέγερση και πάλη ταξική.
* Εργάτες, αγρότες, φάνταροι, μαθητές ενάντια σε ΝΑΤΟ και καπιταλιστές.
* Τέρμα πια στον αυταρχισμό—'Εκφραση ελεύθερη μέσα στο σχολείο.
* Εξετάσεις, απουσίες και βαθμοί—'Οχι στο σχολείο φυλακή

Η συμμετοχή της μαθητικής πρωτοβουλίας στην πορεία είχε σαν στόχο από την μια να συσπειρώσει κάποιους μαθητές που θέλαν να εκδηλώσουν την αντίθεσή-τους στην κυβέρνηση και το αστικό σχολείο και από την άλλη με την παρουσία-της στην πορεία να καταγραφεί κεντρικά η ύπαρξη ενός τέτοιου κομματιού μέσα στα σχολεία.

α) Εναντια στην αναβαθμιση του σχολειου-ταξικη επιλογη.
β) Εναντια στην ανεργια.
γ) Εναντια στην αστυνομευση
δ) Εναντια στο μιλιταρισμο.

Αυτα τα αιτηματα και οχι μονο αυτα, εκφραζουν απο τη μια τη συνδεση του μαθητικου κινηματος με το εργατικο σ'ενα περιεχομενο που μπορει να εκφραζει την αντικαπιταλιστικη προοπτικη και απ'την αλλη τα γενικοτερα αντικαταπιεστικα αιτηματα που βαζει το κινημα της νεολαιας.

Η προπαγανδιση αυτου του περιεχομενου μαζι με τη γενικοτερη προπαγανδιση για το ρολο του σχολειου στον καπιταλισμο, για τις συμμαχιες του μαθ.κινηματος εναντια στην επιλογη και την καταπιεση, μαζι με το κινημα της εργατικης ταξης, εναντια στην εκμεταλλευση εχει σα πρωταρχικο στοχο τη συγκεντρωση και το ξεκαθαρισμα ενος δικτυου νεων επαναστατων που κατα τη γνωμη μας μπορει να παιξει μεγαλο ρολο στην επομενη περιοδο.

Η δουλεια στα σχολεια μπορει να εχει τη μια πλευρα μαυρη οπως περιγραφηκε παραπανω, απ'την αλλη ομως βρισκεται το οτι σε μια τετοια κατασταση οτι μπορει να βγει οργανωμενο και ξεκαθαρισμενο, μπορει ν'αποκτησει τετοια δυναμικοτητα που αξιζει πραγματικα το ενδιαφερον. Ας μη ξεχναμε οτι περσι στη Γκραβα, οι κροκοδειλοι του υπουργειου δεν τολμησαν μετωπικη επιθεση γιατι φοβοντουσαν το καζανι που εβραζε.

Τα γεγονότα που συνέβησαν μετά την πορεία και τις επόμενες μέρες ήρθαν να αλλάξουν το γνώριμο για μας σκηνικό. Ο φόνος του 15χρονου μαθητή σε σχέση με τα οικονομικά μέτρα και τη γενικότερη κατασταλτική πολιτική της κυβέρνησης θέτουν ένα νέο πλαίσιο για την παρέμβαση-μας ενώ παράλληλα το γεγονός απαιτούσε μια άμεση αλλά και πολιτική απάντηση.

Τη Δευτέρα στα σχολεία επικρατούσε γενική αναστάτωση. Υπήρχε ένα κενό στην πληροφόρηση που με την πάροδο του χρόνου άρχισε να καλύπτεται από πληροφορίες που έρχονταν απ' έξω. Από την πλειοψηφία των μαθητών εκφραζόταν αγανάκτηση για την δολοφονία. Πολλοί μαθητές έφευγαν απ' τα σχολεία και κατέβαιναν στο κέντρο για να μάθουν τι θα γίνει ενώ από πολλούς προπαγανδιζόταν η απογευματινή πορεία.

Μετά την πορεία της Δευτέρας αποφασίσαμε πως το προχώρημα της απάντησης στην δολοφονία σήμαινε μια καμπάνια στα σχολεία για τα τελευταία γεγονότα και όχι το συνέχισμα μιας στρατιωτικού τύπου μάχης στο κέντρο της Αθήνας. Με μια τέτοια αντίληψη κυκλοφορη-

Μαθητική Πρωτοβουλία

ΤΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΔΕΝ ΗΤΑΝΕ ΓΙΟΡΤΗ ΗΤΑΝΕ ΕΞΕΓΕΡΣΗ ΚΑΙ ΠΑΛΗ ΤΑΞΙΚΗ

Εδω και πολλα χρονια οι γιορτες του Πολυτεχνειου δεν εχουν καμμια σχεση με το πραγματικο περιεχομενο, με τους στοχους, με τις προοπτικες που ανοιξε στην Ελληνικη κοινωνια η εξεγερση του Νοεμβρη.

Το Πολυτεχνειο, πανω απ'ολα, ηταν εξεγερση. Ηταν η ορμητικη εισοδος των μαζων - των φοιτητων, των εργατων, των νεων - στο πολιτικο προσκηνιο, στην παλη για την ανατροπη της χουντας. Αυτη η εκρηξη της αγωνιστικοτητας, της αυτοθυσιας, της αυτοπεποιθησης του μαζικου κινηματος, σαρωσε αμεσα την προσπαθεια "φιλελευθεροποιησης" της χουντας, την προσπαθεια μασκαρεματος της στρατιωτικης δικτατοριας σε ελεγχομενη απο τους στρατιωτικους κοινοβουλευτικη δημοκρατια". Μαζι σαρωσε και τα πολιτικα σχεδια ολων των κομματων που εχουν αποδεχθει αυτη τη προοπτικη και παςχιζαν να εξασφαλισουν μια καλυτερη θεση για τους εαυτους τους στο τραινο των εκλογων που ετοιμαζε ο Μαρκεζινης.

Στο Πολυτεχνειο, η ταξικη συνθεση των εξεγερμενων μαζων και η αμεσοτητα της παλης τους, εδειξαν σε ολους πως οι διαθεσεις και οι προοπτικες του κινηματος πηγαιναν πια περα απο το στοχο της ανατροπης της χουντας: το Πολυτεχνειο ηταν το σημειο αφετηριας ενος νεου κυκλου αναπτυξης του επαναστατικου κινηματος εναντια στο κοινωνικο καθεστως που εθρεψε και στηριξε τη χουντα εναντια στον καπιταλισμο, εναντια στο καθεστως εκμεταλλευσης και καταπιεσης ανθρωπου απο ανθρωπο. Οι προσπαθειες που εκαναν τα τοτε κομματα της ρεφορμιστικης αριστερας να περιορισουν πολιτικα τους στοχους του αγωνα, επεσαν στο κενο: Η προταση για "κυβερνηση εθνικης ενοτητας" που να αποτελειται απ'ολες τις προδικτατορικες πολιτικες δυναμεις, απορριφθηκε στις περισσοτερες συνελευσεις που εγιναν μεσα στην εξεγερση.

Αυτα τα χαρακτηριστικα του κινηματος του Νοεμβρη - η αρνηση διαχωρισμου αναμεσα στο "στρατηγικο" και το "εφικτο", το ξεπερασμα των "διαβουλευσεων κορυφης" και η εμφαση στη δραση των ιδιων των μαζων, η δημοκρατικη οργανωση του αγωνα μεσα απο τις συνελευσεις, η χρησιμοποιηση μορφων παλης που ειχαν ξεχαστει για χρονια κ.ο. - εβαλαν σε σοβαρη δοκιμασια ολα τα κομματα που σημερα "γιορταζουν" την επετειο της εξεγερσης: Οι δυναμεις του ΠΑΣΟΚ, του ΚΚΕ, του ΚΚΕ εσ - οπως ηταν τοτε οργανωμενες - παλεψαν με νυχια και με δοντια να μη γινει η καταληψη του Πολυτεχνειου. Αφου απετυχαν, προσπαθησαν να περιορισουν την παλη στην "υπευθυνη πολιτικη" της Εθνικης ενοτητας απεναντι στη χουντα. Αφου παλι απετυχαν επιδοθηκαν σε ενα οργιο συκοφαντιας και προβοκατορολογιας για την εξεγερση: Σημερα προσπαθουν ακομα να κρυψουν τις αποφασεις των κομματικων οργανων, τα κειμενα των επισημων εντυπων που καταγγελναν το Πολυτεχνειο σαν εργο "300 προβοκατορων, πρακτορων της ΚΥΠ" ή τον πανικο κομματικων ηγετων που δηλωναν "το Πολυτεχνειο μας γυρισε δεκα χρονια πισω" (για περισσοτερες λεπτομερειες βλεπε "ΠΑΝΣΠΟΥΔΑΣΤΙΚΗ" Νο.8 ή τις δηλωσεις του Μπ.Δρακοπουλου, τοτε γραμματεα του ΚΚΕ εσ.)

Το να συνεχισουμε στο δρομο του Νοεμβρη, σημαινει να συνεχισουμε την παλη εναντια στο καθεστως της εκμεταλλευσης και της καταπιεσης, ανεξαρτητα απο τη μορφη που εχει σε καθε περιοδο.

Οι προοπτικες της εξεγερσης του Νοεμβρη πολυ απεχουν απο την πραγματικοτητα στη σημερινη Ελλαδα. Ετσι ο ισχυρισμος "ο αγωνας τωρα δικαιωθηκε" ηχει σαν κακογουστο αστειο. Σημερα η εξαγγελια των σκληρων μετρων λιτοτητας, των περικοπων της καθε της αυξησης της ανεργιας, δειχνουν οτι η υπερασπιση των κερδων των καπιταλιστων εξακολουθει να ειναι ο βασικος στοχος της κυβερνησης. Τα ΜΑΤ και τα ΜΕΑ υπενθυμιζουν οτι η καταστολη ειναι η μονιμη απαντηση σε καθε πρωτοβουλια του μαζικου κινηματος που ξεφευγει απο τα ορια του κοινοβουλευτικου καθωσπρεπισμου. Οι αυτοκτονιες των στρατιωτων δειχνουν με τον πιο τραγικο τροπο πως ο στρατος εξακολουθει να ειναι μια ανεξελεγκτη ξενη και εχθρικη προς τον κοσμο μηχανη, ικανη να επαναλαβει τον "αθλο" της καταστολης του Πολυτεχνειου, αν αυτο χρειαστει. Ο αντινεολαιιστικος ρατσισμος - οι χυδαιες περιφρονητικες ή περισπουδαστες αναφορες στους χουλιγκανς,στους πανκς στους τσαντακηδες κλπ. - δειχνουν πως το κρατος εξακολουθει να εξοπλιζεται, κατασταλτικα ή προληπτικα για την αντιμετωπιση καθε "εκτος πλαισιου" πρωτοβουλιας της νεολαιας. Στα σχολεια η ιδια γευση των εξετασεων,των απουσιων, των βαθμων, της απαιτησης για ολο και περισσοτερες θυσιες για ενα απολυτηριο χωρις καμμια αξια και σημασια...Βεβαια τοτε ειχαμε χουντα, ενω τωρα μια κυβερνηση που αυτοονομαζεται σοσιαλιστικη. Διαφορες υπαρχουν πολλες καμμια ομως δεν ειναι αξια να μας πεισει πως πρεπει να υποστειλλουμε τους αγωνες μας.

Η συνδεση της παλης των εργατων, των φοιτητων, των μαθητων, των στρατιωτων, των νεων, ειναι σημερα τοσο επικαιρη, οσο ηταν και το Νοεμβρη.

Σ'αυτη την κατευθυνση παλευει και η "Μαθητικη Πρωτοβουλια" προσπαθωντας να συμβαλλει στην ανασυνταξη του μαθητικου κινηματος: Για την κατοχυρωση της ελευθερης εκφρασης μεσα στα σχολεια, για την καταργηση του οριου των απουσιων, σαν βασικες κατακτησεις - προϋποθεσεις για την επανεμφανιση ενος ανεξαρτητου απο το σχολικο ιεραρχικο μηχανισμο ΜΑΘΗΤΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ.

Για δημοκρατικες σχεσεις αναμεσα στους μαθητες, για το ξαναζωντανεμα των γενικων συνελευσεων και αυθεντικων μορφων συντονισμου της βασης των μαθητων εξω απο τα γραφειοκρατικα και ελεγχομενα δεκαπενταμελη.

* Εναντια στις εξετασεις, τους βαθμους, τις αποβολες, τον καθε μορφης αυταρχισμο. Εναντια στις περικοπες και την εξαθλιωση των συνθηκων μεσα στα σχολεια.

Για τη συνδεση του μαθητικου κινηματος με το συνολικο κινημα της νεολαιας και της εργατικης ταξης.

* **Ενάντια στην κυβέρνηση των περικοπών κοινός αγώνας εργατών και μαθητών**
* **Τέρμα πια στον αυταρχισμό – Ελευθερία έκφρασης μέσα στο σχολειό**
* **'Οχι στην πίεση των μαθητών – κατάργηση του ορίου απουσιών**
* **Εξετάσεις απουσίες και βαθμοί όχι στο σχολείο-φυλακή**
* **Να διαλυθούν τα ΜΑΤ – να αφοπλιστεί η αστυνομία**
* **Στο στρατό: 12μηνη θητεία – συνδικαλισμό**
* **Εργάτες-αγρότες-φαντάροι-σπουδαστές ενάντια σε ΝΑΤΟ και καπιταλιστές**

ΟΛΟΙ ΣΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 17.11.85
ΠΡΟΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΣΤΑ ΠΡΟΠΥΛΑΙΑ ΣΤΙΣ 2.30'

ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ
Μενανδρου 50, Τηλ. 5241.001

σαμε πλατιά την Τρίτη μια προκήρυξη που έβαζε το θέμα της δολοφονίας το συνέδεε με την γενικότερη κατασταλτική πολιτική της κυβέρνησης και τα οικονομικά μέτρα και κατάληγε με κάποια συνθήματα ενάντια στην κυβέρνηση και την πολιτική-της, για αφοπλισμό της αστυνομίας, κατάργηση των ΜΑΤ και ΜΕΑ, άμεση απάντηση από την πλευρά των μαθητών με αποχές και καταλήψεις. Παράλληλα με το μοίρασμα της προκήρυξης οι σύντροφοι είτε σαν μέλη των 15μελών είτε με ζυμώσεις στη βάση έβαζαν πιέσεις για συνελεύσεις όπου θα συζητιόταν η δολοφονία και η απάντηση από τη μεριά των μαθητών. Ήδη όμως κάτι στο κλίμα έχει αρχίσει να αλλάζει. Ότι συντηρητικό υπάρχει στα σχολεία που τη Δευτέρα κάτω από την πίεση της δολοφονίας και της αγανάκτησης δεν τολμούσε να μιλήσει, τώρα το έκανε. Αντιμετωπίσεις του τύπου "Καλά του κάνανε αφού ήταν αναρχικός" "Τί γύρευε τόσο μικρός τέτοια ώρα στα Εξάρχεια", ή το πιο απαλό "Κι ο αστυνομικός άνθρωπος ήταν, τα έχασε, βρισκόταν σε άμυνα" άρχισαν να είναι πολύ συνηθισμένα. Παρόλα αυτά η παρέμβασή-μας αυτή είχε κάποια θετικά αποτελέσματα. Ενδεικτικά θα αναφέρουμε κάποια: Στο 2ο Λύκειο Ν.Σμύρνης έγινε 3ωρη αποχή και βγήκε ψήφισμα που καταδίκαζε την δολοφονία και απαιτούσε τον αφοπλισμό της αστυνομίας. Στο 10ο Αμπελοκήπων έγινε μια 2ωρη αποχή την Τρίτη και μια 3ωρη με συνέλευση την Τετάρτη όπου βγήκε ψήφισμα καταγγελίας της δολοφονίας, των οικονομικών μέτρων της κυβέρνησης και απαιτούσε τον αφοπλισμό της αστυνομίας. 3ωρη αποχή έγινε και στο 5ο Λύκειο Καλλιθέας. Στον Πειραιά σύντροφοι από το Πολυκλαδικό Λύκειο συγκρότησαν μπλοκ με πανώ που έγραφε "Να αφοπλιστεί η αστυνομία" και παρεμβήκαν σε πορεία που διοργάνωσε η ΚΝΕ εκείνες τις μέρες για ζητήματα υλικοτεχνικής υποδομής. Παρόμοιες αντιδράσεις υπήρξαν και σε άλλα σχολεία.

Η εγκατάλειψη των μαζικών κοινωνικών χώρων όπως το σχολείο από το σύνολο σχεδόν του χώρου και η έμφαση στην αντιπαράθεση με την αστυνομία στο κέντρο της Αθήνας – μια αντιπαράθεση στην οποία ο χώρος νικήθηκε– η επίθεση κίτρινης πληροφόρησης από τον τύπο και η μη δυνατότητα αντιπληροφόρησης από την μεριά-μας αφού όπως αποδείχτηκε είμαστε η μόνη δύναμη που κινήθηκε οργανωμένα μέσα στα Λύκεια –και τα όριά-μας ήταν συγκεκριμένα– άρχισαν να στρέφουν το κλίμα στα σχολεία σε πολύ συντηρητικές κατευθύνσεις.

Η επίθεση της 17 Νοέμβρη στην κλούβα έγινε η αφορμή για μια πρωτοφανή επίθεση των συντηρητικών δυνάμεων ενάντια σε ότι κινείται έξω από τα γνωστά και ανεκτά πλαίσια μέσα στα σχολεία. Η ΜΑΚΙ, η ΠΑΜΚ κι ό,τι άλλο συντηρητικό υπάρχει, μετά την ενέργεια της 17Ν άρχισαν να βάζουν θέμα για καταγγελία-της και για άρση ό,τι προηγούμενων αποφάσεων είχαν παρθεί στις τελευταίες γενικές συνελεύσεις για κατάργηση των ΜΑΤ και ΜΕΑ και αφοπλισμό της αστυνομίας.Ταυτόχρονα με διάφορες αφορμές, μια άθλια συμμαχία ανάμεσα σε δεξιούς, πασόκους, συλλόγους καθητών, συλλόγους γονέων και κηδεμόνων (που στην πλειοψηφία-τους ελέγχονται από το ΚΚΕ) και της αστυνομίας, άρχισε να χτυπά συγκεκριμένα κομμάτια. Μια τέτοιου είδους επίθεση δέχτηκε και η Μαθητική Πρωτοβουλία. Στην Ν.Σμύρνη με αφορμή κάποια φάρσα για βόμβα η ασφάλεια ξεκίνησε ανακρίσεις στις οποίες σαν βασικό στοιχείο χρησιμοποιήθηκαν όλες οι προκηρύξεις της Μαθητικής Πρωτοβουλίας που κατά μυστηριώδη τρόπο βρέθηκαν στα χέρια-της. Στον Πειραιά σύντροφοι που μοίραζαν προκήρυξη στην πόρτα του σχολείου κλήθηκαν από τον λυκειάρχη και τους ανακοιώθηκε ότι έγινε για αυτό το γεγονός καταγγελία από διάφορους γονείς και ότι αν επαναλειφθεί παρόμοια ενέργειά-τους θα αποβληθούν. Παρόμοιο γεγονός έγινε και με συντρόφους στο 19ο στα Πατήσια.

Όλα αυτά για να μπορέσουμε να τα εκτιμήσουμε πρέπει να τα δούμε δεμένα με τη γενικότερη πολιτική της κυβέρνησης. Τα οικονομικά μέτρα του ΠΑΣΟΚ ήταν μια συνολική αλλαγή κατεύθυνσης στην διαχείριση της καπιταλιστικής κρίσης. Τα μέτρα αυτά επηρέασαν άμεσα και τον τρόπο που στήριζε το ΠΑΣΟΚ την πολιτική-του. Έφεραν κλονισμούς και στον ίδιο τον κομματικό-του μηχανισμό και στα οργανωμένα κομμάτια της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας που το στήριζαν πράγμα που το έκανε να αδυνατεί να στηρίζει την πολιτική-του με αυτά σαν απεργοσπαστικούς ή πυροσβεστικούς μηχανισμούς. Η νέα-του επιλογή είναι η σκληρή καταστολή όποιου κομματιού σε οποιονδήποτε χώρο προβάλει αντιστάσεις. Γι' αυτούς τους λόγους προσπαθεί και στα σχολεία με την απαγόρευση διακίνησης εντύπων και ιδεών και με το χτύπημα ό,τι ριζοσπαστικών κομματιών εμφανιστούν να καταστείλει οποιαδήποτε προοπτική ανάπτυξης του μαθητικού κινήματος. Αυτές οι κεντρικές επιλογές του ΠΑΣΟΚ προσδιορίζουν και τις δικές-μας σε σχέση με την παρέμβασή-μας την επόμενη περίοδο. Νομίζουμε ότι πρέπει να κινηθούμε πάνω σε τρεις κεντρικούς άξονες:

* Προπαγάνδιση των απόψεών-μας ενάντια στα οικονομικά μέτρα του ΠΑΣΟΚ με αιχμή για το σχολείο το θέμα των περικοπών για την παιδεία.
* Μια καμπάνια μέσα στα σχολεία για ελεύθερη διακίνηση πολιτικών εντύπων και ιδεών σαν πρωταρχικό όρο για την ανασυγκρότηση του μαθητικού κινήματος.
* Προσπάθεια να έρθουμε σε επαφή με ομάδες και άτομα από άλλα σχολεία με επιδίωξη είτε μια πολύ στενή συνεργασία ή και ένταξή-τους στην Μαθητική Πρωτοβουλία είτε μια πιο χαλαρή συνεργασία για ανταλλαγή πληροφόρησης και εμπειριών.

Βαγγελης Κ

Τ.Ε.Ι.: Καταλήψεις!

Κοντευουν να κλεισουν δυο μηνες απο την καταληψη στη ΣΤΕΦ και απ' οτι φαινεται δε προκειται να την παρατησουν τοσο ευκολα. Κερδισμενη απο Γενικη Συνελευση, δινοντας διπλασιους και παραπανω ψηφους στην Επιτροπη Καταληψης απο την ΠΣΚ και την ΠΑΣΠ και εχοντας διαγραψει μια τροχια σε μια περιοδο γεματη απο πολιτικα γεγονοτα,εφτανε σε μας σαν μια δραστηριοτητα που ανοιγε ελπιδες στο να εκφραστει η μαχητικοτητα των σπουδαστων , "το μπαρουτι στα ΤΕΙ", εξω απο τα γραφειοκρατικα δικτυα που πλεκουν οι επισημες παραταξεις στα ΤΕΙ, και που να βαθυνει και να νομιμοποιησει την παρεμβαση του αριστερου κομματιου που κινειται εκει. Η καποια αυτοαπομονωση που δημιουργουν τα αιτηματα για επαγγελματικα δικαιωματα - δανεισμενα απο τη σαλαμοποιητικη σταση του ρεφορμισμου - υπαρχει πραγματικα και φρεναρει τη δυνατοτητα συνδεσης και με αλλα κομματια αλλα ταυτοχρονα οι οποιες κριτικες πρεπει να λαμβανουν υπ' οψη τους, μεσα σε τι κατασταση βγαινουν αυτες οι κινητοποιησεις και πως εχει διαμορφωθει πολιτικα η οποιαδηποτε αριστερη φωνη εκει μεσα.

ΜΙΚΡΟ ΧΡΟΝΙΚΟ

Την πορεια της καταληψης μπορει κανεις να τη μαθει απ' τα εντυπα που κυκλοφορει η συντονιστικη επιτροπη σα χρονικα, πολιτικους απολογισμους προτασεις, κριτικες στις παραταξεις, και δεν υπαρχει προβλημα στο να τα παρει κανεις, γιατι αυτο ακριβως θελουν και τα παιδια της καταληψης.

Αυτα χρησιμοποιωντας, μπορει κανεις να δει τη δραστηριοτητα των σπουδαστων, οπως διαμορφωνεται απο τις προτασεις της Επιτροπης Καταληψης: Μαχητικες πορειες στο Υπουργειο και στους υπευθυνους των ΤΕΙ, "εσωτερικες διαδηλωσεις", καταληψη του οδοστρωματος της οδου Καβαλας, βγαλσιμο στον αερα του σταθμου τους, συναντησεις με αντιπροσωπους αλλων ΤΕΙ για συντονισμο και κοινη δραση (Καβαλας,Θεσσαλονικης, Ηρακλειου, Χαλκιδας κλπ) συζητησεις με αντιπροσωπους των αριστερων συσπειρωσεων και με αστεγους φοιτητες, προβολη ντοκυμαντερ απο τις καταληψεις του 79 στα πανεπιστημια και για το εργατικο στην Αμερικη, συνεντευξεις τυπου και τ' απαραιτητα παρτυ και συναυλια.

Μετα τη διαδηλωση μαζι με την ΕΦΕΕ εναντια στα Οικονομικα Μετρα και μι συναντηση συντονισμου με αλλα ΤΕΙ εχουν και τη δευτερη Γενικη Συνελευση στις 13/11 οπου κερδιζεται και αυτη συνεχιζοντας την καταληψη. Βγαινει πολιτικη τοποθετηση εναντια στα κυβερνητικα μετρα, σαν πολιτικη λιτοτητας και επιθεση στους εργαζομενους και σαν πολιτικη καταστολης εναντια στους εργατες και τη νεολαια με τη χρησιμοποιηση των ΜΑΤ-ΜΕΑ. Μαζι μ' αυτα προτεινεται προγραμμα δρασης μαζι με κριτικη στη σταση των αλλων παραταξεων.

Μετα τη δολοφονια του Καλτεζα, ο σταθμος παρακολουθει και μεταδιδει συνεχως γυρω απο τα γεγονοτα του Πολυτεχνειου. Μεγαλο κομματι ΤΕΙτζηδων κατεβαινει στις διαδηλωσεις εναντια στην καταστολη. Η καταληψη ακολουθει την καμπυλη των γεγονοτων εξω απ' αυτη. Μολις κατακαθονται "οι σταχτες και η σκονη" και αρχιζει να ξαναμπαινει η ρουτινα της καταληψης, διοργανωνονται συζητησεις με θεμα την καταστολη, την κριση της τεχνικης εκπαιδευσης, τα οικονομικα μετρα , και με αφορμη το χασιμο του εξαμηνου, δημοσιοποιησεις για τη συνεχιση του αγωνα τους. Πριν το κλεισιμο για τις γιορτες οι "αρχες" πανε να βαλουν χερι στο σταθμο, αλλα συναντανε μεγαλη κοντρα. Η συνεχεια ειναι ανοιχτη....

Παραλληλα με την πορεια της καταληψης κινειται και η σταση των παραταξεων. Ο ΔΑ συμμετεχει στην καταληψη, αλλα σε οχι τοσο μεγαλο ποσοστο που να της κοστιζει πολυ, οπως κοστισε στις προηγουμενες κινητοποιησεις της ΣΤΕΓ.

Η ΠΑΣΠ διαχωρισε απ' την αρχη τη θεση της και κινηθηκε λασπολογωντας ωσπου να δεχθει ενα ισχυρο χτυπημα με τα οικονομικα μετρα και τη δολοφονια του Καλτεζα και να διαλυθει σχεδον σ' ολα τα ΤΕΙ.

Η ΠΣΚ αντιμετωπισε κλασσικοτατα μια κινητοποιηση που ξεφευγε απ' τον ελεγχο της οχι μονο μειοψηφικα, αλλα και μαζικα. Μετα την κατ' αρχη συμμετοχη της σε τρεις συνεδριασεις και χρησιμοποιωντας υπαρκτες αδυναμιες, αποχωρησε και καταγγειλε την καταληψη, σαν αδιεξοδη και χωρις προοπτικη και τη Συντονιστικη Επιτροπη, σαν εναρμονισμενη με τις προθεσεις του Υπουργειου. Σ' αυτη την κατευθυνση κινηθηκε διασπαστικα εν' ονοματι του συγχρονισμου των βηματων με τις κινητοποιησεις των εργατων, και δεν καταφερε να πεισει κανενα.

Οι ΔΑΠητες-οχι τυχαια αναβαθμισμενοι πολιτικα προσπαθησαν να το παιξουν υπερ, πιστευοντας οτι θα καρπωθουν την αγανακτηση, αλλα καταλαβαν την ματαιοτητα του εγχειρηματος και ακολουθησαν το σοφρωνα-γι' αυτους- δρομο της αποχης απο τις διαδικασιες και "κριτικης στον τροπο παλης".

ΣΧΟΛΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΑ ΤΕΙ

Το ΠΑΣΟΚ πηρε τις εκλογες μ' ενα προγραμμα που φαινοτανε να δινει λυσεις στα πολιτικα προβληματα των αστων, για μια εκσυγχρονιστικη διαχειριση του καπιταλισμου, σε μια συγκυρια οικονομικης κρισης. Αυτο περιλαμβανε και κοινωνικη συναινεση και αναπτυξιακο προγραμμα. Σ' αυτο το αναπτυξιακο οραμα υπηρχε θεση για τα ΑΕΙ και τα πρωην ΚΑΤΕΕ και για τη σχεση τους με την παραγωγη και γιατι επετρεπε να λειτουργησει η συναινεση με τη φορμουλα της "αναβαθμισης". Οχι πια ΚΑΤΕΕ υποτιμηση και ανεργια, αλλα ΤΕΙ, τεχνοκρατικη αξιοπρεπεια για τους μπαμπαδες και τις μαμαδες και μοντερνα επαγγελματα για τα παιδια. Μαζι μ' αυτα μαζικοποιηση, η λυση για αποσυμφορηση του συνωστισμου μπροστα στις πορτες των ΑΕΙ, μιας μελλοντικα "αποτυχημενης" νεολαιας που γυρνωντας απο δω και απο κει θα δημιουργουσε"κοινωνικα προβληματα". Βεβαια ολα τα παραπανω και σαν οραμα ακομη δεν σημαιναν στην πραγματικοτητα και πολλα πραγματα. Αναβαθμιση σημαινει και σκληροτερη ταξικη επιλογη για οποιον αντεχει την εντατικοποιηση που θα συνοδευει απαραιτητα και εκφραζεται με τον εσωτερικο κανονισμο (υποχρεωτικες παρακολουθησεις, συνεχεια τεστ κλπ). Θα ειχαμε λοιπον μ' αυτο το μοντελο παραγωγη ενος μεσαιου στελεχους διαμορφωμενου και ιδεολογικα μεσα απ' την ψευδαισθηση της ανοδικης κινητικοτητας και την εντατικοποιηση, καθως και χειραγωγιση για

το μεγαλο κομματι των σπουδαστων με την μεθοδο του καροτου-δουλεια που κρεμεται μπροστα απ' το στομα και ελπιζεις περνωντας τα 40 κυματα να το φας.

Ο στοχος ομως αναβαθμιση-εντατικοποιηση εσπασε τα μουτρα του γιατι λογαριαζε χωρις τον ξενοδοχο. Αυτη τη φορα δεν ειναι το σπουδαστικο κινημα που μπλοκαρει τα εκσυγχρονιστικα μετρα, αλλα ειναι το ιδιο το βαθαιμα της κρισης που εμποδιζει πολυτελειες του τυπου"αναβαθμιση". Τα λεφτα για τα ΤΕΙ εχουν κοπει ουσιαστικα εδω και δυο χρονια, τα κτιρια που χτιζονται πανε πολιτικοτατα να μαζεψουν τη νεολαια μακρυα απ' τα κεντρα, οι σπουδαστες αντι να παραμυθιαζονται στο τεχνοκρατικο ζουνε το συνωστισμο σε αθλιες αιθουσες, η φημισμενη ερευνητικη δραστηριοτητα σκονταφτει στην ανυπαρξια οργανων, η προσπαθεια βγαλσιματος του μεσαιου στελεχους ερχεται σε δευτερη μοιρα μπροστα στο ησυχασμα του ανεργου κομματιου της νεολαιας που κινειται σα ζομπι στα ΤΕΙ. Η αναβαθμιση μπορει να τραβηχτηκε πισω, η σχολειοποιηση ομως συνεχιζει να υπαρχει εχοντας το ρολο της χειραγωγησης σ' ενα διευρυμενο τεχνικο Λυκειο. Αυτο το μιγμα δημιουργει μια κατασταση στα ΤΕΙ πολυ εκρηκτικη εν δυναμει. Το γιατι δεν εκφραζεται παρα μονο με σκασιματακια απο δω κι' απο κει, μπορουμε να το καταλαβουμε αν δουμε κι' αλλα πραγματα, οπως π.χ. την παρεμβαση της ΠΣΚ.

Η ΠΣΚ - αντι να στρεφει σαν οργανωμενη και αντιπολιτευτικη δυναμη την αγανακτηση σε μαχιμη αντιμετωπιση της σχολειοποιησης, εντασοντας τη στην προπαγανδιση της διεξοδου απο την κριση οχι απο "αναβαθμισεις", αλλα στην προοπτικη της ανατροπης της αστικης εκπαιδευσης - πλασσαρει μια εκδοχη "αναβαθμισης" μεσω της διεκδικησης του επαγγελματικου ρολου με αξιοκρατικα κριτηρια , μεσω των κονδυλιων του 15% για να λειτουργησει αυτη ακριβως η επιλογη, μεσω της πολιτικα ξεχωριστης παλης για τους σπουδαστες και τους εργατες, που συγκαλυπτεται απο γραφειοκρατικα κοινες πορειες, μεσω τελικα ενος προγραμματος που εγινε ρεταλι στα χερια του ΠΑΣΟΚ, γιατι δεν δουλευε. Ο εσωτερικος κανονισμος δεν μπαινει καν για να παλευτει, γιατι θεωρειται κι αυτος κομματι αυτης της αναβαθμισης.

Απ' την αλλη οι συσπειρωσεις στα ΤΕΙ, σαν η φυσικα πιο αριστερη απευθυνση απο τη ΠΣΚ μαζι με το προβλημα της μη τακτικης παρουσιας φαινεται να εχουν πεσει σε μια προσπαθεια λυσης των εσωτερικων τους προβληματων που τελικα δεν ερχεται και ετσι δυσκολευονται να συνδεθουν με τα προβληματα του χωρου τους και να προσανατολιστουν στη νεα συγκυρια.

Μεσα σ' αυτη την κατασταση, σ' αυτο το κενο πολιτικης εκφρασης, τα αυθορμητα ξεσπασματα κινουνται αναγκαστικα ψαχουλευτα, δεν εχουν τις πολιτικες λυσεις στην τσεπη, αλλα ισα-ισα γι' αυτο χρειαζεται η συμπαρασταση, η ενεργητικη αλληλεγγυη και το πολιτικο δεσιμο μαζι τους, που ειναι και η μονη ελπιδα για να μιλησουμε για αγωνιστικη, μαζικη, αριστερη αντιπολιτευση στα ΤΕΙ.

Δικαιος Ψ.

ΠΑΤΡΑ: Το στοίχημα της περιόδου

Τους τελευταιους μηνες τα επι πολλα χρονια λιμναζοντα νερα της Πατρας γνωρισαν μια πρωτοφανη κινητικοτητα. Οι απεργιες και διαδηλωσεις για τα μετρα του ΠΑΣΟΚ, οι μαζικες συνελευσεις στο Πανεπιστημιο, οι πορειες, απεργιες και καταληψη του παραρτηματος του Πανεπιστημιου στην Πατρα για τη δολοφονια του 15χρονου διαδηλωτη της πορειας του Πολυτεχνειου ειναι κινητοποιησεις που εβαλαν και βαζουν εντονα και στο κινημα της Πατρας το ερωτημα: "Αντισταση στο ΠΑΣΟΚ, αλλα με ποια προοπτικη;"

Αν ομως, για το εργατικο και νεολαιΐστικο κινημα πανελλαδικα, το ΚΚΕ σαν ο βασικος εκφραστης της αγανακτησης του μπορει περισσοτερο η λιγοτερο ευκολα να καθοριζει την παλη μεσα απ'την απαντηση: "Δε θελουμε να ριξουμε την κυβερνηση", στην Πατρα τα πραγματα ειναι αρκετα διαφορετικα. Οι μαζικες αποχωρησεις η διαγραφες μελων και στελεχων της ΚΝΕ, της ΕΣΑΚ και του ΚΚΕ και το συντηρητικο απο παραδοση και απεργοσπαστικο ΠΑΣΟΚ Πατρας εχουν δημιουργησει τις προϋποθεσεις για το δεσιμο της αντικυβερνητικης - αντικαπιταλιστικης απαντησης με ενα κομματι του κινηματος. Η αυξηση του πολιτικου βαρους της συσπειρωσης Πατρας τον τελευταιο καιρο ειναι αποτελεσμα τοσο της ρευστοτητας σε επιπεδο προτασεων μεσ'τις διαδικασιες του μαζικου κινηματος, οσο και της παρεμβασης της συσπειρωσης σ'αυτες στην κατευθυνση να δημιουργησει νεους συσχετισμους. Παρεμβαση που σημερα εχει αναδειξει βασικες πλευρες των δυνατοτητων και των αδυναμιων της συσπειρωσης στο να μονιμοποιησει τους δεσμους της και την πολιτικη της παρουσια στο κινημα της Πατρας.

Τα προηγουμενα χρονια, η παρεμβαση της συσπειρωσης Πατρας καθοριζοταν απο διαφορους παραγοντες: κατ'αρχην τη λειτουργια μεσα σ'ενα χωρο οπου η ετσι κι'αλλιως σε γενικο πολιτικο επιπεδο συναινεση εκφραζοταν πολυ δεξια (Πανεπιστημιο Πατρας : πρωτοπορια στον εκσυγχρονισμο, Εργατικο Κεντρο: κυριαρχια της ΠΑΣΚΕ, απουσια ρεφορμιστικης παραδοσης και δυναμης στην Πασοκοκρατουμενη Πατρα), με αποτελεσμα πολυ μικρα περιθωρια για οποιαδηποτε αμφισβητηση. Δευτερον, τη διαχυτη αποψη περι "χωρου" σαν ενα κοινωνικοπολιτικο υποκειμενο που εχει τις δικες του μαζικες διαδικασιες περα και εξω απο τους κοινωνικους χωρους, που δεν διεκδικει απο τους ρεφορμιστες παρα τους "εκβιαζει" να τοποθετηθουν στις σωστες πρωτοβουλιες του. Αντιρροπα προς τη θεωρητικοποιηση αυτης της αποψης σαν λογικη παρεμβασης λειτουργουσαν: ενα,οι πιεσεις που δεχοταν η συσπειρωση απο τις σχεσεις της με το φοιτητικο χωρο και τα περιεχομενα που αναδειχνε (π.χ. Νομος

πλαισιο). Δυο, το γεγονος οτι σαν αποκλειστικη σχε δον φωνη του"χωρου" στην Πατρα στηριξε για ολοκληρη περιοδο πρωτοβουλιες και περιεχομενα που εβαζαν προβληματα μονιμοτερης πολιτικης παρεμβασης και ανοιγαν διαδικασιες διαλογου περι αντιληψεων συσχετισμων, συγκροτησης και προσανατολισμων του μαζικου κινηματος μ'ενα ευρυτερο ακροατηριο (π.χ. Επιτροπη Στρατου). Αποτελεσμα ηταν μια παρεμβαση που κατα περιπτωση εβαζε διαφορα ζητηματα με λιγοτερο η περισσοτερο μαζικους ορους, αλλα που η συνεχεια της ηταν δυσκολο να εξασφαλιστει μια που της ελειπε η συζητηση του "σε ποια συγκυρια","προς τα που", "πως" και"με ποιους". Και αν σε μια προηγουμενη περιοδο το κοστος αυτης της αντιφατικοτητας ηταν μικρο, μεσα στα πολυ μικρα περιθωρια που ειχε να κινηθει η συσπειρωση, σημερα τα πραγματα ειναι διαφορετικα.

Τη φετεινη περιοδο, πριν απο την εξαγγελια των μετρων και τις διαγραφες του ΚΚΕ, η συσπειρωση εβαλε σαν περιεχομενο της το στεγαστικο.Η πρωτοβουλια που θελησε να παρει ηταν καταληψη ενος σπιτιου στην Πατρα. Η επιλογη αυτης της μορφης δεν περναγε βεβαια μεσα απο τις διαδικασιες του φοιτητικου κινηματος και ειχε προφανως προβληματα στο πως θα στηριχτει. Ωστοσο, η προθεση της χρησιμοποιησης αυτου του μεσου σαν εφαλτηριο για μια καλυτερη σχεση με το κινημα στις σχολες,η λογικη της απευθυνσης σε σχολεια και εργοστασια για το στεγαστικο και η τελικη αδυναμια να γινει η καταληψη εβαλαν επι ταπητος το ζητημα της συγκροτησης σαν ορο μονιμοτερης παρεμβασης. Οι διαγραφες στο ΚΚΕ και τα νεα μετρα εδωσαν σ'αυτη τη συζητηση πολυ συγκεκριμενο προσανατολισμο παρεμβασης με εντυπωσιακα αποτελεσματα. Επιγραμματικα: η συσπειρωση κατεβηκε σε ολες τις εργατικες συγκεντρωσεις και διαδηλωσεις προβαλλοντας το δικο της περιεχομενο. Στις Γενικες Συνελευσεις των σχολων προτεινε καταληψεις για τα μετρα, τα κλεισιματα και τις περικοπες, συσπειρωνοντας αλλου μεγαλυτερες και αλλου μικροτερες μειοψηφιες. Τελος, οργανωσε ανοιχτη συζητηση για την Εργατικη Συνελευση του Πολυτεχνειου με συμμετοχη γυρω στα 200 ατομα.

Αυτου του τυπου η πολιτικη λειτουργια με την ταυτοχρονη αδυναμια του ΚΚΕ να καθορισει αποφασιστικα τους συσχετισμους μεσ'το κινημα, κατοχυρωσαν τη συσπειρωση σαν μια αποψη παρεμβασης στις εξελιξεις. Ωστοσο, αυτη η διαδικασια δεν εκλεισε και ουτε προχωρησε χωρις τριβες και απο μονη της. Η λογικη μιας προηγουμενης περιοδου εκφραστηκε με σα απο διαφωνιες, γυρω απ'το αν και πως παρεμβαινουμε στον καυγα ΠΑΣΟΚ-ΚΚΕ. Και η δυσαναλογια αναμεσα στο βαρος που εχει σημερα η συσπειρωση και στο ποσο μπορει και τι χρειαζεται για να το σηκωσει, δηλαδη στη συγκροτηση της, φανηκε στην καταληψη του παραρτηματος του πανεπιστημιου στην Πατρα μετα τη δολοφονια του 15χρονου στην Αθηνα.

Η καταληψη στην Πατρα ειχε βεβαια στο γενικο πολιτικο επιπεδο πολυ μικρο αντιχτυπο σε σχεση με τα γεγονοτα της Αθηνας. Ομως, σ'επιπεδο Πατρας ειχε ορισμενα δικα της χαρακτηριστικα: η συσπειρωση ηταν πολιτογραφημενη σαν ενα πολιτικοποιημενο κομματι που εδωσε καποιες μαχες στους μαζικους χωρους η σε κεντρικες εκδηλωσεις το προηγουμενο διαστημα και δεν μπορουσε να κατηγορηθει ευκολα σαν "υποπτη". Δυο η αδυναμια του ΚΚΕ να ελεγξει τις εξελιξεις λογω εσωτερικων προβληματων ελαχιστοποιησε τη γνωστη προβοκατορολογια αφηνοντας πολλα περιθωρια στο κινημα και οχι μονο της καταληψης. Ενδεικτικα μπορει ν'αναφερθει οτι τις μερες της καταληψης το πανεπιστημιο στο Ριο ηταν ανοιχτο, τα 17 σωματεια που ελεγχονται απο τους διαγραμμενους της ΕΣΑΚ βγαλανε ανακοινωση-καταγγελια στο ΠΑΣΟΚ, στο νοσοκομειο της Πατρας εγινε απεργια για τη δολοφονια και το ΦΕΠΑΠ (ΕΦΕΕ Πατρας) εκανε την αλλη μερα της καταληψης πορεια για τον ιδιο λογο. Απ' την αλλη μερια στην καταληψη συμμετειχαν περι τα 100 με 500 ατομα, κατα κυριο λογο φοιτητες και μαθητες, και το ζητημα που εμπαινε ηταν το να "ανοιξει" σε διαφορους μαζικους χωρους. Σ'αυτο το επιπεδο η δυσκολια της συσπειρωσης να αξιοποιησει τις δυνατοτητες που ειχε (πχ διαγραμμενοι ΚΝιτες που ειχαν δηλωμενη τη διαθεση συνεργασιας με τη συσπειρωση στις σχολες ή Ρηγαδες που ηταν στην καταληψη) δινει μια διασταση της συζητησης που χρειαζεται για ν'ανταποκριθει στις νεες αναγκες παρεμβασης της. Δεν προκειται για μια διαδικασια εσωστρεφικης-απολογιστικης συζητησης, αλλα για την κατοχυρωση στη συλλογικοτητα της συσπειρωσης ενος τυπου παρεμβασης που ανεξαρτητα απο τα μικρα η μεγαλα αποτελεσματα μπορει ν'αναδειξει ουσιαστικα πολιτικα προβληματα και να εξασφαλισει μια συνεχεια. Ειναι προφανες οτι αυτο δεν κλεινει, αλλα αντιθετα ανοιγει μια σειρα ζητηματα, τοσο κεντρικων, οσο και στους επι μερους χωρους πρωτοβουλιων, απο το επιπεδο των προτασεων για συνελευσεις, μεχρι το επιπεδο των εκδηλωσεων γενικοτερου πολιτικου χαρακτηρα, και δημιουργει τις προϋποθεσεις ωστε η συσπειρωση να διεκδικει με μεγαλυτερη αξιοπιστια καποιους συσχετισμους στο μαζικο κινημα.

Εδω χρειαζεται μια ειδικη αναφορα στους διαγραμμενους του ΚΚΕ. Προκειται για το σημαντικοτερο κομματι του στελεχικου και ενεργου δυναμικου του ΚΚΕ στην Πατρα, τοσο στο φοιτητικο οσο και στον εργατικο χωρο (ειναι χαρακτηριστικο οτι οι διαγραμμενοι ελεγχουν 17 σωματεια και οτι στις εκλογες του Εργατικου Κεντρου Πατρας η παραταξη τους ΣΕΑΜ πηρε τρεις εδρες, οσες δηλαδη και η ΕΣΑΚ και μαλιστα με περισσοτερους ψηφους. Το ΑΕΜ απ'την αλλη κατω απ'τις πιεσεις που δημιουργησαν οι κοντρες ΠΑΣΟΚ-ΚΚΕ-διαγραμμενων μη εχοντας ουσιαστικα τοποθετηση εχασε και τη μια εδρα που ειχε). Η διαμαχη τους με το ΚΚΕ με συνθημα "οχι στην αλλαγη" και η προσπαθεια τους να μετατρεψουν τους συσχετισμους στους μαζικους χωρους ανοιγει δυνατοτητες συνεργασιας μαζι τους απο μεριας συσπειρωσης σε πρωτοβουλιες μεσα στις σχολες που δεν μπορουν παρα να αξιοποιηθουν. Ωστοσο, η κατευθυνση των διαγραμμενων προς το κτισιμο μιας γρηγορης οργανωτικης απαντησης στο ΚΚΕ βαζει τα ορια αυτης της συνεργασιας. Αυτο δε σημαινει αντιπαλοτητα, αντιθετα σημαινει οτι η συσπειρωση, περα απ'τις συμμαχιες που θα επιδιωκονται επι μερους, μεσα στα πλαισια της δικης της παρεμβασης και της δικης της συγκροτησης τοποθετει και συζηταει μεσα στο κινημα τα γενικοτερα προβληματα που αναδεικνυει η περιοδος και οχι μονο.

Συμπερασματικα, ολο το προηγουμενο διαστημα, μεσα σε μια αρκετα ευνοϊκη συγκυρια απο αποψη συσχετισμων, η συσπειρωση Πατρας λειτουργησε λιγο πολυ με αναφορα της τις αμφισβητησεις που εκφραζοντουσαν ειτε σε επιπεδο χωρων, ειτε σε κεντρικο επιπεδο και με περιεχομενο της τα μετρα και την καταστολη. Οι κοντρες ΠΑΣΟΚ-ΚΚΕ και η παρεμβαση της συσπειρωσης σ'αυτες με το δικο της μειοψηφικο λογο διευρυναν το ακροατηριο της. Το κατα ποσον η σχεση της μ'αυτο το κομματι του κινηματος θα εχει μια συνεχεια, δηλαδη η συσπειρωση θ'ανοιξει μ'ολους τους τροπους πολιτικο διαλογο και πρακτικη μαζι του, ειναι το ζητουμενο.

Κυριακος Μ.

ΟΙ ΕΚΛΟΓΕΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Λευκωσία, 10 Δεκέμβρη

Οι πρόωρες βουλευτικές εκλογές της 8 Δεκέμβρη στην νότια Κύπρο ήταν οι πιό παράδοξες και γεμάτες αντιφάσεις από όλες τις μεταπολεμικές εκλογές.

Προβλήθηκαν από όλα τα κόμματα σαν οι σπουδαιότερες και πιό κρίσιμες εκλογές στην Κύπρο. Ηταν η κλιμάκωση μιάς περιόδου 10 μηνών έντονης πολιτικής όξυνσης με άγρια αντιπαράθεση και συγκρούσεις στην Βουλή, στις εφημερίδες και στις ανακοινώσεις των κομμάτων. Η αντιπαράθεση αυτή εκφράστηκε σαν σύγκρουση της νομοθετικής (Βουλή) και εκτελεστικής (Πρόεδρος) εξουσίας, με κατάργηση ενός υπουργείου και ενός υφυπουργείου από την πλειοψηφία του ΔΗΣΥ και του ΑΚΕΛ στην Βουλή, με άρνηση από τους ίδιους έγκρισης του κονδυλίου γιά διαφώτιση στο εξωτερικό πάνω στο Κυπριακό, με αναπομπές νόμων από τον πρόεδρο στην βουλή, προσφυγές του προέδρου και της πλειοψηφίας της βουλής στο Ανώτατο Δικαστήριο γιά θέματα ερμηνείας του Συντάγματος και καθορισμού αρμοδιοτήτων, με κοινά ψηφίσματα ΑΚΕΛ – ΔΗΣΥ και άλλα. Δημιουργήθηκε με λίγα λόγια μιά σοβαρή πολιτική κρίση που με τα δεδομένα του πολιτεύματος και του Συντάγματος της Κύπρου (Προεδρική Δημοκρατία) θα μπορούσε αν κλιμακωνόταν να εξελίσσονταν σε παράλυση του κράτους.

Ολη αυτή η σύγκρουση δεν βρήκε μιά αντίστοιχη αντανάκλαση έξω από τα πλαίσια που αναφέραμε προηγούμενα (Βουλή, κόμματα, εφημερίδες).

Ετσι, παρόλο που στις αρχές του καλοκαιριού οργανώθηκαν δύο συλλαλητήρια, ένα από το ΑΚΕΛ και ένα από το ΔΗΣΥ, γιά υποστήριξη της πολιτικής τους στη Βουλή, ο κόσμος συμμετείχε περισσότερο γιά να κάνει το κομματικό του καθήκον και χωρίς ιδιαίτερο ενθουσιασμό. Η ίδια ατμόσφαιρα μεταφέρθηκε και στην προεκλογική περίοδο.

Το ιστορικό...

Το Νοέμβρη του 1984 και ενώ εξελίσσονταν η πρωτοβουλία Γκουεγιάρ, ο Κυπριανού κατάγγειλε την "Δημοκρατική Συνεργασία" με το ΑΚΕΛ, με την οποία είχε εκλεγεί πρόεδρος το 1983. Παρόλα αυτά, καμμιά σύγκρουση. Το ΑΚΕΛ δήλωσε ότι θα υποστηρίξει τον Κυπριανού στις διαπραγματεύσεις με τον Ντεκτάς, και θα μείνει πιστό στο "Μίνιμουμ Πρόγραμμα" στο οποίο βασίστηκε η "Δημοκρατική Συνεργασία". Τα τρία μεγάλα κόμματα, ΑΚΕΛ, ΔΗΣΥ και ΔΗΚΟ, σε μιά υποδειγματική όσο και σπάνια ατμόσφαιρα "εθνικής ενότητας" και αισιοδοξίας κανονίζουν σε κοινές συσκέψεις το ποιά θάπρεπε να είναι η στάση του Κυπριανού στη συνάντηση κορυφής του Κυπριανού με τον Ντενκτάς στην Ν. Υόρκη τον Ιανουάριο και τον ξαποστέλνουν με τις ευχές τους.

Εδώ αρχίζει το μπούγιο. Μετά την άρνηση του Κυπριανού να υπογράψει το προσχέδιο συμφωνίας, οι δύο "πόλοι" της πολιτικής ζωής, το Κομμουνιστικό ΑΚΕΛ και το Ακροδεξιό φιλοδυτικό ΔΗΣΥ συμμαχούν ενάντια στον "κεντρώο" Κυπριανού!

Πρώτα το ΑΚΕΛ και μετά το ΔΗΣΥ τον κατάγγειλαν αρχικά ότι έπρεπε να υπογράψει, μετά ότι διαχειρίζεται αδέξια το Κυπριακό και τελικά ότι στην πραγματικότητα δεν θέλει Ομοσπονδιακή λύση με "έντιμο συμβιβασμό" και ότι δημαγωγεί σε σχέση με το προσφυγικό, την αποχώρηση των Τουρκικών στρατευμάτων και τις "τρεις ελευθερίες". Ακολούθησαν ψηφίσματα της βουλής (από τους βουλευτές του ΑΚΕΛ και του ΔΗΣΥ) γιά να αποδεχθεί ο Κυπριανού το προσχέδιο Γκουεγιάρ, και γίνονται προτάσεις από τους ΑΚΕΛ – ΔΗΣΥ γιά "συλλογικό χειρισμό" του Κυπριακού που ο Κυπριανού αρνείται διότι θεωρεί ότι σαν πρόεδρος δικαιούται να αποφασίζει μόνος του γιά το Κυπριακό.

Ενδιάμεσα γίνονται προσπάθειες προσέγγισης ΔΗΚΟ – ΔΗΣΥ που όμως απέτυχαν. Τελικά αποκρυσταλλώνεται η κατάσταση στην απαίτηση του ΑΚΕΛ και

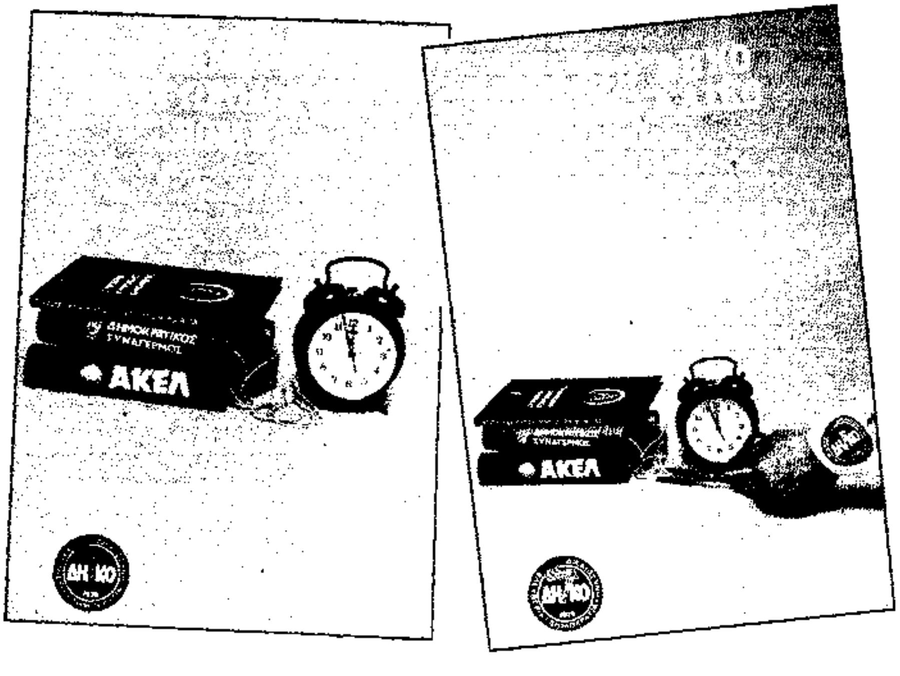

του ΔΗΣΥ γιά πρόωρες προεδρικές εκλογές στη βάση ότι ο Κυπριανού δεν εκπροσωπεί πιά την εκλογική βάση που τον εξέλεξε μετά από την καταγγελία της Δημοκρατικής Συνεργασίας με το ΑΚΕΛ, και ότι δεν υπακούει στην "πλειοψηφία της βουλής", δηλαδή τις έδρες του ΑΚΕΛ και του ΔΗΣΥ. Καθιερώνεται ο χαρακτηρισμός του σαν ο "Πρόεδρος της μειοψηφίας".

Ο Κυπριανού απαντάει διαδοχικά με τα επιχειρήματα ότι έχουν αλλάξει οι συσχετισμοί δυνάμεων μέσα στο λαό και ότι η Βουλή δεν εκπροσωπεί πιά τη θέληση του εκλογικού σώματος, ότι ένα δημοψήφισμα ή σειρά δημοψηφισμάτων (του τύπου "γουστάρετε Τούρκους στρατιώτες στην Κύπρο;") θα αποδείκνυαν πώς βλέπει ο λαός το Κυπριακό. Προτείνει να γίνουν βουλευτικές αντί προεδρικές εκλογές, και τελικά ότι μιά και εκλέχτηκε πρόεδρος γιά μιά πενταετία θα παραμείνει ως το τέλος της θητείας του τον Φλεβάρη του '88 και θα χειρίζεται το Κυπριακό όπως αυτός θέλει.

Γίνονται διάφορες προσπάθειες του ΔΗΣΥ και ΑΚΕΛ να αναγκάσουν τον Κυπριανού σε παραίτηση μη ψηφίζοντας κονδύλια κ.λ.π. Οσο οξύνεται όμως η αντίδραση των δύο κομμάτων τόσο σκληραίνει και η στάση του Κυπριανού ο οποίος στο μεταξύ μπορεί να κατηγορεί τα δύο κόμματα ότι εμποδίζουν την ομαλή λειτουργία του κράτους, απειλούν την συνταγματική τάξη, διαλύουν το "εσωτερικό μέτωπο", και, κυρίως, ότι δίνουν επιχειρήματα στους Τούρκους ότι είναι η Ελληνοκυπριακή πλευρά που είναι αδιάλλακτη και έτσι "τρέφουν την Τουρκική αδιαλλαξία".

Ετσι, αναγκάζονται το ΑΚΕΛ και το ΔΗΣΥ να προκαλέσουν πρόωρες βουλευτικές εκλογές με το δηλωμένο στόχο αυτές να είναι το προοίμιο πρόωρων προεδρικών εκλογών γιά την απομάκρυνση του Κυπριανού.

ΨΗΦΟ ΣΤΟ ΚΟΜΜΑ ΤΗΣ ΕΛΠΙΔΑΣ
ΝΑΙ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΑΣ

ΨΗΦΟ ΣΤΟ Σ.Κ. ΕΔΕΚ

... και η προϊστορία

Ολα αυτά φαίνονται πολύ περίεργα, αν τα δούμε σε σχέση με τα 9 ή 10 προηγούμενα χρόνια, τις πολιτικές συμμαχίες που διαμορφώθηκαν σ' αυτή την περίοδο και τα συνθήματα που επικρατούσαν.

Το '75 ο Κληρίδης αποκυρήσσεται από τον Μακάριο, το ΑΚΕΛ το ΔΗΚΟ (τότε "Δημοκρατική Παράταξη") και την ΕΔΕΚ σαν ο "ενδοτικός" φιλοδυτικός που έδωσε κρυφά στον Ντεκτάς τις προτάσεις της Ελληνοκυπριακής πλευράς.

Ετσι, στις βουλευτικές του '76 που έγιναν με πλειοψηφικό με ένα μόνο ψηφοδέλτιο, μετά από συμφωνία των παραπάνω κομμάτων (την "Λαϊκή Συνεργασία") βγάζουν βουλευτές κοινά συμφωνημένους και ο Κληρίδης μένει τελείως έξω από την Βουλή παρόλο που πήρε το 30% των ψήφων!

Πολύ γρήγορα, το '77 μετά τον θάνατο του Μακαρίου η ΕΔΕΚ αποχωρεί από την "Λαϊκή Συνεργασία" ακολουθώντας "αδιάλλακτη" πολιτική ενάντια στις διακοινοτικές συνομιλίες.

Στις βουλευτικές εκλογές του '81 το Εκλογικό Πρόγραμμα του ΑΚΕΛ καταλήγει με τα συνθήματα:

"–Μαυρίστε τον "Συναγερμό" που είναι προγεφύρωμα του αμερικανονατοϊκού ιμπεριαλισμού.

–Μαυρίστε τον "Συναγερμό" που είναι το όργανο των πιό αντιδραστικών κύκλων του Κεφαλαίου και της Οικονομικής Ολιγαρχίας.

–Μαυρίστε το "Συναγερμο", την Πολιτική Στέγη των πρωταγωνιστών και γενικά των πραξικοπηματιών

–ΕΜΠΡΟΣ ΓΙΑ ΜΙΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΒΟΥΛΗ

–ΕΜΠΡΟΣ ΓΙΑ ΝΑ ΑΝΑΔΕΙΧΘΕΙ ΤΟ ΑΚΕΛ ΚΑΙ Η ΑΡΙΣΤΕΡΑ ΠΡΩΤΗ ΔΥΝΑΜΗ ΣΤΗ ΒΟΥΛΗ !"

Στην συνέχεια το '82 έγινε η "Δημοκρατική Συνεργασία" με το ΔΗΚΟ στηριγμένη στο "Μίνιμουμ Πρόγραμμα" με το οποίο εκλέχτηκε το '83 ο Κυπριανού Πρόεδρος (με ανθυποψήφιους Κληρίδη και Λυσσαρίδη της ΕΔΕΚ). Ο αντισυναγερμικός οίστρος του ΑΚΕΛ (όπως και ο αντικομμουνιστικός του ΔΗΣΥ) συνεχίζουν να μεγαλώνουν.

Αυτό είναι το "παράδοξο" των τελευταίων δέκα μηνών. Οι μεγαλύτεροι εχθροί, το ΑΚΕΛ και το ΔΗΣΥ αναλαμβάνουν μιά σειρά από κοινές ενέργειες με τους βουλευτές τους μέσα στη Βουλή (ΑΚΕΛ 12 βουλευτές, ΔΗΣΥ 12 βουλευτές, ΔΗΚΟ 9, ΕΔΕΚ 2) με σκοπό να προωθήσουν την ΚΟΙΝΗ πιά γραμμή τους στο σπουδαιότερο πολιτικό θεμα, το Κυπριακό και την πρωτοβουλία Γκουεγιάρ.

«Απορριπτικό Μέτωπο» και «Συμβιβαστικοί»

Το φάσμα των τοποθετήσεων των πολιτικών δυνάμεων στην Κύπρο έχει τώρα ξεκαθαριστεί. Από τη μια οι "συμβιβαστικοί" ή "ενδοτικοί" το ΔΗΣΥ και το ΑΚΕΛ, και από την άλλη το "απορριπτικό μέτωπο" το ΔΗΚΟ, τρία άλλα μικρά κόμματα, παλιές διασπάσεις από το ΔΗΚΟ που συμπράττουν τώρα μαζί εκλογικά, η ΕΔΕΚ και η Εκκλησία.

Αυτή η διάταξη υπάρχει από πολύ παλιά. Η συμμαχία του ΔΗΚΟ και του ΑΚΕΛ ήταν από την αρχή συμμαχία ανάγκης. Το ΑΚΕΛ χρησιμοποίησε το ΔΗΚΟ για να αντιμετωπίσει το φιλοαμερικάνικο ΔΗΣΥ, το ΔΗΚΟ χρησιμοποίησε το ΑΚΕΛ για να αντιμετωπίσει το "ενδοτικό" ΔΗΣΥ. Οπως εξηγούμε στο προηγούμενο άρθρο, η αντίθεση αυτή ανάμεσα στο διαλλακτικό ΑΚΕΛ και το πιό αδιάλλαχτο ΔΗΚΟ

εμφανιζόταν αρκετά συχνά, αλλά και οι δυο ήταν υποχρεωμένοι να συμβιβάζονται, στην ουσία προς όφελος του Κυπριανού εφόσον η διαδικασία γιά την λύση του Κυπριακού δεν προχωρούσε. Τον Γενάρη, αποκαλύφθηκε ότι ο Κυπριανού την είχε φέρει στο ΑΚΕΛ, ότι στην ουσία δεν ήταν απλά "κάπως αδιάλλαχτος" αλλά ένας γνήσιος "απορριπτικός", αλλά καθισμένος πια πάνω στην προεδρική καρέκλα, μέχρι τον Φλεβάρη του '88.

Ομως τον Νοέμβρη του '83 ανακυρήχτηκε το κράτος στον Βορρά. Γι' αυτούς που θέλουν λύση, κάθε μήνας που περνούσε οδηγούσε πιό κοντά στην διεθνή αναγνώριση, την εδραίωση των τετελεσμένων, το αδυνάτισμα της διαπραγματευτικήςτους θέσης, μιά χειρότερη λύση. Το '88 ήταν πολύ μακριά, ο Κυπριανού έπρεπε να φύγει όσο το δυνατό γρηγορότερα. Το ΑΚΕΛ αναγκάζεται σε "κοινή δράση" με την "πέμπτη φάλαγγα του ιμπεριαλισμού", και τους πραξικοπηματίες , όπως και το ΔΗΣΥ με τους κομμουνιστές.

Ομως 10 χρόνια "αντιιμπεριαλιστικής — αντιπραξικοπηματικής" διαπαιδαγώγησης δεν ξεπερνιούνται έτσι εύκολα. Το ΑΚΕΛ θα πληρώσει το τίμημα.

Το ΔΗΚΟ και η ΕΔΕΚ έχουν αρκετά όπλα γιά να στρέψουν ενάντια στους "διαλλαχτικούς".

— Πώς τα δύο κόμματα με τελείως αντίθετη πολιτική και ιδεολογία συμπράττουν; Δεν κοροϊδεύουν τα μέλη τους; Δεν πρόκειται γιά πολιτικό οππορτουνισμό;

— Η κατηγορία του "ενδοτισμού". Οτι είναι έτοιμοι να κάνουν "εθνικά απαράδεχτες" υποχωρήσεις στους Τούρκους

— Η κατηγορία ότι με την εμπαθή πολιτική τους διασπούν το "εσωτερικό μέτωπο" σε στιγμές εθνικού κινδύνου.

— Η κατηγορία ότι κατηγορώντας τον "δικό μας" για αδιαλλαξία δίνουν επιχειρήματα στον Ντενκτάς.

— Η κατηγορία ότι γιά να διώξουν όπως όπως τον Κυπριανού είναι έτοιμοι να παραβούν το Σύνταγμα και τους θεσμούς που είναι η βάση στην οποία στηρίζει την πολύτιμη διεθνή νομιμότητά της η Κυπριακή Δημοκρατία σε αντίθεση με το "παράνομο" Τουρκοκυπριακό κράτος.

— Η κατηγορία ότι υποσκάπτουν την κοινή γραμμή Αθηνών — Λευκωσίας (την οποία φρόντισε να δυναμώσει ο Παπανδρέου πολύ φανερά την προτελευταία μέρα πριν από τις εκλογές με τις δηλώσεις του ότι χρονοδιάγραμμα αποχώρησης των Τουρκικών στρατευμάτων μετά την εγκαθίδρυση μεταβατικής κυβέρνησης ισοδυναμεί με μη υποχώρηση).

Τα δυο κόμματα είναι πολύ ευαίσθητα στην πρώτη κατηγορία, δηλαδή της προδοσίας της ιδεολογίας των δυο κομμάτων με την σύμπραξή τους. (Ο Κυπριανού χαρακτηριστικά είπε ότι το ΑΚΕΛ τον κατηγορεί ότι πρόδωσε το Μινιμουμ πρόγραμμα τη στιγμή που το ίδιο έχει κάνει Μάξιμουμ πρόγραμμα με τον ακροδεξιό Συναγερμό). Μέσα στο καλοκαίρι αδιαφόρησαν σχετικά, αρνούμενοι την ύπαρξη συνεργασίας, αλλά παραδεχόμενοι την σύμπτωση απόψεων. Στην ουσία προχώρησαν κάπως περισσότερο, αυτοχαρακτηριζόμενα σαν η "πλειοψηφία της Βουλής" και "πλειοψηφία του λαού" στην οποία απαιτούσαν την υποταγή του Κυπριανού, ή απλά "η Βουλή", λέγοντας ότι δεν πρόκειται γιά συνεργασία αλλά γιά "ενότητα δράσης" (ΑΚΕΛ) και "σύμπτωση απόψεων".

Το πρόβλημα του ΔΗΣΥ δεν ήταν και τόσο μεγάλο διότι μπόρεσε να απαντήσει ότι το ίδιο ποτέ δεν είχε στο παρελθόν συνεργαστεί με κομμουνιστές, και ας κοιτούσε το δικό του παρελθόν καλύτερα ο Κυπριανού.

Το ΑΚΕΛ έχει πολύ μεγαλύτερο πρόβλημα. Πρώτα, από το παρελθόν του, δεν μπόρεσε να αποδείξει ότι δεν θα έφτανε σε συνεργασία ή δεν είχε ήδη συνεργασία με τον Συναγερμό των πραξικοπηματιών την "5η φάλαγγα του ιμπεριαλισμού". Μήπως δεν είχε συμμαχήσει με όλους και με όλα στα προηγούμενα 25 χρόνια; Δεύτερο, όταν έμπαινε το θέμα της αντικατάστασης του Κυπριανού στην προεδρία, το ΑΚΕΛ δήλωνε ότι σε καμμιά περίπτωση δεν θα υποστηρίξει την υποψηφιότητα Κυπριανού, όπως δεν θα υποστηρίξει υποψηφιότητα Κληρίδη ή Λυσσαρίδη. "Επαναλαμβάνω ότι θα υποστηρίξουμε άλλη λύση η οποία κατά τη γνώμη μας θα είναι καλύτερη και θα συμβάλλει στην ενότητα δράσης των πολιτικών δυνάμεων".

Κανένας δεν έμαθε ακόμα ποιά θάναι αυτή η "άλλη λύση" αλλά είναι γνωστό τι σημαίνει "ενότητα δράσης", σημαίνει ΔΗΣΥ.

Παρόμοια αποσιωπούσαν το θέμα της εκλογής προέδρου της Βουλής μετά τις εκλογές. Φαινόταν δηλαδή ότι

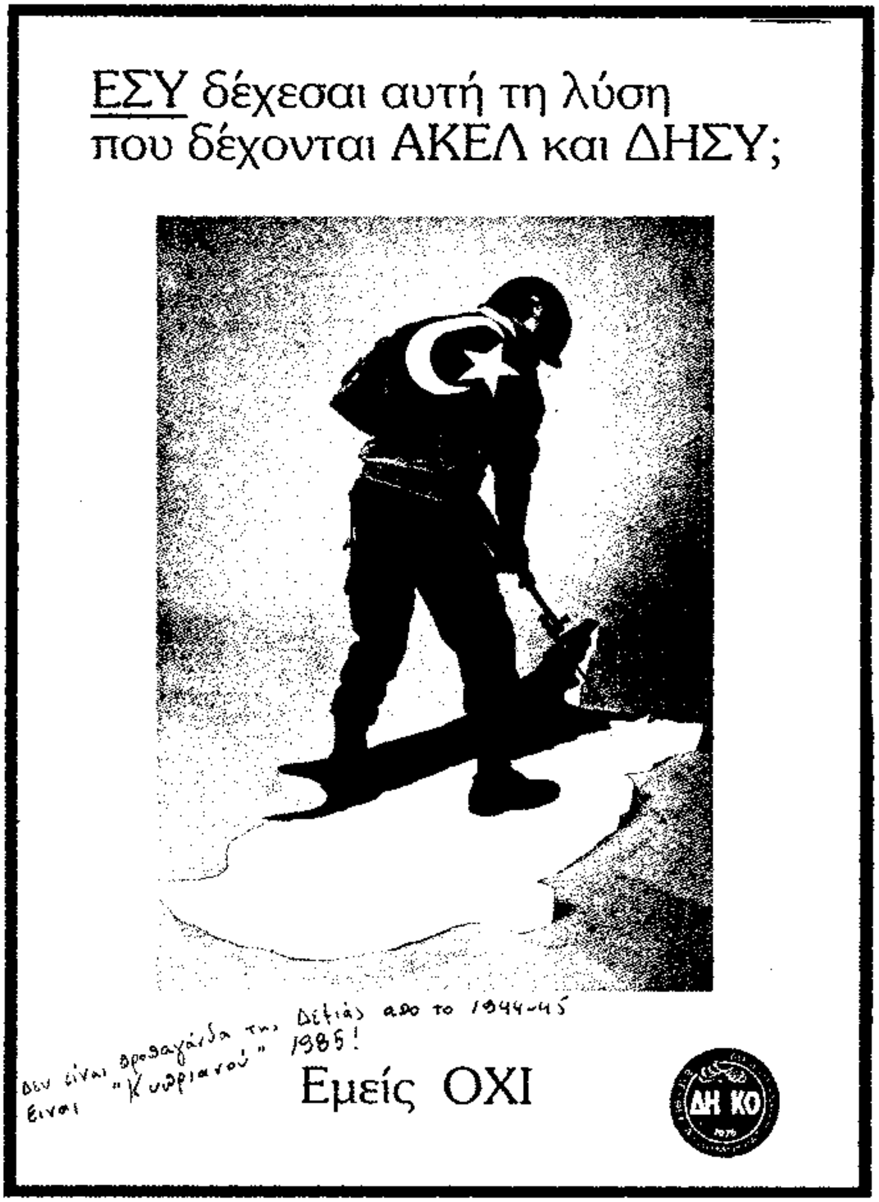

υπήρχε κάτι το οποίο προτιμούσαν να κρύψουν. Και όλοι οι Ακελικοί εξαγριώνονται με την ανάμνηση και μόνο των σφαγών από τους πραξικοπηματίες που σήμερα είναι μέσα στους βουλευτές του ΔΗΣΥ.

Οσον αφορά την κατηγορία γιά "ενδοτισμό" προβλήθηκαν κύρια τρείς άξονες: α) Η αποχώρηση όλων των Τουρκικών στρατευμάτων πριν την εγκαθίδρυση μεταβατικής κυβέρνησης. β) Η επιστροφή όλων των προσφύγων. γ) Η άμεση και πλήρης εφαρμογή των "τριών βασικών ελευθεριών" διακίνησης, εγκατάστασης και απόκτησης περιουσίας

Η μεγαλύτερη δημαγωγία από την πλευρά των "απορριπτικών" έγινε σε σχέση με την αποχώρηση των Τουρκικών στρατευμάτων. Ο Κυπριανού είπε ότι οι Τούρκοι ζητούσαν την παραμονή Τουρκικών στρατευμάτων και μετά την εγκαθίδρυση μεταβατικής κυβέρνησης και την αποχώρησή τους με χρονοδιάγραμμα, και ότι τούτο ισοδυναμούσε με μονιμοποίηση της κατοχής ("ποιός θα τα διώξει αν πάψει να υπάρχει το σημερινό Κυπριακό κράτος;"), και το χρησιμοποίησε κατά κόρον στην προεκλογική του εκστρατεία. ΤοΔΗΣΥ ξέφυγε με έναν τακτικό ελιγμό: ναι, απαιτούμε χρονοδιάγραμμα αποχώρησης όλων των κατοχικών Τουρκικών στρατευμάτων, όχι όμως και της Τουρδύκ, διότι αν λέει ο Κυπριανού ότι μπορούμε να πετύχουμε κάτι καλύτερο από τη Ζυρίχη, δημαγωγεί. Μακάρι να μπορούσαμε έστω να γυρίσουμε στη Ζυρίχη.

Το ΑΚΕΛ αντέδρασε σπασμωδικά αρχικά αγνοώντας την ερώτηση και μετά δηλώνοντας ότι δεν ανέχεται την παραμονή έστω και ενός Τούρκου στρατιώτη, αλλά το ερώτημα είναι "πως θα τους διώξουμε" και δέχονταν το χρονοδιάγραμμα γιά αποχώρηση των Τουρκικών στρατευμάτων.

Οσον αφορά την επιστροφή των προσφύγων και τις "τρεις ελευθερίες", το "απορριπτικό μέτωπο" είχε σιωπηρά εξαφανίσει τις συμφωνίες Μακάριου – Ντενκτάς και Κυπριανού – Ντενκτάς και πλάσαρε πλήρη και άμεση εφαρμογή των "τριών ελευθεριών". Ετσι ο Κυπριανού, ενώ έλεγε ότι συνεχίζει να θέλει λύση μέσα από τις διακοινοτικές συνομιλίες, ευθυγραμμίστηκε ουσιαστικά με την ΕΔΕΚ και τα τρία μικρά κόμματα ενάντια στην τακτική των συνομιλιών.

Εδώ την έπαθε χαρακτηριστικά το ΑΚΕΛ προσπαθώντας να χρησιμοποιήσει τον"εθνάρχη"Μακάριο και τις συμφωνίες του με τον Ντενκτάς το 1977. Ω πολιτικό θαύμα, κανείς δεν δίνει δεκάρα γιά τον Μακάριο πιά.

Από πρώτο κόμμα, τρίτο

Τελικά οι εκλογές ευνόησαν το "απορριπτικό" μέτωπο, όχι όμως και αποφασιστικά.

Η μεγάλη "έκπληξη" και ο μεγάλος χαμένος των εκλογών ήταν το ΑΚΕΛ

Από το πρώτο κόμμα στην Κύπρο, έπεσε (έστω και με 700 ψήφους διαφορά από το ΔΗΚΟ) στην τρίτη θέση, χάνοντας 5% των ψήφων του.

Η ήττα του ήταν ακόμα πιό συντριπτική, αν υπολογίσουμε το ότι κρατούσε σταθερό το ποσοστό των ψήφων του γιά 25 ολόκληρα χρόνια, και ότι όλοι, φίλοι και εχθροί, το θεωρούσαν το πιό σταθερό και ακλόνητο εκλογικά κόμμα. Χωρίς υπερβολή, οι Ακελικοί πάγωσαν από το αποτέλεσμα.

Πού πήγαν οι ψήφοι του ΑΚΕΛ; Ποιές μετατοπίσεις ψηφοφόρων έγιναν;

Το ΔΗΣΥ κέρδισε 2%. Η ΕΔΕΚ κέρδισε 3,5%. Το ΔΗΚΟ, στην ουσία κράτησε το ίδιο ποσοστό ψήφων (παρόλο που παρουσιάζεται σαν άνοδος) διότι πήρε το άθροισμα των δικών του ψήφων και των ψήφων τριών μικρών "απορριπτικών" κομμάτων τα οποία είχαν διασπαστεί κοντά στο 1980 σε σχέση με την συμμαχία του με το "διαλλακτικό" ΑΚΕΛ, και τα οποία ζήτησαν από τους οπαδούς τους να ψηφίσουν ΔΗΚΟ (μάλιστα "δάνεισαν" και υποψήφιους τους στα ψηφοδέλτια του ΔΗΚΟ).

Οπως αναλύσαμε στο άρθρο μας στην προηγούμενη Μαμή, η άρχουσα τάξη στην Κύπρο (συμπεριλαμβανόμενης και της κομματικής και επιχειρηματικής γραφειοκρατίας του ΑΚΕΛ) είναι διαιρεμένη στα δύο. Σ'αυτούς που αντέχουν και χρειάζονται μιά, έστω συμβιβαστική πολιτικά, λύση του Κυπριακού, γιά να ξαναβάλλουν χέρι στο Βορρά, και σ' αυτούς που έχουν να χάσουν από ένα τέτοιο συμβιβασμό. Αυτό είναι που εξηγεί τις παράδοξες κομματικές συμπλεύσεις των τελευταίων μηνών.

Το ΔΗΚΟ, σαν ένα ανομοιογενές από αυτή την άποψη κόμμα, (βλέπε αποχώρηση Ρολάνδη προς την "ενδοτική" πλευρά και μικρών κομμάτων προς την "ανένδοτη"), όταν ξεκαθαρίστηκε όχι απλά σαν "αδιάλλακτο" αλλά σαν "απορριπτικό" πρέπει να έχασε αστούς ψηφοφόρους προς το ΔΗΣΥ, κυρίως από τις μεγάλες πόλεις.

Ο,τι έχασε από το ΔΗΣΥ, πρέπει να το πήρε από την ΕΔΕΚ, διότι πλέον με την μετατόπισή του προς τον "απορριπτικό" χώρο της ΕΔΕΚ, κέρδιζε σαν το μεγαλύτερο από τα δύο κόμματα, που ευρισκόμενο και στην εξουσία θα κουβαλούσε το κύριο βάρος της μάχης.

Ενα μικρό ποσοστό πρέπει να κέρδισε και από το δεξιότερο περίγυρο του ΑΚΕΛ προσφέροντας την ασφάλεια του δοκιμασμένου και βολεύοντας σαν κυβέρνηση όσους μπορούσε.

Ετσι, αυτός που κέρδισε ουσιαστικά από τοΑΚΕΛ πρέπει να ήταν η ΕΔΕΚ. Οχι όμως πάνω στη βάση "απορριπτικός – ενδοτικός" αλλά κατευθείαν εξαιτίας της συμπόρευσης ΑΚΕΛ και ΔΗΣΥ.

Αυτό ήταν κυρίως που χαντάκωσε το ΑΚΕΛ. Ας μη ξεχνάμε ότι στο πραξικόπημα σκοτώθηκαν πολλοί Ακελικοί, και πολλοί περισσότεροι βρέθηκαν στη φυλακή, βασανίσθηκαν και τρομοκρατήθηκαν, και ότι το αντιπραξικοπηματικό μένος των Ακελικών δεν στηρίζεται μόνο στην προπαγάνδα του κόμματος, αλλά και σε προσωπικές εμπειρίες που δεν ξεχνιούνται. Οσο και να αρνιούνταν το ΑΚΕΛ ότι υπήρχε συμμαχία με το ΔΗΣΥ η αδυναμία του να πείσει γιά την ύπαρξη εναλλακτικής λύσης στον Κυπριανού, το σταμάτημα γιά μιά πολύμηνη περίοδο των παραδοσιακών επιθέσεών του στον Συναγερμό, και το βάφτισμα της σύμπλευσης με τον Συναγερμό σε "θέληση της πλειοψηφίας της βουλής" και, χειρότερα ακόμη, της "πλειοψηφίας του Λαού" ήταν κάτι που πολλοί Ακελικοί πολύ δύσκολα χώνεψαν.

Ακόμα ο Συναγερμός, παρόλο που έχει "καταδικάσει" το πραξικόπημα, έβαλε σαν υποψήφιους βουλευτές έναν υπουργό του Σαμψών και πολλούς γνωστούς πραξικοπηματίες.

Στην προεκλογική περίοδο, το ΑΚΕΛ πρόβλεψε πτώση του Κυπριανού επειδή "το κυβερνών κόμμα πάντα υφίσταται φθορά". Το ΑΚΕΛ όμως ήταν η μισή κυβέρνηση μέχρι το Νοέμβρη του 1984! Και όχι μόνο αυτό, αλλά φάνηκε σαν πιό αντεργατικό από την ίδια την κυβέρνηση, επειδή μιά ολόκληρη περίοδο κατηγορούσε τους δημόσιους υπαλλήλους γιά ψηλούς μισθούς, παρασιτισμό και γιά "υπέρμετρη διόγκωση του αριθμού" τους! Μερικοί από αυτούς θα προτίμησαν να ψηφίσουν ΔΗΚΟ.

Είναι χαρακτηριστικό ότι το ΑΚΕΛ κατάλαβε πόση επιρροή έπαιζαν αυτά τα πράγματα αλλά πολύ αργά.

Ενώ όλη την προηγούμενη περίοδο στήριζε όλη του την προπαγάνδα στα δικαιώματα "της πλειοψηφίας της Βουλής" και στο ζήτημα της λύσης του Κυπριακού, στην τελευταία μόλις εβδομάδα πριν από τις εκλογές οι προεκλογικοί του λόγοι άλλαξαν τελείως. Θυμήθηκαν ξαφνικά τους εργαζόμενους:

"Η πρώτη και σοβαρότερη κατάκτηση των εργαζομένων είναι το Κόμμα τους, το κόμμα της εργ. τάξης και των εργαζομένων, το ΑΚΕΛ... Προσέξτε... Σήμερα αυτές οι κατακτήσεις ή τουλάχιστον μερικές από αυτές απειλούνται.

Απειλείται το σύστημα της αυτόματης τιμαριθμικής αναπροσαρμογής. Απειλούνται τα ταμεία προνοίας... Απειλούνται άλλες σοβαρές κατακτήσεις των εργαζομένων... Η μεγαλύτερη εγγύηση ότι οι κατακτήσεις των εργαζομένων όχι μόνο θα προστατευθούν αλλά και θα βελτιωθούν είναι το ΑΚΕΛ – Αριστερά".

"Ψηφίστε ΑΚΕΛ – Αριστερά ... Γιά να φράξετε τον δρόμο στον Συναγερμό και στην Ακροδεξιά". (Παπαϊωάννου, 6/12/85).

Η εργατική τάξη

Το Κυπριακό ήταν το κυρίαρχο θέμα γύρω από το οποίο περιστράφηκαν οι εκλογές.

Ωστόσο το ΔΗΣΥ και το ΑΚΕΛ χρησιμοποίησαν επίσης και το επιχείρημα ότι η Κυβέρνηση Κυπριανού δημιούργησε συνθήκες που θα φέρουν οικονομική κρίση.

Αντιγράφουμε χαρακτηριστικά κομμάτια από το εκλογικό πρόγραμμα του ΑΚΕΛ:

"Το 1985 βρίσκει την κυπριακή οικονομία σε σοβαρή καθίζηση, ενώ οι κίνδυνοι της οικονομικής χρεωκοπίας και κρίσης επικρέμμονται σαν δαμόκλεια σπάθη".

"Η χρεωκοπία και κρίση θα πλήξει καίρια τις κατακτήσεις, το βιοτικό επίπεδο των εργαζομένων. Θα ενταθούν οι επιβουλές ενάντια στο θεσμό των αυτόματων τιμαριθμικών αναπροσαρμογών. Θα περικοπούν οι κοινωνικές παροχές και θα κλείσει ο δρόμος γιά το εθνικό σχέδιο υγείας. Θα περικοπούν τα αναπτυξιακά έργα. Θα αυξηθεί σημαντικά η ανεργία και θα πλησιάσει τα ευρωπαϊκά επίπεδα".

"Σοβαρώτατες είναι οι ευθύνες της κυβέρνησης Κυπριανού γιά τη διόγκωση του δημοσιονομικού ελλείματος. Η αφύσικη και αδικαιολόγητη διόγκωση του αριθμού των κρατικών και ημικρατικών υπαλλήλων, γιά την εξυπηρέτηση καθαρά κομματικών συμφερόντων... εξηγούν σε μεγάλο βαθμό αυτά τα τεράστια "ελλείματα".

Και πώς θα σωθούν οι εργαζόμενοι από όλα αυτά;

"Το ΑΚΕΛ και η Αριστερά θα παλαίψουν μέσα κι έξω από την Βουλή που θα εκλεγεί στις 8/12/85 γιά μιά εθνική διακομματική πολιτική σωτηρίας της Κ. Οικονομίας.

Κανένα κόμμα μόνο του δεν μπορεί αυτή τη στιγμή να σώσει την Κ. Οικονομία. Η σωτηρία της Κύπρου στον οικονομικό τομέα προβάλλει επιτακτικά την ανάγκη σχηματισμού κυβέρνησης εθνικής ενότητας".

"...όλα τα κόμματα και οργανώσεις πρέπει να συμβάλλουν γιά την σωτηρία της Κύπρου. Ολοι πρέπει να επωμισθούν ευθύνες.

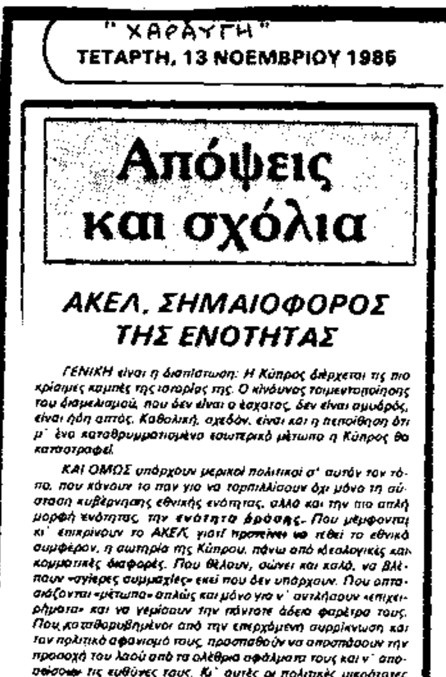
" ΧΑΡΑΥΓΗ "
ΤΕΤΑΡΤΗ, 13 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1985

Απόψεις και σχόλια

ΑΚΕΛ, ΣΗΜΑΙΟΦΟΡΟΣ ΤΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

ΓΕΝΙΚΗ είναι η διαπίστωση: Η Κύπρος διέρχεται τις πιο κρίσιμες καμπές της ιστορίας της. Ο κίνδυνος τσιμεντοποίησης του διαμελισμού, που δεν είναι ο έσχατος, δεν είναι αμυδρός, είναι ήδη απτός. Καθολική, σχεδόν, είναι και η πεποίθηση ότι μ' ένα κατακερματισμένο εσωτερικό μέτωπο η Κύπρος θα καταστραφεί.

ΚΑΙ ΟΜΩΣ υπάρχουν μερικοί πολιτικοί σ' αυτόν τον τόπο, που κάνουν το παν για να τορπιλλίσουν όχι μόνο τη σύσταση κυβέρνησης εθνικής ενότητας, αλλά και την πιο απλή μορφή ενότητας, την ενότητα δράσης. Που μέμφονται κι' επικρίνουν το ΑΚΕΛ, γιατί προτείνει να τεθεί το εθνικό συμφέρον, η σωτηρία της Κύπρου, πάνω από ιδεολογικές και κομματικές διαφορές. Που θέλουν, σώνει και καλά, να βλέπουν «ύποπτες συμμαχίες» εκεί που δεν υπάρχουν. Που οραματίζονται «μέτωπα» απλώς και μόνο για ν' αντλήσουν «επιχειρήματα» και να γεμίσουν την πάντοτε άδεια φαρέτρα τους. Που καταθορυβημένοι από την επερχόμενη συρρίκνωση και τον πολιτικό αφανισμό τους, προσπαθούν να αποσπάσουν την προσοχή του λαού από τα ολέθρια σφάλματα τους και ν' αποσείσουν τις ευθύνες τους. Κι' αυτές οι πολιτικές μικρότητες ενώ η Κύπρος σύρεται, και με δική τους ευθύνη, στον κρημνό.

ΥΠΟΤΙΜΟΥΝ, ωστόσο, τη νοημοσύνη και την πολιτική ωριμότητα του λαού μας, που βλέπει κι' αναγνωρίζει το ΑΚΕΛ

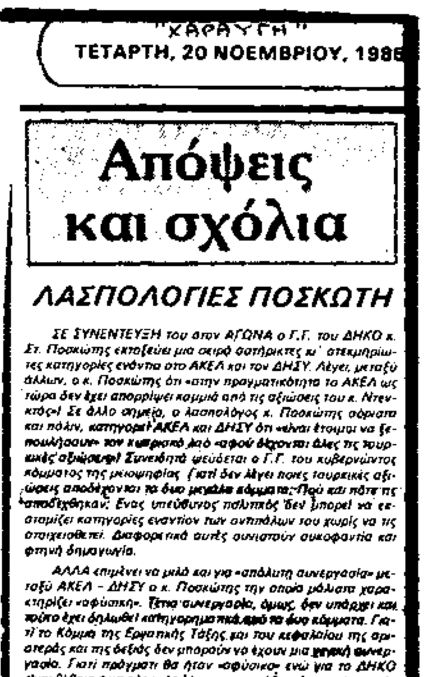
" ΧΑΡΑΥΓΗ "
ΤΕΤΑΡΤΗ, 20 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ, 1985

Απόψεις και σχόλια

ΛΑΣΠΟΛΟΓΙΕΣ ΠΟΣΚΩΤΗ

ΣΕ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ του στον ΑΓΩΝΑ ο Γ.Γ. του ΔΗΚΟ κ. Στ. Ποσκώτης εκτοξεύει μια σειρά σαθρές κι' ατεκμηρίωτες κατηγορίες ενάντια στο ΑΚΕΛ και τον ΔΗΣΥ. Λέγει, μεταξύ άλλων, ο κ. Ποσκώτης ότι «στην πραγματικότητα το ΑΚΕΛ ως τώρα δεν έχει απορρίψει καμμιά από τις αξιώσεις του κ. Ντενκτάς»! Σε άλλο σημείο, ο λασπολόγος κ. Ποσκώτης αόριστα και πάλιν, κατηγορεί ΑΚΕΛ και ΔΗΣΥ ότι «είναι έτοιμοι να ξεπουλήσουν» τον κυπριακό λαό «αφού δέχονται όλες τις τουρκικές αξιώσεις»! Συνειδητά ψεύδεται ο Γ.Γ. του κυβερνώντος κόμματος της μειοψηφίας. Γιατί δεν λέγει ποιες τουρκικές αξιώσεις αποδέχονται τα δυο μεγάλα κόμματα; Πού και πότε τις αποδέχθηκαν; Ενας υπεύθυνος πολιτικός δεν μπορεί να εκστομίζει κατηγορίες εναντίον των αντιπάλων του χωρίς να τις στοιχειοθετεί. Διαφορετικά αυτές συνιστούν συκοφαντία και φτηνή δημαγωγία.

ΑΛΛΑ επιμένει να μιλά και για «απόλυτη συνεργασία» μεταξύ ΑΚΕΛ – ΔΗΣΥ ο κ. Ποσκώτης την οποία μάλιστα χαρακτηρίζει «αφύσικη». Τέτοια συνεργασία, όμως, δεν υπάρχει και τούτο έχει δηλωθεί κατηγορηματικά από τα δυο κόμματα. Γιατί το Κόμμα της Εργατικής Τάξης και του κεφαλαίου της αριστεράς και της δεξιάς δεν μπορούν να έχουν μια γνήσια συνεργασία. Γιατί πράγματι θα ήταν «αφύσικο» ενώ για το ΔΗΚΟ είναι βέβαια φυσιολογικές όλες οι συμπράξεις: όταν εκλιπαρούσε τη συνεργασία του ΔΗΣΥ όλα ήταν καλά, θεμιτά και άγια· τώρα που συνέπηξε συνασπισμό με τον πρώην «εγκέφαλο» της Ε.Κ. και τη ΝΕ.ΔΗ.ΠΑ η πράξη του είναι σωτήρια για τον

Το ΑΚΕΛ – Αριστερά, δηλώνει κατηγορηματικά πως είναι έτοιμο να αναλάβει τις ευθύνες του και να συμβάλλει θετικά και μ' όλες του τις δυνάμεις γιά την διάσωση της Κυπριακής οικονομίας".

Είναι φανερό από τα παραπάνω ότι η Κυπριακή εργατική τάξη έχει να αντιμετωπίσει μιά συνδυασμένη επίθεση από "όλα τα κόμματα και οργανώσεις".

Ακόμα η μάχη δεν άρχισε, έγιναν όμως μερικές αψιμαχίες στις οποίες έχασε αρκετά. Αύξηση της ανεργίας (από γύρω στο 2% πήγε στο 4%), ουσιαστικά πάγωμα των αυξήσεων, τροποποίηση πέρσι της ΑΤΑ, φορολογίες κλπ. Και, ίσως η μεγαλύτερη ήττα της, είναι ότι το ΑΚΕΛ και το ΔΗΣΥ κατάφεραν τα τελευταία λίγα χρόνια να την διασπάσουν πείθοντας τους εργαζομένους στον ιδιωτικό τομέα ότι οι δημόσιοι ή ημικρατικοί εργαζόμενοι (Αρχή Ηλεκτρισμού, Τηλεπικοινωνίες, Αερογραμμές, ραδιόφωνο, τηλεόραση), αποτελούν δήθεν προνομιούχο στρώμα, με υψηλούς μισθούς και "παρασιτικοί" που πληρώνονται από την φορολογία των υπολοίπων.

Από το 1964, το "Κυπριακό πρόβλημα" και ο εχθρός, οι Τούρκοι, ήταν το βασικό επιχείρημα που χρησιμοποιούνταν γιά τον έλεγχο της Κυπριακής εργατικής τάξης, που έχει ένα από τα μεγαλύτερα ποσοστά συνδικαλιστικής οργάνωσης παγκόσμια:

"μερικοί βιάζονται και θέλουν να πραγνωρίσουν το στάδιο του αγώνα που περνάμε και να το ρίξουμε στον ταξικό αγώνα και μάλιστα γιά την άμεση κατάχτηση της εξουσίας από την εργατική τάξη.

Αν όμως διαπράτταμε τέτοιο λάθος το αποτέλεσμα δεν θάταν η κατάχτηση της εξουσίας από την εργ. τάξη αλλά η κατάχτηση ολόκληρης της Κύπρου από τα Τουρκικά στρατεύματα κατοχής και τους ιμπεριαλιστές. Γιατί η όξυνση του ταξικού αγώνα θα εξασθενούσε το Εσωτερικό μέτωπο αντίστασης του λαού..."

(Ε. Παπαϊωάννου, εισηγητική ομιλία του στο 14ο Συνέδριο του ΑΚΕΛ, Μάης 1978).

Γιά πρώτη φορά, αυτό το κλίμα διαβρώνεται από τις αγεφύρωτες αντιθέσεις μέσα στην άρχουσα τάξη, και τις αντιφάσεις που αυτές προκαλούν.

Ο Κυπριανού κατηγορούσε το ΑΚΕΛ και το ΔΗΣΥ ότι κατηγορώντας τον γιά αδιάλλακτο και "επιρρίπτοντας ευθύνες και στην δική μας πλευρά" δυνάμωνε την θέση του Ντενκτάς μέσα στην παγκόσμια κοινή γνώμη.

Αυτό είναι αλήθεια. Με την ίδια λογική όμως μπορεί να επιδράσει αυτό και μέσα στην Ε/Κ εργατική τάξη, σπάζοντας λιγάκι τον προσανατολισμό προς τους "εξωτερικούς κινδύνους". Αφού

δεν φταίνε μόνο οι Τούρκοι γιά τον κίνδυνο πολέμου κλπ, αφού μπορεί και πρέπει να γίνει κάποιος συμβιβασμός, γιατί να θυσιάζεται συνέχεια η εργατική τάξη.

Ιδιαίτερη σημασία λοιπόν έχει ότι η πολιτική κρίση χαλάρωσε λιγάκι τον εθνικισμό μέσα στους εργαζόμενους.

Το "συμβιβαστικό" κομμάτι της άρχουσας τάξης αναγκάστηκε να κάνει πρωτάκουστες παραχωρήσεις στην εθνικιστική ιδεολογία τους τελευταίους μήνες.

Αναφέρουμε χαρακτηριστικά δύο στιγμιότυπα από την προεκλογική περίοδο.

Κάποιος "απορριπτικός" δημοσιογράφος ρώτησε στην τηλεόραση τόν Κληρίδη ποιές εγγυήσεις υπάρχουν ότι οι Τ/Κ και η Τουρκία θα σεβασθούν την υπογραφή τους γιά την σταδιακή αποχώρησή των στρατευμάτων και πότε προηγούμενα οι Τ. σεβάστηκαν την υπογραφή τους; "Και πότε την σεβαστήκαμε εμείς" (!) ήταν η ειλικρινέστατη απάντηση του Κληρίδη, προσθέτοντας ότι αν θέλουμε να συνομιλούμε αυτό υπονοεί ότι υπάρχει κάποια εμπιστοσύνη.

Δεύτερο στιγμιότυπο. Ο Κατσαμπάς, αρχισυντάκτης του "Φιλελεύθερου", της μεγαλύτερης σε κυκλοφορία Κ. εφημερίδας, στην αντίστοιχη "συνάντηση με τον Τύπο" του Κυπριανού, στην τηλεόραση, μιλώντας για το θέμα της ανάγκης σταδιακής αποχώρησης των Τ. στρατευμάτων (πράγμα που ο Κυπριανού δεν δέχεται) ανάφερε, πρώτα, ότι μιλώντας με Τ/Κ δημοσιογράφους, "αναμφισβήτητα προοδευτικούς" ανθρώπους, του είπαν ότι κανείς Τ/Κ δεν βλέπει τα Τ. στρατεύματα σαν στρατεύματα κατοχής και δεν θα αισθάνονταν ασφάλεια αν έφευγαν αμέσως εξαιτίας του παρελθόντος, και συμπλήρωσε ο ίδιος ότι αυτό οφείλονταν σε "τρομακτικά λάθη" που έγιναν από την "πλευρά μας" πριν το 1974 !

Είναι μ' αυτό το κριτήριο κυρίως που θα πρέπει να δούμε την σημασία των εκλογικών αποτελεσμάτων, για την Κυπριακή εργατική τάξη.

Οι συγκεκριμένες αντιθέσεις μέσα στην άρχουσα τάξη, η περίφημη "διάσπαση του εσωτερικού μετώπου" πάνω στο Κυπριακό, λειτούργησαν σίγουρα προς όφελος της εργατικής τάξης.

Από μιά άποψη, οι εκλογές εμφανίσθηκαν σαν μιά διελκυνστίνδα ανάμεσα στους ντούρους πατριώτες και τους λιγότερο σκληρούς. Σίγουρα, ένα "ενδοτικό" αποτέλεσμα θάταν χτύπημα στην εθνικιστική ιδεολογία. Ωστόσο από τα δύο "ενδοτικά" κόμματα, το ΑΚΕΛ εμφανίζεται σαν λιγώτερο πατριωτικό από τον Συναγερμό, έτσι η εκλογική του ήττα θα έχει αρνητικό αποτέλεσμα, διότι θα παρουσιαστεί από τους "απορριπτικούς" σαν ήττα της "ενδοτικής" πολιτικής του ΑΚΕΛ, και σαν επιβράβευση της πατριωτικής και εθνικιστικής πολιτικής τους ενώ μάλλον είναι συνέπεια της σύμπλευσης με το πραξικοπηματικό ΔΗΣΥ και σ' ένα βαθμό της συνεργασίας του με το ΔΗΚΟ, και της "φυσικής φθοράς του κυβερνώντος κόμματος", η οποία πήγε όλη στο ΑΚΕΛ.

Ακόμη, το γεγονός ότι το ΑΚΕΛ μαζί με την ΠΕΟ μέσα στην συνείδηση μεγάλων στρωμάτων της εργατικής τάξης θεωρείται σαν το κόμμα προστάτης και η οργανωμένη συνδικαλιστική έκφραση της , σημαίνει ότι η ήττα του θα ερμηνευτεί στην συνείδηση των μαζών και σαν ήττα της εργατικής τάξης.

αύξηση κατά 40% πράγμα που είτε αποτελεί καθαρή πρόκληση είτε σημαίνει ότι υποτιμούν πολύ την νοημοσύνη του κόσμου.

Σ' ένα πράγμα όμως θα συμφωνήσουν όλοι αυτοί. Οτι η εργατική τάξη πρέπει να πληρώσει την οικονομική κρίση.

Οι προηγούμενοι δέκα μήνες πολιτικής κρίσης και, η συνέχιση αυτής της κρίσης ίσως βοηθήσει την Ε/Κ εργατική τάξη να μην δεχτεί τόσο αδιαμαρτύρητα όσο τα τελευταία χρόνια τις "θυσίες" γιά το "εθνικό πρόβλημα" παρόλο το μούδιασμα που έφερε η εκλογική ήττα του ΑΚΕΛ. Πάντως, φαίνεται ότι από τον Γενάρη του '85 αρχίζει μιά νέα περίοδος στην πολιτική ζωή της Κύπρου, με τα φαντάσματα των πατριωτικών δημοκρατικών δυνάμεων, και του εθνικοαπελευθερωτικού αντιϊμπεριαλιστικού αγώνα, αρκετά αποδυναμωμένα.

Από ότι έχει φανεί ως τώρα, ο Παπανδρέου θα φροντίσει να παρουσιάσει τα αποτελέσματα σαν νίκη του πατριωτισμού και της αδιάλλακτης πολιτικής του "Κυπριακού Ελληνισμού", χρησιμοποιώντας και την άγνοια στην Ελλάδα γιά τα τρία μικρά κόμματα που διασπάσθηκαν από το ΔΗΚΟ. Αυτό είναι χοντρό ψέμμα. Οι "απορριπτικοί" μόλις που κέρδισαν πάνω από 2% σε ψήφους. Και ενώ είναι οι πρώτες εκλογές που το ΑΚΕΛ και το ΔΗΣΥ εμφανίστηκαν με ξεκάθαρη "συμβιβαστική" πολιτική, πήραν μαζί πάνω από 60% των ψήφων. Οι Κύπριοι δεν ψήφισαν και τόσο πατριωτικά αυτή την φορά.

Λευκωσία 10 Δεκέμβρη
Ν.Α. & Α.Φ.

Προοπτικές

Οι εκλογές δεν έλυσαν από ότι φαίνεται την κρίση. Αλλαξαν τους συσχετισμούς δυνάμεων, αλλά όχι αποφασιστικά προς την μιά ή την άλλη πλευρά.

Οι συμβιβαστικοί δεν κατάφεραν να πάρουν τα 2/3 των εδρών της βουλής γιά να αλλάξουν το Σύνταγμα και να εξαναγκάσουν τον Κυπριανού να παραιτηθεί Ο Κυπριανού συνεχίζει να είναι ο "πρόεδρος της μειοψηφίας", αλλά και το πλήγμα γιά το ΑΚΕΛ ήταν τόσο μεγάλο ώστε ίσως να αποφασίσει ότι δεν πρέπει να συνεχίσει την "κοινή δράση" με το ΔΗΣΥ. Από την άλλη, μέσα στο ίδιο το ΔΗΣΥ υπάρχουν δύο τουλάχιστον τάσεις Η μιά συνεχίζει να προωθεί την "κοινή δράση" με το ΑΚΕΛ, "αν ο κ. Κυπριανού δεν προκυρήξει πρόωρες προεδρικές εκλογές, έχει υποχρέωση η νέα βουλή να του το επιβάλλει", εφημερίδα "Αλήθεια" 10/12/85, και μέχρι πριν τις εκλογές κυριαρχούσε, η άλλη πoντάρει στον αντικομμουνισμό και στο ότι "τώρα το ΔΗΣΥ πρέπει να προελάσει προς την εξουσία αυτόνομα και αυτοδύναμα μετά την επιδειχθείσα εμπιστοσύνη του λαού και την σιδηρά κομματική πειθαρχία' ...Η νίκη του ΔΗΣΥ έχει ευρύτερη ιστορικά σημασία, γιατί συμπίπτει με την κατακόρυφη καθίζηση του ΑΚΕΛ" (Εφημερίδα "ΣΗΜΕΡΙΝΗ" 10/12).

Οι "απορριπτικοί" ιδιαίτερα το ΔΗΚΟ δείχνουν αποθρασυμμένοι με το αποτέλεσμα των εκλογών. Παρά το ότι το ΔΗΚΟ (με την συνεργασία με τις παλιές του διασπάσεις) δεν κέρδισε παρά 0,7% μίλησε γιά "πρωτοφανή εκλογική

Ν. Αφρική:
Προς ένα κόμμα των εργατών;

Μια συνέντευξη με τον Moses Mayekiso, γραμματέα του Συνδικάτου Εργατών Μετάλλου του Τράνσβααλ στο περιοδικό Socialist Worker Review

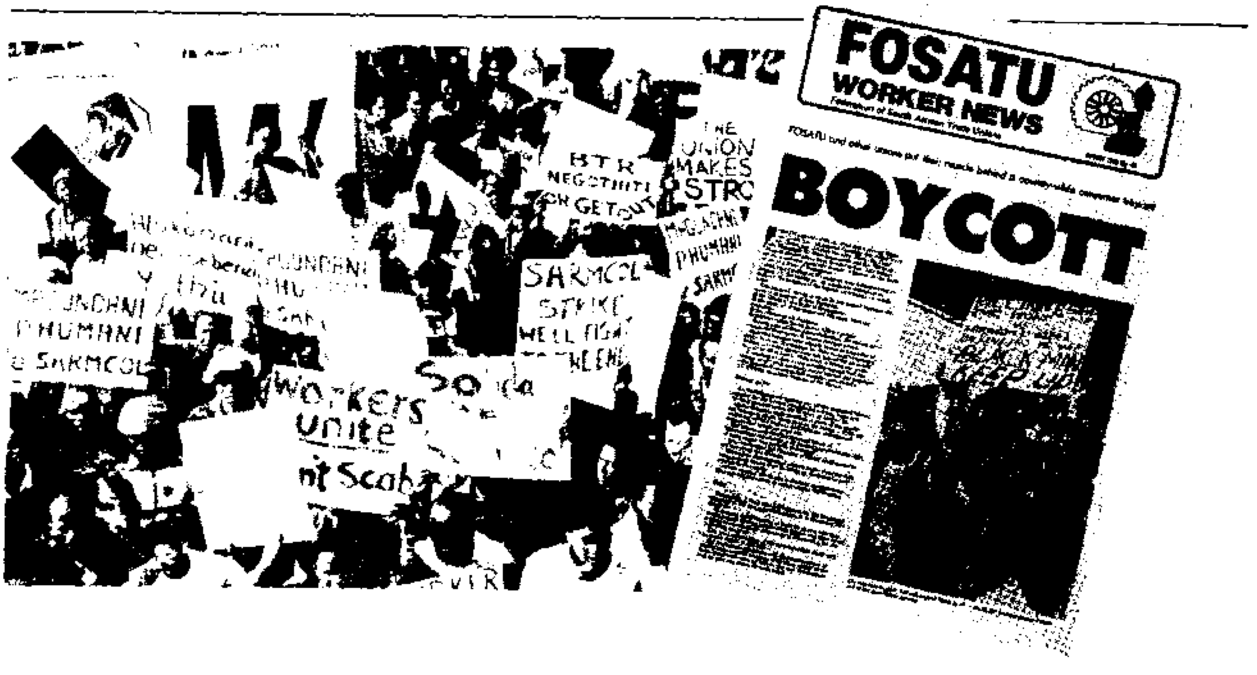

Ερώτηση: Ας μιλήσουμε για την δομή του συνδικάτου. Το MAWU είναι γνωστό ότι στηρίζεται στην δυνατή οργάνωση στον τόπο δουλειάς. Τι σημαίνει αυτό στην πράξη;

Το πρώτο βασικό σημείο της πολιτικής-μας είναι το ότι είμαστε ένα βιομηχανικό σωματείο. Οργανώνουμε μόνο τους εργάτες μετάλλου. Το δεύτερο σημείο είναι ο εργατικός έλεγχος (του συνδικάτου). Το τρίτο είναι ότι υποστηρίζουμε τα δικαιώματα των εργατών, συμπεριλαμβανομένων και των πολιτικών δικαιωμάτων. Η δομή που έχουμε είναι κάπως έτσι...

Όταν οι εργάτες που οργανώνονται σ' ένα συγκεκριμένο εργοστάσιο είναι 50% συν ένας από το συνολικό δυναμικό εκλέγουν τους αντιπροσώπους-τους. Αυτή είναι η ηγεσία σε πρωτοβάθμιο επίπεδο. Απ' αυτούς τους αντιπροσώπους εκλέγονται δυο που θα εκπροσωπήσουν το συγκεκριμένο εργοστάσιο στην κλαδική Εκτελεστική Επιτροπή. Υπάρχουν τέσσερεις Κλαδικές οργανώσεις στο Συνδικάτο. Η επιτροπή αυτή ασκεί την πολιτική του Συνδικάτου στη συγκεκριμένη περιοχή –οικονομικά ζητήματα, προώθηση της οργάνωσης και άλλων εργατών κλπ.

Ερ.: Αν κάνεις κάποιο λάθος μπορούν να σε καθαιρέσουν χωρίς κανένα πρόβλημα;

Ναι, αν "τα γαμήσω" στην πράξη μπορούν να με καθαιρέσουν χωρίς να μπορώ εγώ να επιβληθώ με άλλα μέσα. Αν πάω σε ένα εργοστάσιο και διαπραγματευτώ με την διεύθυνση χωρίς να έχω εντολή από τους εργάτες, σπάω την πολιτική του συνδικάτου, τον εργατικό έλεγχο. Από τη στιγμή που θα γίνει κάτι τέτοιο η κλαδική εκτελεστική Επιτροπή μπορεί να με καθαιρέσει αμέσως.

Ερ.: Οι απολαβές των συνδικαλιστών στην Ν. Αφρική είναι μεγαλύτερες απ' αυτές του μέσου εργάτη;

Σε μερικά συνδικάτα ναι. Στο FOSATU, (την Ομοσπονδία Νοτιαφρικανικών Συνδικάτων όπου ανήκει το MAWU), όχι. Στο FOSATU οι μισθοί των συνδικαλιστών είναι ίδιοι με των εργατών κάθε εργοστασίου. Οι μισθοί-μας καθορίζονται από τους εργάτες.

Ερ.: Συνέχισε, αν θες, πάνω στην δομή του συνδικάτου.

Πολιτική-μας είναι να οργανώνονται συνελεύσεις σε κάθε εργοστάσιο μια φορά το μήνα τουλάχιστον. Μια φορά το χρόνο γίνεται ένα συνέδριο όλων των κλαδικών οργανώσεων.

Ένα άλλο επίπεδο οργάνωσης είναι τα Συμβούλια Αντιπροσώπων. Υπάρχει ένα Συμβούλιο Αντιπροσώπων π.χ. στο Γιοχανεσμπουργκ. Αυτό είναι "τοπικό". Έχουμε τουλάχιστον 50 εργοστά-

σια εκεί. Είναι από τα μεγαλύτερα "τοπικά". Έχουμε 10 τοπικά Συμβούλια στο Τρανσβααλ. Έτσι το Συμβούλιο Αντιπροσώπων του Τρανσβααλ έχει 600 αντιπροσώπους, από τους οποίους οι 400 έρχονται πάντα. Όταν η Εθνική Εκτελεστική Επιτροπή θέλει να πάρει μια σημαντική απόφαση μπορεί να συγκαλέσει ένα Εθνικό Συμβούλιο Αντιπροσώπων.

Τα περισσότερα τμήματα στα εργοστάσια έχουν περίπου 100 εργάτες. Ο αντιπρόσωπος πρέπει να ενημερώσει τους εργάτες αμέσως. Όταν λέμε ότι είμαστε δημοκρατικοί εννοούμε ότι φέρνουμε τους εργάτες πλησιέστερα στην διαδικασία λήψης αποφάσεων.

Ερ.: Τί έχεις να πεις για την Ομοσπονδία στην οποία ανήκετε;

Το FOSATU σχηματίστηκε το 1979. Περιλαμβάνει περίπου 12 Συνδικάτα. Το καταστατικό-του είναι παρόμοιο με του MAWU. Στα Συμβούλια Αντιπροσώπων, όμως, συζητούν περισσότερο πολιτικά ζητήματα, όπως νοίκια, μπουκοταρίσματα, την κατάσταση έκτακτης ανάγκης κλπ. Ενώνουν τις ηγεσίες διαφόρων διαφορετικών βιομηχανικών κλάδων.

Ερ.: Ποιός είναι ο ρόλος των γυναικών στα συνδικάτα;

Φιλοσοφία-μας είναι ότι όλοι είναι ίσοι. Έχουμε πολλές γυναίκες αντιπροσώπους. Η δική-μας Γενική Γραμματέας είναι γυναίκα.

Στο Συμβούλιο Αντιπροσώπων του MAWU στο Τρανσβααλ υπάρχουν πάνω από 20 γυναίκες. Ο αριθμός είναι σίγουρα μικρός σε αντιστοιχία με τον αριθμό των εργατριών. Επικρατεί ακόμα η παράδοση ότι η γυναίκα πρέπει νάναι στην κουζίνα. Δεν ξεφεύγεις έτσι εύκολα. Όμως, το συνδικάτο αντιτίθεται σ' αυτό.

Ερ.: Πώς εξηγείς τη σύνδεση ανάμεσα στον πολιτικό και τον οικονομικό αγώνα;

Τα συνδικάτα πρέπει να είναι πολιτικά γιατί το κράτος είναι τόσο βάρβαρο και επιθετικό προς τον κόσμο που μπαίνει σε πολιτικές οργανώσεις. Αν υποθέσουμε ότι χτίζουμε ένα εργατικό κόμμα, ένα κομμουνιστικό κόμμα, τότε θα πέσει να μας τσακίσει. Για να έχουν αξιοπιστία τα συνδικάτα δεν πρέπει να περιορίζονται στους μισθούς, πρέπει να ασχολούνται με γενικότερα προβλήματα στα αστικά κέντρα.

Ερ.: Αναφέρθηκες σ' ένα εργατικό κόμμα, τί πιστεύεις γι' αυτό;

Αυτή τη στιγμή (Οκτώβρης του '85) οι αντιπρόσωποι του FOSATU (και του MAWU) συζητούν τις πολιτικές εξελίξεις. Ερευνούμε την κρίση και τις πιθανές λύσεις. Η γενική αίσθηση είναι ότι οι εργάτες πρέπει να έχουν το δικό-τους κόμμα και τον δικό-τους Χάρτη Ελευθερίας.

Ερ.: Πώς θα διαφέρει ένας εργατικός Χάρτης Ελευθερίας από τον αντίστοιχο του Εθνικού Αφρικανικού Κογκρέσου;

Θα διαφέρει πολύ. Τα σημεία του Κογκρέσου είναι συγχυσμένα. Δεν μπορείς να πεις ότι αποτελούν μια σοσιαλιστική οπτική ή μια εθνικιστική ή μια καπιταλιστική οπτική. Οι εργάτες θέλουν κάτι ξεκάθαρο.Για παράδειγμα, τί θα γίνει με τη γη; Το Κονγκρέσο μιλά για το "λαό". Ποιοί είναι ο "λαός"; Ο αρχηγός των Ζουλού είναι λαός.

Αλλά, υπάρχει ο καπιταλισμός και τα αφεντικά. Δεν αρκεί να λες ότι είμαστε ελεύθεροι να πάμε στο Κειπ Τάουν και να φτιάξουμε εργοστάσια και εκεί. Ο Χάρτης του Κονγκρέσου είναι ένα καπιταλιστικό ντοκουμέντο. Χρειαζόμαστε ένα εργατικό Χάρτη που θα λέει καθαρά ποιός θα ελέγχει τα αγροκτήματα των καπιταλιστών, ποιός θα ελέγχει τα εργοστάσια, τα ορυχεία κλπ. Πρέπει να αλλάξει όλη η κοινωνία. Μέσα από τα συμβούλια αντιπροσώπων ο λαός αντιστέκεται στην άποψη ότι υπάρχουν δυο στάδια προς την απελευθέρωση: ότι πρέπει να ολοκληρώσουμε τον καπιταλισμό και μετά έρχεται ο σοσιαλισμός. Είναι χάσιμο χρόνου, ενέργειας και αίματος του λαού.

Το απαρτχάιντ είναι μόνο ένα κλαρί του δέντρου της καπιταλιστικής καταπίεσης. Αν κόψεις το κλαδί, το δέντρο συνεχίζει να μεγαλώνει. Η οικονομία της Ν.Αφρικής είναι αναπτυγμένη, έτσι ώστε οι εργάτες να μπορούν να την καταλάβουν και να την κατευθύνουν.

Βλέπουμε τον αγώνα-μας σαν τμήμα της παγκόσμιας πάλης των εργατών. Δεν μπορούμε να είμαστε ελεύθεροι, έως ότου απελευθερωθούν οι άλλοι εργάτες. Πρέπει να υπάρχει διασύνδεση των συνδικάτων και των εργατικών κομμάτων παγκόσμια. Αν είχαμε ένα κομμουνιστικό κράτος (στην Ν.Αφρική), θα είχαμε προβλήματα αν εξακολουθούσαν να υπάρχουν ο Ρήγκαν και η Θάτσερ.

Ερ.: Είπες ότι οι συνθήκες δεν είναι ακόμα ώριμες για τον σχηματισμό ενός εργατικού κόμματος. Πότε θα αλλάξουν;

Το πρώτο βήμα είναι ο Χάρτης της Ελευθερίας. Είναι ένα βήμα προς το Κόμμα. Οι ίδιοι οι εργάτες θα πρέπει να υπερασπιστούν το κόμμα-τους. Γι' αυτό πρέπει να έχουν ξεκάθαρη άποψη. Πρώτα πρέπει να υπάρξει ένα πρόγραμμα.

Αλλά το πρόγραμμα δεν είναι τίποτε χωρίς το κόμμα. Δεν αρκεί να το δηλώσεις, χρειάζεται οι εργάτες να είναι σε θέση να υπερασπίσουν την ηγεσία-τους αν συλληφθεί στα εργοστάσια.

Ερ.: Ώστε νομίζεις ότι είναι δυνατή η δημιουργία κόμματος όσο ο Μπόθα είναι κυβέρνηση και υπάρχει το απαρτχάιντ;

Ναι, θα το φτιάξουμε του χρόνου, είναι μια πιθανότητα. Ο κόσμος το συζητά συνέχεια προς το παρόν.

Ερ.: Θα περιέγραφες αυτό το κόμμα σαν επαναστατικό;

...Θα πρέπει να είναι τέτοιο. Για να αλλάξει όλη την κοινωνία.

Ερ.: Θα συμμετέχουν "αντιδραστικοί" μαύροι, όπως οι οργανώσεις των Ζουλού;

Πολλά από τα μέλη αυτών των φυλών δεν συμμετέχουν επειδή εξαναγκάζονται ή για λόγους παράδοσης. Θα μπορούσαν, όμως.

Ερ.: Θα είναι πολυφυλετικό κόμμα και θάχει κάποιους λευκούς;

Ναι. Πιστεύουμε ότι ο καθένας που δεν κατέχει τίποτα, που ζει με τον μισθό-του, είναι εργάτης, άσχετα από το χρώμα. Περιμένουμε κάθε τέτοιο άτομο να ταυτιστεί με τον ευρύ αγώνα-μας. Καταπιέζεται κι αυτός, άσχετα αν μπορεί να ψηφίζει, αυτό είναι το απαρτχάιντ που διασπάει τους εργάτες.

Ερ.: Αλλά πόσοι λευκοί είναι μέλη του MAWU;

Δυστυχώς αυτή τη στιγμή είναι περίπου 0,25%. Και ίσως γίνονται μέλη γιατί βλέπουν ότι το MAWU είναι ισχυρή δύναμη.

Ένα μέρος της συνέντευξης, που αφορά κυρίως προσωπικές εμπειρίες, δεν μεταφράστηκε, λόγω στενότητας χώρου.

ΓΚΟΡΜΠΑΤΣΩΦ ΡΗΓΚΑΝ

Η απειλητική... αμοιβαία κατανόηση

Έγινε, επιτέλους, η πολυπόθητη συνάντηση κορυφής των Ρήγκαν—Γκορμπατσώφ. Ο Αντιπρόσωπος του δυτικού καπιταλισμού συνάντησε στην Γενεύη τον ομόλογό-του του κρατικού καπιταλισμού. Ο τύπος μας έδωσε σκηνές που αναπτέρωσαν τις ελπίδες-μας για την τελική σωτηρία της παγκόσμιας ειρήνης. Η όλη προπαγάνδιση ήθελε να δώσει την εικόνα ότι οι δυο ηγέτες συναντιόντουσαν για να διαλύσουν τις τυχόν παρεξηγήσεις που οδηγούν σε εντάσεις, και να εργαστούν για την χαλάρωση της "διεθνούς έντασης". Μπροστά στο τζάκι οι δυο ηγέτες ήρεμα ή με χαμόγελα έδωσαν την παράσταση της "αμοιβαίας κατανόησης". Η κυρία Γκορμπατσώφ με το κομψό συνολάκι και τη γούνα-της υπογράμμισε για άλλη μια φορά τον νέο στυλ της ρώσσικης γραφειοκρατίας. Στο τέλος η όλη παράσταση δεν φαίνεται —στα φανερά— να κατέληξε πουθενά ουσιαστικά, εκτός από την απόφαση για ...πολιτιστικές ανταλλαγές μεταξύ των δυο χωρών.

Τέτοιες συναντήσεις δεν είναι η πρώτη φορά που γίνονται (ούτε η τελευταία φυσικά...). Παρόμοιες έγιναν το 1955, '59, '61, '72, '74 και '79. Το κέρδος για την παγκόσμια ειρήνη μεταφραζόμενο σε αριθμό πυρηνικών κεφαλών, είναι η αύξησή-του από 2,5 χιλιάδες σε πάνω από 50 χιλιάδες!

Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι τέτοιες συναντήσεις δεν έχουν κάποιο νόημα πλην του προπαγανδιστικού. Οι σχέσεις των δυο "υπερδυνάμεων" καθορίζονται από τη θέση-τους στο παγκόσμιο καπιταλιστικό σύστημα. Αποτελώντας τις ηγέτιδες δυνάμεις, ενός βαθιά ανταγωνιστικού κόσμου, επιζητούν κάθε φορά, να διατηρήσουν την οικονομική και στρατιωτική-τους υπεροχή, τόσο μέσα στο μπλοκ που κυριαρχούν (ανατολικό ή δυτικό), όσο και γενικότερα στη διεθνή αγορά. Οι εναλλαγές μεταξύ ύφεσης και ψυχρού πολέμου στις σχέσεις-τους αντανακλούν τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι άρχουσες τάξεις-τους μέσα στο παγκόσμιο οικονομικό ανταγωνισμό. Η ένταση ή η χαλάρωση των σχέσεων-τους σημαίνει είτε την προσπάθεια για την διατήρηση και επέκταση των κεκτημένων είτε την προσπάθεια να "χτυπηθεί" τρίτος ανταγωνιστής.

Έτσι ο νέος ψυχρός πόλεμος που κήρυξε ο Ρήγκαν αμέσως με την εκλογή-του σαν προέδρου σήμαινε την προσπάθεια των καπιταλιστών στις ΗΠΑ να χτυπηθούν οι δυτικοευρωπαίοι και οι ιάπωνες καπιταλιστές. Μέσω του ψυχρού πόλεμου να μειωθούν οι οικονομικές ανταλλαγές μεταξύ δύσης και ανατολής από τις οποίες έβγαιναν κύρια ενισχυμένοι οι δυτικοευρωπαίοι και οι ιάπωνες. Και δεύτερον να εξαναγκαστούν να αυξήσουν τις στρατιωτικές-τους δαπάνες και έτσι να αποσύρουν κεφάλαια που θα μπορούσαν να χρησιμεύσουν στον οικονομικό ανταγωνισμό.

Στην κατάσταση που βρίσκονται σήμερα ΗΠΑ και Ρωσία υπάρχει, πράγματι, έδαφος για επίδειξη "καλής θέλησης". Η πρώτη κοινή βάση για την συνάντηση κορυφής ήταν η ...προπαγάνδα. Για τον Ρήγκαν είναι αναγκαία η "βελτίωση" της εικόνας-του σαν γεράκι, και η "ιδεολογική" αντιμετώπιση των πιέσεων που εξασκούν τα ειρηνιστικά κινήματα της Δ. Ευρώπης και των ΗΠΑ. Έτσι δίνεται η εικόνα του "καλοπροαίρετου ηγέτη που επιζητεί τον διάλογο", και που βέβαια μπορεί να συνδυάσει πιο άνετα και τον "πόλεμο των άστρων", μια και "η ειρήνη επιτυγχάνεται με την διατήρηση της στρατιωτικής ετοιμότητας". Και για τον Γκορμπατσώφ η διάσκεψη έχει την ίδια αξία από προπαγανδιστική άποψη. Μετά την επιθετική πολιτική —Αφγανιστάν, Πολωνία, SS20— ο Γκορμπατσώφ μεταμφιέζεται σε λευκή περιστερά, που το μόνο που τον ενδιαφέρει είναι η "διατήρηση της ειρήνης".

Ο οικονομικός ανταγωνισμός αποτελεί με την σειρά-του άλλο ένα "κοινό έδαφος". Οι δυτικοευρωπαίοι και οι ιάπωνες καπιταλιστές δεν φαίνονται διατεθειμένοι να χάσουν τις μπιζνες-τους με τις κρατικοκαπιταλιστικές χώρες, προς χάρη του ρηγκανικού ψυχρού πόλεμου. Όπως έδειξε και η υπόθεση της κατασκευής του αγωγού από την Σιβηρία προς την Δ.Ευρώπη, αυτοί που ζημιώθηκαν από την προσπάθεια του Ρήγκαν για επιβολή μπουκοτάζ ήταν, αμερικάνικες πολυεθνικές εταιρείες. Έτσι υπάρχει πράγματι έδαφος για συννενόηση. Γι' αυτό το λόγο 400 αμερικανοί επιχειρηματίες έφτασαν στην Μόσχα —την καρδιά της "αυτοκρατορίας του κακού" κατά τον Ρήγκαν— για να ερευνήσουν τη δυνατότητα για επενδύσεις.

Αντίστοιχα για τον Γκορμπατσώφ, οι κακή οικονομική κατάσταση στην Ρωσία πιέζει για κάποιες συμφωνίες με τις ΗΠΑ. Ο Γκορμπατσώφ έχει επισημάνει στις διάφορες ομιλίες-του τη "αναγκαιότητα για εκσυγχρονισμό" της ρώσικης βιομηχανίας, γιατί τα προϊόντα-της είναι "και ποσοτικά αλλά και ποιοτικά κατώτερα των ανταγωνιστών". Αλλά ο στρατιωτικός ανταγωνισμός με τις ΗΠΑ αποστερεί κεφάλαια που θα μπορούσαν να διατεθούν για τον σκοπό αυτό. Αν σκεφτούμε ότι η ρώσικη οικονομία, έχει το μισό περίπου μέγεθος από την αμερικάνικη τότε για να μπορέσουν να ανταγωνιστούν τις ΗΠΑ —"πύραυλο τον πύραυλο, λέιζερ το λέιζερ" κατά τον Γκορμπατσώφ— πρέπει να ξοδέψουν το διπλάσιο ποσοστό του ακαθάριστου εισοδήματος απ' αυτό που ξοδεύουν οι ΗΠΑ.

Τέλος το "κοινό έδαφος" μπορεί να βρεθεί στην "διατήρηση της ασφάλειας και ισορροπίας δυνάμεων στον κόσμο". Τα "άλυτα προβλήματα" του Αφγανιστάν, της Μ.Ανατολής, η "ένταση στην Κ.Αμερική", δείχνουν ότι η "συνεργασία των δυο υπερδυνάμεων είναι αναγκαία για την χαλάρωση της έντασης". Με άλλα λόγια το ξεπούλημα διαφόρων κινημάτων θα πρέπει να ήταν μέσα στην "ημερήσια διάταξη" στις συνομιλίες της Γενεύης.

Έτσι το σώου της Γενεύης πρέπει να είχε και ουσιαστικές πλευρές. Μόνο που δεν βγήκαν στην δημοσιότητα. Όπως έγραψε και η Ελευθεροτυπία: "σίγουρα θα υπάρχουν και μυστικές συμφωνίες που είναι αμφίβολο αν θα τις μάθουμε ποτέ". Μ' άλλα λόγια η "αμοιβαία κατανόησή"-τους είναι από τα πράγματα που πρέπει να προβληματίζει το κίνημα από την Νικαράγουα μέχρι την Πολωνία!

Όπως δεν υπάρχει "εθνική οικονομία" αλλά οικονομία για την εξυπηρέτηση των συμφερόντων των καπιταλιστών έτσι δεν υπάρχει γενικά και ειρηνική συνύπαρξη για το ...καλό της ανθρωπότητας. Είναι τα συμφέροντα των καπιταλιστών —ιδιωτικών ή κρατικοκαπιταλιστών— που κάθε φορά επιβάλλουν αυτή ή την άλλη πολιτική.

Άγγελος Καλοδούκας

Β. Ιρλανδία:

Αρκεί μια συμφωνία για την αποδυνάμωση του ΙΡΑ;

Η Αγγλο-Ιρλανδική Συμφωνία που είδε το φως της δημοσιότητας πριν λίγες βδομάδες χαιρετίστηκε απ' όλους σαν το πρώτο αποφασιστικό βήμα που ίσως δώσει λύση στο πρόβλημα της Β. Ιρλανδίας. Πέρα όμως από τις τυμπανοκρουσίες και τους πανηγυρισμούς στον Βρεττανικό και Ιρλανδικό τύπο, με την συμφωνία ασχολήθηκαν σοβαρά και κάποιοι άλλοι, που εξέφρασαν ανησυχίες για τις συνέπειες ενός τέτοιου επανακαθορισμού των σχέσεων Αγγλίας—Ιρλανδίας. Σε μια συνένετευξη τύπου το Σινν Φέιν (το πολιτικό σκέλος του ΙΡΑ) υπογράμμισε τους κινδύνους που αντιπροσωπεύει η Συμφωνία για τους Δημοκρατικούς(1).

Ας πάρουμε όμως τα πράγματα από την αρχή. Στην Β.Ιρλανδία το καθεστώς της βρεττανικής κυριαρχίας εκμεταλλεύτηκε το θρησκευτικό φανατισμό και τον υποδαύλιζε κατά περιόδους, για να εξασφαλίσει τα συμφέροντα της Αγγλίας και να δώσει μια ακόμα διέξοδο στους Άγγλους καπιταλιστές.

Για αιώνες οι Άγγλοι εμπόδιζαν με κάθε μέσον την αυτόνομη οικονομική ανάπτυξη της Ιρλανδίας. Όταν η Ιρλανδία κέρδισε την ανεξαρτησία της στην δεκαετία του '20, η περιοχή γύρω από το Μπελφαστ, η επαρχία του Ώλστερ, παρέμεινε κάτω από βρεττανικό έλεγχο, μιας και εκεί ήταν εγκατεστημένοι οι περισσότεροι προτεστάντες. Το κράτος της Β.Ιρλανδίας οργανώθηκε με τέτοιο τρόπο ώστε κάθε φορά που εμφανιζόταν ένα μαζικό κίνημα, που διεκδικούσε την ανεξαρτησία, ή όποτε η εργατική ενότητα καθολικών—προτεσταντών ταρακούναγε την κυριαρχία των καπιταλιστών να είναι σε θέση να καταστείλει την εξέγερση βίαια και αποτελεσματικά.

Έτσι στην Β.Ιρλανδία η αστυνομία (RUC) και η Ειδική Μονάδα Στρατού (UDR), που έχουν συγκροτηθεί από τα παλιά ένοπλα τμήματα των προτεσταντών, εφαρμόζουν τον νόμο και την τάξη όπως ακριβώς την εννοούν οι βρεττανοί και οι προτεστάντες καπιταλιστές. Βασισμένοι στο παλιό θρησκευτικό μίσος κατόρθωσαν να ισχυροποιήσουν τη θέση-τους διαιρώντας τους εργάτες. Στους μεν προτεστάντες έδωσαν πολλά προνόμια και τη δυνατότητα να βρίσκουν εργασία πολύ εύκολα, ενώ οι καθολικοί αποκλείστηκαν στα άθλια γκέττο των πόλεων. Ακόμα και στοιχειώδεις ελευθερίες στα πλαίσια της αστικής δημοκρατίας είναι ανεφάρμοστες για τους καθολικούς.

Παρόλα αυτά υπάρχουν παραδείγματα όπου καθολικοί και προτεστάντες εργάτες πολέμησαν μαζί ενάντια στον κοινό στόχο, τους καπιταλιστές, όπως το 1907 που μια γενική απεργία παρέλυσε

Διαδήλωση Ενωτικων εναντια στη Συμφωνια

το Μπελφαστ για 4 βδομάδες. Μόνο που όταν αυτή η ενότητα γινόταν απειλητική για το καθεστώς, ο θρησκευτικός φανατισμός εντεινόταν και την διάλυε, πολλές φορές με αιματηρό τρόπο.

Μέσα σ' αυτές τις συνθήκες ο ΙΡΑ και το Σινν Φέιν ξανασυγκροτήθηκαν στις αρχές της δεκαετίας του '70 μετά από μια εξέγερση που έγινε γνωστή σαν εξέγερση του Στορμοντ. Τότε, μετά από μια σειρά μαχητικών διαδηλώσεων των καθολικών Ιρλανδών, ο βρεττανικός στρατός και τα ένοπλα τμήματα των προτεσταντών έδειξαν όλη την αγριότητά-τους δολοφονώντας διαδηλωτές και διεξάγοντας έρευνες—λεηλασίες στα σπίτια των καθολικών. Η αγανάχτηση του καθολικού πληθυσμού είχε φτάσει στο αποκορύφωμά-της και ο ΙΡΑ, ενώ για δεκαετίες ολόκληρες είχε πέσει στην αφάνεια και δεν του είχαν απομείνει παρά ελάχιστοι σκληροπυρηνικοί, μαζικοποιήθηκε ξανά για να "αναλάβει ένα μακροπρόθεσμο αγώνα, που θα οδηγήσει σε μια σοσιαλιστική Ιρλανδία και τίποτα δεν πρόκειται να τον κάνει να παραιτηθεί απ' αυτόν τον σκοπό"(2).

Η αναφορά όμως στον σοσιαλισμό από τον ΙΡΑ γινόταν και γίνεται ακόμα μ' ένα συγκεχυμένο τρόπο χωρίς να έχει εγκαταλείψει εντελώς το εθνικιστικό όραμα της Ενωμένης Ιρλανδίας, ενώ την πολιτική-του την καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό σοσιαλδημοκρατικές και όχι ξεκάθαρες αντικαπιταλιστικές κατευθύνσεις.

Αυτό που έχει προκαλέσει πολλές συζητήσεις είναι η πρακτική του ΙΡΑ με τις τοποθετήσεις βομβών σε πάμπς, στο μετρό του Λονδίνου το 1974 κλπ. Σίγουρα δεν είναι θεμιτή ούτε διευκολύνει την ανάπτυξη κινήματος μαζικού η επιλογή τέτοιων στόχων, ας μην ξεχνάμε όμως ότι όλος αυτός ο κύκλος αίματος έχει αρχίσει πρώτα με τις βάναυσες επιθέσεις και δολοφονίες αθώων Ιρλανδών από βρεττανούς στρατιώτες. Ο ΙΡΑ συσπειρώνει το πιο μαχητικό κομμάτι των Ιρλανδών, που κάποτε η καταπίεση και η τρομοκρατία που ασκούν πάνωτους οι Βρεττανοί και οι προτεστάντες τους αποπροσανατολίζει στην επιλογή των στόχων-τους. Εξάλλου σ' αυτές τις τρομερές συνθήκες καταστολής είναι δύσκολη (όχι όμως ακατόρθωτη) η ανάπτυξη μαζικού κινήματος με ξεκάθαρους στόχους και προοπτικές, πράγμα που σιγά-σιγά θα έδινε και στην φυσιογνωμία του ΙΡΑ πιο πολιτικά και όχι τόσο στρατιωτικά χαρακτηριστικά.

Από το 1970 όμως μέχρι τώρα ο ΙΡΑ παρουσιάζει μια στασιμότητα, επειδή δεν κατόρθωσε να απεγκλωβιστεί τελείως από τις εθνικιστικές προοπτικές της Ενωμένης Ιρλανδίας και να ακολουθήσει τα πιο ριζοσπαστικά στελέχη-του, που προπαγάνδιζαν ότι η λύση του προβλήματος της εκμετάλλευσης δεν είναι η αναδιανομή των θέσεων εργασίας και κατοικιών από τους προτεστάντες στους καθολικούς αλλά η καλυτέρευση των συνθηκών ζωής για όλους τους εργάτες.

Αυτόν λοιπόν τον ήδη αποδυναμωμένο και περιθωριοποιημένο ΙΡΑ έρχεται να χτυπήσει η συμφωνία.

Καταρχήν, παρόλο που προπαγανδίστηκε σαν τέτοια, δεν αλλάζει καθόλου το βασισμένο στο θρησκευτικό φανατισμό καθεστώς της Β.Ιρλανδίας. Με άλλα λόγια δεν σκοπεύει καν να αγγίξει το πρόβλημα της Β.Ιρλανδίας.

Αυτό όμως που θέλει να πετύχει είναι να απομονώσει πολιτικά και να χτυπήσει στρατιωτικά τον ΙΡΑ, τον μόνιμο στόχο της άρχουσας τάξης.

Δίνοντας μια επίφαση εκδημοκρατισμού και μεταρρύθμισης του βορειο-ιρλανδικού καθεστώτος, παρέχουν στο Συνταγματικό Καθολικό Κόμμα, το SDLP(3) ένα ρόλο και προτείνουν ένα μετασχηματισμό της βορειο-ιρλανδικής κυβέρνησης.

Αυτό βέβαια για να μην ξεσηκωθούν οι οργανώσεις των προτεσταντών, οι Ενωτικοί και οι Νομιμόφρονες(4), γίνεται πολύ συγκαλυμμένα και μέσα στη συμφωνία δηλώνεται με έμμεσο τρόπο. Υπάρχει όμως σαφής αναφορά σε "κυβέρνηση που θα απολαμβάνει την αποδοχή του μεγαλύτερου μέρους της κοινότητας"(5). Με τέτοιες λεπτές διατυπώσεις υπονοείται μια συναινετική διαχείρηση της εξουσίας.

Παράλληλα η συμφωνία προβλέπει την "σύγκλιση διάσκεψης, που θα ασχολείται με τις αγγλο-ιρλανδικές σχέσεις και την Β.Ιρλανδία' θα συνεδριάζει τακτικά πάνω σε πολιτικά θέματα, θέματα ασφάλειας, νομικά θέματα συμπεριλαμβανομένου και του τρόπου απονομής της δικαιοσύνης, ανάπτυξης διακρατικής συνεργασίας"(5).

Σ' αυτές τις συναντήσεις που θα γίνονται αρκετά συχνά θα παίρνουν μέρος υπουργοί, ανώτατοι διοικητικοί υπάλληλοι και οι αρχηγοί της αστυνομίας και από τις δυο κυβερνήσεις.

Οι εμπνευστές της συμφωνίας δηλαδή αποβλέπουν πολύ καθαρά στην υπονόμευση του ΙΡΑ και του Σινν Φέιν με δυο τρόπους.

Ο πρώτος είναι η ωμή καταπίεση και η αποτελεσματικότερη λειτουργία των κατασταλτικών μηχανισμών σε διακρατικό επίπεδο. Όλες αυτές οι διατάξεις πάνω στα θέματα ασφαλείας, αν εφαρμοστεί η Συμφωνία, θα έχουν σαν συνέπεια περισσότερες συλλήψεις και καταδίκες μελών του ΙΡΑ. Οι διαδικασίες έκδοσεις των μελών-του θα γίνονται πιο εύκολα και πιο συχνά και η απόρροια όλων αυτών θα είναι η αποδυνάμωση και ο αποδεκατισμός των Δημοκρατικών.

Ο δεύτερος και πιο επικίνδυνος τρόπος είναι ότι η συμφωνία με μια πολύ ύπουλη μεθόδευση προετοιμάζει μια άλλου είδους απομαζικοποίηση του ΙΡΑ

Αν κατορθώσει να εμφανίσει στα μάτια μεγάλων μερίδων του καθολικού πληθυσμού σαν ορατή προοπτική τη λύση του προβλήματος με ειρηνικό και κοινοβουλευτικό τρόπο, το παιχνίδι για τον ΙΡΑ γίνεται δύσκολο. Ελπίζουν δηλαδή οι πρωτεργάτες της Συμφωνίας ότι έτσι η υποστήριξη του ΙΡΑ θα περιοριστεί στα πιο φτωχά γκέττο των καθολικών, ενώ όλο και πιο πολύ ο υπόλοιπος καθολικός πληθυσμός θα τον αντιμετωπίζει με εχθρότητα καθώς οι βίαιες μέθοδές-του θα δυναμιτίζουν το συναιετικό καθεστώς που πάει να στηθεί τώρα.

Με το να δίνουν στην κυβέρνηση της Β.Ιρλανδίας ένα ρόλο οι Βρεττανοί υπολογίζουν ότι οι καθολικοί θα αισθαν-

θούν ότι υπάρχει μια άλλη διέξοδος στο πρόβλημά-τους κι ότι η καταπίεση που υφίστανται είναι δυνατόν να περιοριστεί χωρίς να αλλάζουν στην ουσία οι δομές του μηχανισμού που την δημιούργησε, αντίθετα απ΄ όσα προπαγανδίζει ο ΙΡΑ.

Η επιτυχία του σχεδίου της Θάτσερ και του Ιρλανδού πρωθυπουργού Γκάρετ Φιτζέραλντ εξαρτάται από πολλά, και κυρίως από την αποδοχή της Συμφωνίας από τους Ενωτικούς και τους Νομιμόφρονες, οι οποίοι έχουν ήδη δηλώσει ότι "η Συμφωνία αποτελεί το πρώτο προδοτικό βήμα στην κατεύθυνση της Ενωμένης Ιρλανδίας".

Ανεξάρτητα από τα εσωτερικά προβλήματα που αντιμετωπίζει μ΄ αυτή την Συμφωνία ο Γκάρετ Φιτζέραλντ και τις επικείμενες εκλογές, η αντίσταση των προτεσταντών είναι δύσκολο να προβλεφθεί σε τι πλαίσια θα κυμανθεί.

Φαίνονται αποφασισμένοι να κοντράρουν τη συμφωνία μ΄ όλες τις δυνάμεις-τους, αλλά αυτό που δεν μπορούμε να ξέρουμε είναι τι ανταπόκριση θα βρει το κάλεσμά-τους για μαχητική αντιπαράθεση με την Θάτσερ.

Από την μια, εδώ και δέκα χρόνια δεν ελέγχουν πια την RUC και τη UDR που είναι άμεσα υπόλογες στην βρεττανική κυβέρνηση, παρόλο που και οι δυο μισητοί μηχανισμοί έχουν βγει από τα σπλάχνα-τους και έχουν επανδρωθεί από δικούς-τους ανθρώπους. Απ΄ την άλλη, δεν ελέγχουν ούτε εκείνο το μεγάλο και πολύ επικερδές τμήμα της βρεττανικής οικονομίας, όπως έκαναν παλιά, μ΄ αποτέλεσμα οι πιέσεις-τους στους Συντηρητικούς να μην βρίσκουν πολλούς υποστηρικτές. Είναι όμως σίγουρο ότι δύσκολα θα ξεπεραστεί η αντίσταση που προβάλουν. Υπάρχει τέλος κι ο καθολικός πληθυσμός. Μπορεί η επιθυμία-του για ησυχία, σταμάτημα των αιματηρών ταραχών, καθώς θα σιγοντάρεται από τους εθνικιστές του Δουβλίνου να φανεί αρκετή για να ισχύσει ανεμπόδιστα μια συμφωνία που απομονώνει τον ΙΡΑ. Γιατί βέβαια η Συμφωνία δεν αλλάζει την άθλια οικονομική κατάσταση παρά ελάχιστων. Η ανεργία θα συνεχίσει να είναι δυσανάλογα υψηλή στους καθολικούς, τα γκέττο θα παραμένουν κλειστά και όλο το θεσμικό πλαίσιο της καταστολής (ρατσιστικοί νόμοι, μεροληπτική απονομή δικαιοσύνης, RUC, UDR) θα παραμείνει ανέγγιχτο.

Είναι φανερό ότι δεν θα υπάρξει μια μόνιμη λύση στο πρόβλημα της Β.Ιρλανδίας, όσο η Αγγλία θα συνεχίζει να ενισχύει με στρατό ένα καθεστώς που βασίζεται στον θρησκευτικό φανατισμό, για να εξασφαλίζει την απρόσκοπτη λειτουργία ενός κερδοφόρου τομέα της βρεττανικής οικονομίας και την διαίρεση κι αποδυνάμωση του εργατικού κινήματος. Ο αγώνας του ΙΡΑ θα γίνεται με πιο δύσκολους όρους αν η Συνθήκη περάσει, αλλά η μόνη πολιτική που μπορεί να σπάσει το φανατισμό των προτεσταντών εργατών είναι εκείνη που ζητά καλυτέρευση των συνθηκών για όλους τους εργάτες, προτεστάντες και καθολικούς.

Είναι εξάλλου η μόνη που μπορεί να δώσει προοπτική και συνέχεια σε ένα κίνημα που θα απεγκλωβιστεί από τα γκέττο των καθολικών και δεν θα είναι τόσο ευάλωτο σε περιόδους ύφεσης σαν την σημερινή στις επιθέσεις της άρχουσας τάξης.

Βίλυ Φωτοπούλου

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

(1)Repoublicans: Ο όρος εννοεί τους αγωνιστές του ΙΡΑ και του Σιν Φέιν.

(2)Για περισσότερα πάνω στην Β.Ιρλανδία βλέπε: Κρις Χάρμαν: "Ο Απελευθερωτικός Αγώνας στην Ιρλανδία", εκδόσεις Ανδρομέδα, απ΄ όπου και το παραπάνω απόσπασμα από συνέντευξη αγωνιστή του ΙΡΑ στην εφημερίδα Socialist Worker

(3)Το SDLP, Σοσιαλδημοκρατικό Κόμμα, εκπροσωπεί την καθολική μικροαστική τάξη στην Β.Ιρλανδία. Υποστηρίζεται από τους Συντηρητικούς στην Αγγλία και ακολουθεί την γραμμή που χαράζεται από την κυβέρνηση του Δουβλίνου.

(4)Unionists, Loyalists: Τσιράκια των Εγγλέζων που προπαγανδίζουν την ένωση με την Αγγλία

(5)Από το κείμενο της Συμφωνίας

Περιεχόμενα

1. *ΠΑΣΟΚ - Η ώρα της ανοιχτής σύγκρουσης με την εργατική τάξη* 1
2. *ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ '85* 9
3. *Μπροστά στην κρίση. Μόνη λύση: Επανάσταση* 16
4. *Η εργατική αντίσταση στα μέτρα της κυβέρνησης* 26
5. *Οι απεργιακές φρουρές της 14 Νοέμβρη* 34
6. *ΚΚΕ (Εσωτερικού) - «Ραντεβού με τις μάζες» ή με τη Σοσιαλδημοκρατία και το Σταλινισμό;* 37
7. *Η «17 Νοέμβρη» και το κίνημα - Μια σχέση ανταγωνιστική* 41
8. *Από την κρίση του φοιτητικού κινήματος στο φοιτητικό κίνημα της κρίσης;* 43
9. *ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ. Μια παρουσίαση της δουλειάς της* 46
10. *ΤΕΙ: Καταλήψεις!* 51
11. *Πάτρα: Το στοίχημα της περιόδου* 52
12. *Οι εκλογές στην ΚΥΠΡΟ* 54
13. *Ν. ΑΦΡΙΚΗ. Προς ένα κόμμα των εργατών; Συνέντευξη με τον γραμματέα του συνδικάτου εργατών μετάλλου* 60
14. *Ρήγκαν - Γκορμπατσώφ. Η απειλητική αμοιβαία κατανόηση* 62
15. *ΙΡΛΑΝΔΙΑ. Αρκεί μια συμφωνία για να αποδυναμώσει τον IRA;* 63